

موصل ولايتی ایچون برنجی دفعه اوله رق سايه
ترقيات پيرايه حضرت پادشاهی ده
ترتيب اولنان سالنامه در

---*«---

عربی ۱۳۰۸ - رومی ۱۳۰۶

BASVEKALET
Asay Dairesi Kütüphanesi
No. 481

مکتوبی ولایت سعادتلو حسن توفیق افندی

معرفتیله ترتیب و طبع اولندی

T. G.

BASBAKANLIK

OSMANLI ARŞIVI DAİRE BAŞKANLIĞI

KÜTÜPHANESİ

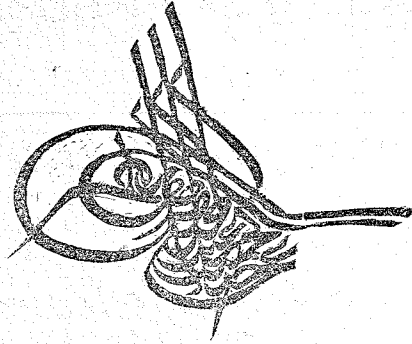
Demirbaş No : 714

Tasnif No : SAL

MUSUL - 1908

~~ON...~~ (2/2) D. NO: 4570

﴿ دولت معظمه عثمانیه نك سلطان و خاقانی ظل ظلیل جناب رب ﴾
﴿ سبحانی الغازی ﴿ عبدالحمید ﴾ خان ثانی ادام الله عمره و ملكه ﴾
﴿ ما دام حكم سبع المثانی حضر تلرینك سایه معارفوایه حضرت ﴾
﴿ خلافتننا هیلرنده موصل و لایتك برنجی دفعه اولق اوزره اشبو ﴾
﴿ بیك اوچیوز سكر سنه هجریه سنه مخصوص سالنامه سی بتوفیقسه ﴾
﴿ تعالی مكتوبی ولایت معرفتیه ولایت مطبعه سنده طبع و تمثیل اولندی ﴾

﴿ سالنامه ﴾

(سالنامه) منسوب اولدیغی ولایت داخلنده كائن الویه و قضا و نواحیده
بولتان قصبات و قراده متوطن اهللك و كرك بادیه نشین اولان عشائر
و عربلك طور و مشوار لر لیه نه مذهب و نه مسلكده اولدق لرینی و صنایع و حرف
وزراعت لرینك جنسیله اراضینك قوه انبایه سنی وآب و هوا سنك جیادت
و لطافت و و خاقتمنی و لایتك شرف و مزیت اصلینسنه دلالت ایلیمه جك
اثر عمیق و ابایه قدیقه و جدیده موجود سنی ایللك مطالعده انظار عامیه
كتور مكه خدمت ایدر بر واسطه در

بنا برین موصل مطبعه سنك مدت كشادی بش سندیه تقریب ایلش و موصل
ایسه كره ارضه امم سالقه دن ال اول توطن و تمدن ایلدیگی اقوام طرفندن
ایمار اولتان قدیم بر محل بولمشدر
بوراسی كر چه تأریخاً معلوم و نمایان ایسه ده بورالینی بویله ایللك مطالعده

نظر لره چاره چق واسطه سریره اولان بر سالنامه نك چقارلمسی امرنده كه
اهمیت آن بان تزید اتمكده ایدی

معاومدر كه بو جمله حقنده اعطا اولنه چق معلوماتك تاریخیه مستنده
اولق لازم كله چكندن بونك مأخذ اصلی و صحیحینی بولق مجرد علم تاریخینی
تدوین ایدن كتب مداواه معتبره موجود نك بكان بكان مطالعه سنه توغل
وحصر مشغولیته و بو ایسه اوزون برمدته متوقف اولدیغنه و حال بو كه
عاجزلی ولایت مکتوبجیلغنه اوچوز بش سنه سی تشرین ثانی تاریخنده
تعین بیورلدیغنه نظراً اوچوز یدی محرمنه سكرماه قالمش ایدی مذکور
سالنامه نك بوبله بر جرؤی مدت ظرفنده ترتیب و تنظیمی بر چوق كلفت
وزجت اختیار بنه فوط اولسنندن و والی عالی سعادت لو طاهر پاشا حاضر تلیرنك
ترقی معارفه خادم اولان نیت و مقصد عالیسی ایسه مذکور محرم ابتداسنده
چقارلمسی جهتنده بولسنندن ناشی كوندزلی ایفای وظیفه یه و كچه لك
قاچ ساعتی بونك ترتیب و تنظیمیه حصر ایله بنه تعالی ایسه مباشرت
اولمش و سایه معارفوایه جناب ملوكانه ده مذکور سالنامه ایله ذیلی اولان
تاریخچه نك نشر بنه موفقیت حاصل اولمشدر

فقط هر ایشك مبدئنده اندن كمال بكله میه چكی امور بدیهه دندر
زیرا ماده ترتیبیه و تشكیلیه سی صورت بولجه یه قدر بر چوق سهو و نقصانه
تصادف ایده چكنه و صكره دن تدریجاً اكمل نقصان و تحیح سهو و نسیان ایله
حسن صورت كوستره چكی طبیعی اولدیغنه و بو مثلاًو سالنامه و تاریخچه نك
اصول ترتیب ویا تألیفنده و كرك سائر حالنده تصادف ایش بر چوق سهو
و خطا و نقصانی اوله چكی دركار ایدو كنه بناء اثنای مطالعه ده طبیعی
كور به چك سهو و قصورك عفو و مسامحه ایله كچه دیرلمسی قارئین كرام
حضر اتندن متمنادر

۳ سنه هجره ۱۳۰۸ مایه ۱۳۰۶ افرنجیه ۱۸۹۰

احوال اکواکس و مواسم	اسبوع	محرم الحرام	اغتوس رومی	افستوس افرنجی	طالع شمس		ظهر		امساک	
					د	س	د	س		
	پازار	۱	۵	۱۷	۱۱	۱۰	۱۴	۵	۱۷	۸
	عیدنجلی بخواریون بازار ایرتسی	۲	۶	۱۸	۱۳	۱۳	۱۵		۲۰	
	صالی	۳	۷	۱۹	۱۵	۱۵	۱۷		۲۳	
	چهارشنبه	۴	۸	۲۰	۱۸	۱۸	۱۸		۲۶	
	پنجشنبه	۵	۹	۲۱	۲۰	۲۰	۱۹		۲۹	
	جمعه	۶	۱۰	۲۲	۲۳	۲۳	۲۰		۳۲	
	نحویل شمس بسنبله جمعه ایرتسی	۷	۱۱	۲۳	۲۶	۲۶	۲۱		۳۵	
	اخر یاد سموم بازار	۸	۱۲	۲۴	۲۸	۲۸	۲۲		۳۸	
	بازار ایرتسی	۹	۱۳	۲۵	۳۱	۳۱	۲۳		۴۱	
	بوم عاشورا صالی	۱۰	۱۴	۲۶	۳۴	۳۴	۲۵		۴۴	
	وفات مریم چهارشنبه	۱۱	۱۵	۲۲	۳۶	۳۶	۲۶		۴۷	
	پنجشنبه	۱۲	۱۶	۲۸	۳۹	۳۹	۲۷		۵۰	
	جمعه	۱۳	۱۷	۲۹	۴۲	۴۲	۲۹		۵۳	
	استقبال نبرین جمعه ایرتسی	۱۴	۱۸	۳۰	۴۴	۴۴	۳۰		۵۶	
	پازار	۱۵	۱۹	۳۱	۴۷	۴۷	۳۱		۵۹	

تقویم محرم الحرام

امسالک	ظہر		طلوع شمس		افستوس افزجی افستوس	مگرم الحرام	اسبوع	احوال الکواکب ومواسم		
	د	س	د	س						
۹	۲	۵	۳۳	۱۰	۵۰	۱	۲۰	۱۶	بازار ایرتسی	جلوس ہمایون
	۵		۳۴		۵۲	۲	۲۱	۱۷	صلی	
	۸	-	۳۵		۵۵	۳	۲۲	۱۸	جہار شنبہ	شرف قر
	۱۱		۳۶		۵۷	۴	۲۳	۱۹	پنجشنبہ	
	۱۴		۳۸	۱۱	۰۰	۵	۲۴	۲۰	جمعہ	قر مع الذنب
	۱۷		۳۹		۲	۶	۲۵	۲۱	جمعہ ایرتسی	
	۲۰		۴۰		۵	۷	۲۶	۲۲	بازار	بازار ایرتسی
	۲۳		۴۲		۸	۸	۲۷	۲۳	بازار ایرتسی	
	۲۶		۴۳		۱۰	۹	۲۸	۲۴	صلی	شہادت یحی
	۲۹		۴۵		۱۳	۱۰	۲۹	۲۵	جہار شنبہ	
	۳۲		۴۶		۱۵	۱۱	۳۰	۲۶	پنجشنبہ	ایلول رومی
	۳۵		۴۷		۱۸	۱۲	۳۱	۲۷	جمعہ	
	۳۸		۴۹		۲۱	۱۳	۱	۲۸	جمعہ ایرتسی	اجتماع نیرین
	۴۱		۵۰		۳۲	۱۴	۲	۲۹	بازار	
	۴۴		۵۱		۲۶	۱۵	۳	۳۰	بازار ایرتسی	

سنه هجره ۱۳۰۸ مایه ۱۳۰۶ افرنجیه ۱۸۹۰

امساله	ظهور		طلوع شمسی		ابول افزنجی	ابول رومی	صفر الخیر	اسبوع	احوال الکواکب و موسم	
	د	س	د	س						
۹	۴۷	۵	۵۲	۱۱	۲۹	۱۶	۴	۱	صالی	
	۵۰		۵۳		۳۱	۱۷	۵	۲	چهارشنبه	هبوط قر
	۵۲		۵۵		۳۴	۱۸	۶	۳	پنجشنبه	
	۵۵		۵۶		۳۶	۱۹	۷	۴	جمعه	
	۵۷		۵۷		۳۹	۲۰	۸	۵	جمعه ایرتسی	ولادت مریم
۱۰	۰۰		۱۹		۴۱	۲۱	۹	۶	بازار	
	۰۰	۶	۰۰		۴۴	۲۲	۱۰	۷	بازار ایرتسی	
	۵		۱		۴۶	۲۳	۱۱	۸	صالی	اول فصل خریف
	۸		۳		۴۹	۲۴	۱۲	۹	چهارشنبه	
	۱۱		۴		۵۲	۲۵	۱۳	۱۰	پنجشنبه	
	۱۴		۶		۵۵	۲۶	۱۴	۱۱	جمعه	
	۱۷		۷		۵۷	۲۷	۱۵	۱۲	جمعه ایرتسی	وفات مریم
	۲۰		۹	۱۲	۰۰	۲۸	۱۶	۱۳	بازار	
	۲۲		۱۰		۳	۲۹	۱۷	۱۴	بازار ایرتسی	
	۲۵		۱۱		۶	۳۰	۱۸	۱۵	صالی	شرف قر

بقیہ صفر الحیر

امساک	ظہر		طلوع شمس		تشرین اول افزاجی	ابول رومی	شمار اشہر	اسبوع	احوال الاوائس و مواسم
	د	س	د	س					
۱۰	۲۸	۶	۱۳	۱۲	۱	۱۹	۱۶	چهارشنبه	تربیع عطار دبر بیخ
	۳۱		۱۴	۱۱	۲	۲۰	۱۷	پنجشنبه	
	۳۴		۱۵	۱۴	۳	۲۱	۱۸	جمعه	
	۳۷		۱۷	۱۷	۴	۲۲	۱۹	جمعہ ابرتسی	قر مع الراس
	۴۰		۱۸	۱۹	۵	۲۳	۲۰	بازار	
	۴۳		۲۰	۲۲	۶	۲۴	۲۱	بازار ابرتسی	
	۴۵		۲۱	۲۵	۷	۲۵	۲۲	صالی	نحویل زھر بقوس
	۴۸		۲۲	۲۸	۸	۲۶	۲۳	چهارشنبه	
	۵۰		۲۴	۳۱	۹	۲۷	۲۴	پنجشنبه	استقامت عطار د
	۵۳		۲۵	۳۳	۱۰	۲۸	۲۵	جمعه	
	۵۶		۲۶	۳۶	۱۱	۲۹	۲۶	جمعہ ابرتسی	
	۵۸		۲۸	۳۹	۱۲	۳۰	۲۷	بازار	
۱۱	۱		۲۹	۴۱	۱۳	۱	۲۸	بازار ابرتسی	تشرین اول رومی
	۴		۳۰	۴۴	۱۴	۲	۲۹	صالی	۳۱

بقية ربيع الاول

اسماء	ظفر		طالع شمس		تشرين اول افرنجى	تشرين اول رومى	ربيع الاول	اسبوع	حوال الكواكب و مواسم
	د	س	د	س					
١١	٣١	٦	٤١	١	٦	٣٠	١٨	١٦	پنجشنبه
	٣٣		٤٢		٨	٣١	١٩	١٧	جمعه
	٣٥		٤٣		١٠	١	٢٠	١٨	تشرين ثانى افرنجى ٣٠ جمعه ايرتسى
	٣٧		٤٤		١٢	٢	٢١	١٩	پazar
	٣٨		٤٥		١٤	٣	٢٢	٢٠	نهایت قوه خريف پazar ايرتسى
	٤٠		٤٦		١٦	٤	٢٣	٢١	صالى
	٤١		٤٧		١٨	٥	٢٤	٢٢	جهار شنبه
	٤٤		٤٨		٢٠	٦	٢٥	٢٣	پنجشنبه
	٤٦		٤٩		٢٢	٧	٢٦	٢٤	روز قاسم جمعه
	٤٧		٥٠		٢٤	٨	٢٧	٢٥	جمعه ايرتسى
	٤٩		٥١		٢٥	٩	٢٨	٢٦	پazar بهودك قنديل بيرامى
	٥١		٥٢		٢٧	١٠	٢٩	٢٧	پazar ايرتسى
	٥٣		٥٣		٢٩	١١	٣٠	٢٨	صالى هبوط قر
	٥٤		٥٤		٣١	١٢	١٣	٢٩	جهار شنبه
١١	٥٧		٥٥		٣٣	١٣	١	٣٠	پنجشنبه تشرين ثانى رومى ٣٠

۶ سنه هجره ۱۳۰۸ مایه ۱۳۰۶ افرنجیه ۱۸۹۰

احوال الاکواب ومواسم	اسبوع	ربع الاکثر	نشرین تاریرومی	نشرین تاری افراجی	طلوع شمس		ظفر		امساک
					د	س	د	س	
	جمعه	۱	۲	۱۴	۳۴	۱	۵۶	۶	۱۱
وزیدن باد جنوب	جمعه ایرتسی	۲	۳	۱۵	۳۶	۵۶	۰۰	۱۲	۰۰
	بازار	۳	۴	۱۶	۳۸	۵۷	۱		
	احتراق عطارد	۴	۵	۱۷	۴۰	۵۸	۳		
	صالی	۵	۶	۱۸	۴۱	۵۹	۴		
احتفاء حشرات	چهارشنبه	۶	۷	۱۹	۴۳	۰۰	۷		
	پنجشنبه	۷	۸	۲۰	۴۵	۱	۷		
	جمعه	۸	۹	۲۱	۴۶	۲	۸		
نحویل شمس بقوس	جمعه ایرتسی	۹	۱۰	۲۲	۴۸	۳	۹		
	بازار	۱۰	۱۱	۲۳	۴۹	۳	۱۰		
شرق قر	بازار ایرتسی	۱۱	۱۲	۲۴	۵۱	۴	۱۱		
	صالی	۱۲	۱۳	۲۵	۵۲	۵	۱۲		
استقبال نیرین	چهارشنبه	۱۳	۱۴	۲۶	۵۴	۵	۱۳		
	پنجشنبه	۱۴	۱۵	۲۷	۵۵	۶	۱۴		
اول صوم میلاد	جمعه	۱۵	۱۶	۲۸	۵۷	۷	۱۵		

احوال الکواکب و هواس		اسبوع		جہاد اول		کلون اول رومی		کلون اول انجلی		طالع شمسی		ظہر		امسالک	
د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س
				۱	۱	۱	۱۳	۹	۲	۱۲	۸	۲۷	۱۲		
				۲	۲	۲	۱۴	۹	۱۳			۲۸			
				۳	۳	۳	۱۵	۹	۱۴			۲۸			
				۴	۴	۴	۱۶	۱۰	۱۵			۲۸			
				۵	۵	۵	۱۷	۱۰	۱۶			۲۹			
				۶	۶	۶	۱۸	۱۰	۱۷			۲۹			
				۷	۷	۷	۱۹	۱۰	۱۸			۲۹			
				۸	۸	۸	۲۰	۱۰	۱۹			۲۹			
				۹	۹	۹	۲۱	۱۰	۲۰			۲۹			
				۱۰	۱۰	۱۰	۲۲	۱۰	۲۱			۲۹			
				۱۱	۱۱	۱۱	۲۳	۱۰	۲۲			۲۹			
				۱۲	۱۲	۱۲	۲۴	۱۰	۲۳			۲۹			
				۱۳	۱۳	۱۳	۲۵	۱۱	۲۴			۲۸			
				۱۴	۱۴	۱۴	۲۶	۱۱	۲۵			۲۸			
				۱۵	۱۵	۱۵	۲۷	۱۱	۲۶			۲۸			

بقیہ جادالاول

اسماء	ظہر		شمس		طالع شمس	کلون اول فرجی	کلون اول رومی	جہد اول	اسبوع	احوال الکواکب و دوام
	د	س	د	س						
۱۲	۲۷	۷	۱۳	۳	۱۰	۲۸	۱۶	۱۶	بازار	
	۲۷		۱۲		۱۰	۲۹	۱۷	۱۷	بازار ابرتسی	
	۲۶		۱۲		۹	۳۰	۱۸	۱۸	صالی	
	۲۶		۱۲		۹	۳۱	۱۹	۱۹	چهارشنبه	
	۲۵		۱۲		۹	۱	۲۰	۲۰	پنجشنبه	کلون ثانی فرجی
	۲۵		۱۱		۸	۲	۲۱	۲۱	جمعہ	سنہ ۱۸۹۱
	۲۴		۱۱		۸	۳	۲۲	۲۲	جمعہ ابرتسی	
	۲۳		۱۱		۷	۴	۲۳	۲۳	بازار	
	۲۲		۱۰		۶	۵	۲۴	۲۴	بازار ابرتسی	ہبوط قر
	۲۱		۱۰		۶	۶	۲۵	۲۵	صالی	شب میلاد عیسیٰ علیہ السلام
	۲۱		۱۰		۴	۷	۲۶	۲۶	چهارشنبه	
	۲۰		۹		۲	۸	۲۷	۲۷	پنجشنبه	
	۲۰		۹		۲	۹	۲۸	۲۸	جمعہ	اشتداد البرد
	۱۹		۸	۲	۰	۱۰	۲۹	۲۹	جمعہ ابرتسی	
۱۲	۱۸	۷	۷	۱	۵۸	۱۱	۳۰	۳۰	بازار	اجتماع نیرین

اصوات		ظهور		شمس		طوع		کون ناله اور میگی		کلون اول رومی		خروج الاخر		اسبوع		احوال الکواکب و مواسم		
د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	
۱۲	۱۸	۷	۶	۱	۵۷	۱۲	۳۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	بازار ایرتسی
	۱۸		۶		۵۷	۱۳	۱		۲		۲		۲		۲			کلون ثانی رومی
	۱۷		۶		۵۶	۱۴	۲		۳		۳		۳		۳			چهارشنبه
	۱۶		۵		۵۵	۱۵	۳		۴		۴		۴		۴			پنجشنبه
	۱۵		۵		۵۴	۱۶	۴		۵		۵		۵		۵			جمعه
	۱۳		۴		۵۱	۱۷	۵		۶		۶		۶		۶			جمعه ایرتسی
	۱۱		۴		۵۰	۱۸	۶		۷		۷		۷		۷			بازار
	۱۰		۳		۴۹	۱۹	۷		۸		۸		۸		۸			بازار ایرتسی
	۸		۲		۴۷	۲۰	۸		۹		۹		۹		۹			صالی
	۷	۷	۰		۴۶	۲۱	۹		۱۰		۱۰		۱۰		۱۰			نحویل شمس بدلو
	۶	۶	۰		۴۴	۲۲	۱۰		۱۱		۱۱		۱۱		۱۱			چهارشنبه
	۶	۶	۰		۴۴	۲۲	۱۰		۱۱		۱۱		۱۱		۱۱			پنجشنبه
	۵		۵		۴۳	۲۳	۱۱		۱۲		۱۲		۱۲		۱۲			جمعه
																		فورتنه
	۴		۵		۴۱	۲۴	۱۲		۱۳		۱۳		۱۳		۱۳			جمعه ایرتسی
	۲		۵		۴۰	۲۵	۱۳		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴			بازار
	۱۱	۰	۵		۳۸	۲۶	۱۴		۱۵		۱۵		۱۵		۱۵			بازار ایرتسی
																		بهودک طوقق برای

اصول اکو اکو و موباس	اسبوع	رجب الشریف	کلون نای رومی	شیخ اوریجی	طلوع شمس		ظہر		امسالک	
					د	س	د	س		
خروج عن الشعاع	صلی	۱	۲۹	۱۰	۹	۱	۴۲	۶	۳۵	۱
	جہار شنبه	۲	۳۰	۱۱	۷		۴۲		۳۳	
	پنجشنبه	۳	۳۱	۱۲	۵		۴۲		۳۱	
لیلہ رغب	جمعہ	۴	۱	۱۳	۳		۴۰		۲۸	
شب طرومی	جمعہ ایرتسی	۵	۲	۱۴	۱		۳۹		۲۶	
۲۸	بازار	۶	۳	۱۵	۱۰	۱۲	۳۸		۲۴	
غرس اشجار	بازار ایرتسی	۷	۴	۱۶	۵	۵۷	۳۷		۲۲	
	صالی	۸	۵	۱۷	۵	۵۵	۳۵		۱۹	
	جہار شنبه	۹	۶	۱۸	۶	۵۲	۳۴		۱۷	
جره اول	پنجشنبه	۱۰	۷	۱۹	۷	۵۰	۳۳		۱۶	
	جمعہ	۱۱	۸	۲۰	۸	۴۸	۳۲		۱۴	
	جمعہ ایرتسی	۱۲	۹	۲۱	۹	۴۶	۳۱		۱۲	
	بازار	۱۳	۱۰	۲۲	۱۰	۴۴	۳۰		۱۰	
	بازار ایرتسی	۱۴	۱۱	۲۳	۱۱	۴۳	۲۹		۷	
استقبال نیرین	صالی	۱۴	۱۲	۲۴	۱۲	۴۰	۲۸		۵	

تقبة رجب الشريف

اساك	ظهور		طلوع شمس		شبه طواف نجی	لاون تاقی رومی	رجب التریف	اسبوع	احوال الکواکب و مواج
	س	د	س	د					
۱۱	۳	۶	۲۷	۱۲	۳۸	۲۵	۱۳	۱۶	جره ثانی
		۲	۲۶	۳۶	۲۶	۱۴	۱۷	۱۷	آمدن لفاق
۱۱	۰		۲۴	۳۴	۲۷	۱۵	۱۸	۱۸	جمعه
۱۰	۵۷		۲۳	۳۲	۲۸	۱۶	۱۹	۱۹	جمعه ابرتسی
	۵۵		۲۲	۳۰	۱	۱۷	۲۰	۲۰	بازار
	۵۶		۲۱	۲۸	۲	۱۸	۲۱	۲۱	بازار ابرتسی
	۵۰		۲۰	۲۵	۳	۱۹	۲۲	۲۲	صالی
	۴۷		۱۹	۲۳	۴	۲۰	۲۳	۲۳	چهارشنبه
	۴۵		۱۸	۲۱	۵	۲۱	۲۴	۲۴	پنجشنبه
	۴۵		۱۶	۱۸	۶	۲۲	۲۵	۲۵	جمعه
	۴۴		۱۳	۱۶	۷	۲۳	۲۶	۲۶	جمعه ابرتسی
	۴۲		۱۱	۱۳	۸	۲۴	۲۷	۲۷	بازار
	۳۹		۱۰	۱۱	۹	۲۵	۲۸	۲۸	بازار ابرتسی
	۳۷		۸	۸	۱۰	۲۶	۲۹	۲۹	صالی
۱۰	۳۴	۶	۹	۱۲	۵	۱۱	۲۷	۳۰	چهارشنبه

لیلة معراج التبی
علیه السلام
اول برد عجزوز
اجتمع نیرین

سنه هجره ۱۳۰۸ ماله ۱۳۰۶ افرنجيه ۱۸۹۶

احوال الاوقات ومواسم	اسبوع	شماره الاصحاح	شماره رومي	مات افزاجي	طالع شمس		ظاهر		اصحاح
					د	س	د	س	
	پنجشنبه	۱	۲۸	۱۲	۲	۱۲	۸	۶	۳۱
مارت رومي سنه ۱۳۰۷	جمعه	۲	۱	۱۳	۰	۱۲	۷		۲۸
	جمعه ايرتسي	۳	۲	۱۴	۵۸	۱۱	۶		۲۵
آخر برد عجوز	بازار	۴	۳	۱۵	۵۶		۵		۲۳
	بازار ايرتسي	۵	۴	۱۶	۵۴		۴		۱۹
	صالي	۶	۵	۱۷	۵۱		۲		۱۶
	جهارشنبه	۷	۶	۱۸	۴۱		۱		۱۳
	پنجشنبه	۸	۷	۱۹	۴۷		۰		۱۱
	جمعه	۹	۸	۲۰	۴۴		۵۹		۹
تحويل شمس بحمل	جمعه ايرتسي	۱۰	۹	۲۱	۴۲		۵۸		۶
	بازار	۱۱	۱۰	۲۲	۴۰		۵۷		۴
حرکت اخلاط دمويه	بازار ايرتسي	۱۲	۱۱	۲۳	۳۷		۵۵		۱
	صالي	۱۳	۱۲	۲۴	۳۵		۵۴		۹
	جهارشنبه	۱۴	۱۳	۲۵	۳۲		۵۳		۵۶
ليله برات	پنجشنبه	۱۵	۱۴	۲۶	۳۱		۵۲		۵۴

بقیہ شعبان العظیم

امسال	ظہر			طلوع شمس			کارن اور بجی	شباط رومی	شعبان العظیم	اسبوع	حوال اکواکب و موسام
	د	س	د	د	س	د					
۹	۵۱	۶	۵۱	۱۱	۲۸	۲۷	۱۵	۱۶	جمعہ	ولادت ہمایون	
	۴۹		۴۹		۲۶	۲۸	۱۶	۱۷	جمعہ ایتسی	سنہ ۱۲۵۸	
	۴۷		۴۸		۲۴	۲۹	۱۷	۱۸	بازار		
	۴۴		۴۷		۲۲	۳۰	۱۸	۱۹	بازار ایتسی		
	۴۲		۴۶		۱۹	۳۱	۱۹	۲۰	صالی		
	۳۹		۴۵		۱۷	۱	۲۰	۲۱	جہار شنبہ	نيسان افرنجی ۳۰	
	۳۷		۴۴		۱۵	۲	۲۱	۲۲	پنجشنبہ		
	۳۴		۴۳		۱۲	۳	۲۲	۲۳	جمعہ	فرياد عندایب	
	۳۲		۴۱		۱۰	۴	۲۳	۲۴	جمعہ ایتسی		
	۲۹		۴۰		۸	۵	۲۴	۲۵	بازار		
	۲۷		۳۹		۶	۶	۲۵	۲۶	بازار ایتسی	بشارت حل مریم	
	۲۴		۳۸		۳	۷	۲۶	۲۷	صالی		
	۲۲		۳۶		۱	۸	۲۷	۲۸	جہار شنبہ		
۹	۲۲		۳۶	۱۰	۵۹	۹	۲۸	۲۹	پنجشنبہ		

احوال الکواکب و موسام	اسبوع	رمضان المبارک	مارت رومی	نیسان افرنجی	طوع شمس		ظہر		امساک
					د	س	د	س	
	جمعہ	۱	۲۹	۱۰	۱۰	۵۷	۳۵	۱۷	۹
	جمعہ ایرتسی	۲	۳۰	۱۱	۱۱	۵۵	۳۴	۱۵	
اول موسم لاله	بازار	۳	۳۱	۱۲	۱۲	۵۲	۳۳	۱۲	
نیسان رومی ۳۰	بازار ایرتسی	۴	۱	۱۳	۱۳	۵۰	۳۲	۱۰	
	صالی	۵	۲	۱۴	۱۴	۴۸	۳۱	۸	
تریع زهر ہمیشتری	چهارشنبه	۶	۳	۱۵	۱۵	۴۶	۳۰	۵	
	پنجشنبه	۷	۴	۱۶	۱۶	۴۴	۲۹	۲	
قوغو فورتنه سی	جمعہ	۸	۵	۱۸	۱۸	۴۲	۲۸	۰	۹
	جمعہ ایرتسی	۹	۶	۱۸	۱۸	۴۰	۲۷	۵۷	۸
اول سنه شور	بازار	۱۰	۷	۱۹	۱۹	۳۷	۲۶	۵۵	
	بازار ایرتسی	۱۱	۸	۲۰	۲۰	۳۵	۲۵	۵۲	
نحویل شمس شور	صالی	۱۲	۹	۲۱	۲۱	۳۲	۲۴	۵۰	
	چهارشنبه	۱۳	۱۰	۲۲	۲۲	۳۱	۲۳	۴۸	
	پنجشنبه	۱۴	۱۱	۲۳	۲۳	۲۹	۲۲	۴۵	
زیارت خرقه شریف	جمعہ	۱۵	۱۲	۲۴	۲۴	۲۷	۲۱	۴۳	

بقية رمضان المبارك

الاول والاواخر وهو اسبوع	اسبوع	رمضان المبارك	مارت رومي	نيسان افريجي	طالع شمس		ظاهر		المسالك
					د	س	د	س	
آخر سنة ثور	جمعه ايرتسي	١٦	١٣	٢٥	٢٥	١٠	٢٠	٥	٤٠
	پازار	١٧	١٤	٢٦	٢٣	١٩			٣٨
تورات بيرامي	پازار ايرتسي	١٨	١٥	٢٧	٢١	١٨			٣٦
	صالي	١٩	١٦	٢٨	١٩	١٧			٣٣
	جهاز شنبه	٢٠	١٧	٢٩	١٧	١٦			٣١
	پنجشنبه	٢١	١٨	٣٠	١٥	١٥			٢٩
مايس افريجي ٣١	جمعه	٢٢	١٩	١	١٣	١٤			٢٦
	جمعه ايرتسي	٢٣	٢٠	٢	١١	١٣			٢٤
بيضة سرخ	پازار	٢٤	٢١	٣	٩	١٢			٢٢
	پازار ايرتسي	٢٥	٢٢	٤	٨	١١			١٩
	صالي	٢٦	٢٣	٥	٦	١٠			١٧
ليلة قدر	جهاز شنبه	٢٧	٢٤	٦	٤	٩			١٥
	پنجشنبه	٢٨	٢٥	٧	٢	٨			١٢
	جمعه	٢٩	٢٦	٨	٠	٧			١١
اجتماع نيرين	جمعه ايرتسي	٣٠	٢٧	٩	٥٩	٦	٩	٥	٩

شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم	شوال الماکرم		شوال الماکرم	
											شوال الماکرم	شوال الماکرم		
۱	۲۸	۱۰	۵۷	۶۹	۷۵	۸	۱	۲۸	۱۰	۵۷	۶۹	۷۵	۸	صلوات عيد فطر
۲	۲۹	۱۱	۵۵	۶	۵		۲	۲۹	۱۱	۵۵	۶	۵		بازار ايرتسی
۳	۳۰	۱۲	۵۳	۵	۴		۳	۳۰	۱۲	۵۳	۵	۴		صالی
۴	۱	۱۳	۵۲	۵	۱		۴	۱	۱۳	۵۲	۵	۱		چهارشنبه
۵	۲	۱۴	۵۰	۴	۵۹	۷	۵	۲	۱۴	۵۰	۴	۵۹	۷	پنجشنبه
۶	۳	۱۵	۴۹	۳	۵۷		۶	۳	۱۵	۴۹	۳	۵۷		جمعه
۷	۴	۱۶	۴۷	۲	۵۵		۷	۴	۱۶	۴۷	۲	۵۵		جمعه ايرتسی
۸	۵	۱۷	۴۶	۱	۵۲		۸	۵	۱۷	۴۶	۱	۵۲		بازار
۹	۶	۱۸	۴۴	۱	۵۱		۹	۶	۱۸	۴۴	۱	۵۱		بازار ايرتسی
۱۰	۷	۱۹	۴۲	۰	۴۹	۵	۱۰	۷	۱۹	۴۲	۰	۴۹	۵	صالی
۱۱	۸	۲۰	۴۱	۵۹	۴۷	۴	۱۱	۸	۲۰	۴۱	۵۹	۴۷	۴	چهارشنبه
۱۲	۹	۲۱	۳۹	۵۹	۴۵		۱۲	۹	۲۱	۳۹	۵۹	۴۵		پنجشنبه
۱۳	۱۰	۲۲	۳۸	۵۸	۴۳		۱۳	۱۰	۲۲	۳۸	۵۸	۴۳		جمعه
۱۴	۱۱	۲۳	۳۶	۵۷	۴۱		۱۴	۱۱	۲۳	۳۶	۵۷	۴۱		جمعه ايرتسی
۱۵	۱۲	۲۴	۳۵	۵۷	۳۹		۱۵	۱۲	۲۴	۳۵	۵۷	۳۹		بازار

بقیه شوال المکرم

اسبوع	شوال المکرم	بستان رومی	مابین افرنجی	طالع شمس		ظہر		امساک
				د	س	د	س	
بازار ایرتسی	۱۶	۱۳	۲۵	۳۴	۵۵	۹	۴۷	۷
صلی	۱۷	۱۴	۲۶	۳۳	۵۵		۳۶	
چهارشنبه	۱۸	۱۵	۲۷	۳۲	۵۴		۳۴	
پنجشنبه	۱۹	۱۶	۲۸	۳۱	۵۳		۳۳	
جمعه	۲۰	۱۷	۲۹	۳۰	۵۳		۳۱	
جمعه ایرتسی	۲۱	۱۸	۳۰	۲۹	۵۲		۳۰	
بازار	۲۲	۱۹	۳۱	۲۸	۵۲		۲۹	
بازار ایرتسی	۲۳	۲۰	۱	۲۷	۵۱		۲۸	
صلی	۲۴	۲۱	۲	۲۶	۵۰		۲۷	
چهارشنبه	۲۵	۲۲	۳	۲۵	۵۰		۲۶	
پنجشنبه	۲۶	۲۳	۴	۲۴	۴۹		۲۵	
جمعه	۲۷	۲۴	۵	۲۳	۴۹		۲۴	
جمعه ایرتسی	۲۸	۲۵	۶	۲۲	۴۹		۲۳	
بازار	۲۹	۲۶	۷	۲۱	۴۹	۹	۲۲	۷

قبون قرقره زمانی

هیو طفر

حزیران افرنجی

۳۰

هیوب باد شمالی

صوم بود

۱۳ سنه هجریه ۱۳۰۸ مالیه ۱۳۰۷ افرنجیه ۱۸۹۱

امسال	ظهر		طالع		روز	ماه	روز	اسبوع	احوال الکواکب و مواسم
	د	س	د	س					
۷	۲۱	۴	۴۸	۹	۲۱	۸	۲۷	۱	خروج عن الشعاع بازار ابرتسی
	۲۰		۴۸		۲۰	۹	۲۸	۲	صالی
	۱۹		۴۸		۲۰	۱۰	۲۹	۳	چهارشنبه
	۱۸		۴۸		۱۹	۱۱	۳۰	۴	پنجشنبه استقامت عطار د
	۱۸		۴۸		۱۹	۱۲	۳۱	۵	جمعه
	۱۷		۴۷		۱۹	۱۳	۱	۶	جمعه ابرتسی
	۱۶		۴۷		۱۸	۱۴	۲	۷	بازار
	۱۶		۴۷		۱۸	۱۵	۳	۸	بازار ابرتسی اول خمی مسهل
	۱۶		۴۷		۱۷	۱۶	۴	۹	صالی وزیدن باد شمالی
	۱۶		۴۷		۱۷	۱۷	۵	۱۰	چهارشنبه اول روز یلدا
	۱۵		۴۷		۱۷	۱۸	۶	۱۱	پنجشنبه
	۱۵		۴۷		۱۷	۱۹	۷	۱۲	جمعه
	۱۵		۴۷		۱۷	۲۰	۸	۱۳	جمعه ابرتسی
	۱۵		۴۷		۱۷	۲۱	۹	۱۴	بازار
	۱۵		۴۷		۱۷	۲۲	۱۰	۱۵	بازار ابرتسی اول فصل صیف

بقية ذى القعدة

احوال الكواكب ومواسم		اسبوع		ذى القعدة		عائس رومي		خزيران افرنجی		طلوع شمسی		ظہر		امساک	
				ذی		عائس		خزيران		شمسی		ظہر		امساک	
				ذی		عائس		خزيران		شمسی		ظہر		امساک	
صالی	۱۶	۱۱	۲۳	۱۷	۹	۴۷	۱۵	۷							
چهارشنبه	۱۷	۱۲	۲۴	۱۷		۴۷	۱۵								
پنجشنبه	۱۸	۱۳	۲۵	۱۷		۴۷	۱۵								
جمعه	۱۹	۱۴	۲۶	۱۸		۴۷	۱۶								
جمعه ايرتسی	۲۰	۱۵	۲۷	۱۸		۴۷	۱۶								
بازار	۲۱	۱۶	۲۸	۱۸		۴۷	۱۶								
بازار ايرتسی	۲۲	۱۷	۲۹	۱۹		۴۷	۱۷								
صالی	۲۳	۱۸	۳۰	۱۹		۴۸	۱۷								
چهارشنبه	۲۴	۱۹	۱	۲۰		۴۸	۱۸								
پنجشنبه	۲۵	۲۰	۲	۲۰		۴۸	۱۸								
جمعه	۲۶	۲۱	۳	۲۱		۴۸	۱۹								
جمعه ايرتسی	۲۷	۲۲	۴	۲۱		۴۸	۲۰								
بازار	۲۸	۲۳	۵	۲۲		۴۹	۲۱								
بازار ايرتسی	۲۹	۲۴	۶	۲۲		۴۹	۲۲								
صالی	۳۰	۲۵	۷	۲۳		۵۰	۲۳								

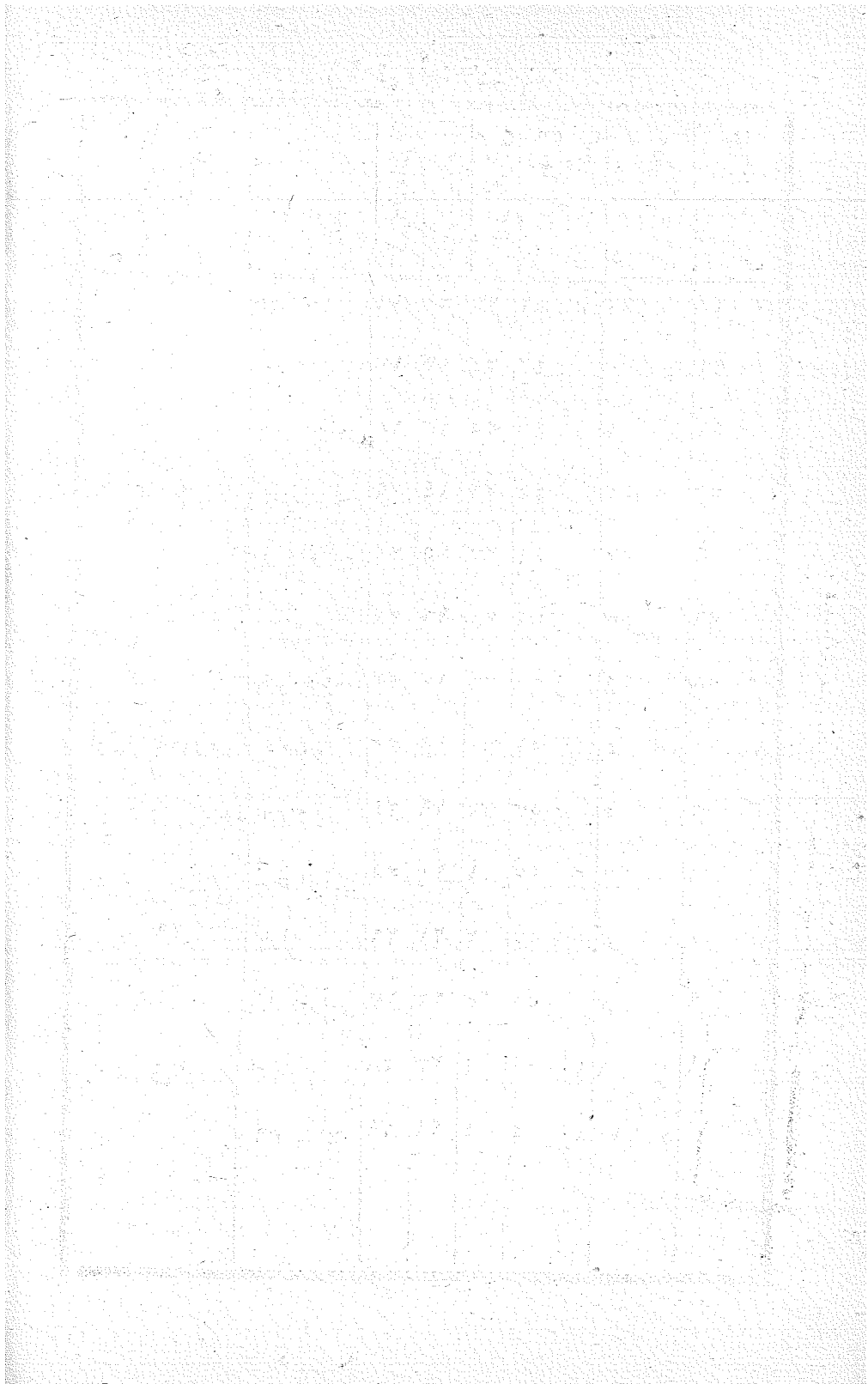
آخر روز بلدا
وفات جرجیس
ع م
بازار
بازار ايرتسی
بیراق فورنتسی
توز افرنجی
۳۱
اول باد سموم
جمعه ايرتسی
بازار
ميلاد محی عليه
السلام

سنه ١٣٠٨ هجره ١٣٠٧٤٠٨ ماله ١٨٩١ افرنجيه

اسبوع	يوم	الجمعه	الاربعاء	الخميس	الجمعة	الجمعة	الجمعة		الجمعة
							د	س	
١	٢٦	٨	٢٣	٩	٥٠	٤	٢٤	٧	اخر رباح يواوح
٢	٢٧	٩	٢٤	٥٠	٥٠	٥	٢٥		پنجشنبه
٣	٢٨	١٠	٢٥	٥١	٥١	٥	٢٦		جمعه
٤	٢٩	١١	٢٦	٥١	٥١	٥	٢٨		جمعه ايرتسي
٥	٣٠	١٢	٢٧	٥٢	٥٢	٥	٢٩		پ بازار
٦	١	١٣	٢٨	٥٣	٥٣	٥	٣١		ب بازار ايرتسي
٧	٢	١٤	٢٩	٥٣	٥٣	٥	٣٢		صالي
٨	٣	١٥	٣٠	٥٣	٥٣	٥	٣٤		جمعه شنبه
٩	٤	١٦	٣١	٥٤	٥٤	٥	٣٥		پنجشنبه
١٠	٥	١٧	٣٢	٥٤	٥٤	٥	٣٧		جمعه
١١	٦	١٨	٣٣	٥٥	٥٥	٥	٣٨		جمعه ايرتسي
١٢	٧	١٩	٣٥	٥٦	٥٦	٥	٤٠		صلاوات عيد اضحى د ١٥ س ١٠ شدت حرارت
١٣	٨	٢٠	٣٦	٥٦	٥٦	٥	٤٢		ب بازار ايرتسي
١٤	٩	٢١	٣٨	٥٧	٥٧	٥	٤٣		صالي
١٥	١٠	٢٢	٣٩	٥٨	٥٨	٥	٣٥		جمعه شنبه

بقیہ ذی الحجہ الشریفہ

اسماء	ظہر		طلوع		موز افریجی	حزرانروی	ذی الحجہ الشریفہ	اسبوع	احوال الکواکب و مواسم
	د	س	د	س					
۷	۴۷	۵۹	۹	۴۳	۱۱	۱۱	۱۶	پنجشنبہ	
	۴۹	۰	۰	۴۲	۱۲	۱۲	۱۷	جمعہ	
	۵۱	۱	۱	۴۳	۲۵	۱۳	۱۸	جمعہ ایرتسی	
	۵۳	۱	۱	۴۴	۲۶	۱۴	۱۹	بازار	ممنزج
	۵۴	۲	۲	۴۶	۲۷	۱۵	۲۰	بازار ایرتسی	
	۵۶	۳	۳	۴۸	۲۸	۱۶	۲۱	صلی	
	۵۸	۴	۴	۵۰	۲۹	۱۷	۲۲	چهار شنبہ	
۸	۰	۵	۵	۵۱	۳۰	۱۸	۲۳	پنجشنبہ	اول ایام باحورہ
	۲	۵	۵	۵۳	۳۱	۱۹	۲۴	جمعہ	
	۴	۶	۶	۵۵	۱	۲۰	۲۵	جمعہ ایرتسی	اغستوس افریجی
	۷	۸	۸	۵۷	۲	۲۱	۲۶	بازار	۳۱
	۹	۸	۸	۵۸	۳	۲۲	۲۷	بازار ایرتسی	
	۱۱	۹	۱۰	۰	۴	۲۳	۲۸	صلی	شرف قر
۸	۱۲	۱۰	۱۰	۲	۵	۲۴	۲۹	چهار شنبہ	

﴿ وقایع مشهوره ﴾

وقایع مشهوره تاریخ حدوثی اعتباریله ایکی قسمدرکه بر طاقی
قبل الهجرة حادث اولان وقایع وقسم دیگرى بعد الهجرة
وقوعه کلان حوادندر

﴿ هجرتدن مقدم ﴾

سنین	
۶۲۱۲	تقوم التواریخ اعتباریله خلقت آدم علیه السلام
۴۵۸۳	اوروبالورک ضبط و تحریر لری موجبجه هبوط آدم علیه السلام
۳۹۷۴	طوفان نوح علیه السلام
۳۵۴۸	مصرک ابتدای معموریتی
۲۸۱۲	ملوک بنی انورک ابتدای ظهوری
۲۶۹۰	ملوک ارمینیه نك ظهوری
۲۵۸۰	ابراهیم علیه السلامک ولادتی
۲۴۸۰	اسماعیل علیه السلامک ختانی
۲۳۱۷	یعقوب علیه السلامک مصری تشریف لری
۲۲۹۱	مصرده بدی سنه ممتد اولان قحط و غلا
۲۱۷۶	فرعونک مصرده اطفال ذکورى اعدای
۲۱۱۶	لاتین قرالینک ابتدای تشکیلی
۲۰۷۵	آنه قرالینک ابتدای تشکیلی
۲۰۷۵	موسی علیه السلامک مصردن خروج لری
۲۰۲۴	ملولیهودک ابتدای حکومتی
۱۱۹۳	سرای بروننده بزانیونک ابتدای بنا واسکانی
۱۷۰۹	آنه حکومتک جمهوریتنه انقلابی
۱۶۳۷	داود علیه السلامک بریه الشامه پادشاه لری

سنین	
۱۵۵۸	سلیمان علیه السلام پادشاهلغی
۱۴۷۰	سلانیک جانبنده واقع ماکدونیا حکومتک ابتدای
۱۳۵۲	ملوک بنی انوردن بابل حکومتک ایرلسی
۱۳۳۷	روما شهرینک بنا اولنسی
۱۱۵۵	بابل قرالی نخت النصرک بربة الشام و قدس شریفی تخریبی
۱۱۱۰	عجم پادشاهلغنک کتابیان طبقه سنه انتقالی
۱۱۰۸	مصری عجمارک استیلای
۹۱۶	اسکندرک مصری عجماردن استردادی
۹۱۰	اسکندرک ایرانی استیلای و دارانک قتلی
۷۱۷	ماکدونیا قرالینک روما جمهوریتنه الحاقی
۶۱۳	مصرک رومایه الحاقی
۵۸۳	حضرت عیسی علیه السلام میلادی
۵۱۷	روماده پاپا نصبی
۴۸۴	جام ایجادی
۳۶۸	طبقه ساسانیانک ظهوری
۲۳۴	ایاصوفیه نک بناسی
۲۰۱	صوترازوسنک ایجادی
۱۶۳	فرانسه قرالینک ابتدای تشکلی
۵۳	ولادت حضرت رسالتپناهی
۴۰	توی قلنک ایجادی
۳۳	له قرالینک تشکلی
۲۵	اسقوجیا قرالینک تشکلی
۱۴	انکلیر قرالینک تشکلی
۱۱	اسپانیا قرالینک تشکلی

هجرتدن مؤخر

سنین	سنین
۸۰	۰۱
ولادت امام اعظم رجه الله عليه	هجرت نبویه علیه افضل التحیه
۸۲	۱۰
سجلیا جزیره سبیله مسینا	حج وداع
بوغازینک قفقی	۱۰
۹۲	۱۰
اسلاملرک انداسی دیارینسه	ارتمال حضرت پیغمبر علیه السلام
عبورلری	خلافت حضرت ابو بکر رضی
۹۵	۱۳
غلطه جامعنک ایکنجی بناسی	الله عنه
۱۲۰	۱۳
ایجاد کاغد	خلافت حضرت عمر رضی
۱۲۱	۱۴
عربلر بیتنده علم کیمیانک شیوعی	الله عنه
۱۳۲	۱۴
ملوک بنی امیه نك انقراضی	بناء بصره
۱۳۳	۱۹
ظهور دولت ال عباسی	فتح شام
۱۳۹	۲۰
انداسده بنی امیه نك تشکلی	فتح قیصریه
۱۵۰	۲۴
وفات امام اعظم علیه رجه الله	فتح مصر
۱۶۱	۲۴
هارون رشیدنک اسکنداره	خلافت حضرت عثمان رضی
ورودی	الله عنه
۱۸۲	۲۷
دایمارقه قرالینتک تشکلی	فتح جزیره القبریس
۲۹۷	۳۵
مغربده دولت فاطمیه نك تشکلی	خلافت حضرت علی رضی الله
۳۶۲	۳۶
روسیه دواتنک تشکلی	استانبولک ایلک محاصره سی
۴۲۳	۴۰
انداسده بنی امیه نك انقراضی	ابتدای ظهور باروت
۴۳۳	۴۰
دولت سلجوقیه نك ظهوری	ملوک امیه نك ظهوری
۴۵۶	۴۹
مجاز قرالینتک تشکلی	غلطه ده واقع عرب جامعنک
۵۱۶	۶۱
ایجاد ساعت	اولکی بناسی
۵۲۹	۷۵
پورنکیر قرالینتک تشکلی	وقعه دلسوز کر بلا
	ضرب سکه اسلامیه

سنین	سنین
۷۹۱ وفات شاه محمد بهاء الدین	۵۶۷ ملوک ابویه نك انقراضی
نقشبندی قدس سره	۶۰۴ مولد شریف قرآنك ابتدای
۷۹۶ قح سلانیک و یکی شهر	اجراسی
۷۹۷ بروسه ده جامع کبیرک بناسی	۶۳۱ وفات حضرت مولانا
۷۹۸ قح نیکبولی	۶۵۶ دولت عباسیه نك انقراضی
۸۰۴ وقعه تیمور	۶۸۶ کوزلك ایجادی
۸۲۵ قح بانیه	۶۸۷ کیلرده استعمال اولنان
۸۴۸ وقعه وارنه	پوصله نك ایجادی
۸۵۰ صنعت طباعتک ایجادی	۶۸۷ دولت سلجوقیه نك انقراضی
۸۵۷ قوصوه وقعه نانیه سی سلطان	۶۸۷ دولت علیه عثمانیه نك ظهوری
مرادک مظفریتی	۶۸۸ شهر یاران عثمانیان نام جلیله
۸۵۷ روم ابلی حصارینک بناسی	ابتدای قرانت خطبه
۸۵۷ قح استانبول	۶۹۹ دولت علیه عثمانیه نك استقلالی
۸۵۸ اسکی سرائک بناسی	۷۷۱ قح بروسه
۸۶۲ امریقانک کشفی	۷۲۸ ضرب سکه عثمانیه
۸۶۵ بنی ابوب دولتسک انقراضی	۷۲۹ دولت علیه ده موظف عسکرینک
۸۶۷ فاتح جامعک بناسی	تنظیمی
۸۶۸ اتمام جامع فاتح	۷۵۸ شهر اده سلیمان باشانک بحراروم
۸۷۳ سرای جدیدک بناسی	ایلنه کچوب کلیبولی بی قحلمری
» » اتمامی	۷۶۲ طوب ایجادی
۸۸۰ منکلی کر ایخانک دولت عثمانیه به	۷۶۳ قح ادرنه
اطاعتی	۷۸۴ مصرده دولت جراکسه
۸۹۲ کال رئیسک دو نمانیله اسپانیابه	ظهوری
عزیمتی	۷۹۱ قوصوه محاربه سی

سنین	سنین
۱۰۵۰ انقیه نك اسلامبولده شیوع	۹۰۳ بنای جامع سلطان بایزید
استعمال	۹۰۴ امید برونی طریق نك کشفی
۱۰۵۱ اورویاغز تهلر نك ایجادی	۹۲۰ وقعه چالدران
۱۰۹۴ ویانه نك ایکیجی محاصره سی	۹۲۲ قیون ساعت نك ایجادی
۱۱۱۶ بیوک پترونک روسیه به نظام	۹۲۲ قنچ حلب و شام
وضعی	۹۲۳ در سعادتده ترسانه نك بنایی
۱۱۳۵ اسکدارده دار الطبیاعه تأسیسی	۹۲۶ قنچ مصر
۱۱۶۷ تلقیح بقری اختراعی	۹۳۳ سلطان سلیمانک فرانسه بنی
۱۱۹۹ بالون ایجادی	جایه سی
۱۲۰۱ تنغراف ایجادی	۹۳۵ ویانه نك برنجی محاصره سی
۱۲۱۳ فرانسه اولرک مصره استیلاسی	۹۳۷ طاصی غزالینک هلاکی
۱۲۱۵ طاش باصمه سنک ایجادی	۹۴۴ عدنک تسخیری
۱۲۱۶ مصرک فرانسه اولر دن استیلاسی	۹۴۷ ایپراطور قارلوسک هزیمتی
۱۲۲۲ واپور ماکنه سنک ایجادی	۹۵۷ سلیمانیه جامع نك انشاسنه شروع
۱۲۲۲ آوروپا مصالحه عمومیه سی	اولنمدی
۱۲۴۰ تیمور بول ایجادی	۹۵۹ مجار قرا لیتنک نمچه ایپراطور لغنه
۱۲۴۱ وقعه خیریه و تأسیس عساکر	التحقاقی
نظامیه	۹۶۱ بحر محیط شرقی به سیددی
۱۲۴۲ مکتب طبیه نك تأسیسی	رئیسک برنجی سفری
۱۲۵۳ جسر عتیقک انشاسی	۹۶۵ سلیمانیه جامع نك اتمامی
۱۲۵۴ قراننده نظام نك وضعی	۹۷۹ قلیج علی باشانک قپودان دریانصبی
۱۲۵۵ تنظیمات خیریه	۹۸۵ اهل اسلامک اندلس دن چقدیغی
۱۲۶۰ جسر جدیدک انشاسی	۹۸۷ انشاء رصد تقی الدین و حساب
۱۲۶۳ مکانب رشدیه نك تأسیسی	اصول اعشاری
۱۲۷۸ طورپسل تعبیر اولنسان	۱۰۱۲ ممالک اسلامیه ده دخان ظموری

سنین	سنین
استعمالی	دکتر لغملرینک ایجادی
۱۲۹۰ غلطه ده تونل کشادی	۱۲۸۱ تشکیلات ولایات
۱۲۹۰ اناطولی به شمتدوفر انشاسی	۱۲۸۱ اصلاحخانه لر تأسیسی
۱۲۹۳ قانون اساسینک وضعی	۱۲۸۲ صادوه محاربه سی
۱۳۹۳ وقعه چر کس حسن	۱۲۸۳ ایکنلی تفنکک ایجادی
۱۲۹۵ روسیه محاربه اخیره سی	۱۲۸۴ سلطان عبدالعزیز خانک
۱۲۹۵ برلین قونفره سی	اورویاه سیاحتی
۱۲۹۷ موزه نک رسم کشادی	۱۲۸۶ سویش جدولنک کشادی
۱۲۹۹ ولایاده معارف مجلسنک تشکیلی	۱۲۸۷ پروسیا و فرانسه دولتلرینک
۱۲۹۸ اعرابینک مصرده انکلتره به	محاربه سی
مقاومت واسارتی	۱۲۸۷ المانیا امپراطورلغنک اعلانی
۱۳۰۰ مشهور جزایرلی ابو عبدالقادرک	۱۲۸۷ ایتالیا دولتک رومایه استیلاسی
شامده وفاتی	۱۲۸۷ فرانسه نک جمهوریتنه انقلابی
۱۳۰۵ المانیا امپراطوری حشمتلو	۱۲۸۸ در سعادتده تراموای احدائی
ویلهم حضر تلرینک در سعادتنه	۱۲۸۹ توتونک تحت الحصاره ادخالی
تشریف لری	۱۲۸۹ ترسانه عامرده حوض ساح

﴿﴾ خلفاء راشدین ﴿﴾

حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه هجره سعادت حضرت

نبویه مدفوندر

ابتداء خلافت مدت خلافت مدت عمر

سنه	سنه	سنه هجره
۶۳	۳۲ شهر	۱۱

حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه هجره سعادت حضرت

نبویه مدفوندر

۶۵	۶ ۱۰ شهر	۱۳
----	----------	----

حضرت عثمان ذی النورین رضی الله عنه مدینه منوره ده جنبه

البقیعه ده مدفوندر

۸۸	۱۲	۲۴
----	----	----

حضرت علی المرتضی رضی الله عنه نجفده مدفون اولدقبری مشهور

اولدبغی کبی فرزندعالیبری حضرت حسنک بعد ایام مکه انبرینی جنبه

البقیعه به نقل ایلدیکی دخی مرویدر

۶۳	۵	۳۵
----	---	----

حضرت حسن رضی الله عنه

۴۱	۶ ۴۰ شهر
----	----------

مدت عهد خلفاء راشدین

سنه	شهر
۳۵	۳

خلفاء بنی امیه

(معاویة اول)		
شامده مدفوندر	ابتداء حکومت	سنه هجریه
مدت حکومت	مدت حکومت	سنه
سنه	سنه	سنه
٧٥	١٩	٤١
(یزید اول ابن معاویہ)		
شامده مدفوندر	٢ شهر ٦	٦٤
٢٨		
(معاویة ثانی بن یزید)		
شامده مدفوندر	٣	٦٤
٢٣		
(متغلب مروان ابن الحکم)		
شامده مدفوندر	٩ شهر	٦٥
٦٣		
(عبد الملک ابن مروان)		
شامده مدفوندر	٢١	٦٥
٦٠		
(ولید اول ابن عبد الملک)		
شامده مدفوندر	٩ شهر ٧	٨٦
٤٦		
(سلیمان ابن عبد الملک)		
قنسرین نواحینسده رایتده مدفوندر	٩ شهر ٧	٩٦
٤٥		
(عمر ابن عبد العزیز)		
معره النعمانده دبر نعمانده مدفوندر	٢ شهر ٨	سنه هجریه
سنه	سنه	سنه
٣٩	٨	٩٩

(یزید ثانی ابن عبدالملک) شامده مدفوندر ۴۰	۴ شهر ۱	۱۰۱
(هشام بن ولید) رضافه ده (شام رضافه سیدر) ۵۵	۱۹ شهر ۹	۱۰۵
(ولید ثانی بن یزید) رأس مقطوعی شامده مدفوندر ۴۲	۱ شهر ۳	۱۲۵
(یزید ثالث بن ولید) شامده مدفوندر ۴۶	۵ شهر	۱۲۶
(ابراهیم بن ولید اول) شامده مدفوندر ۴ شهر		۱۲۶
(مروان ثانی ابن محمد ابن مروان اول) ۶۲	۵ شهر ۱	۱۲۷
مدت عهد خلفاء بنی امیه سنه ۹۱		

﴿ سلاطين عظام شوکت اتسام عثمانیه نك تاريخ ﴾
 ﴿ ولادت و جاوس همایونزریله مدت عمر ﴾
 ﴿ وسلطنت و مدفن شریفاری ﴾

﴿ مؤسس بنیان سلطنت غازی سلطان عثمان خان ﴾

حضرتلری ارطغرل غازی حضرتلرینک صلبندن ۶۵۶ سنه هجریه سنده
 تولد ایدوب ۶۹۹ سنه سی جاذی الاولینک دردنجی کونی بالاستقلال
 جالس تخت سلطنت اولمش و ۷۲۶ سنه سی رمضانک یکریمی برنجی کونی
 ارتحال دار بقا ایشدر مدفن شریفاری بروسه ده حصار ایچنده در

﴿ غازی سلطان اورخان خان ﴾

حضرتلری سلطان عثمان غازی حضرتلرینک مخدوم نجابت موسوملری
 اولوب ۶۸۰ سنه سنده تولد ایدرک ۷۲۶ سنه سی رمضانک اون یدنجی
 کونی پدرلری برینه واصل دیهم سلطنت اولمش و ۷۶۱ سنه سنده ارتحال ایچکه
 پدرلی جوارنده تربه مخصوصه سنه دفن اولمشدر

﴿ غازی سلطان مراد خان اول ﴾

حضرتلری سلطان اورخان غازی حضرتلرینک صلبندن ۷۲۶ سنه سنده
 تولدایله ۷۶۱ ده پدر جنت مقررلی برینه مرابع نشین سلطنت اولدی
 ۷۹۱ سنه سی شعبانک اون بشنجی کونی قوصوه محاربه مشهوره سنده
 شهیداً ارتحال ایشدر تربه لری بروسه ده چکرکه نام محمله در

﴿ غازی سلطان یلدیرم بایزید خان ﴾

حضرت تبری غازی سلطان مراد خان اول حضرت تارینک مخدوم عالیبری اولوب ۷۶۱ سنه سنده قد منهاده مههد شهود و ۷۹۱ سنه سی رمضانک دردنجی کونی جالس تخت عثمانی و ۸۰۵ سنه سی شعبانک اون بشنجی کونی عازم دار بقا اولمشدر مدفن شریفیاری بروسهده جامه ساری جوارنده در

﴿ چلبی سلطان محمد خان غازی ﴾

حضرت تبری غازی سلطان یلدیرم بایزید خان حضرت تارینک صابندن ۷۸۱ سنه سنده تولد و ۸۱۶ سنه سنده جلوس و ۸۲۴ سنه سنده ارتحال ایتلیله بروسهده یشیل جامع شریفی جوارنده واقع تربه مشهور دلینه دفن اولمشدر

﴿ غازی سلطان مراد خان ثانی ﴾

حضرت تبری چلبی سلطان محمد خان غازی حضرت تارینک مخدوم عالیبری اولوب ۷۰۶ سنه سنده تولد و ۸۲۴ سنه سنده جلوس ایتشدر ۸۵۵ سنه سی محرمک بشنجی کونی عازم گلشن سزای اخرت اولمیرله بروسهده جامع شریفی پیشکاهنده واقع تربه مخصوصه دلینه دفن اولمشدر

﴿ غازی سلطان محمد خان ثانی ﴾

حضرت تبری غازی سلطان مراد ثانی حضرت تارینک مخدوم سعادت موسوملری اولهرق ابو الفتح عنوان جلیلله مشهوردر ۸۳۳ سنه سی رجبنک بگری

التبجی کونی قد منهادہ مہد شہود اولوب ۸۵۵ سنہ سی محرمک اون
التبجی کونی جالس تخت معالی بخت عثمانی اولدی ۸۸۶ سنہ سی ربیع
الاولک دردنجی کونی ارتحال بیوردیلر تربہ علیاری استانبولده جامع
شریفاری پیشکاهنده واقعدر

﴿ غازی سلطان بایزید خان ﴾

حضر تبری غازی ابوالفتح سلطان محمد خان حضر تبرینک صلیندن ۸۵۱
سنہ سنده تولد ایدوب ۸۸۶ سنہ سی ربیع الاخرینک بکر منجی کونی
جلوس و ۹۱۸ سنہ سی ربیع الاخرینک اوننجی کونی ارتحال بیوردیلر
مدفن شریفاری استانبولده جامع شریفاری پیشکاهندهدر

﴿ غازی یاوز سلطان سلیم خان ﴾

حضر تبری غازی سلطان بایزید خان ثانی حضر تبرینک مخدوم عالیکهر لری
او اوب ۸۷۵ سنہ سنده تولد ایله ۹۱۸ سنہ سی صفرینک اون سکر منجی کونی
جالس تخت عالی بخت عثمانی اولشدر ۹۲۶ سنہ سی شوالنک طقوزنجی کونی
عازم کلشن سرای دار بقا اولدیلر تربہ عالیلری استانبولده واقع جامع
شریفاری جوارندهدر

﴿ غازی سلطان سلیمان خان ﴾

حضر تبری قانونی عنوانیله مشهوردر ویاوز سلطان سلیم خان غازی
حضر تبرینک مخدوم نجابتلریدر ۹۰۰ سنہ سنده قد منهادہ عالم شہود و ۹۲۶
سنہ سنده جالس تخت عثمانی اولشدر ۹۷۴ سنہ سی صفرینک بکر منجی کونی

ارتحال بيور ملربله جامع شريفلري يشكاهنده واقع تربه مخصوصه لرينه
دفن قلمشدر

﴿ غازي سلطان سليم خان ثاني ﴾

حضرتلري پدرلري غازي سلطان سليمان خان حضرت تارينك صلبندن ۹۳۰
سنه سي رجبنيك التيجي كوني تولد و ۹۷۴ سنه سي ربيع الاولنيك طقوزنجي
كوني جلوس ايتشلردر تاريخ ارتحاللري ۹۸۳ سنه سي شعباننيك بكرمي بدنجي
كوننده واقع اولمشدر مدفن شريفلري اياصوفيه جامعي قربنده در

﴿ غازي سلطان مراد خان ثالث ﴾

حضرتلري ۹۵۳ سنه سي جاذي الايسنيك بشنجي كوني غازي سلطان سليم
خان ثاني حضرت تارينك صلبندن متولد اولوب ۹۸۳ سنه سي رمضاننيك سكرنجي
كوني جلوس بيور مشلردر ۱۰۰۳ سنه سي جاذي الاوليسنيك سكرنجي كوني
وفات ايتلربله اياصوفيه جوارنده واقع تربه مخصوصه لرينه دفن اولمشلردر

﴿ غازي سلطان محمد خان ثالث ﴾

حضرتلري غازي سلطان مراد خان ثالث حضرت تارينك مخدوملري اولوب
۹۷۴ سنه سي ذي القعدة سنك بدنجي كوني تولد و ۱۰۰۳ سنه سي جاذي الاوليسنيك
اون التيجي كوني جلوس و ۱۰۱۲ سنه سي رجبنيك اون ايكنجي كوني وفات
ايتشلردر مدفن شريفلري اياصوفيه يشكاهنده واقع تربه مخصوصه لرينه در

﴿ غازي سلطان احمد خان اول ﴾

حضرت تلي غازی سلطان محمد خان ثالث حضرت تلي نيك صلبندن ۹۹۸ سنه سی
جادی الاخره سنك اون ايکيجی کونی تولد ایدوب ۱۰۱۲ سنه سی رجب نك
اون سکر نچی کونی جالس تخت اولمش و ۱۰۲۶ سنه سی ذی القعدة سنك بکرمی
ايکيجی کونی وفات ايشدر مدفن تلي استانبولده جامع شريف تلي جوارنده
واقع تربه مخصوصه در

﴿ سلطان مصطفى خان اول ﴾

حضرت تلي غازی سلطان محمد خان ثالث حضرت تلي نيك صلبندن ۱۰۰۱
سنه سنده تولد ايشدر ۱۰۲۶ سنه سی ذی القعدة سنك بکرمی ايکيجی کونی
برادر تلي سلطان احمد خان حضرت تلي نيك يرينه جالس اولوب ۱۰۴۸ سنه سی
ربيع الاولى غره سنده سلطنتدن فراغت ايشدر

﴿ سلطان عثمان خان ثاني ﴾

حضرت تلي غازی سلطان احمد خان اول حضرت تلي نيك محمد و ملری در ۱۰۱۳
سنه سنده تولد ايدرك ۱۰۲۷ سنه سی ربيع الاول سنك اون ايکيجی کونی عم
مکرملری سلطان مصطفى خان يرينه جلوس ايشدر ۱۰۳۱ سنه سی رجب نك
طقوز نچی کونی شهيداً ارتحال ایدوب پدري ياننه دفن قلندشدر

﴿ دفعه ثانيه سلطان مصطفى خان اول ﴾

حضرت تلي ۱۰۳۱ سنه سنده دفعه ثانيه اوله رق جالس تخت عالی عثمانی

اولوب ۱۰۳۲ سنه سی ذی القعدة سنك اون بشنجی كونی تكسرار فراغت
و ۱۰۴۸ سنه سنه از نجال ایش و ایاصوفیه جامع شریفی پیشگاهنده واقع تربه
مخصوصه به دفن قلمشدر

غازی سلطان مراد خان رابع

حضر تبری غازی سلطان احمد خان اول حضر تیرینك صلیندن ۱۰۱۸
سنه سی جادی الاول سنك بکرمی سکرنجی كونی متولد اولوب ۱۰۳۲ سنه سی
ذی القعدة سنك اون بشنجی كونی عم مکرملری سلطان مصطفی خان
حضر تیرینك ایکیجی فراغنده جالس نخت عثمانی اولمش و ۱۰۴۹ سنه سنه
از نجال دار بقا ایلمسینه پدرلری یانه دفن قلمشدر

سلطان ابراهیم خان

حضر تبری غازی سلطان احمد اول حضر تیرینك محمدوملریدر ۱۰۲۴
سنه سی شوالنك اون اوچنجی كونی تولد ایدوب ۱۰۴۹ سنه سی شوالنك
ون التیجی كونی برادر عالیکهرلری سلطان مراد خان رابع حضر تبری
برنه جالس نخت عثمانی اولمش و ۱۰۵۸ سنه سی رجینك یایسنده سلطنتدن
فراغت و سنه مرقومه رجینك بکرمی طقوزنده شهیداً دار اخرته رحلت
ایتمسینه ایاصوفیه جامع شریفی جوارنده واقع عمیلری سلطان مصطفی تربه سنه
دفن قلمشدر

غازی سلطان محمد خان رابع

حضر تبری ۱۰۵۱ سنه سی رمضانك بکرمی طقوزنجی كونی سلطان ابراهیم
خان حضر تیرینك صلیندن متولد اولوب ۱۰۵۸ سنه سی رجینك اون سکرنجی

کونی پدرلری برینه جلوس ایتش و ۱۰۹۹ سنه سی محرم تک ایکیجی کونی
سلطنتدن فراغت و ۱۱۰۴ سنه سنده ادر نه ده وفات ایلسیله نعشی استانبوله
کتور بلوب باغچه قپوسنده والده لری ترخان سلطان تر به سنه دفن ایلشدن

﴿ سلطان سلیمان خان ثانی ﴾

حضر تلری ۱۰۵۲ سنه سنده سلطان ابراهیم خان حضر تلرینک صلبندن تولد
ایلوب ۱۰۹۹ سنه سنده برادرلری سلطان محمد خان رابع برینه جالس تخت
عتمانی اولمش و ۱۱۰۲ سنه سنده وفات ایتشدن مدفن شریفلری جدلری
سلطان سلیمان تر به سنه در

﴿ سلطان احمد خان ثانی ﴾

حضر تلری سلطان ابراهیم خان حضر تلرینک مخدوملری اولوب ۱۰۵۲
سنه سی ذی الحجه سنک التنجی کونی تولد ایتش و ۱۱۰۲ سنه سی رمضان تک
بکرمی التنجی کونی برادرلری سلطان سلیمان ثانی برینه جلوس ایلشدن
و ۱۱۰۶ سنه سنده ارتحال دار بقا ایلسیله جدلری سلطان سلیمان خان قانونی
تر به سنه دفن قلمشدر

﴿ سلطان مصطفی خان ثانی ﴾

حضر تلری ۱۰۷۴ سنه سنده سلطان محمد خان رابع حضر تلری صلبندن
متولد اولوب ۱۱۰۶ سنه سی جازدی الاخره سنک بکرمی ایکیجی کونی ۴
مکرملری سلطان احمد ثانی برینه جلوس ایتش و ۱۱۱۵ سنه سنده بعد الفراع
ارتحال دار بقا ایلوب باغچه قپوسنده والده تر به سنه دفن ایلشدن

﴿ غازی سلطان احمد خان ثالث ﴾

حضرت تبری غازی سلطان محمد خان رابع حضرت تبری نیک مخدوم ملری اولوب
 ۱۰۸۴ سنه سنده تولد ایش و ۱۱۱۵ سنه سی ربیع الاخرینک اینکی کونی
 برادرلی سلطان مصطفی خان ثانی فراغنده جالس دیهیم سلطنت اولمشدر
 ۱۱۴۳ سنه سنده سلطنتدن فراغت و ۱۱۴۹ سنه سنده ارتحال ایدوب باغچه
 قیوسنده والده تربه سنده مدفوندر

﴿ غازی سلطان محمود خان اول ﴾

حضرت تبری ۱۱۰۸ سنه سی محرمنک دردنچی کونی سلطان مصطفی خان
 ثانی حضرت تبری نیک صلیبدن متولد اولوب ۱۱۴۳ سنه سی ربیع الاولنک
 اون بشچی کونی عم مکرملری سلطان احمد خان ثالث فراغنده تخت عالی
 تخت عثمانی به جلوس ایش و ۱۱۶۸ سنه سی صفرینک بکرمی سکرنجی
 کونی ارتحال ایتسیله باغچه قیوسنده والده تربه سنه دفن قلمشدر

﴿ سلطان عثمان خان ثالث ﴾

حضرت تبری سلطان مصطفی خان ثانی نیک صلیبدن ۱۱۱۰ تاریخنده تولد
 ایدرک ۱۱۶۸ سنه سی صفرینک بکرمی سکرنجی کونی برادرلی سلطان
 محمود خان اول برینه جالس تخت عثمانی اولمش و ۱۱۷۱ سنه سی صفرینک
 اون التبی کونی ارتحال دار بقا ایدوب باغچه قیوسنده ویکی جامع
 جوارنده واقع والده تربه سنه دفن اولمشدر

﴿ سلطان مصطفی خان ثالث ﴾

حضرت تبری ۱۱۲۹ سنه سنده سلطان احمد خان ثالث حضرت تارینک صلیبندن متولد اولوب ۱۱۷۱ سنه سی صفرینسک اون التیمی کونی عم زاده لری سلطان عثمان خان ثالث برینه جلوس ایش و ۱۱۸۷ سنه سی ذی القعدة سنک سکنچی کونی ارتحال اناسیله لالهلی نامیله مشهور اولان جامع شریفلری جوارنده واقع تریه مخصوصه لرینه دفن ایدلمشدر

﴿ غازی سلطان عبدالحمید خان اول ﴾

حضرت تبری غازی سلطان احمد خان ثالث حضرت تارینک محمدوملری اولوب ۱۱۳۷ سنه سنده تولد ایش و ۱۱۸۷ سنه سی ذی القعدة سنک سکنچی کونی رادرلری سلطان مصطفی خان ثالث برینه جالس تخت عثمانی اولش و ۱۲۰۳ سنه سی رجینک اون ایکچی کونی ارتحال دار بقا اناسیله باغچه قبوسنده مدرسهری پیشکاهنده واقع تریه مخصوصه لرینه دفن قتمشدر

﴿ غازی سلطان سابع خان ثالث ﴾

حضرت تبری سلطان مصطفی خان ثالث حضرت تارینک صلیبندن ۱۱۷۵ سنه سنده متولد اولوب ۱۲۰۳ سنه سنده جلوس ایش و ۱۲۲۲ سنه سنده سلطانمندن فارغ اولهرق ۱۲۲۳ سنه سنده شهیداً وفات ایشدر مدفن شریفلری پدرلری تریه سنده در

﴿ سلطان مصطفی خان رابع ﴾

حضرت تبری ۱۱۹۳ سنه سنده غازی سلطان عبدالحمید خان اول حضرت تارینک

صلبندن تولد ایدرک ۱۲۲۲ سنهسی ربیع الاخرینک بکرمی برنجی کونی
عزاده لری سلطان سلیم خان ثالث فراغده جلوس ایش و ۱۲۲۳ سنه سنده
بعد الفراع شهیداً ارنحال ایش اولسیله پدر لری تربه سنه دفن اولمشدر

﴿ غازی سلطان محمود خان ثانی ﴾

حضر تلری ۱۱۹۹ سنهسی رمضانک اون اوچنجی کونی غازی سلطان
عبدالمجید خان اول حضر تلرینک صلبندن قدمهاده مهده شهود اولوب
۱۲۲۳ سنهسی جادی الاولیسنک دردنجی کونی برادر لری سلطان مصطفی
خان رابع فراغده جالس نخت عالی نخت سلطنت و ۱۲۵۵ سنهسی ربیع الاولک
اون طقوزنجی کونی عازم کلشنسرای آخرت اولمشدر مدفن شریف لری
چنبرلی طاش جوارنده تربه مخصوصه در

﴿ غازی سلطان عبدالمجید خان ﴾

حضر تلری غازی سلطان محمود خان ثانی حضر تلرینک صلب همایونلرندن
۱۲۳۷ سنهسی شعبانک اون دردنجی کونی قدمهاده مهده وجود اولوب
۱۲۵۵ سنهسی ربیع الاولک اون طقوزنجی کونی پدر عالی کهر لری برینه
واصل دیهم سلطنت اولمش و ۱۲۷۷ سنهسی ذی القعدة سنک اون بدنجی
کونی رحلت وعزم دار جنت بیورملریله نیش منور لری سلطان سلیم جامع
شرفی جوارنده واقع تربه مخصوصه برینه نقل و دفن قلنشددر

﴿ سلطان عبدالعزیز خان ﴾

حضر تلری غازی سلطان محمود خان ثانی حضر تلرینک صلب همایونلرندن
۱۲۴۵ سنهسی شعبانک اون دردنجی کونی قدمهاده عالم وجود اولوب
۱۲۷۷ سنهسی ذی الحجه سنک اون بدنجی کونی برادر جنت مقر لری غازی

سلطان عبدالمجید خان حضرت تلمری پرینہ جالس تخت سلطنت اولمش و ۱۲۹۳ سنہ سی جادی الایسنک اون بدنجی کونی فراغ وبش کون صکرہ شہیداً ارتحال ایتلمرله پدزلری غازی سلطان محمود خان ثانی حضرت تلمری تربہ سنہ دفن قلمشدر

﴿ سلطان مراد خان خامس ﴾

غازی عبدالمجید خان حضرت تلمرینک مخدوملرندن در ۱۲۵۶ سنہ سی رجینک بکرمی بشنجی کونی تولد ایتمش و اوچ آی اوچ کون سلطنتده بوانوب مبتلا اولدقلمری عتمدن طولای منخلع اولمشدر

السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبدالمجید خان ابن السلطان
الغازی عبدالمجید خان اید الله خلافته الی آخر الدوران افندمز
حضرت تلمرینک بوم ولادت باهر السعادت ملو کانه لری بیک ابکی
بوز الی سکز سنہ سی شعبان شریفنک اون التنجی کوننہ
مصادف اولوب بیک ابکی بوز طقسان اوچ سنہ سی شعبان
شریفنک اون برنجی پنجشنبه کونی بالارث والاستیمال وبالسعاده
والاجلال سر براری خلافت و سلطنت اولمشدر در جناب مالک
الملک ذات فرشته صفات ظل اللہ لربنی کمال موفقیت و مظفریت ایلہ
الی بوم القیام تخت عالی بخت خلافتنا ہلرندہ بر دوام ایلہ آمین

الیوم موجود اولان باجمله حکمدارلرک حکومتاری وسنلری جدولیندر

اورویا دولتلری حکمدارلرینک تاریخ ولادت وجاوسلری سنه
میلادیه اعتباریله در

ایران شاه‌ی شاه ناصرالدین قاجار حضر تلری
ولادتی ۶ صفر ۱۲۲۵ جلوسی ۱۳ ذی القعدة ۱۲۶۳

اوستریا امپراطوری فرانسوا ژوزف حضر تلری
ولادتی ۱۸ اغستوس ۱۸۳۰ اوستریا تختنه
قعودی ۲ کانون اول ۱۸۴۸

اسپانیا قرالی (۱۲) الفونس حضر تلری
ولادتی ۲۸ نشرین ثانی ۱۸۵۷ قراللی ۱۸۷۵

اسوچ نورج قرالی (۲) اوسقار حضر تلری
ولادتی ۲۱ کانون ثانی ۱۸۲۰

ایتالیا قرالی هومبرت حضر تلری
ولادتی ۱۴ مارت ۱۸۴۴ ایتالیا تختنه قعودی ۱۲ کانون اول ۱۸۷۸

باویرا قرالی (۲) لوئی حضر تلری
ولادتی ۲۵ اغستوس ۱۸۴۵ قعودی ۱۰ مارت ۱۸۶۴

برهزیلیا امپراطوری (۲) دون پدرو حضر تلری
ولادتی ۲ کانون ثانی ۱۸۴۵ امپراطورانی ۷ نیسان ۱۸۳۱

بلجیقا قرالی (۲) لئوپولد (لوئی فیلیپ ماری ویتور) حضر تلری
ولادتی ۹ نیسان ۱۸۳۵ پدربنک برینه قعودی ۱۷ کانون ثانی ۱۸۶۶

المایا ایپراطوری ایکیچی غلیوم حضر تلی

ولادتی ۲۷ کانون ثانی ۱۸۵۹

قعودی ۱۵ حزیران ۱۸۸۸

پورتغال قرالی دون لوئی حضر تلی

ولادتی ۳۱ ایلول ۱۸۳۷ برادرینک برینه قعودی ۱۸۶۱

په پیار فلنک قرالی (۳) کییوم حضر تلی

ولادتی ۱۹ شباط ۱۸۱۷ قعودی ۱۲ مایس ۱۸۴۹

چین ایپراطوری چونغ چی حضر تلی

ولادتی ۵ کانون ثانی ۱۸۵۴

جش ایپراطوری حضر تلی

یوخنا جالوسی ۱۸۶۷

دانیارقه قرالی (۹) قرستیان حضر تلی

ولادتی ۱۸ نیسان ۱۸۱۸ قعودی ۱۵ تشرین ثانی ۱۸۶۳

روسیه ایپراطوری الکساندر حضر تلی

ولادتی ۱۰ مارت ۱۸۴۵ قعودی ۱۳ مارت ۱۸۸۱

ژاپونیا ایپراطوری مونت سو هیتو حضر تلی

(ژاپون لساننده مقادو دینور که حکمدار معناسنده در)

ساقس قرالی فرهدریق (او کوست البر) حضر تلی

ولادتی ۳ نیسان ۱۸۲۸ قعودی ۲۹ ایلول ۱۸۷۳

گران برتانیایا (انکلتره) قرالیچیسی الکساندرینا ویتقوریا حضر تلی

ولادتی ۲۴ مایس ۱۸۱۹ اعلان قعودی ۲۱ حزیران ۱۸۳۷

فاس

سلطانی مولاحسن حضر تلی

ورتنبخ قرالی شارل فرهدریق آکساندر حضرتلری
ولادتی ۴ مارت ۱۸۲۳ پدربینک برینه قعودی ۲۵ حزبران ۱۸۶۴

یونان قرالی ژورز حضرتلری
ولادتی ۲۴ کانون اول ۱۸۴۵ قعودی ۳۱ نشرین اول ۱۸۶۳

﴿ جنتکان غازی سلطان محمد خان ثالث حضرت تارینک عصر ﴾
 ﴿ سعادت حصر ملوکانه لرنند نبرو موصل ولایتی ﴾
 ﴿ والیلکنه تعیین بیوریلان ولایة عظام ﴾
 ﴿ و متصرفین کرام حضراتی ﴾

مدت مأموریت		تاریخ تعیین		اسامی ولایة عظام
شهر	بوم	سنه	سنه	
۸		۱	۱۰۰۰	امیر حسین پاشا
۶			۱۰۰۲	بیاله پاشا
۲			۱۰۰۲	سنان پاشا
۱۰		۲	۱۰۰۳	حسن پاشا
۹			۱۰۰۵	محمود پاشا
۷		۱	۱۰۰۶	عبدالله پاشا
۸			۱۰۰۸	علی پاشا
۷		۳	۱۰۰۹	عمادیه حاکی حسن پاشا
		۲	۱۰۱۳	محمد پاشا
۸		۱	۱۰۱۵	احمد پاشا
۸		۱	۱۰۱۶	محمد پاشا
۴		۱	۱۰۱۷	احمد پاشا
۵		۳	۱۰۱۸	دبکر احمد پاشا
۷			۱۰۲۱	محمد پاشا
		۱	۱۰۲۲	علی پاشا
۱۱			۱۰۲۳	دبکر علی پاشا
۱			۱۰۲۳	محمد پاشا
۶			۱۰۲۳	محمد پاشا
۶			۱۰۲۴	الحاج احمد پاشا
۵			۱۰۲۵	احمد پاشا
۷			۱۰۲۵	محمد پاشا

بوم	شهر	سنه	سنه	
		۱	۱۰۲۶	سابق بصره والیسی محمد پاشا
		۱	۱۰۲۷	مؤمن پاشا
		۲	۱۰۲۹	بوستان پاشا
		۱	۱۰۳۰	موصولی بکر پاشا
		۱	۱۰۳۱	یونس پاشا
	۶		۱۰۳۲	دفتردار مصطفی پاشا
	۲		۱۰۳۲	حسن پاشا
	۴		۱۰۳۲	حله ضابطنک برادری احمد پاشا
		۱	۱۰۳۴	سپاهی احمد پاشا
	۱۱		۱۰۳۵	سلیمان پاشا
		۱۰	۱۰۴۵	عراق سرداری وزیر محمد پاشا
	۶		۱۰۴۶	امیر محمد پاشا زاده بکر پاشا
	۶		۱۰۴۶	محافظ احمد پاشا
		۴	۱۰۵۰	شهرزور محافظی محمد پاشا
	۱		۱۰۵۲	شهرزور و موصل محافظی محمد پاشا
	۱۱		۱۰۵۲	مصطفی پاشا
	۱	۴	۱۰۵۶	محمد پاشا
	۱۱		۱۰۵۶	ابراهیم پاشا
		۱	۱۰۵۷	نشانچی مصطفی پاشا
		۱	۱۰۵۸	زینی پاشا
	۲	۱	۱۰۵۹	درویش محمد پاشا
		۱	۱۰۶۰	داسنی مرزا پاشا
	۱	۱	۱۰۶۱	مصطفی پاشا
		۱	۱۰۶۲	محمد پاشا
	۷		۱۰۶۳	احمد پاشا
	۵		۱۰۶۳	دلاور پاشا
	۳		۱۰۶۴	احمد طیار پاشا
	۵		۱۰۶۴	شاه غازی پاشا

يوم	شهر	سنه	
	٤		١٠٦٤ امير عثمان پاشا
	٧		١٠٦٦ شهباز پاشا
	٥		١٠٦٦ وان واليسى سابق ابراهيم پاشا
		١	١٠٦٧ قدس واليسى قپلان پاشا
		١	١٠٦٨ حسين پاشا
٢	١	١	١٠٧١ ابراهيم پاشا
١	٦		١٠٧١ ارسلان پاشا
	٥		١٠٧١ محمد پاشا
		١	١٠٧٢ اورفه واليسى سابق احمد پاشا
١	٧	٢	١٠٧٥ ابراهيم پاشا
	٦		١٠٧٦ وزير احمد پاشا
	٦		١٠٧٦ على پاشا
		١	١٠٧٧ موسى پاشا
		٤	١٠٨١ هرموش پاشا
	١٠	١	١٠٨٣ حسن پاشا
		١	١٠٨٤ مصطفى پاشا
		١	١٠٨٥ دلاور پاشا
٢	١	١	١٠٨٦ چاوش زاده محمد پاشا
	١	٣	١٠٩٠ زير على پاشا
	٧	٢	١٠٩٣ چركس احمد پاشا
		٢	١٠٩٥ عربى كدوم شهر تيله معروف على پاشا
		٢	١٠٩٧ امير دلاور پاشا
		١	١٠٩٨ زكرار على پاشا
		١	١٠٩٩ عمر پاشا
		٢	١١٠١ نزمانلى على پاشا
١		١	١١٠٢ حسن محصل پاشا
٥		٣	١١٠٦ سليمان پاشا
١٠			١١٠٦ مصطفى پاشا

بوم	شهر	سنہ	ضلع	
	۲	۱	۱۱۰۷	قرمان محمد پاشا
		۱	۱۱۰۸	حسین پاشا
		۱	۱۱۰۹	سابق بغداد والیسی علی پاشا
		۱	۱۱۱۰	حلبی یوسف پاشا
۲	۵	۱	۱۱۱۲	ابراہیم پاشا
	۷	۲	۱۱۱۴	وان محافظی مصطفی پاشا
	۱	۱	۱۱۱۵	طوبال یوسف پاشا
	۵	۱	۱۱۱۵	دفعہ حلبی یوسف پاشا
	۸	۲	۱۱۱۸	چرکس محمد پاشا
		۱	۱۱۱۹	شہوار زادہ محمد پاشا
		۲	۱۱۲۱	نکرار حلبی یوسف پاشا
		۲	۱۱۲۳	سالحدار ابراہیم پاشا
		۲	۱۱۲۵	الحاج احمد پاشا
		۱	۱۱۲۶	قوشچی مصطفی پاشا
	۳	۱	۱۱۲۶	کوپرلی عبداللہ پاشا
	۵	۱	۱۱۲۶	نکرار قوشچی مصطفی پاشا
		۱	۱۱۲۷	عثمان پاشا
	۲	۱	۱۱۲۸	حسن پاشا
		۱	۱۱۲۹	قرہ ایلان زادہ محمد پاشا
		۱	۱۱۳۰	سرکہ عثمان پاشا
۲		۲	۱۱۳۳	مورہ لی علی پاشا
	۸	۱	۱۱۳۳	الحاج مصطفی پاشا
	۲	۲	۱۱۳۶	درندہ لی حسین پاشا
		۲	۱۱۳۸	علی پاشا
		۱	۱۱۳۹	موصلی اسماعیل پاشا
		۱	۱۱۴۰	نکرار حسین پاشا
		۱	۱۱۴۱	رشوان زادہ محمد پاشا
	۲	۲	۱۱۴۳	موصلی عبدالجلیل زادہ حاجی حسین پاشا

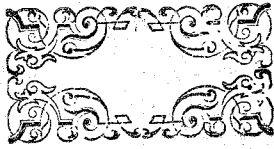
یوم	شہر	سنہ	سنہ	تاریخ
۱۰			۱۱۴۳	علی پاشا
		۱	۱۱۴۴	تکرار عبدالجلیل زادہ حسین پاشا
	۱	۱	۱۱۴۶	ممش پاشا
۱۱			۱۱۴۶	تکرار عبدالجلیل زادہ حسین پاشا
	۳	۱	۱۱۴۸	تکرار ممش پاشا
	۹		۱۱۴۸	ارسلان محمد پاشا
		۱	۱۱۴۹	ایلچی مصطفی پاشا
		۲	۱۱۵۱	دردنجی دفعہ حاجی حسین پاشا
		۲	۱۱۵۳	محصل احمد پاشا
	۸		۱۱۵۴	مفتول عثمان پاشا
	۴		۱۱۵۴	بشنجی دفعہ حاجی حسین پاشا
		۵	۱۱۵۹	سلم پاشا
	۲	۱	۱۱۶۰	التجی دفعہ حاجی حسین پاشا
	۱۰		۱۱۶۱	تریکی محمد پاشا
	۶		۱۱۶۱	ابراہیم پاشا
		۱	۱۱۶۲	مرعش والیبی محمد پاشا
	۱	۱	۱۱۶۳	تکرار حاجی حسین پاشا
		۱	۱۱۶۴	مصطفی پاشا
		۱	۱۱۶۵	رجب پاشا
	۷		۱۱۶۶	محمد پاشا
	۸		۱۱۶۶	حاجی حسین باشانک محمدومی محمد امین پاشا
	۴	۳	۱۱۶۹	تکرار مصطفی پاشا
	۸		۱۱۶۹	تکرار محمد امین پاشا
		۱	۱۱۷۰	مصطفی پاشا
	۵		۱۱۷۱	رجب پاشا
	۷		۱۱۷۱	تکرار حاجی حسین پاشا
	۷		۱۱۷۲	نعمان پاشا
	۳		۱۱۷۳	مصطفی پاشا

شہر	سنہ	تکرار
۱۱	۱۱۸۳	تکرار محمد امین پاشا
	۱۱۷۴	تکرار مصطفیٰ پاشا
	۱۱۷۵	بشنجی دفعہ محمد امین پاشا
	۱۱۸۲	صدر راغب پاشا داما دی حسین پاشا
	۱۱۸۳	عبدالجلیل زادہ عبدالفتاح پاشا
۱۱	۱۱۸۵	عبدالجلیل زادہ سلیمان پاشا
۲	۱۱۸۹	یدنجی دفعہ محمد امین پاشا
۸	۱۱۸۹	دفعہ سلیمان پاشا
۱	۱۱۹۱	بغداد موصل شہر زور والیسی حسن پاشا
	۱۱۹۷	یازنجی زادہ مصطفیٰ پاشا
	۱۱۹۸	وانلی تیمور پاشا
۵	۱۱۹۹	عبدالجلیل زادہ عبدالباقی پاشا
۷	۱۱۹۹	تکرار سلیمان پاشا
۵	۱۲۰۴	موصلی محمد امین پاشا زادہ محمد پاشا
۱۲	۱۲۲۲	عبدالجلیل زادہ نعمان پاشا
۵	۱۲۲۴	کنڈا احمد پاشا بکر افندی زادہ
۴	۱۲۲۵	عبدالجلیل زادہ سعداللہ پاشا
	۱۲۲۷	موصل سوری بانسی احمد پاشا
	۱۲۴۱	حسن پاشا
۲۱	۱۲۴۲	تکرار احمد پاشا
۸	۱۲۴۷	عبدالرحمن پاشا بن عبداللہ بک
۴	۱۲۴۷	یحییٰ پاشا
	۱۲۴۸	عبدالرحمن پاشا بن محمود پاشا
	۱۲۴۲	محمد امین پاشا
	۱۲۴۴	محمد امین پاشا
	۱۲۴۵	موصلی عمری زادہ قاسم پاشا
	۱۲۴۷	موصلی محمد سعید پاشا
	۱۲۴۹	تکرار یحییٰ پاشا

يوم	شهر	سنه	
		١	١٢٥٠ تکرار محمد سعید پاشا
٢	١٠	٨	١٢٥١ ایچہ بیرقدار زاده محمد پاشا
	١٠	١	١٢٦٠ محمد شریف پاشا
		١	١٢٦١ کریدلی محمد پاشا
	٧		١٢٦٢ طیار پاشا
٢	٨		٢٢٦٣ اسعد پاشا
٥		١	١٢٦٤ وجہی پاشا
٢		١	١٢٦٥ علی اشقر پاشا
		١	١٢٦٦ محمد کامل پاشا
	٧		١٢٦٧ مصطفی مظهر پاشا
	٥		١٢٦٧ متصرف حلی پاشا
	٩	٦	١٢٧٤ مصطفی پاشا
		١	١٢٧٥ ویسی پاشا
٢٣	١١		١٢٧٦ سلیمانہلی عبداللہ پاشا
	٧	١	١٢٧٧ حلبلی حاجی یوسف پاشا
	٧		١٢٧٨ تائم مقام عطا اللہ بک
٢	٨		١٢٧٨ کنعان پاشا *
	١٠	٧	١٢٨٤ متصرف آصف افندی
٢٧		١	١٢٨٥ ضیا پاشا
١	٢	٦	١٢٨٦ تکرار آصف افندی
١٤		٦	١٢٨٨ شبلی پاشا
١٢		٨	١٢٨٩ حاجی علی پاشا
٧	٢	٥	١٢٨٩ تکرار شبلی پاشا
٢٥	١٠	١	١٢٨٨ عبدی افندی
١٢	٤	١	١٢٩٠ حلبلی ویسی پاشا
٢	٢		١٢٩٢ وکیل فریق نافذ پاشا
٢٩	١١	١	١٢٩٢ مصطفی نجیب پاشا

شهر	يوم	سنه	سنه	
٢٥	١	٤	١٢٩٤	احمد ناظم پاشا
٢٠	٨		١٢٩٥	والى فيضى پاشا
	١٠		١٢٩٥	والى عبدالنافع افندى
٢٤	٨	١	١٢٩٦	والى وكيلى فريق محمد منير پاشا
١٥	٦	٦	١٢٩٨	نحسين پاشا
١٤	١١		١٣٠٢	فائق پاشا
١٤	٢		١٣٠٤	رشيد پاشا
١٩	١		١٣٠٥	وكيل طاهر پاشا

مقام صدارت عظمایه (١)

علمای جانبندن	معروض داعی کمینه لیدر که
سائرتلری جانبندن	معروض چاکر کمینه لیدر که
عباره اراسنده اسملری ذکر اولندوقده	فخامتو دولتو افندم حضرتلری
رتبه صدارتی احراز ایتش ذواته	

علمای جانبندن	معروض داعیلیدر که
سائرتلری جانبندن	معروض چاکر لیدر که
عباره اراسنده اسملری ذکر اولندوقده	ابهتلو دولتو افندم حضرتلری
امیرمکه مکرمه و معزوللرینه	دولتو سیادتلو افندم حضرتلری
دار السعادة الشریفه اغاسنه	دولتو عنایتلو افندم حضرتلری
مقام سز عسکری و شرف صهریت	دولتو عطوفتو افندم
سنبیه نائل اولمش و کلابه	حضرتلری
ذات سردار اکرمی به	دولتو رأفتلو افندم حضرتلری
مشیرله و وزیرایه و معزوللرینه	دولتو افندم حضرتلری
رتبه بالایله و سرقنای شهنشاهی	عطوفتو افندم حضرتلری
ایله مابین همایون باشکاتبه	عطوفتو افندم حضرتلری
فریقان ایله رتبه اولی صنف اولی	سعادتو افندم حضرتلری
وروم ایلی بکلر یکیلکی پایه لولرینه	سعادتو افندم حضرتلری
میرلوا و میرمیران و رتبه اولی صنف ثانیسنه	سعادتو افندم

١- الیوم مستعمل اولان القاب رسمیه جنتمکان عبد المجید خاتک ایام سلطنته
وضع و ترتیب اولتمشدور

میرالای و ثانیه متمایزینہ	عزتلو	افندم
رتبہ ثانیہ صنف نایسنہ و میرالامرا	عزتلو	افندی پاشا بك اذا
وقائم مقاملق واصطبل طامره مدبری پایه لولرینہ		
بیکباشیلره ورتبہ ثالثیه و قیوچی	رفعتلو	بك افندی اذا
باشیلره والای امناسنه		
رتبہ رابعیه و قول اغالینہ	فمتوتلو	بك افندی اذا
وخواجکانه و بوزباشیلره		
رتبہ مذکورہ مادوننده بولتانلراپله	حیتلو	بك افندی اذا
سائر مأمورینده اولانلره		
مسند مشیخت اسلامیه		
علما جانبندن	معروض داعی دیرینه لیدرکه	
سائرلی جانبندن	معروض بنده دیرینه لیدرکه	
عباره اراسنده	دولتلو سماحتلو افندم حضر تلی	
معزوللرینہ		
علما جانبندن	معروض داعیلریدرکه	
سائرلی جانبندن	معروض بنده لیدرکه	
عباره اراسنده	دولتلو فضیلتلو افندم حضر تلی	
صدوره	سماحتلو افندم حضر تلی	
استانبول پایه لولرینہ	فضیلتلو	افندم حضر تلی
حریمین محترمین پایه لولرینہ	فضیلتلو	افندم
بلاد خسه و مخرج موالیسنه	فضیلتلو	افندی
مدرسینہ	مکرمتلو	افندی
قضانه	مودتلو	(چلبی افندی یه) رشادتلو افندم حضر تلی
رتب علیہ و سیفیہ و قلیہ نك اصول تشریفات دولت علیہ اوزره بکدیگره تقدملری		

رتبه مشیر و وزارت • صدور روم ایلی و اناطولی پایه سی • ورتبه بالادن
 اولوب بالفعل و کلالق خدمتمنده بولنال رجال ورتبه بالادن سائر رجال •
 استانبول پایه سی • فریقان رتبه اولی صنف اولی • روم ایلی بکری بکیلیکی
 • حرمین شریفین میرلوالقی میر میرانلیق • رتبه اولی صنف ثانیه سی •
 بلادخسه مولوبتی میرالایلیق • رتبه ثانیه صنف اول متمایزی • مخرج
 مولوبتی رتبه ثانیه صنف ثانیه سی • میرالامرالق • قائممقاملق • اصطبل
 عاشره مدیرلکی • کبار مدرسین • بیگباشلیق • رتبه ثالثه قیوچی باشلیق •
 موصله سلیمانیه مادوننده بولنان مدرسین الای امینلکی • رتبه رابعه •
 قول اغالق • خواجہلق • بوزباشلیق

۱- رتب دولت علیه نك علیه سی خیلی وقت دنبرو شو صورت موضوعه ده
 ایسه ده ملكیه سی یا لکن صدارت و وزارت و روم ایلی بکری بکیلکندن و میر
 میران و قیوچی باشی و خواجہ کاندن عبارت اولوب مؤخرأ جنتمکان سلطان
 محمود خان ثانی زماننده رتبه بالا و جنتمکان سلطان عبدالمجید خان زماننده
 قصور رتب موجوده احداث ورتب سیفیه ده کذلک جنتمکان محمود خان
 ناینگ عساکر نظامیه بی تأسیسارنده ترتیب اولوب بالاخره تدریجاً تزئین
 واکمال اولمشدر

رتبه علیه نك تعیرات و تعریفاتی

روم ایلی	ابتدا پایه سی احراز و صکره صره سیله منصبی ضبط
قاضی عسکرلکی	ایدر و تکرر دخی ایلر
اناطولی	ابتدا پایه سی احراز ایدر صکره منصبی ضبط ایدر قاضی عسکرلکی
	صره سیله روم ایلی پایه سنه نقل ایدر
استانبول	کذلک پایه سی احراز صکره منصبی ضبط ایلر و یا خود
قاضیلغی	اناطولی پایه سنه نائل اویر
حرمین	بالذات منصبی ضبط ایدر و یا خود حرمین پایه سی
مولوبتی	ویریلور

بلاد خمسہ مولویتری ادرنہ بوسنہ شام (مصر) و (فلپہ دن عبارتدر	
مخرج قدس حلب ایوب سلاینک یکیشہر فنسار غلطہ از مہر	
مولویتری صوفیہ و طرزون ایلہ کریدن عبارتدر	
بابہ مجردہ بالکن مخرج پایہ سنہ نائل اولہ بیلور ترقی کسب و منصب	
صحابی ضبط ایلیہ من	
مقاعدین درس عام خواجہ افندیلردن بعضیلرینک ارزولی	
اوزرینہ تفاعدی اجرا اولنور	
دارالحدیث سلیمانہ جامع شریفنک قبلہ طرفندہ بر مدرسہ اولوب	
بورایہ واصل اولان مدرس مخرج مولویترینک	
الک معتبرینہ نائل اولہ بیلور	
سلیمانہ سلیمانہ جامع شریفی جوارندہ درت مدرسہ در دار	
الحدیث مدرسہ منحل اولان مخرج مولویترینہ طالب	
اولمدیغی خالدہ بورتبہ دن برینہ مولوبت سؤال اولنور	
مافوقندہ بولنان طالب اولمزایسہ بو رتبہ و دہا اشافی	خامسہ
رتبہ لردن دخی مخرج مولویترینہ نائل اولور	سلیمانہ
بورادن اعتباراً یورقاو رتبہ دہ بولنان مدرسہ کبار	موصلہ
مدرسین تعبیر اولنور (صحن ثمان)	سلیمانہ
(حرکت التمثلی) (ابتداء التمثلی)	
فالح جامع شریفی	
جانبندہ بولنان	موصلہ صحن
حرکت داخل	ابتداء داخل
حرکت خارج	سکن مدرسہ در
ابتداء خارج	استانبول مدرسہ سلکینک
بولنان مدرسینک اعدادی بعضاً تزیید و بعضاً تنقص ایدر	مدخلیدر رتب مذکورہ دہ
بغداد غیبتاب بوسنہ ارضروم مرعش طرابلس غرب	درویہ
بیروت کردستان (روسجق) سبواس ادرنہ کنغیردر	مولویتری

رسمی نشانلر

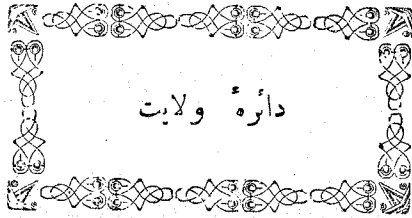
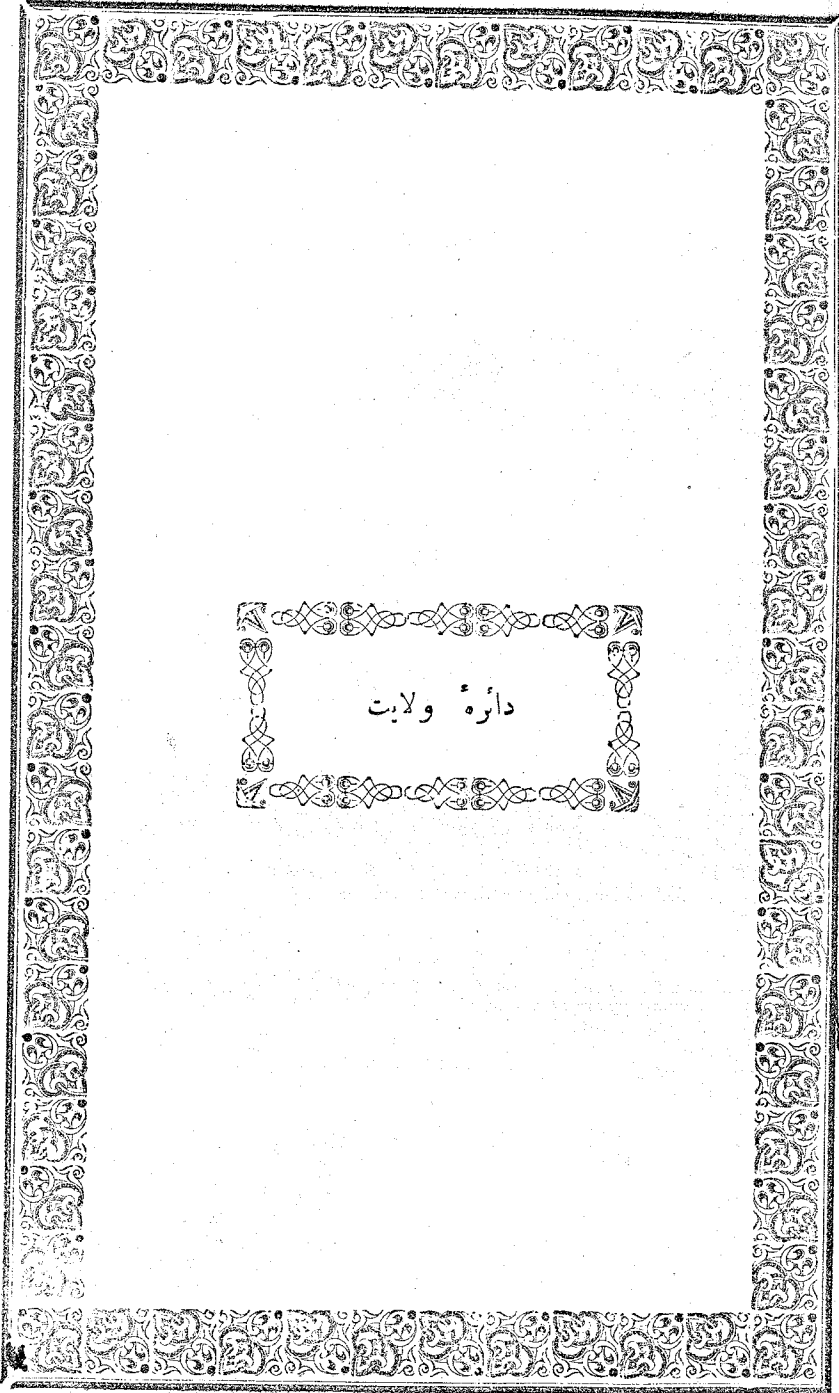
دولت علیه عثمانیه رسمى نشانلر جنتمكان سلطان محمود خان
ثانی زماننده و ۱۲۴۸ سنهسى اغستوسنده احداث اولنوب ابتدار تب و در جاتنه
كورده مرصع افتخار نشانلری چيقارلمش ايسه ده جنتمكان عبدالمجيد
خان زماننده و ۱۲۶۸ سنهسى ذى الحجه سنده انلر الفاولنه رق برينه مجيدى نشانى
وضع ايدلمش و جنتمكان سلطان عبدالعزیز خالك ايام سلطنتنده و ۱۲۲۸
سنهسى جمادى الاخرنده نشان عثمانى احداث اولنديغى كچي پادشاه
شو كچناه سلطان عبدالمجيد خان افندمن حضر تارىنك زمان همابونلرنده
و ۱۲۹۵ ذى الحجه سنك بكرمى اوچنده دخى امتياز و شفقت نشان عاليلرى
ايجاد بيورلمشدر

اشبو نشانلردن مجيدى و عثمانى نشانلرى هر نوع خدمات سلطنت سنیه ده
ابراز مائرجه ايلدين بندكانه برتشانه افتخار و امتياز اولق اوزره و پريلوب
مجيدى برنجى و ايكيجى و اوچجى و دردنچى و بشنجى عنوانلريله بش
و عثمانى دخى برنجى و ايكيجى و اوچجى و دردنچى ناملريله درت رتبه دن
عبارت اولدقن بشقه هر ايكيسنك برنجى رتبه لردن ممتاز برده مرصعلرى
وارد و امتياز نشانى دخى دولت عليه نك منافع عليه و ملكيه و عسكربه سنى
مستازم خدمات فوق العاده ابراز ايدنلره مخصوصدر شفقت

نشانى ايسه محاربه زمانلرنده و احوال و آفات فوق العاده ظهورند و مخصوص
خدمات مشكوره و مر و تمندانده بولسان و دولت و ملت و وطنك منفعت
و سلامت و مصابين و محتاجينك دفع و تعديل احتياجاخته هر نه صورتله اولور ايسه
اولسون معاونت ابدن و بو كچي احوالده بلااختصاص انسانيته خدمت و ابراز
مأرحميت ايليان نسوانه و پريلوب برنجى و ايكيجى و اوچجى عنوانلريله اوچ
رتبه يه منقسمدر . و بو ايكيسندن امتياز نشانى مرصع اولسديغى كچي شفقت
نشانك برنجى و ايكيجى رتبه لرينك اورته سى دخى درجه لرينه كوره كندلك

هر صدر

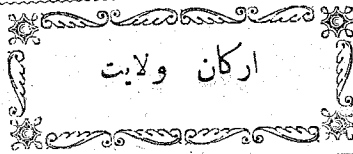

دائرة و لايت

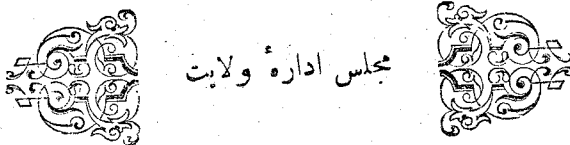

رتبه
بکری بی

مجددی
۲

۳	ع	رتبه	نائب معروف طرف افندی
۳	۳	حرمین پایه سی	مکتوبی حسن توفیق افندی
۴	۴	اولی نانسی	دفتردار توفیق افندی
۰	۳	متمایز	

۳	ع	رتبه	نائب معروف طرف افندی
۳	۳	حرمین پایه سی	مکتوبی حسن توفیق افندی
۴	۰	اولی نانسی	دفتردار توفیق افندی
۰	۳	متمایز	مفتی محمد افندی
۳	۰	از میر	سلیمان بک
۰	۰	متمایز	

مأمورین ولایت

۵۳

م	ع	رتبه	
۴	۰	ثانیه	حاجی خالد افندی
۰	۰		سعید بك
۰	۰		مفتی زاده محمد افندی
۰	۰	ثالثه	یوسف یوسفانی افندی
۵	۰	ثالثه	جرجیس سرسم افندی
۰	۰		عبدالاحدشکر افندی
۰	۰		اسحق افندی

مأمورین ولایت

م	ع	رتبه	
۰	۰	مدالیه	ضبطیه الای بکی عبد الرحمن بك
۳	۴	ثالثه	نفوس ناظری علی یاور افندی
۰	۰		ویرکو مدیری حسن افندی
۰	۰		معارف مدیری رسول مستی افندی
۰	۰		اوقاف محاسبه جیسی نیازی افندی
۰	۰		اوراق مدیری سلیمان افندی
۰	۰		پوسته و تلغراف مدیری صائم افندی

اقلام ولایت

مکتوبی قلبی

م	ع	رتبه	مکتوبی قلبی	مکتوبی صادق افندی
		ثالثه	عبد الکریم افندی	ضیا بك
			علی افندی	یحیی افندی
			محمد افندی	سلیمان افندی
				داود افندی
				مرحی افندی
				ملازمین فتح الله افندی
				حسین افندی « فخری افندی

مسو دان

مبضان

مجلس اداره ولایت قلی

باش کاتب سلیمان افندی

C ن: :	}	شریف افندی		علی بک	}	ن: :
		ملازم کمال افندی		مسود سعید افندی		
		ملازم محمد افندی				

ولایت اوراق قلی

اوراق مدیری سلیمان افندی

مقید محمد غزال افندی		معاونی عبدالله افندی
دیگری محمد افندی دیگر		دیگری کوثر افندی
» توفیق افندی		
ملازم شاکر افندی		ملازم قادر افندی

محاسبه ولایت قلی

میز سید سلیمان افندی

اوراق مأموری سعید افندی		مصالح جاریه کاتبی عباس طاصم افندی
معاونی توفیق افندی		ولردات کاتبی عباس افندی
مصارفات رفیقی حسین افندی		مصارفات کاتبی عبد لصد افندی
مصالح جاریه رفیقی امین افندی		

محاسبه ولایت مرکز شعبه سی

باش کاتب محمد افندی

دیگری عبدالله افندی		مصارفات کاتبی محمد افندی
بومیه مقیدی یونس افندی		واردات کاتبی عبد الله راقم افندی
ولایت صندوق امینی داود افندی		مصارفات رفیقی یسین افندی
انبار مأموری سلیمان افندی		واردات رفیقی سعید افندی

نفوس نظارت دآرہسی	اوقاف دآرہسی
ناظر علی یاور افندی برنجی کاتب قدری اوچنجیسی کاتب یحیی افندی	اوقاف محاسبہ جیسی نیازی افندی باش کاتب جودت افندی
دفتر خاقانی قلمی	
دفتر خاقانی مأموری حاجی محمد امین افندی ^{ثالثہ} باش کاتب واصف بک مرکز طاہر کاتبی آصف افندی مجلس ادارہ ولایت استنطاق دآرہسی	
مدعی عمومی علی یاور افندی ^{ثالثہ} مستنطق عبداللہ افندی کاتب علی عزمی افندی	
مع تحریر ویر کو قلمی	
تحریر ویر کو مدیری حسن افندی مقید رشید افندی دیگر مقید رجب افندی مساح نجیب افندی دیگر مصطفی افندی التیمی فرقہ محرر اولی نوری افندی	میزان باش کاتبی امین مستی افندی ویر کو کاتبی وہبی افندی رفیقی احمد منیب افندی بشنجی فرقہ سیارہ محرری حمدی بک نایدی نورس افندی نایدی علی غالب افندی
بشنجی فرقہ سیارہ نک ہیٹی	
مقید محمد علی افندی مساح قاسم افندی مساح بکر افندی	محرر اول حمدی بک محرر ثانی نورس افندی مقید عبدالحمید نامق افندی

فرقہ موقتہ تحریر بہ ہیبتی
 مقید احمد صادق افندی
 مقید صاحب افندی
 » رشید افندی دیگر
 مساح نجیب افندی
 مساح مصطفیٰ افندی

ولایت معارف مجلسی

رئیس مدیر مستی افندی
 مفتی محمد افندی
 ۳ م از میر پایابی
 علمادن کوسہ زادہ عبد اللہ افندی مدرس
 علمادن یوسف افندی
 نفوس ناظری علی یاور افندی نالٹہ
 علمادن علی افندی
 علمادن سلیمان افندی
 علمادن عبد اللہ طائی افندی
 معارف محاسبی سالم افندی

ولایت معارف دائرہ سی

مدیر مستی افندی
 معارف محاسبہ جیسی محمد سالم افندی
 صندوق امینی مچخانل افندی
 مکتب رشدیہ معلم اولیٰ ابراہیم افندی
 معلم ثانی امین افندی
 نالٹ داود افندی
 خط معلیٰ محمد سعید افندی

تجارت و زراعت اوطه سی

رئیس اول حاجی امین افندی اصطبل عامره
 رئیس ثانی صابونی زاده حاجی محمد چلبی افندی ثابته
 اعضا حاجی خالد چلبی ثابته م ۴
 عبد الحافظ افندی مدرس
 علمادن طائی عبدالله افندی
 شریف بك زاده مصطفی بك
 عبد الاحد شكر افندی
 عبد الاحد عبو اليونان افندی
 باروخ شلومی افندی

۱۵۱

باقی شعبه دائره سی

مجلس اداره هیئتی

رئیس حاجی امین افندی اصطبل عامره
 مأمور نامق افندی

اعضا عبد الله افندی
 حسین چلبی
 عبدالنور زاده انضون افندی
 باروخ افندی

محاسبه دائره سی

محاسبه کاتبی حاجی عبد الله افندی
 تحصیلدار رشید افندی
 تحصیلدار قاسم افندی
 تحصیلدار داود افندی

املاک ہمایون حضرت بادشاہی ادارہ سی

قومسیون ریاستی انضمامیہ ادارہ مدیری
ارکان حرب میرالوزندن محمد نظیف پاشا

عثمانی   مجیدی
۴   ۴

قومسیون اعضالغی ومفتشک انضمامیہ سرمهندس امین بک م ۳
«   « محاسبہ جی جورجی کامل افندی ثانیہ م ۴
«   « تحریرات باش کاتبی عبدالوہاب افندی ثانیہ
«   « اورمان مفتشی کیورق افندی ثانیہ

محاسبہ قلی

محاسبہ جی جورجی کامل افندی م ۴
باش کاتب
کاتب ثانی محمد افندی
کاتب ثالث نشان افندی
مقید دبقران افندی
میض داود افندی
صندوق امینی سرکیس افندی

تحریرات قلی

باش کاتب عبدالوہاب افندی ثانیہ
اول حسن فائق بک
ثانی شفیق افندی
اوراق مقیدی ابراہیم افندی
اول صالح افندی
ثانی علی افندی
اوراق مقید رفیق نوری افندی

هیئت هندسیه

ع	م		
۴	۳	ارکان حرب بیکباشی	مهندس رفعت بك
		یوزباشی	» مصطفی افندی
		یوزباشی	» ایوب افندی
۴		ملازم اول	» عبد القادر افندی
		ملازم اول	» عبد الله افندی
		ملازم اول	» امین افندی
		ملازم اول	» صالح افندی
		ملازم اول	» ضیا افندی
			دائمی

اورمان شعبه سی

زاب کاتبی نخضر افندی	مأمور احمد اغا
مرکز انبار مأموری حقی افندی	کاتب اول یاسین افندی
قرریچی باشی خورشید اغا	کاتب ثانی یوسف افندی

شمارك شعبه سی

مأمور اطفی بك	ثالثه
کاتب اول سید علی افندی	نرجیل معاونی مصطفی افندی
صندق امینی داود افندی	» کاتبی عبد القادر افندی

صلاحیه شعبه سی

مأمور	عبد القادر افندی
کاتب اول ذی افندی	طوز خور ماتوم معاونی عبد الله افندی
کاتب ثانی ضیا افندی	» کاتبی احمد جدی افندی
قره تپه معاونی محمد علی افندی	

سرچنار شعبہ سی

مأمور اسماعیل حتی بک میرالای
 کاتب اول حسن رفعت افندی || مرکہ معاونی فتاح بک
 کاتب ثانی عبدالقادر افندی || کاتبی رشید افندی
 کاتبی سعید افندی

شرقات شعبہ سی

مأمور محمد اٹا || کاتب اول عبدالقادر افندی

زمار شعبہ سی

مأمور سید علی اٹا || کاتب ویسی بک

﴿ دوائر عدلیہ ﴾

مرکز بدایت محکمہ سی، حقوق دائرہ سی

رئیس نائب معروف عارف افندی جرمین ع ۳ م ۳
 اعضا یحیی بک || اعضا قحح اللہ افندی
 اعضا ملازمی رشید افندی

جزا دائرہ سی

رئیس منحل
 مدعی عمومی معاونی عینی افندی ثالثہ
 اعضا صالح افندی || اعضا عبد العزیز افندی
 اعضا ملازمی سعد الدین افندی مدرس

محکمہ ہدایت تجارت قسمی اعضا سی

} ۵۰ ۵۰ {	تجار دن انطون عبدالنور		تجار دن عبداللہ جو مر دافندی	} ۵۰ ۵۰ {
	موسویدن رحیم افندی		تجار دن فتحی چلی	

محکمہ ہدایت قلی

	باش کاتب محمود جدی افندی		ضبط کاتبی عبدالحکیم افندی	
	دیگری حسن افندی		دیگری شگری افندی	
	» علی افندی			

اجرا دائرہ سی

	اجرا مأموری ادريس خالص افندی		مباشر سرخان اغا	
	مباشر بشیر اغا			

مقاولات او طہ سی

	مقاولات محرری سامی افندی		مباشر جرجیس اغا	
	معاونی یوسف افندی		» محمد علی اغا	

استنطاق دائرہ سی

	برنجی مستنطق عبد الرحمن افندی		ایکچی قاسم افندی	
--	-------------------------------	--	------------------	--

محکمہ شرعیہ کتبہ سی

	باش کاتب سید عبد الحافظ رشیدی افندی		مدرس	
	اعلامات شرعیہ مسودی احمد جدی افندی		موالی	
} ۵۰ ۵۰ {	احمد جدی افندی		مسود علی افندی	} ۵۰ ۵۰ {
	محمد علی فاضل افندی		محمد سعید افندی	
	معاونی عبد الہادی افندی		مقید احمد توفیق افندی	

موصل ضبطیہ الای و طاہور ہیئت

موقع مأموریت

موصل	مدالیہ	ضبطیہ الای بکی عبدالرحمن بک
»		طاہور اغاسی محمود افندی
»		الای امینی بکر افندی
»		حساب امینی صدق افندی
»		برنجی پیادہ بلوک اغاسی عبدالرحمن اغا
دھوک	۵	م ایکنجی پیادہ بلوک اغاسی صالح بک
موصل	۵	م اوچنجی پیادہ بلوک اغاسی عبداللہ اغا
عقرہ		م دردنچی پیادہ بلوک اغاسی دیگر عبدالرحمن اغا

سواری بلوک اغاری

موصل		برنجی سواری بلوک اغاسی حسن افندی
»	۵	ایکنجی سواری بلوک اغاسی محمد علی اغا
»		دردنچی سواری بلوک اغاسی یوسف اغا
»		دردنچی سواری بلوک صالح اغا
»	مدالیہ	بشنجی سواری بلوک اغاسی محمد العاکوب اغا

پیادہ بلوک معاونتری

»	مدالیہ	برنجی پیادہ بلوک معاونی اشرف اغا
»		ایکنجی پیادہ بلوک معاونی مصطفی اغا
»		اوچنجی پیادہ بلوک معاونی حسین اغا
»		دردنچی پیادہ بلوک معاونی احمد بک

سواری بلوک معاونتری

موصل		برنجی سواری بلوک معاونی موسی بک
سبجان		ایکنجی سواری بلوک معاونی علی اغا

موقع مأموریت

موصل

« «

دهوك

اوچجی سواری بلوك معاونی مش انا
دردنجی سواری بلوك معاونی حسن ساقی انا
بشجی سواری بلوك معاونی محمد افندی

پیاده ژورنال امینلری

موصل

دهوك

موصل

برنجی پیاده ژورنال امینی عبدالرحمن انا
اوچجی پیاده ژورنال امینی احمد افندی
دردنجی پیاده ژورنال امینی غنی افندی

سواری ژورنال امینلری

موصل

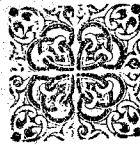
« «

عقر

موصل

زاخو

برنجی سواری ژورنال امینی جواد افندی
ایکنجی سواری ژورنال امینی عباس افندی
اوچجی سواری ژورنال امینی سلیمان انا
دردنجی سواری ژورنال امینی علی بك
بشجی سواری ژورنال امینی قدری افندی

﴿ موصلا ده بولنان عساكر ملوكانه ﴾

مرکز قوماندانی میرلوا سعید پاشا

عموم مدالیه

مجیدی

۳

سواری اونوز بشچی الایک امرا و ضابطاتی

ع م

میرالای احمد بك
 قائم مقام بهرام بك
 بیكباشی . محل
 الای کاتبی مصطفی افندی
 قول انای حرمت افندی
 ایکیجی کاتب عمر افندی
 اثواب امینی مصطفی افندی
 برنجی یوزباشی محمد انا
 یوزباشی و کیلی مصطفی شوکت افندی
 ایکیجی یوزباشی و کیلی احمد انا
 اوچجی یوزباشی احمد انا
 اوچجی یوزباشی و کیلی محمد انا
 دردیجی یوزباشی حسین انا
 دردیجی یوزباشی و کیلی محمد انا
 بشچی یوزباشی و کیلی محمد انا
 ایکیجی بلوک ملازم اولی سعید انا
 برنجی بلوک ملازم ثانیسی خالد انا
 ایکیجی بلوک ملازم ثانیسی امین افندی

ع م

ایکچی بلوک ملازم نایبی سعید افندی
 اوچچی بلوک ملازم نایبی رشید اغا
 دردیچی بلوک ملازم نایبی محمود اغا
 دردیچی بلوک ملازم نایبی محمود افندی
 بشنجی بلوک ملازم نایبی مصطفی افندی
 بشنجی بلوک ملازم نایبی یحیی افندی

پیتر بیکباشی منحل
 طیب بیکباشی دیمترکی افندی
 طیب قول اغاسی عیسی بک

پاده قرق یدنجی الیک امرا وضا بطانی

۳

۴

میر الای حاجی حسین بک
 قائم مقام عزیز بک
 طیب بیکباشی پرتو افندی

برنجی طاہور وضا بطانی

۵

۵

۵

بیکباشی خلیل اغا
 قول اغاسی یوسف افندی
 الای مقتیسی حسین افندی
 طاہور کاتبی منحل
 یوز باشی حسین اغا
 یوز باشی محمود اغا
 یوز باشی محمد امین افندی
 ملازم اول رشاد بک
 ملازم اول منحل
 ملازم اول رمضان اغا

ع م

ملازم اول منحل
 ملازم ثانی صالح افندی
 ملازم ثانی سعید افندی
 ملازم ثانی سلیم افندی
 ملازم ثانی حسین افندی
 جراح حسنی افندی

ایکیجی طاہور ضابطانی

بیکباشی خلیل صبری افندی
 طبیب بیکباشی حسن بدری افندی
 قول اناسی معروف افندی
 طاہور کاتبی حبیب افندی
 طاہور امامی علی افندی
 پوزباشی علی افا
 پوزباشی منحل
 پوزباشی غالب بک
 پوزباشی محمد افا
 ملازم اول صالح افا
 ملازم اول احمد افا
 ملازم ثانی مجید بک
 ملازم ثانی محمد افندی
 ملازم ثانی عبد الرزاق افندی
 ملازم ثانی علی افندی
 ملازم ثانی محمد افندی
 اجزاجی اوخانس افندی
 جراح احمد افندی

ع م

اوچنجی طاہور امرا و ضابطانی

بیکباشی مصطفی افندی

قول اغاسی احمد اغا

طیب قول اغاسی احمد شہوان افندی

طاہور امامی طہ افندی

طاہور کاتبی احمد حالت افندی

یوز باشی محمد اغا

یوز باشی عبد اللہ اغا

یوز باشی یوسف اغا

یوز باشی عثمان اغا

ملازم اول امین اغا

ملازم اول شیخ الدین اغا

ملازم اول قادر اغا

ملازم اول منجیل

ملازم ثانی منجیل

ملازم ثانی منجیل

اجزاجی سفوکللی افندی

جراح سلیمان افندی

در دنجی طاہور

مدالیہ

بیکباشی علی افندی

قول اغاسی قاسم افندی

طیب قول اغاسی نیازی افندی

امام عبد اللہ افندی

یوز باشی حسن اغا

یوز باشی عبد اللہ اغا

یوز باشی نظیف افندی

۵

ع

۴

اجزایی دبقران افندی
جراح اسماعیل افندی

در دنجی بوز باشی منحل
ملازم اول منحل
ملازم اول جواد افندی
ملازم اول محمد افندی
ملازم ثانی طه افندی
ملازم ثانی نوری افندی
ملازم ثانی محمود انا

طوپچی الایک ایکیجی طابورینک موصلده کی طافع باوکی
بوز باشی مصطفی افندی
ملازم حسن انا

ردیف ضنف مقدم الی ایکیجی لوا داخلنده کی
امرا وضا بطانی

۵

۳

الی ایکیجی لوا قوماندانی میرلوا اسماعیل حتی پاشا
بوز اوچجی الای قوماندانی میرالای مصطفی کاکف بک

۳

بوز در دنجی الای قوماندانی میرالای طاهر بک
بوز اوچجی الای قائم مقامی منحل
بوز در دنجی الای قائم مقام زکریا بک

۵

عمادیه طابوری قوماندانی بیکباشی علی افندی

۴

زیبار « » بیکباشی احمد افندی

۴

عقره « » محمد امین افندی

۵

دهوک « » عثمان افندی

۵

رنجی موصل طابوری طاهر افندی

ایکیجی موصل طابوری بیکباشی مصطفی جدی افندی

۵

رشیدیه طابوری بیکباشی اسماعیل بک

۵

بارمجه بیکباشی علی افندی

ع م

الای کاتبی امین افندی
 برنجی موصل طابور قول اغاسی محمود خاور افندی
 طابور کاتبی نامق افندی
 برنجی یوزباشی داود افندی
 ایکجی حسنی افندی
 اوچجی حسن انا
 دردیجی احمد توفیق افندی
 برنجی ملازم اول منحل
 ایکجی » » منحل
 اوچجی » » نجیب افندی
 دردیجی » » عبدالله انا
 برنجی بلوکلک ملازم ثانیسی محمد افندی
 ایکجی عزت افندی
 اوچجی علی افندی
 دردیجی حمید افندی

مرکز اداره ده متشکل دیوان حرب امراسی

		نظامیه فرق یدجی الای قوماندانی میرالای حاجی حسین بک
۳		ردیف یوز دردیجی الای قوماندانی میر الای طاهر بک
۴	۴	ردیف یوز ایکجی الای قوماندانی میر الای فائق بک
	۴	نظامیه فرق یدجی الای قائم مقامی عزیز بک
۴	۴	ردیف یوز اوچجی الای قائم مقامی زکریا بک
	۵	رشیدیه طابوری یکباشیمی اسماعیل بک

پولیس دائره سی

	قومینسر یوسف ضیا افندی	
	پولیس احمد بک	پولیس حسن افندی
	» یوسف افندی	» حسین افندی
	» عبد الباقی افندی	» حسن افندی

مطبعه ولایت

ناظر مکتوبی ولایت حسن توفیق افندی

غزنه محرر و مدیری صادق افندی نائثه

حساب کاتبی علی بک

شهر مرتب و ما کینست حنا افندی

مرتب عبدالله افندی

مطبعه به دائر ابضاحات

موصول مطبعه سنک مکمل و منتظم بر حروف و برطاش ما کته سی و اردر
تر کجه عربجه هر نوع کتب و رسائی و دوا رجه لزوم کورینه جک
جداول و قوچان و مزاد قائمه سی و اغنام تذکره سی و سائر شیلری
بکنیله جک صورتده طبع ایدر

اوقافی قومسیون

رئیس مفتی افندی از میر بایسی م ۳

اعضا طبیعه دن اوقافی محاسبه جیسی نیازی افندی

اعضا یوسف افندی

اعضا حاجی حسن بک

اعضا سعید افندی

قومسیون کاتبی جودت افندی

تحصیل اداره سی

رئیس ردیف میر الایی طاهر بک م ۳

اعضا صابونچی زاده حاجی محمد افندی نائیه

اعضا محاسبه کتبه سندن سعید افندی

تحصیلداران

پیاده

سواری

۱۳

۵

پوسته و تفراف اداره سی

مدیر صائم افندی	سر مخبره مأموری جبل افندی
فرانسز مخبره مأموری فتح الله افندی	ایکجی نشأت افندی
پوسته کاتبی هیلر افندی	اوچجی ابراهیم افندی
باشککه قانتر سخانه مأموری سامی افندی	موزع فتاح افندی
دیگری حسن انا	

بلدیہ دائرہ سی

رئیس حسن افندی	اعضا علی باور افندی	} ۱۵۰
نایب	عبد الله افندی	
کاتب محمود افندی	محمود بک	
قونطور اتو کاتبی افندی	اعضا انظون افندی	
صندوق امینی داود افندی	عبد الاحد افندی	

رزی اداره سی

مدیر حسن رضا افندی	باش کاتب آگاه افندی
نایب	وزن کاتبی عبد الحافظ افندی
کاتب ثانی علی افندی	

دیون عمومیہ عثمانیہ اداره سی

مدیر محمد راشد افندی	باش کاتب عبد القادر افندی
کاتب بطرس افندی	کاتب یعقوب افندی
صندوق امینی استیفان افندی	

فرانسہ دولت فخمہ سی

قونسوسی موسیو نیکولا سیونی
ترجانی بطرس افندی

ع ۴

رؤسای روحانیہ

کلدانی ملتی

۲	ع	کلدانی بطریق ایلیا افندی نائبی مطران پنخائیل افندی دیگری مطران ایلیا افندی شہرزور سربسقیوسی جبرائیل افندی زاخو کلدانی مطران بولس شمیا افندی کلدانی بطریقخانہ سنہ عائدا القوش مناستری ریڈی سامویال افندی
۱	۳	

سریان قاتولیک ملتی

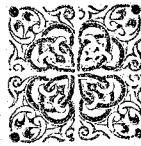
۲	۲	موصل وتوابعی سربسقیوسی بہنام بنی افندی اور فامطرائی وموصل سربسقیوس معاونی افرام رحانی افندی نائبی خوری بولس افندی
۲	۳	

سربیائی ندیم ملتی

۲	۲	در سعادتہ بولڈن موصل سربسقیوسی بہنام افندی شیخ متی وتوابعی مطرائی ایس افندی موصل سربسقیوسی و کیلی قس عبدالاحد افندی
---	---	---

ملت موسویہ

خاکام باشیسی ہارون افندی

﴿ نفس موصلده مقامات محموده و اماکن مبارکه و مسعوده و مراقد منوره ﴾
 ﴿ و مشاهده مطهره لری ظاهر و باهر و مشهود اعین اکبر و اصغر ﴾
 ﴿ و زیارتگاه اهل ایمان و بصائر و مراجع ارباب قلوب و ضمائر ﴾
 ﴿ و مطالع انوار شمس سرائر اولان انبیاء عظام علی نبینا ﴾
 ﴿ و علیهم الصلوٰة والسلام و اولیای کرام قدس ﴾
 ﴿ اسرارهم العلام و اهل بیت رسول رب العالمین ﴾
 ﴿ رضوان الله علیهم اجمعین و علمای ﴾
 ﴿ متبحرین و فضلالی متقدمین رحم ﴾
 ﴿ الله مضجعهم الی یوم الدین ﴾
 ﴿ حضراتک اسامی ﴾
 ﴿ شریفه لریدر ﴾

﴿ شیت بن آدم ﴾ علی نبینا و علیهم الصلوٰة والسلام افندمن حضرت لری
 حضرت (آدم) علیه السلام افندمن حضرت لری نیک جیب نسل و ذریقی
 اوز لرینه امر عالی ریاستی و حال استحضار لرنده ذخی امر سائی خلافتی
 توجیه و جیب دنیاتک امورینی توجیه و بعض اسرار الهیه و علوم غیر
 متناهیہ بی تعلیم بیورہ شلدر در جله اولادندن احسن و اجل و هر صورتله
 اکمل و افضل اولوب صورت و سیرتده کندولرینه مشابہت تامه سی اولوق
 ملابسہ سیله سائر اولادندن زیاده کندوسنسه محبت ایدر لر دی نی مرسل
 و شریعتی (آدم) علیه السلام شریعتسه موافق ایدی علوم حکیمه
 و ریاضیه بی مشتمل و کیمیا و سمییا و بعض اشیاء و صنایع مشکلا بی حاوی
 الی صحیفه شریفه کندولرینه نازل اولشدر مقامان سعادت آیتندن بریده
 نفس موصل شهرینک جانب جنوبیسنده مملکتسه اولان دقیقه مسافه سی
 اولان بر محله کائن جامع شریف دروننده که محله واقعدر

﴿ یونس علیہ الصلوٰۃ والسلام ﴾

(یونس ابن متى) علی نبینا وعلیه الصلوٰۃ والسلام پناہدہ کھوارہ شہود اور قندن بکرمی سنہ صکرہ قدس شریفہ قریب (رملہ) نام شہر بنی تشریف و اولیادان (زکریا بن عبدان) نام تاجر کرمیہ محترمہ سنی ازدواج و تاطیف وادن ایکی مخدوم سعادت موسوملری نزیبن مہمد وجود ایدرک نبی مشار الیہ حضر تلرینک ارخاللری وقوعندہ مال و منال و اهل و عیال الیہ قدس شریفک شرفنی توقیراً و سن و سال سعادت ایشماللری قرقہ بالغ ورسیدہ اولدوقدہ با امر جناب رب قدیر موصل شہری الیہ ماہینلرینی نہر دجلہ فصل ایدن نینوی شہرینک یوز بکرمی بییک نفوسدن عبارت اولان خلقتک شرف اسلام و ایمان الیہ مشرف اولسی ایچون نبوتلہ اورایہ ابعاث و تسیر بیورلمشدر انلر قبول درجہ ناجیہ ایماندہ روی تردد کوستردکلرندن من طرف جناب قہار بر عذاب شدیدہ دوچار اولہ جقلرینی انلرہ بیسان ایدرک اختفا و فرار و ساحل بحر دہکی بر سفیندہ قرار و حکمتہ سفینہ حرکت ایتدیکندن و بونک حرکت ایتماسی درونندہ بر فرارینک بولنسی سببیت ویرہ جکی قپودانی طرفندن اعلان و کندوسی قراری اولدیفنی اقرار و بیان بلدیسدہ اطمنان حاصل اولہ مامسی جہتہ کشیدہ قنمان قوعہ دخی نام معالی اتسام سامیلرینہ اصابت ایتکسلہ بحرہ القا ایدیلہرک در حال موعسود اولان عسذابک اشارت و امارہ سنی انلر مشاہدہ ایتلری اوزرینہ ایمانہ میل ایتدکلرینہ مبنی یونس علیہ الصلوٰۃ والسلام تکرار اورایہ عودت و اجرای احکام رسالت و بعدہ نبی مشار الیہ حضر تلرینک خاتونی و اولادی و متعاقباً کندولری وفات ایدرک قبر شریفلری موصل قارشوسندہ و دجلہنک اوتہ طرفندہ یازم ساعت مسافدہ واقع نینسوی قرینہ سندہ مرقد منورہ لری بردارہ مخصوصہ الیہ محاط اولدیفنی کبی جسم و وسیع جامع شریف دخی بولنوب معمور

و اوقات نجسده و خصوصیه جمعہ و عیدینده صلوة مفروضه ایفا اولتمقدہ
و هندی دن براندن توراندن و محال سائرہ دن هر وقت خبلی زوار ککده در
جسد مبارکری اوراده مدفون اولدیغنی تأیید ایده چک پک چوق علامت
باہرہ و انوار ظاہرہ کورلمش و بو ایسه عامہ جمہ معلوم بر کیفیت بولتمشدر

﴿ جرجیس علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام ﴾

مصر ناحیه سندہ فلسطین اہالیسندندر ہدیہ عظیمہ ایلہ موصل ملکہ
کلوب ملک غیر مشروع بعض تکلیفاتنہ راضی اولماش و خبلی معجزہ
باہرہ اظہار ایدرک ملک دخی تکلیفاتنہ روی اصرار و ابرام کوسترمش
و بونک تفصیلاتی بعض سیر و توار بخندہ مندرج بولتمشدر هرقد منور
و منیف و قبر مطہر و شریفلرینک موضعنہ خبلی اختلاف واقع اولوب
جسد شریفلرینی عند البعض موصلک و سطنندہ نام عالیلرینہ منسوب جامع
شرفک درونندہ واقع محلدہ مدفون اولدیغنی بیسان ایدلمش و بوراسنی
تأیید ایده چک علامت جلیلہ و انوار باہرہ کورلمشدر الان اوراسی بر
زیارتکاہ معہور و جامع شریفندہ اوقات خمس مفروضہ و صلوة جمعہ
و عیدین ادا اولتمقدہ در

﴿ دانیال علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام ﴾

خریدہ العجایب نام کتاب مستطابدہ بیسان اولدیغنیہ کورہ واجب تعالی
حضر تلرینک امریلہ موصل شہرینی تشریف بیوردقلمری زمان مصالح
عبادک تسہیلی ایچون نهرک اجراسی کندولرینسہ و حی بیورلمش اولسی
اوزرینہ دجلہ نهرینی دیار بکر ولایتی داخلندہ بولتان آمددن فلو بوغازینہ
قدر اجرا بیورمش اولدقلمری اکلشلمشدر بو مناسبتلہ موصلدہ بر مدت
آرام ایدرک نبی مشار الیہ حضر تلرینک مقام عالیلری موصلدہ باب المسجد
نام محلدہ واقع اولوب ایوم زیارتکاہ انام و جامع شریف مذکورده اوقات
خمس مفروضہ ادا اولتمقدہ در

﴿ کف شریف (امام علی) ابن ابو طالب ﴾
 ﴿ رضی الله عنه و کرم الله وجهه ﴾

موصول ولایتی سورینک خارجنده و جانب غریبسنده واقعدر وقبیه
 محریک مکونده طاشده منقوشدر که پنجه علی اطلاق اولنور

﴿ مشهد نقطه ﴾

سلطان شهدای دشت کربلا حسین مجتبا ابن علی المرتضی رضی
 الله عنهما حضرت تارینک سر سعادت مقرری شاهه ارسال اولدیغنی
 زمانده ارض موصله شرف افزای ارسال ایله موصله بر ساعت
 مسافدهه واقع کلیسانک بر طرفسه وضع ایلسدکربنی راهب کورمسيله
 در عقب احوالی استفسار اتیبی و رأس سعادتک کیمک ایدوکنی ونه
 سببه منی اوراسنی منور جلیله تنور بیورمش اولدیغنی اکلامسی اوزرینه
 بو حر کنده بولان قوم بزیدی تو بیخ و افعالرینی تقبیح ایدرک و ماموررینه
 بیک التون اعطا ایلیرک رأس سعادتق او کیجه الوب غسل و تطیب ایلوب
 صباحقدر دیزینه وضع ایله محافظه و آذین و لمان نورینک تأثیراتیه و خانه
 دل جاننی لاله ایله تنور و تزیین ایش و اوراده بر مقام معالی اتسام بنا
 و تأسیسی و (مشهد نقطه) تسمیه ایلندر که الان اوراسی زیارتگاه اهل
 ایمندر

﴿ امام حمزه ﴾

(امام حمزه) ابن (امام حسن) ابن (علی المرتضی) رضوان
 الله تعالی علیهم اجمعین افرمن حضرت تارینک نعشی بعض اولمای بنام
 و علمای کرامک کشفیاتنه کوره موصک جانب غریبسنده و سورک خارچنده
 (اولو) نام ملکک انشا ایدیکی بر بنا اچنده بولنمشدردر

﴿ امام عون الدین ﴾

(امام عون الدین) ابن (امام حسن) ابن (امام علی) رضوان
الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تلری موصل مملکتک وسطنتده بنه (لؤلؤ)
نام مملکت بنا ایلدیکی قبهده مدفون اولوب زیارتگاه مسیلسدر جوارنده
سادات حسینیه اجدادندن خیلی ذوات کرامتک ریاضی مطهر تلری موجوددر

﴿ امام عبد المحسن ﴾

(امام عبد المحسن) ابن (امام حسن) ابن (امام علی) ابن (ابی
طالب) رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تلرینک مرقد لامع النور
طالیری نفس موصلده سور داخلنده دجلهیه قریب محله بر قبه دروننده
واقعدر

﴿ امام عبد الرحمن ﴾

(امام عبد الرحمن) ابن (امام حسن) ابن (علی المرتضی) رضوان
الله تعالی علیهم اجمعین افتدمن حضرت تلرینک مشهد منور و مرقد مطهر تلری
مسعود ابن مملکت بنای قدیندن اولان و (امام عبد المحسن) افتدمنک
جوارنده بولنان محلات قریبده در جوارزی سلسله الذهب اهل نبیدن بعض
ذوات کرامتک دخی درر وجودلرینه صدف واقع اولمشدر

﴿ امام حامد و امام محمود ﴾

(امام حامد و امام محمود) امام موسی کاظمک اولادندندر که اوده (جعفر
صادق) ابن امام محمد باقر ابن (امام زین العابدین) (علی ابن امام
حسین) ابن (علی المرتضی) رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تلرینک
اولادندر لر مرقد منور لر نفس موصلده خزر ج محله سنده نام طالیرینه
منتسب جامعده واقع قبهلی بر تربه شریفده واقعدر

﴿ اولاد الحسن ﴾

(اولاد الحسن) ابن (علی المرتضی) رضوان الله علیهم اجمعین

بعض دشمنان تیرتک ظاہری اوزرینہ فرار ایدرک موصلہ فیو مجیسر
محلہ سندہ کہ چار شوده بولنان (بنات الحسن) نام جامعہ نہ کہ بشرہ کند یزینی
التمایلد کارندن ناشی اوراسی ایوم زیارتکاه عباد و معمور آباددر

(امام ابراہیم الحجاب)

(امام ابراہیم الحجاب) بن (موسی کاظم) بن (امام جعفر صادق) بن
(امام محمد الباقر) بن (امام زین العابدین) بن (امام الحسین) بن
(امام علی) رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین حضرت تیرتک مشہد منور
و مرقد مظہری نفس موصلہ امام ابراہیم محلہ سندہ واقع تریہ
مخصوصہ زندہ موجوددر

(امام علی الہادی)

(امام علی الہادی) بن (امام علی الہادی) بن (امام محمد الجواد) بن
(امام علی الرضا) بن (امام موسی کاظم) بن (امام جعفر الصادق)
بن (امام محمد الباقر) بن (امام زین العابدین) بن (امام حسین) بن
(امام علی) حضرت تیرتک مقبرہ منورہ و شبکہ مطہرہ لری نفس موصلہ
امام علی الہادی محلہ سندہ واقعدر

(امام علی الاصغر)

(امام علی الاصغر) بن امام محمد ابن (امام الخنیفہ) ابن (امام علی
المرتضی) رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین حضرت تیرتک مرقد ساطع
الانور لری نفس موصلہ جامع الکبیر محلہ سندہ تریہ مخصوصہ و قبہ شریفہ زندہ
موجوددر

﴿ شاه زنان ﴾

(شاه زنان) حضرت تیری (امام زین العابدین) و ابن (امام محمد
الباقر) و ابن (امام جعفر الصادق) و ابن (امام موسی کاظم) و ابن

(امام على المرتضى) وابن (امام محمد الجواد) وابن (امام على الهادى)
 وابن (امام الحسن العسكرى) وابن (امام محمد الحجه) رضوان الله
 تعالى عليهم اجمعين حضراتك والده محترم ليدر مقبره منور سى نفس
 موصلده نقشلى محله سنده بر قبه مخصوصه ده موجود اولوب زيارتكاه
 مؤمنين و مؤمناندر

﴿ امام مجبى ﴾

(امام مجبى) ابن امام قاسم ابن امام حسن ابن امام على رضوان الله
 تعالى عليهم اجمعين حضرت تيرينك مشهد منور و مرقد مطهر لرى نفس
 موصلى محيط اولان سورك داخلنده باش قنعه ابله سلطان اولو سربانك
 وسطنده قنعه نك بدنى اوزرنده واقم اولوب زيارتكاه مسليندر

﴿ امام زيد ﴾

(امام زيد) ابن امام محمد ابن امام زيد ابن امام زين العابدين ابن على
 السجاد ابن امام الحسين ابن امام على رضوان الله تعالى عليهم
 اجمعين نفس موصلده باب الجديد نام محله ملوك متقدمين بعضينك
 بنائى قديمين اولان محله مشهد منور و مرقد مطهر لرى واقدر

﴿ امام عبدالله الباهر ﴾

(امام عبدالله الباهر) ابن امام زين العابدين ابن امام حسين ابن امام
 على رضى الله عليهم اجمعين حضرت تيرينك وجود نور الودلى نفس
 موصلده باب المسجد محله سنده نام عالي رينه منسوب ملوك متقدمينك
 بتاكرده سى اولان جامع شريف دروننده موجوددر

﴿ ست فاطمه ﴾

(ست فاطمه) رضى الله عنها بنت (امام حسين) ابن امام على ابن
 (ابى طالب) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضرت تيرينك مشهد نور
 ومدفن مطهر لرى نفس موصلده خاتونيه محله سنده قبه شريفه لنده
 موجوددر زيارتكاه اناندر

﴿ ست کثوم ﴾

(ست کثوم) بنت (امام حسین) ابن (امام علی المرتضی) رضوان
الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تلمیذ تریبہ شریفعلی نفس موصلده سور
داخلده خاتونیه محله سنده واقع اولوب زیارتگا، اسلامدر

﴿ ست نفیسه ﴾

(ست نفیسه) بنت (امام حسین) ابن (امام علی ابن ابی طالب)
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تلمیذ نفس موصلده باب السرای
محله سنده نام عالیبرینه منسوب مسجدده مقام مخصوصلری اولوب اصل
مدفن نور افکنلری مصرده اولدیغی و کندولری وقتیلده موصلده ساکنه
اولوب بر زمان عبادتله مشغوله اولدقلرندن بوراده و محال ساترده
مقامات علیه منورلری موجوددر

﴿ اویسی القرظی ﴾

(سلطان اویسی القرظی حضرت تلمیذ نفس موصلده اویسی محله سنده
مقام مخصوصلری اولوب وقتیلده بر ایام اوراده عبادت جناب رب معبودله
مشغول اولدقلرندن محل مذکور الیوم زیارتگا اهل ایماندر

﴿ امام ابو جعفر رضی الله عنه ﴾

(امام ابو جعفر) ابن امام علی الهادی ابن امام محمد الجواد ابن امام
علی الرضا ابن امام موسی الکاظم ابن امام جعفر صادق ابن امام محمد
الباقر ابن امام زین العابدین ابن امام حسین ابن امام علی رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین حضرت تلمیذ هر قد شریف و مشهد منیقلری اسکی
موصلده در که موصل ولایتک جهت غریبسنده یدی فرسخ اوزاقده اولان
ودجله اوزرنده بولنان خرابه زار بر مملکتدر

﴿ شیخ محمد قدس سره ﴾

(شیخ محمد قدس سره حضرت تهرینک قبر شریفی نفس موصلده جامع المنصوریده واقعدرکه اهل اسلام زیارت ایدرلر کبار اولیای مقدمیندر و قبر شریفده اسکی بر یازی ایله کندولرینک عبدالقادر کیلانی قدس سره الصمدانی افندمن حضرت تهرینک مخدوم عالیبری اولدیغی یازلشدر

﴿ الشیخ عیسی دده ﴾

(الشیخ عیسی دده) قدس سره حضرت تهری کبار اولیای مقدمیندر بر ذات فیض آیات اولوب مشهد عالیبری مکلوی محله سننده و سورك خارجنده دجله انصالنده واقعدر جوارنده سادات گرام حسینیه دن خبلی ذوات کرامتسماتک مقابر شریفه لری واردر

﴿ الشیخ محمد ابو الوفا ﴾

(شیخ محمد ابو الوفا) قدس سره ابن زید ابن علی ابن حسن ابن عریض الاکبر ابن امام زید ابن امام زین العابدین ابن امام حسین الثابت ابن امام علی رضوان الله علیهم اجمعین حضرت تهرینک قبر نور مظهری نفس موصلک جانب غریبسنده خارجا سوره بقین بر محله قبه شریفده اولوب کندولری کبار اولیای مقدمیندر الان زیارت اولنور بر مقام فیض انجادر

﴿ الشیخ قضیب البان الموصلی قدس سره ﴾

(الشیخ قضیب البان الموصلی قدس سره) ابو عبدالله الحسین ابن عیسی ابن یحیی ابن عبدالله ابن ابی جعفر محمد السعلب ابن عبد الله الاکبر ابن محمد الاکبر ابن موسی الثانی ابن عبدالله ابن موسی الجون ابن عبدالله الحث ابن حسن الثنا ابن امام الحسن السبط ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تهرینک قبر شریفی نفس موصل شهرینک

غربی جهتده و میرته قپوسی او کنده صحرا ده واقع درت یوز بتمش
بر سنه سی شهر رجب الفردده ولادت ۵۷۳ سنه سنده وفات عالیلری
وفوعبولمشدر طقوز یاشنده قرآن عظیم الشانی حفظ ایدرک علم قرائت
وتجوید و عربیه بی تحصیل ایشلر در علم حدیث و علم فقهی شیخ علی ابن
ابی ادیس و غیر یسندن اخذ ایشلر در فضائل و کرامتک درج و بیانه
مقامک ساعده سی اولدیغدن ترک ایدلمش و ارزو ایدلرک کتاپ الاختصاره
مرآة عالیلری لازمکشد

﴿ شیخ حسن البکری ﴾

(شیخ حسن البکری) قدس سره مشایخ متقدمین و اولیای مکرمیندن
اولوب نسب عالیلری ابو بکر الصدیق رضی الله عنه افندمن حضر تلرینه
منتهی اولور کندولری اصلا موصل سکانسندن قبر شریفلری نفس
موصلده سوق الصغیر محله سنده نام عالیلرینه منتسب جامعه ده که قبه ده در

﴿ شیخ محمد الاباریق ﴾

(شیخ محمد الاباریق) قدس سره حضر تلرینک نسب عالیلری
صدیق اکبر رضی الله عنه افندمن حضر تلرینه منتهی اولوب کن اولیای
متقدمین و جل مشایخ العارفیندن در قبر منورلری نفس موصلده جامع
الحزام حوالیسنده قبه مخصوصه لرند و واقع در

﴿ شیخ محمد الخلال ﴾

(شیخ محمد الخلال) قدس سره ابن حسن ابن عشار الخلال
حضر تلرینک نسب عالیلری کذلک صدیق اکبر رضی الله عنه حضر تلرینه
منتهیدر قبر مطهرلری نفس موصلده حوش الخان محله سنده شیخ الخلال
نامه بنام اولان جامعه واقعه قبه ده اولوب زیارتگاه انامدر

﴿ شیخ ابی سعید ﴾

(شیخ ابی سعید احمد) قدس سره بن عبید الحرازی حضر تلری

کبار اولیای عظامدن اولوب مرقد منیف و مشهور شریفلری موصلک
خاررجنده و جانب شرقیسنده بر میل مقداری بعد اولان محله واقعدر
نسب شریفلری عمر ابن الخطاب رضی الله عنه حضرت تاریخینه منتهیدر

(شیخ فتح الله الموصلی)

(شیخ فتح الله الموصلی) قدس سره ایکی ذات عالی قدر اولوب بریدی
فتح بن رضی الدین دیکری فتح بن سعیددر که کندولری ذو الجلالین
اولارق عارف بالا و کبار اولیاء اللمدن اولوب مقام و درجه مغنوبه لری
بشر الحافی و سری السقطی حضرت تاریخینه مساویدر موصلک داخلنده
واقع تریه مخصوصه زنده ایچنده متواری خاک عطر ناندلر لان زیارتگاه
انی ایماند

(شیخ متعافی)

(شیخ متعافی) قدس سره عالم زاهد متقی و متواضع برونی عارف بالا هدر
غوامض علوم لدنییه واقف و علوم شرعییه و حقیقیه به عارف ایدیلر
کندولری فتح الله الموصلی حضرت تاریخینک مصاحب اولدولری و تاریخینک
ایکیوز سنه سندن صکره ترک دغدغه کلنات ایدرک قبر شریفلری نفس
موصلده اوقات خمس مفره ضه جماعته ادا اولور جامع المتعافیه مدفوندر

(شیخ خیر النساج)

(شیخ خیر النساج) قدس سره کندولری عن اصل سامرا اهالیسندن
اولوب بغدادده حزة البغدادی ایله برابر بر مدت اقامت و سری السقطی
حضرت تاریخینه ملاقات و یوز یکرمی سنه معمر اولوب نهایت دار بقایه
ارتحال بیور مشلدردر قبر شریفلری نفس موصلده سور داخلنده قبه
مخصوصه زنده متواری پرده خاکدرلر

(شیخ محمد الملمم)

(شیخ محمد الملمم) قدس سره کبار اولیا اللمهدن اولوب قبر عالیبری
شیخ فتح لله الموصلی حضرت تلیرتیک هبشیره محترمهلری صالحه قیمیتیک
جوارنده مدفوندر و مشار الیها حضرت تلیرتیک مقامی دخی برادرلرتیک
قربنده واقعدر

(الشیخ عامر)

(الشیخ عامر) قدس سره حضرت تلیری کبار اولیای متقدمین و مشایخ
عارفین کبارلرتیک مرقد منورلری امام باهر حضرت تلیرتیک
بولندقلری جامع پلامعه قبه شریفه مخصوصه لرتیک در

(الشیخ منصور)

(الشیخ منصور) قدس سره حضرت تلیری کبار اولیا و مشایخ عظامدن
اولوب قبر باهر الانورلری نفس موصله سور داخلنده باب السجار محله سنک
قربنده بولنان مقام عالیرتیک مدفوندر

(شیخ ابراهیم الزیتونی)

(شیخ ابراهیم الزیتونی) قدس سره حضرت تلیری کبار اولیای عارفیندن
اولوب موصلاک جانب غربسنده شیخ منصور حضرت تلیرتیک مقام عالیرتیک
بقن محله مدفوندر و زیارتگاه نامدر

(شیخ محمد الزبوانی)

(شیخ محمد الزبوانی) قدس سره اولیای متقدمین اولوب قبر عالیبری
نفس موصله سور داخلنده بولنان باب البیض نام محله بولنان عبید الجلیل
زادلر جامعنده واقع ربه مخصوصه لرتیک مدفوندر

(شیخ محمد البلقیس)

قدس سره حضرت تلیری کبار اولیای عارفیندن و مشایخ کبار متقدمین اولوب

نفس موصوله سور داخلنده بر جامعه متواری پرده خاکدرل

(شیخ محمد الغرابلی)

(شیخ محمد الغرابلی) قدس سره حضرت تری اولیای متقدمین و مشایخ
عارفین اولوب قبر شریف تری نفس موصوله سور داخلنده باب جدید
محلّه سنده اسم عالیله مسمی جامع شریفده مدفون اولوب زیارتگاه
انامدر

(شیخ ابو نصر عبد الله)

(شیخ ابو نصر عبد الله) قدس سره ابن محمد ابن احمد الدقاق حضرت تری
کیار اولیاء عظامدن اولوب قبر عالیله نفس موصوله محبی پاشا محلّه سنده
صلوة نجسه ادا اولنور نام عالیله منسوب جامعه قبه مدفوندرل

(الشيخ ابو العلا)

(الشيخ ابو العلا) قدس سره کل اولیای عارفین و جلّ مشایخ متقدمیندن
اولوب کندولری نفس موصوله نام عالیله مسمی صلوة خمس ادا اولنور
ابو العلا جامعنده قبه مخصوصارنده مدفوندرل

(شیخ عباس المستعجل)

(شیخ عباس المستعجل) قدس سره حضرت تری کیار اولیای کرامدن
اولوب قبر عالیله نفس موصوله کچوک چارشو محلّه سنده قبه
مخصوصارنده در

(عبد الله المکی)

(عبد الله المکی) قدس سره حضرت تری کیار اولیادن بر ذات علویت
صفات اولوب مرقد عالیله نفس موصوله سور داخلنده باب العراق
محلّه سنده به اسم عالیله مسمی مسجد شریفده که قبه عالیله در

(الشيخ صالح ابن صالحین)

(الشيخ صالح ابن صالحین) قدس سره حضرت تری اولیای کرام ذوی

الاحترام من اولوب قبر عالیبری نفس موصلده عین کسبیت محله سنده
واقع قبه شریفه لرنده مدفوندر

(شیخ محمد افزانی)

(شیخ محمد افزانی) قدس سره اولیای متقدمیندن اولوب جسد)
شریفتری نفس موصلده که سورک اون دقیقه خارچنده و قشله همایون
قارشوسنده واقع قبه مخصوص لرنده متواری اولوب عباد مسین طرفندن
زیارت اولمقددر

(شیخ العزاز)

(شیخ العزاز) قدس سره اولیای متقدمیندن اولوب مرقد شریفتری
نفس موصلده سورک خارچنده (شیت) علیه الصلوة والسلام افندمزنک
قبه مبارکه لرینه قریب محله واقعددر

(شیخ ابو الفتح)

(شیخ ابو الفتح) قدس سره رضی الدین حضرتلری علامه دهر
وفهمه عصر اولوب قبر منورلری شیخ العزاز حضرت زیننه قریب اولان
محله واقع اولهرق زیارتگاه انادر

(ابو عمران کمال الدین موسی)

(ابو عمران کمال الدین) موسی ابن رضی الدین رحمة الله علیه
حضرتلری علامه عصر وفهمه دهر برذت عالیقدردر کندولری بکرمی
درت فمطارف اولدقلری تاریخ ابن خنکده مسطوردر بعض فضلا
کندولری شو قضعه ابله مدح و ستایش ایشلدردر (نجر الموصل الازبال فخرأ
على كل المنازل والرسوم . بدجلت والقرات هم شفاء . لهم اولدی
داء سقیم . فندا بحر تدفق وهو عذب . وذا بحر تدفق من علوم) قبر
شریفتری دخی ابو الفتح حضرت زیننه قریب قبه مخصوص لرنده واقعددر

(شیخ شرف الدین ابو فضائل)

(شیخ شرف الدین) قدس سره ابو فضائل عبدالله ابن موسی ابن محمد ابن کمال الدین موسی ابن رضی الدین یونس و شیخ دندان و شیخ عمر المولا و شیخ محمد الزانی و شیخ حسن الشابی و شیخ ظاهر و شیخ فضل و شیخ حسداد و شیخ مسعود شیخ السفیل شیخ محمد البیطر شیخ موفق الدین کواش شیخ ابو عبدالله لشهر بشعلا شیخ الرومی شیخ شمس الدین الموصلی شیخ عثمان حضراتک جلهسی مشاهیر علمای متبحریندن و فضلالی محققیندن اولوب مقایر شریفه منووه لری نفس موصلده درون مملکتده واقعدر

(شیخ محمد الطیار)

(شیخ محمد الطیار) حضر تلری کراماتی مشهور و فضائل مخصوص ظاهر بر ذات معالی سمات اولوب قبر شریف لری نفس موصلده چار شوده واقع عبدالیه جامعنده واقع قبلرنده در

(شیخ قره)

شیخ قره حضر تلری کبار اولیای عظامدن اووب مشهد طایلیری نفس موصلده سراج خانه محله سنده شیخ قره نامیله مسما مسجدده بولنان قبلرنده واقعدر

(شیخ حاجی قاسم)

اشبو ذات قدسیت سمات کبار و فحیحای دهر دن اولوب قبر شریف لری نفس موصلده باب الجدید نام محله ده واقع عمر جامعنده در

(شمعون الصفا)

اشبو ذات معالی سمات رئیس الخوار بوندن اولوب قبر شریف لری نفس موصلده منصوریه محله سنده در

(جامع الاحمر)

اشبو جامع شریف اتابکی زنگیدن از بیل ملکی مظفرک برادری طرفندن برسی موصلا و دیگرى ار بیله انشا انش اولدیغی قرمزى جامع اردنر و ابنیة موجوده سی عتیق ایسه ده اره صره ترمیماته باقلدیغی جهتله موجود و معورد اوقات خسه وجهه و عیدده ایفای صلواة مفروضه اولنور غایت مبارک و روحانیتلی بر معبد مقدسدر مقام (خضر) دخی دیو موصله تسمیه اولمشدر دجله کنارندهده واقعدر

(جامع کبیر)

سلطان سعید نورالدین شهید موصل شهرینه مالک اولدقده بو (جامع کبیر) ک بناسنه باشلامش و عالم عامل (منلا عمر) نام ذاتی امین بنا تعیین ایشدر جامعهده استخدام ایتدیریلان عمله نك کافه سی ابدست الوب او صورتله ایشلرلرمش وقتاکه جامعک بناسی رسیده حد ختام اولدی اهالی بلده عالم مشار الیه حضر تلرینه کلوب مجرد قوانین شرعیه ایله اکتفا ایتکله اهل فساده ضعیان کلش اولدیغی بیانله سیاست اجرا ایتک اوزره پادشاهه انها ایلمسی تکلیف ایلر (منلا عمر) حضر تلری دخی بو کیفیتی مکتوب ایله بیلدیردکن صکره نورالدین شهید حضر تلرندن شو یولده بر جواب الور (دین اسلام و ملت نبی مکمل) علیه الصلوة والسلام که نور الهی انده لامع و خاتمة ادبادن و اکل شرایعدر (حاشاکه انده خیرات مجتمع و افضل شریعت استعمالیله شرور و مفساسد بالکلیمه مندفع اولسون (منلا عمر) تصور ایتسونکه بو فقیر دائره شریعتدن دزه جه انحراف و قوانین باطله و سیاسیات بداعیه به تصدی ایتسون انشاالله تعالی شریعت مطهره بر کاتیله جمیع شرور مرتفع و خیرات و محسنات مجتمع اولور) اشبو نامه پادشاهی ملا عمر حضر تلرینه واصل اولدقده او قوبوب متصلا اغلاردی و عالم مشار الیه حضر تلرینک الحالت هنده زیارتکاه انخا اولنان مرقد پر انور شریفلری مملکت خارچنده اولوب

(عمر المولا) نامبله معروف و مشهور در

(ابن ثبر)

قاہوس الاعلامدہ بین اولندیغنه کسورہ (ابو الحسن عزالدین علی بن ابی انکریم) علم و فضلیله و تاریخہ متعلق آثار مقبولہ سبلہ شہ تیاب اولان مؤرخ مشهور در ۵۵۵ تاریخسدہ جزیرہ ابن محمدہ تولدہ و اورادہ نشأت ایدوب بےسدہ بدیلہ و ایسکی برادریلہ موصصلہ کیدرک اورادہ توطن ایش وکاه صاحب موصل طرفدن مأموریت و رسالتہ کاد لاجل السیاحہ دفعائلہ بغدادہ و شام و قدسہ کیدوب مشاہیر علمای عصر دن اخذ وقرائن ایتدکن صکرہ موصلہ عودتندہ خانہسندہ قپانوب اوتاننی مطالعہ و تألیغہ و کنڈیسنی زیارتہ کیدنزلہ میاحشہ بہ حصر ایشیدی حفظ حدیثدہ و علم تاریخ و انساب عریدہ زمانت امامی ایدی علم تاریخدہ (کامل عنوانیلہ غایت معتبر و مشهور بر کتاب بازمشدرکہ ۱۲ یوک جلددن عبارت اولوب خلعت عالمدن باسلامہرق ۶۲۸ سنہسی ختمتدک کافہ احوال ووقوعاتی غایت سلیس و کورل بر عزیزہ ایله نقل وروایت ایدیور ب او (فلکک) (ایدن) شہرندہ غایت مصدح اولہرق ۱۸۶۶ تاریخ میلادیسندہ طبع ایدنش اولدیغنی کبی اخیراً مصردہ دخی نثر ایدلشدر صحیابہ رسول اللہ (صلعم) اسامی و تراجم احوالنی جامع اولوق اوزرہ (اسد الغابہ) فی معرفت الصحابہ عنوانیلہ ۵ جلددن مرکب دیگر بر او جلیلی دخی واردرکہ قائدہ و اہمیتجہ تاریخدن کرمی قلبوب بودہ ۱۲۸۰ تاریخسدہ مصرک « وھییہ » مطبعہسندہ طبع ایلشدر سمباینک مشهور (کتاب انساب) فی اختصار و بر چوق برلینی تسحیح ایدرک ۳ جلد اوزرینہ غایت قیمتدار بر او چنجی میدانہ قومشدر . دائرۃ المعارفدہ بیان اولندیغنه کورہ شعبان سنہ ۶۳۰ تاریخسدہ موصلدہ وقت ایشدر قیبرلی مملکت خارچندہ قضیب البان نام زیار نکاھک پیشکاھندہ کہ ترلادہدر

موصل سنجانی و افع معادن

نفس موصلده و سورک انصالنده کبریتہ نام محله متروک کبریت معدنی
 و برده املاک هم یون حضرت پادشہ ہیدن زمار شعبہ سی جوارندہ و مر کرہ
 ملحق زاخو قضا سنہ قرب ہر محله قابل نصفیہ ہر نطق معدنی وارد
 مقدمابادی مجلسی طرفندن ارہ و تقضیرینہ تشبث اولشم ایسہدہ اخیراً
 ترک اولمشدر

دھوک قضا سنہ تابع سبکی قریبہ سندہ زنگین ہر کور معدنی موجوددر
 وینہ قضا مذکور داخلندہ بولنان مزوری ناحیہ سنہ تابع کلی رمان
 قریبہ سندہ ہر مومیا معدنی وارد

موصلاک جانب جنوبی شرفیسنندہ واقع کبریتہ نام محله کبریت معدنی
 اولوب متروکدر

زاخو قضا سنہ ایکی ساعت مسافہدہ واقع نطق معدنی اولوب نصفیہ
 اولندیغی حالہ غا اولور و دغما نیمان ایدر

موصل سنجانیک جهت شہ ایسندہ و زاخو ایله جزیرہ میانندہ واقع ہر بول
 نام محله دیگر ہر کور معدنی اولوب نخمین بوندن اون درت اون بش سنہ
 متدم کشف و اعمالہ تشبث اولشم و حتی بش یک طون قر کور
 بقادہ جلب ایش ایلی

موصلہ قرب و نھر دجلہ بہ درت ساعت مسافہدہ بسلی نام موقعہدہ
 دیگر ہر معدن وارد در نفس موصلدہ و اکادرت ساعت مسافہدہ واقع حمام
 عین و عین ابر و عین کبریت نامترینہ یاد اولمئندہ اولان قلیجہ وارد
 بونترک الک مهم و احسن و مشہوری موصلہ درت ساعت مسافہدہ
 و نھر دجلہ اوزرندہ واقع مذکور حمام حلیل قابلیجہ ہیدر کہ ہر سنہ نفس
 موصل و بنیاد و شہر زور و سلیمانہ و رواندز و اربیل و صلاحیہ و رایہ
 و کوی سنجانی و دھوک و دیا بکر و دیر و حلب و سائر ابراق محلردن خلی

ذوات يعنى اون بش بيك قدر خلق اورا به كيدرك قرق كون قدر اقامتله
 بهر كون مناوبه استحمام ابله عارضه وجود بهر نجه منفعت كثيره كورم كده
 اولدقلى تجربتاً ثابتدر محل مذكوره دها بر قاچ اوافق رفت وساير
 غير منتظم معادن وارد در اوراسى انتظام البته التفهيجاب بر موقع فر حفر زادر
 وآب وهواسى بغايت لطيفدر

محل

موصلك جانب غريسنده وسكرز مر حله بعدنده چول اورته سنده بواره
 وموصلك جانب شماليسنده وموصل قرق ساعت مسافه بعدنده اشقر
 نامنده ابكى عددن بين محلوه واردر اورالى غير مسكون ومعموردر

اورمانلر

موصلك قربنده وجانب شرقيسنده واقع يارم ساعت طولنده واون
 بش دقيقه عرضنده قرقخره وتوابعى ويارم ساعت طولنده ويكرمى بش
 دقيقه عرضنده حاوى ارسلان وتوابعى وقرق بش دقيقه طولنده ويارم
 ساعت عرضنده قره كوز وتوابعى وطولا وعرضايارم شمس ساعت اوله رق
 حرمين وتوابعى ناملرنده درت عدد واوزاقده مطراد وزمار كبي دها
 برطاق اورمانلر موجوددر مزورى وعقره طاغلرنده كاملا ميشه اغاچى
 اورمانلى واردر

ولايت داخلنده بولنان نهرلك اساميسى

دجله نهرى

اشو نهر ديار بكر ولايتى ملحقاتندن ليجه قزاسى داخلنده بولنان بيجان طاغيله
 ارغنى معدنه اون ساعت مسافده كيدان قريه سندن نبعان وجريان ابله
 اكيل ناحيه سنده ايكيلى بر بيله وديكر نهرله يرشد كدنصكره مبدأ
 موصل سنجانندن اولوب قاريشان ساير اقهار ابله ساحرا ونفس بغداد
 وعزبزه وكوت قزارله عماره پيشكاهندن كچوب بصره به ملحق قورنه

قضا سنده قران نہریلہ بزلشد کدنصکرہ بصرہ کورفرزینہ منصب اولور
موصل پیشکاهندن کچن صوبک از مصرقله واپور وسفائ سائرہ سیرینہ
قابلیت واستعداد طبیعیسی واردر شمذیلک بو صورت بالکز موصل حق
شرب حاصل اید: بلبور

خوصر نہری

شوخوصر نہریک منبجی اولان موصلہ بش ساعت مسافده واقع نہرہ
واندن نبعان ایدرک دجلہ نہرینہ منصب اولور

غاز نہری

بونہر موصلک الت طرفندہ زاب صویلہ قاریشر بونک منبجی موصلہ تابع
دهوک قضا سنے ملحق مزوری ناحیہ سی طاغری اولوب اورادہ کہ
صولدن مجمعا برنہردر عشار سبہ ایچندن مروری حسبہ اورادہ
برخیلی جـ ولر اچیلہرق مزروعات انکلہ فایمدر وبوصو موصلک الت
طرفندہ دجلہ قاریشیور

هیزل نہری

اشونہر حکاریدن نبعان وجریان ابلہ حاجی ہرام قضا سیلہ زاخو قضا سنے
حد فاصل اولان برلدن کچوب مذکور زاخو قضا سندن ایکی ساعت
اشاغیدہ خابور نہرینہ منصب اولور

خابور نہری

منبجی حکاریدن اولہرق زاخو قضا سندن الت ساعت اشافی اولان
پیشخابور نام مجلدہ دجلہ یہ منصب اولور
زاب نہری

منبجی ابراندن و حکاریدن اولوب زیبار ناحیہ سی و عمادیہ قضاسی وسطندن
مرور وجریان ابلہ موصلدن اون اوچ ساعت اشاغیدہ واقع سلطان
عبدالله جوارندہ دجلہ نہریلہ برلشور

موصلک منسوجات و معمولاتی

انواع ایلک وایکلی وایکسنز الوان غزبل تعمیر اولنان چٹارہ ومندر
ودوشمہ اوریتس ودوشک یوزی واتواع جام طاقی ومتنوع قورشاق

و کفیه و دنیا و بیاض بیز و بوکدن معمول انواع شال و پلاکدن کلیم
 و قبلدن چاروق ، خرار و طوره و سیاه چادر و عسکر البسه اسکی
 مٹی و بیاض بیز و انواع باصمه بیز و جدائی و رشندن جوراب و مرعز
 عقاب و معمولات ترابعدن اوانی حد د قسی و قویه و کوب و تجره
 و اناجدن معمول دیک و قاشق و کفجه و نحاسدن معمول تجره و قزغان
 و ال لکن بیوک و کوچک صو و قهوه ابرقلمی و توجدن متوع شمعدان
 و صو طاس و هوان و کوزل منقل و سفر طاس و بوکا م مثل دهانک
 چوق شیر باپله یا اور و فرمزی و صاری و مانی سخنیان امال اولمقده در

موصل سنجانک محصولات ارضیه سی

محصولات ارضیه ایسه حنطه شعیر داری شلب سیسام ماش مرجک
 بقله دخن اویه خورما پنبه توتون اسکی و طاتلی لیون و متعدد اوزوم
 انجیر فستق انجیر زیتون دامنه قیاق بامیه باطلجان بامیه عناب انجراز
 اربک زردانک و پانانا و سائر موه و سیزدن عیاردر و اعلا باغ و بونک
 و ماذ و کتره وارد بونلردن حنطه و شعیر و بونک و ماذ و کتره تجارل
 طرفندن مملک سائر به اخراج اولمقده در

(طغیر)

موصل داخنده مقلوب و بشیقہ و عین الصفرا طاخلری موجود در
 بونلردن مقلوب طاخلنک شرقی جهتسد که باشی یانندن بر جسم نهر
 نهان اتمسبله و بر تاج خصوه اشغی اتمسبله بر ابکی دکرماندن کچوب
 همان غازر نهریله قارشددر عین الصفرا طغی صوسر و اورمان
 و اناجلندن خالیدر بالکز بر طرفندن عین الصفرا نامده محصور بر بولاق
 ایلوب بشیقہ طاخلندن فوران و بشیقہ و بحرانی و فضله طرفلریند جریان
 ایتکدر در

موصل سنجانده که آثار عتیقه

نفس موصلک قارشو بقه سنده و جانب شرقیسنده وینوا قریه سی قارشوسنده مربع الشكل و طاشدن معمول و منخوت و مجسم رسماری شامل و طاشاری موجود فونجیق و سکر ساعت مسافه بغداده نمرود و جانب شمالیسنده خرسناب نامبرنده اوچ عدد تبه واردر

ولایته دائر معلومات

- موصلک موقعی ایله حال حاضری -

موصل ولایتی اسپاده کائن ممالک عثمانیه جمله سنیدن او اوب حدودی شمالا دیار بکر و لایتنی موصل و لایتندن تفریق ایدن جزیره قضاسیدر و شرقاً دخی ممالک سلطنت ایله ممالک ابرانیه بی تحدید ایلیان سلیمانیه سنجانده تابع پنجون ناحیه سیدر و جنوباً دخی بغداد و لایتنی موصل و لایتندن تفریق ایدن بر طرفدن تکریت دیگر طرفدن دلی عباس نام محدر و غرباً ده ولایت مشار البهالیله موصلی حد فاصل بولنان عنه و راهه ناحیه لریدر موصل ولایتی موصل و شهر زور و سلیمانیه سنجاق لری و موصل سنجانغی ده زاخو و عقره و دهوک و سنجان و زیبار قضالیه شیخان و عشار سبعه ناحیه لرله تشکل ایتشدن ولایت داخلنده باشلیجه درت بیسوک و کوچک نهر واردر بریسی دجله نهریدر که موصل شهر بیک اوکندن جریان ایدر دیگرى موصله بدی مسافه ده غاز رواندن ایکی ساعت اونه ده که موصل سنجانغی ایله شهر زور سنجانغی فصل ایدن زاب نهریدر او چنجیبسی ده شهر زور سنجانغی تابع التون کوپری ناحیه سی اولان کوپری قصبه سی اوکندن اقوب کیدر شهر زورک مرکزی اولان کر کوکده خاصه چایی کبی دهابش چایی واردر ولایتک هر طرفنده کائن اراضی منبت و وصولدار و هر در او زراعته لایق و صالح بولمشدر

موصل شهری مسلم و غیر مسلم ۱۶۱۰۶ نفوس ذکر ایله ۷۷۱۴ خانه
 ۲۶۷۷ دکان و مغازه ایله مسقفات سائره و عموم سنجاق مسلم و غیر مسلم
 ۱۶۷۰۶۱ اهالی ذکر دن بش التی یوز قرا ۳۵۹۸۲ خانه دن عبارتدر که نفوس
 محرره نك ۵۷۵۸۷ تنی مسلم و ۹۴۷۴ تنی غیر مسلمدر حسابدن خارج اولان نفوس اناث
 ایسه نفوس ذکر دن دعا چوقدز شهرک بیان اولتان نفوس پرلوسنه مخصوص
 اولوب خارجدن آمد شد ایله علی الدوام موجود بولتان غلبه لك نفوس
 مذکور نك بر مثلندن زیاده تخمین اولتمقده در شهر اهالیسی لسان عربی
 ایله متکلم اولوب حسب الاختلاط قسم جزئیسی لسان رسمی عثمانی به
 اشنادرل اهالیسی ذکی و فطین اولورل شهرک خارجدن کی اهالی اکثریتله
 عرب و آکراد طائفه لیدر موصله جوار اولان بعض کویلرک اهالیسی
 ترکی لسانی ایله تکلم ایدرل بوراده جیادت هوا موقعیله متناسب اوابق
 لازم کلور ایسه ده بعض محارده موجود اولان ملوئات یقنلری و خات
 هوایی ایجاب ایتدیر مکده در

(ولایت اقلیمی)

بو ولایت ممالک خارجه دن اولوب فصول اربعه حکمنی تمامیله اجرا ایدر
 یاز موسمنده شدت حرارت اوتوز بش اوتوز التی درجه دن بعضاً قرق
 درجه بقدر چقار و ملحق قضالی اولان دهولکوزاخو و عقره قضالینک
 هوایی بالنسبه و خیمدر جتوبدن هوا وزن ایتدیکی زمانلر صجاق و صفندی
 نزا ایدر و شمالی هوالر قلوب خلقه عادتاً انبساط بخش اوله جق صورته
 لطافت و جیادته سبب اولور صجاق بوقدر زیاده اولقله قیش دخی
 اولدر جده صغوقدر و ایورده و کویلرده و دستیلرده صولر کرکی کبی
 منجمد اولور یغمورلر بورالجه تشرین اولدن نیسان اوخرینه قدر
 نزول ایدر فقط روم ایلی و اناطولی کبی شدتلی یغمورلر اولدیغی مثل او
 بش یکریمی کونده برکه یغمور نزول و فصول اربعه ده هر درلو
 هوا هوب ایدر فقط شرقی و جنوبی هوا هر نه زمان هوب ایتسه حرارتی
 تشدید و غربی و شمالی هوالده لطافت و برودی تکثیر و تزاید ایلر

(ولایتک نباتات و محصولات)

ولایتک یغوری زیادہ اولان محلارندہ نباتات چوق اولبور بادیه نشین اولان
 عشایر شمر جبور طی سانس کوچر العبید الصالح عشرنلریدر بونلرک
 اعنام و دوهلری بونباتابلہ متعیشدرلر ولایتک معمور اولان برزندہ
 نباتات اولبور ایسده بک آذر علی العموم ولایتک باشلوجه محصولات
 کثرت اعتبار بلہ ارپہ بغدادی پرنج موجود و اہالینک معیشتی دخی محصولات
 اشبو اتواع ثلاثہ سنہ منحصردر بونلردن بشقبہ بیاض داری قوم داری
 ہوق سیسام لوبہ بقلہ نخود مرچک ماش ہورتمان کبی حیوانات حاصل
 اولبور بعض قضالرندہ تنباکودخی موجوددر موصل سنجانک ملحق
 قضالرندن اوزم انجیر اریک زردالی نار طاتلی واشکی لیون و بیاض عادی
 توت قرمز توت شفتالو ابوا ارمود کبی میوہلری شہرہ کتیریلرسدہ
 نفس قصبہدہ اثمار مذکورہدن بعضیسی نادر بونلور محصولات مجوئہدن
 خارجہ چقائلر یالکز بغدادی ارپہ پرنج نولریدر محصولات سائرہ کاملا
 داخل ولایتدہ صرف اولنور خارجہ چقار بلہ جفنی دیدیکمز محصولات
 ثلاثہ اکثریلہ نہراً بغدادہ نقل اولنور

موصلک جغرافیای مدنیسی

بوقارودہ درج صحیفہ سطور اولندیغی اوزرہ موصل سنجانخی تشکیل
 ایدن قضالر دھوک زاخو عقرہ سنجار زیبار قضالریدرکہ بونلردن دھوک
 وزاخو ایکیجی و سنجار و عقرہ وزیبار اوچنجی صنفدر نفس موصلک
 ۷۷۱۴ خانہسی ۲۳ خانی ۲۶۷۷ دکان و مغازہ ۳۶ جامی ۱۲۹ جامع
 و مسجد ۴۵ قہوہ خانہسی ۱۲ مدرسہسی ۶ جزا خانہسی ۱۵ عادی لوقانطہسی
 اونوز قرق بویہ خانہسی و بر مکتب رشدیسی و کلدانی و سریانی و موسوی
 مکاتب ملہسی و غیر منتظم صبیان مکتبی و بکرمی فرون و ۱۳۵ دکرمان
 ۳ مطبعہ و ۷۲ انبار و سائرہ و ۳۹ باغچہ و ۱۹۰۳ تریلا و ۳ اورمان و ۲۸۳

عرصه و ۱۸ مکاتب و ۴ تکایا و زوایا و ۱۳ کلبسا و مناستر و ۳ قشله و ۹
 قریه غولخانه و ۱ پطریقخانه و ۱ حکومت قوناغیسه و ۱ تلفرافخانه و ۱
 خسته خانه و املاک سانیه قومسیون و املاک مخصص بر اداره خانه و اردر شهرک
 اطرافنی محیط اولان سور جسم اولوب دورا تخمینا اون یک مترو و دیوارلرینک
 ارتفاعی اون مترو و عرضاً بر یقین مترو اوله یلیز سورمند کورده اون سکن
 عدد جسم قله بولندیغندن هر بر قله قوسا اون و ارتفاعاً طقوز ذراع اوله رق
 بعضیلری متین اولندیغنی کبی بعضیلری محللاری بوزیله رق خراب اولمشدر
 بوسورک درون شهره اچیلور و قیابور اون ایکی عدد قپوسی واردر ممکنک
 داخل و خار جنده و جوه بلده نك اسکیدن یا لاش قصرلری موصلدن بدی
 سکن ساعت مسافه ده کائن اسکی موصل نامیلودها بر جوق خرابه لری اولدیغنی
 کبی یزوا قریه سنک پیشکاهنده واقع قونبجق تپه سنده دخی خلیجه آثار حقیقه
 چیتارلمش و حالاً نقلی متعسر بعض آثار موجود بولمشدر دیار بکر و حلب
 طریقله در سعادت دولت پوسته سی و سنجار وزیر قضا لردن بشقه محللرده
 تلفراف مرکز لری واردر

اقوام مختلفه

فرخان باشانک تحت اداره سنده درتیش بیک خانه تخمین اولنمده بولان شم
 عشیرتی خیمه نشین و عشائر غیر متدنه و وحشی المزاج اولوب موسمه کوره
 گاه موصل و دیار بکر و لایترنده و گاه بغداد طرفلرنده کشت و کنار ایدرلر
 و لایترک سنجار قضا سبله شیخان ناحیه سنده بر طائفه و اردر که بولنره
 یزیدی دینلور بولر اصلا مسلم ایدلر طریقت علییه قادریه مشایخ کبارندن
 شیخ عدی حضرت لری بدی عصر اول شیخان نامی التمه یاد اولنسان
 محله ارشاده باشلیه رق و بولنرک اجدادی دخی مشارالیه اتباع ایدرک هر بد
 اولدیلر شیخ مشار الیهک و فاندنصکره تدریجاً بر آز مدت ایچنده بوللرینی
 شاهررق و نصلسه شیطانه ملک طاوس تسمیه اولتوب هر بر اجراءت
 انک بد اقتدارنده اولدیغنه و شیخ عددی انک و کیلی بولدیغنه اعتقاد

ایله ركه كتب مقدسه و منزله اربعه خار جنده بر طریق ضلال بولمشا در
 بو طائفه نك بر رئیساری و برده بر شیخا بیله بونك خلیفه و معاوی
 مقامنده كوچهك و پیر و فقیر نسیمه ایتدكاری درویشاری وارد بر بولردن
 بر بسنك و فاتی و قوعنده پرلرینه همه حال اولاد و احفادندن بریسی او خدمتی
 كورر بو طائفه نك هیچ بریسی او قور بازار دكلدر ایچلرنده او قویوب
 یازمغی بیوك بر كناه عد ایدرلر یالکز کلام قدیمی تعلیم ایتك خدمتی
 ایچلرنده بر خانه به مخصوصدر او خانه ك ذکورندن بشقه کیمسه او قویوب
 یازمز کلام قدیم لغت و شیاطن کلماته تصادف اولدوقده بال مومی ایله او
 کله بی ستر ایدرل

کندولرینه مخصوص بر مکتبک احداثی حقنده امر اولنه جسق اولسه
 اسلامك قرائت ایتدیگی کتابدن و عربی یازوسندن تعلیم ایتدك چكاری و سایر
 مذاهب معینه نك بر بسنك قرائت و یازوسنی قبول ایتدك چكاری رئیساری
 طرفندن سوبلنمش اولدیغی ده متواتر در فقط مذکور خانه دن بشقه ایچلرنده
 او قویوب یازمق قطعاً ممنوعدر

ملك طاوسك یندی سكر دانه خروس شكلسده طونجیدن معمول
 صورتلری وارد بر بولری دخی امانت مخصوصه عد ایدرلر بکلرینك
 یاننده محفوظدر هر سنه رمضانده اوچ کون اوروج طونازلر محرم
 شهرنده شیخ عدنی به جمله سی طوبلانوب زیارت و شروط زیارتی بتامها
 اجرا ایدلرله حاجی نسیمه ایدرلر او زیارت عمومیه ده جمله سنی اوراده
 بولدیبرلر شیخ عدینك بولندیغی محل طاغلق اولدیغندن و تربیسی یاننده
 دخی بر صو بولاغی بولندیغندن او بولاغه ما مبارك و طاغلك بریسنه
 عرفه نسیمه ایدرل

صباحلری کون چبقدیغی وقت کونشه سچده ایدرلر نمازلی بوقدرن
 تکاحلری شیخلری معرفتیه عقد اولنور خروسلرک قنادلری و قور دقلری
 اوزرنده آیات قرآینه دن بعض آیات دخی یازمشدر برات و قدر کیمه لرینه
 رعایت ایدرلر بو طائفه دن دیار بکر ولایتده کآن بعض محلامده و موصله

بش آتی ساعت مسافده واقع مذکور شیخان ناحیه سنده و برده موصل
 سنجانغه تابع سنجان قضا سنده و روسیه جهت سنده یزیدی اولوب بونلرک
 جله سی آیینلرجه مذکور رئیس و شیخی شیخ عسدی به اعتقاد
 ایدرلر هر سنه موسم مخصوصنده کوچه کلردن بهری بر طاوس آلوب
 نبرده یزیدی وار ایسه اورابه کوتوروب اقیچه طویلارلر بهر سنه نفوسلری
 اوزرینه مسلم ایله برابر بونلرک دخی بشقه جه قرع لری چکیسور عیناً
 عسکرده استخدا ملری یعنی اسلام میاننده بولملری آیینلرینه منافی اولدیغندن
 بدل نقدی و برلر بو حاله نظراً بونلرک فرق ضاله دن معدود بولمش
 اولدقلری اکلا ششدر

ولایتک اهلایسی

تعداد اولدن قصباتک اهلایسی بو قاروده ایضاح اولدیغی اوزره مختلف
 و مختلفدر

بونلر خلقه معتدل البیه و شهرلر قصبه لر خلقی نه زیاده جه بیاضی ونه ده
 چوچه اسمر اولوب لطیف اللون و عشار و قبائل خلقیده درجات مختلفه ده
 اسمر اللون بولندقلری و مختلف الامرجه اولدقلری کبی عموماً قابلیت
 و ذکوت و استعداد و اخلاق حسنه ایله مفظوردرلر
 خلقک اکثریسی بر سنه لک و یار ایلق و بلکه برهفته و بلکه بر کونلک مدار
 معیشتی اولدیغی حالده کندوسنی مستغنی کورر بو اهالی به مدینت و بدویت
 نقطه نظرندن باقلسه باشلوجه اوچ قسمه انقسام ایدر برنجیسی اولجه نیم
 مدنی دنیله بیله جک شهر و قصبه لر خلقیدر که ولایت ولو او قضا مرکز لری
 بولنان موصل شهر زور سلیمانیه و عقره و دهو لک و زاخو و سنجان و اربیل
 و صلاحیه و رواندز و مرکه و کلغنه بر و کوی سنجان و زیبار شهر
 و قصبه لدر بو شهر و قصبه لر اهلایسنک تقریباً یوزده اوچی او قور و یوزده
 ایکسی هم او قور هم بازار اهلایسنک بعض وجوه و ایلو و کلنلری ما موریتله
 و اکثراً زراعت و فلاحت ایتک و املاک بشد بر مکلله و اورته حالیه لری بده

صنوف تجارت وینہ زراعتله و عوام خلقیده عمله و کراجیلک و بقاللق
 و سائر اوکی ایشلرله اشتغال ایدرلر
 ایکجیسی عشیرت و قبیلہ حالنده بولنوب وحشت و خشونت مزاجلریله
 کندوسنک و قاملیاسنک قوت لایموت اولهرق ادارهسنه کفایت اینه جک
 درجده زراعت ایدر دیگر محله نقله استعدادی اولان و سیر و حرکتی
 بردارہ معینہ و محدودہ به منحصر اولق اوزره چادر التنده بولنان عشائر
 و قبائل خلقیدر بوقسمک دخی باشلوجهلری عقره زاخو جهنلرنده بولنان
 کوچر ودها بعض اکراد طائفهلریله طی و سنبس و الصایح و الهمید
 جبور عشیرتلیدر اوچجیسی صرف بدوی اولان عشائر اولوب بونلرده شمر
 و صلیب و هموند عشائر و حشیه سیدر که بونلر زراعت و فلاحتک و مشروع بر
 صورنده کدیین ایله تعیشک نه لذتی اولدیغنی او کر نماش و مدار معیشتلری بی
 نوعلریه تسلط یعنی بغما ابتدکاری اشیا و امواله منحصر بولنش اولدیغنی حاللرینه
 معلوماتی اولنلرجه معلومدر ولایت اهاالیسنک اقسام ثلثه مجکو نه سنده بیان اولنانلر
 باشلوجه اهالی و قبائل اولغله و سالنامه مزک حجمی بوندن زیاده
 تفصیلاته مساعد اولماغله بالضرور بوقدرینی بیان ایله اکتفا ایدرلر
 ولایتک یالکز شهر و قصبه لریک بعض محللاریک نفوسنی تحریر ایدیلوب
 ایکجی و اوچجی قسم اهاالیسنک هنوز نفوسی تحریر ایدلدیگدن نفوسک
 مقدار اصلیمی بیلتیمور ایسه ده بزم حساب و تخمینمزه کوره ولایتک
 عموم نفوسی نسبتنده در

(حیوانات)

بو ولایتده مواشی جنسک باشلیجه سی قوبوندر کرک عشائر و عربان و کرک
 اهالی متمدنه و سائرہ نزدنده و اقتصداری اولنلرده سوریسیده بولنور
 بونلرک پیاغیسی همان عموماً اوروپایه کوتوریلور دریلری متنوع صورته
 یعنی ویاپوش و جزمه کی معمولاتده استعمال ایدیلور یاغلری ولایت
 داخلنده صرف ایدیلوب یالکز جزوی بر قسمی خارجه چقاریلور کچی
 جنسی دخی بو ولایتده زیاده ایسه ده بالنسبه قوبونک ربعی خسی قدر اولهیلور

متمدن اهلینک یہ جکی قویون لجنہ منحصر کبی ایسہدہ عشار و قبائل
 خلقی یک ایچون قویون و کچی بی بکده او قسدر تقریق ایتزل عربلرک
 سخاوتده و مسافر نوازلقده حالا باقی اولان خصائص جیملہ لرندن بریده
 ر عرب خانہ سنہ وقتلی وقتسز بر مسافر کتسه ہجہہ حال یر قیون ویا
 قوزی ذبح ایتلریدر

دوہ

ولایت داخلندہ ایکی نوع دوہ بولنور کہ بونک بر نوعی عشار و قبائلدہ
 عادتا قویون کبی بسنور دیگر نوعیدہ عملیات نقلیہدہ استعمال قنور
 عملیات نقلیہدہ استعمال اولان قسمی دیگر نوعندن زیادہ در توینندن
 مشلح و عبا و عقال و سائر شیلر بایلور نفس قصبہ ایلہ شہر زورده کرچہ
 مر عز و بوکدن کوزل عبال بایلور سہدہ دوہ توینندن اولان نوعی هر
 دراوسنہ مر جحدر چونکہ وجودی غایت صجاق طوتار وحد ذاتسده
 دخی بود شاقدر

اینک

ولایتک هر طرفندہ اینک دخی چوقدر زراع و فلاحک همان اکثریت
 عظیمہ ایلہ اکثریتسک جفت خدمتندہ قوللانقلری بقدر و چوق برلرہ
 سود ایچون بسنہ جک اعلا اینکلر وارد

ماندہ

ولایتک هر طرفندہ خصوصیلہ موصلدہ ماندہ بک چوقسدر ماندہ نک
 سودی زیادہ اولدیفندن ہم یاغندن و ہمدہ سودندن و بوخورتندن بک
 چوق استفادہ اولنور

آت

آت جنسنہ کلنجہ میلاد حضرت عیسی دن صکرہ آت و قسراغسک
 اعلاسی اصیلی عربلرہ انحصار ایتش کبی اولوب زمان سعادت افشان
 حضرت رسالتناہیدن صکرہ اصحاب کزین حضرتاتک و سائر مجاہدین

عربك محاربات و مجاهدات معلومه زنده شجاعت و بسالتله كندیلری شهرت
 قزاندقاری مثللو راكب اولدقاری آت و قسراقرده كندی فعللر بله متناسب
 اصالت شهرتی قزانشلر و عربلر او حیوانلرك نسلنی شمدی به قدر محافظه
 ایده كلشلردر لطافت و ظرافتجه كره ارضی اوزرنده عربستان حیوانلری
 کبی وجودجه كوزل و متناسب و فعلا دواملی و متانتلی حیوان بولنمز
 ادعاسی بك طوغریدر دائرة و لایته اعلا حیوانلر بولنورسهده بونلرك
 الك اعلازی صرف بدوی اولان شمر و الصایح و العیید و طی و سنبس
 بو کبی عشارزده بولنور بوندن مقدملری سائر اشیار مثللو بورادن
 حیوان اخراجنهده انکلینر اهمیت و پرهرك او كوزل جنس حیوانلری
 هندستانه كتوربور دبلر حیوانات نقلیاتك كثرته كوره از زمان ایچنده
 بورارده جنس حیواناتك استفاده اولنه میه جق بر حالده تدنی ایده جیبی
 اكلا شلسیله حكومت سنیه خارجه حیوان اخراجنی منع انلشیدی بو ممنوعیتك
 محافظه سنه حكومتلرجه اعتنا و اقدام اولمغله برابر ولایتك هر طرفی
 اچیق صاچق اولدیغندن و بو قدر چوللاری و بیابانلری محافظه ممكن
 اوله مدیغندن ینه حیوانلرمن هندستانه كیدیووم بزم دوام ایدن ممنوعیتن
 ممالك ابرایه دن معدود (حجره) حاككك منفعته یاردم ایشدر

بورالرجه چندر دخی ایکی نوعدر برنجیمی نجد و خله و بغداد چندر لری
 اولوب بونلر علی العموم بیاض و متناسب الاعضا و سزایع المثنی و الحركه
 اولدیغندن ركوب مخصوص اوله رق صورت مخصوصهده بسنیر بیکدن
 درت بیک غروشه قدر فروخت اولنور

بورالرجه قاطر جنسیده آز دکادر بو نوع حیوان مستقلا عملیات
 نقلیهده وجفت سورمکده قولانیلر بعضاً بیاض چندر لری صورت
 مخصوصهده ركوب ایچون بسنیر آت جنسی بورالرجه قدر اعلا ایسه قاطر
 جنسكده كوزله بولنیر

(سباع ووحوش)

ولایت داخلندہ کان بعض اورمانلی و اجالی محلارده قورد و خنزیر و آبو بونور بونلر چوق دکل ایسه ده نادر ذیلہ جک قسدرده آز دکلدر جیلان و طوشان دخی چوللرده پک زیاده در بونلردن بعض خانلرده دخی بسنه بور بو طرفلرده کی چوللرده حال بدوینده یشایان و صلیب ذیلان بر عرب عشرتک علی العموم اھالیسنگ مدار معیشتی جیلاندر یہ جکلری جیلان لچی کبہ جکلریدہ جیلان دریسیدر

(طیور)

اوردک ایله کوکرچین و ککک و بیلدر چین و لقلق و طورنا و ساربو کی طیورک انواعی بونور شاهین و باز کی اوجی قوشلری دخی وارد

حیوانات زاحفہ

ولایتک هر جهتندہ کرک شہرلده و کرک چوللرده بیلان و عقرب چوقدر بعض محلارک عقربندہ کی زھر غایت مضر و بلکہ مہلک و مخاطر درجہ سندہ در بعض محلارک عقربندہ کی زھر اھوندر صوسز محلدہ اولان بیلانر صولی اولان محلارده کی بیلانلردن بر از اھوندر بریسی صوسز بیلان صوقہ جق اولور ایسه جان قورتارمہ جنی کی بر یکی بیلانلردن صوقہ جق اولسه جدا اولسون موصول و کرکوک و سلیمانہ جان قورتارہ یور واریل نہرلده و بتخصیص دجلہ و زاب و التون کورپی نہرلده بالف بر قاج نوعدر

حشرات

موصلاک هر جهتندہ حشراتک انواعی بونور کھلہ پیرہ سپوری سنک چوقدر هله سپوری سنک بعض محلارده انسانک راحتی سبابدر چکرکہ بعض سنلر ظہور ایدر و معاذ اللہ تعالی چقدیخی سنلرک حاصلاتی اکل و اتلاف ایستدیکنہ مینی مضرتی فوق العادہ بو عرتبہ دہ در

معارف

نفس موصلده بر مکتب رشدی اولدیغی کبی صبیانک تعلیمه مخصوص
غیر منتظم فاج مکتبلر واردر بوزلرک دائره انتظامسه اذمتالی ولانجه
در دست اجرادر هله بر مکتب ابتدای دخی اچتاسق اوزره اولوب
مکتبک انشاسنه باشلانلشدر ملل غیر مسله دن کلدانی وقتولک و یعقوبلر
مخصوص برر صبیان مکتبلری جزو بتلرک ذکور و اناثه مخصوص ایکی
عدد مکتبلری و برده مطبعه لری واردر

صنایع

صنایعک چله سندن اولق اوزره موصلده ایلکدن معمول غزبل تعبیر
اولور متنوع الالوان تام و حلب امتعه لری مثلاً و طاقه و ملبوسات عسکریه به
مستعد ایلکدن معمول مرمی و قالدین بیز و عادی عبال و قضا لده و حله
وزاخو قضا سنده ثابت کوزل و بالطو و ستره و پانطلون البسه اعمالنه صالح
واور و پانک ماسونیا سنه متانه کبی شیر یا پلسنه مستعد بو کدن او یقدن
الوان شاللز نسج اولنمقده و قوللانمقده ایسه ده بوزلرک رغبت عجمیه به
تمامیه مظهر اولسی و منسوجات مذکور هک نک نفاسیجه حد مطاوبه ایصال
ایلمسی امرنده حکومت محلیه طرف سندن انواع تسهیلات و تشویقاته
کوسترلکنده در

﴿ ولایتک بیک اوچ بوز بش سنه مالیه سی واردات ﴾
 ﴿ عمومیہ سنی مین بودجه در ﴾

اسامی حسابات	سلیمانیه سنجانی	شهرزور سنجانی	موصل سنجانی
	غروش	غروش	غروش
املاک و عقار و برکوسی	۷۸۳۳۶	۱۷۰۲۹۰۴	۱۶۲۹۴۶۶
تمتع و برکوسی	۹۵۵۹۹۷	۵۱۶۴۹۳	۳۹۱۸۶۹
بدل عسکری	۲۵۰۲۲	۱۰۴۸۱۷	۳۱۱۰۳۹
انعام رسمی	۶۲۹۸۶۸	۲۲۰۰۷۸۶	۱۷۲۱۷۶۲
خنوار	.....	.....	.....
دوه رسمی	.....	۱۵۰۰۰	۱۲۲۰۰
مقطوعا حاله اولنان اعشار بدلی	۶۳۵۲۶۷	۲۲۷۳۵۶۹	۱۸۸۴۳۷۷
اداره اولنان اعشار حاصلاتی	۷۷۵۶۷	۸۲۰۰۶	۴۴۰۰۰۰
اورمان کراسته یول رسملری	.....	۲۸۸۱۰	۶۲۵۰۰
املاک و طابو خرچلری	۹۶۴۴۰	۱۸۴۱۴۰	۵۳۳۰۰
انواع معادن	...	۵۰۰۰	...
محاکم خرچلری	۲۱۸۸۴	۳۷۱۸۷	۵۹۸۷۵
رسومات متنوعه	۴۴۶۹۳	۳۲۹۸۵۲	۵۶۴۲۷۵
املاک میری و ایجار حاصلاتی	...	۱۴۵۷۰	۴۶۸۷۵
حاصلات متفرقه	۲۷۷۲	۳۷۴۳۶	۵۵۷۰۰
صید بری	.....	.....	.....
صید بحری	.....	.....	.....
یکوز	۲۵۶۷۸۴۸	۷۵۳۲۵۷۰	۷۲۳۳۲۴۸

مصارفات

نوع مصارفات	سلیمانیه سنجانی	شهرزور سنجانی	موصل سنجانی
	غروش	غروش	غروش
شرعیه	۰۰۵۲۹۴۶	۰۰۹۳۸۵۵	۰۰۹۴۰۲۹
داخلیه	۰۳۳۳۶۲۷	۰۴۳۵۴۰۴	۰۵۸۶۶۵۰
عدلیه	۰۱۹۳۸۲۰	۰۲۲۰۵۰۸	۰۲۰۱۳۵۶
معارف	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰
ناقصه	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۵۶۰۳
اورمان	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰
معادن	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰
مالیه ویرکو و معاشات ذاتیه	۰۲۵۸۰۲۲	۰۶۲۹۸۳۵	۰۷۳۲۴۸۴
اسهام متنوعه	۰۰۰۲۱۳۰	۰۰۱۰۸۶۸	۰۰۳۱۸۵۳
ضبطیه و ژاندرمه مع پولیس	۰۸۴۰۸۴۴	۱۵۸۶۲۳۸	۱۴۵۵۹۱۷
صحنیه	۰۰۰۰۰۶۰۰	۰۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰۰
معاشات ذاتیه	۰۰۵۸۹۰۵	۰۱۳۱۲۲۰	۰۱۲۳۸۴۹
یکون	۱۷۴۰۸۹۴	۳۰۹۷۹۲۸	۳۲۳۱۷۴۱

مرکز ولایتہ ملحق قضا

زاخو قضایی

مأمورین قضا

قائم مقام سعید بک افندی	نائب مولود افندی
تحریرات کاتبی افندی	مال مدبری کریم افندی
صندوق امینی احمد افندی	مال مدبر معاونی صبحی افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام سعید بک افندی	نائب مولود افندی
عبدالخلیم افندی	مال مدبری کریم افندی
مصطفی چای	تحریرات کاتبی افندی
ہواچہ یوسف افندی	
ہواچہ شہوئیل افندی	

محکمہ ہدایت

رئیس نائب افندی	اعضا ابراہیم آغا
مستشرق معاون حسین افندی	اعضا یونان افندی
اجرا مباشری عبدی افندی	باش کاتب محمود شکری افندی
دیگری سید عبد اللہ آغا	نایبسی توفیق افندی

بلدیہ مجلسی

بلدیہ رئیس طرف آغا	اعضا طاہر آغا
ہوجہ دیشو افندی	دیگری حسن آغا
ہوجہ ایلیا افندی	

مأمورین متفرقه

دیون عمومیہ مأموری خلیل افندی
 نفوس مأموری عزیز افندی
 طاہر کاتبی افندی
 نفوس کاتبی داود افندی
 رژی مأموری سعد اللہ افندی
 وبرکو کاتبی صبحی افندی

مأمورین ضبطیہ

اوپنجی سواری بوز باشیسی یوسف اغا
 روزنال امینی سلیمان اغا

قضاء مذکورک موقع مدنی وجغرافیسی

زاخو قضااسنک قوہ انباتیہ سی معقل برحالہ در محصولات دخی بغدادی
 ارپہ و پرنج و داری و مرجک و نخود و اوزم و توتون و مازیدن عبارتدر
 داخل قضاہ خابور و هیزیل نامارندہ ایکی نہر وارد و بر سبقی ساقیس
 نامیلہ بردہ مقاطعہ وارد و بی خبیر اسمیلہ بر طاغ موجوددر قضا
 موصل جہتک شمالندہ واقعدر قضاک جہت قبلہ و شرقیسنندہ بش بوز
 قدر باغ و بقیہ وارد اناجلری اللہ نار شفقالی انجیر جوز ایوا اریک توت
 و اوزمدر قضاک شمال جہتک آب و هواسی کوزلدر حیوانات اہلیہ سی
 قویوندر و حشیہ سی فورت ابوخنز بردر قضاہ ملکہ اولیوب ایکی کوز
 و نفت معدنی وارد نفت معدنی مستعملدر قضاک طولی اون عرضی سکر
 ساعت و قضاہ ملحق سلیمان ناحیہ سی وارد لسانی کردی مذہلری
 شافعیدر و عموم قضا تخمیناً بش بیک نفوسدن عبارتدر یش بوز قدری
 یہودی بلدی بوز قدری خرسکیان باقیسی اسلامدر مدار تعیشلری
 فلاحتدر مرکز قضا بش بوز خانہ دن عبارت بر قصبہدر تخمیناً سکسان

دکانک بر جارشوسی واوچ باب خان وبر حمام وبر قهوه برجامع وبر مسجدی بر کلیسا بر حورا وخارجده بری شرانش وبری بیدارده وبری برسیفی قریه لرنده که جهاً بش کلیسا وبر حورا واردر مرکز قضا اولان مذکور قصبه خابور نهریله دائرأماذر محاطه اولوب برجزیره هیئسنده در خارجدن قصبه به وقصبه دن خارجه کلوب کتک ایچون نهر مذکورک جنوب جهتندن اوزرنده معمول ایکی کارکیر کویزی واردر قضاده اثار عتیقه دن کواشه وزغفران قریه لرنده هجرت نبویدن اول اولدیغی جهته بلایلی مجهول خراب برر عتیق قلعه واردر مرکز قضاده شیخ علی الحکاری وکوزافده شیخ یوسف حضراتنک مقدس تربعلری موجود وقبعلری معوردر وباستکه نام موقعه بر تلغراف خطی اولوب درسعاده قدر متمددر قضا وان ودیاربکر وحکاری سنجاغنه ممددر

دهولک قضاسی

قائم مقام مصطفی سالم افندی
 نائب سیده مصطفی افندی
 مال مدبری نظمی افندی
 مفی احمد افندی
 تحریرات کاتبی سید علی غالب افندی
 صندوق امینی ذنون افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام قضا
 نائب سید مصطفی افندی
 مفی احمد افندی
 مال مدبری نظمی افندی
 تحریرات کاتبی سید غالب افندی
 اداره اعضاسی محمد امین افندی
 اعضا یحیی افندی
 دیگرری حنا افندی
 دیگرری منحل

محکمہ ہدایت

رئیس نائب افندی

مستنطق معاون عزت افندی

کاتب ثانی محمد افندی

اجرا مباشری محمد اغا

دیگری سید احمد اغا

اعضا محل

اعضا موسویدن ابراہیم افندی

باش کاتب مدحت افندی

مأمورین متفرقه

ضبطیہ بلوک اغاسی صالح بک م

ویپر کو کاتبی فہمی افندی

معاونی عمر افندی

طاہو کاتبی بوسف افندی

نفوس مأموری سید حسین افندی

کاتبی مصطفی افندی

انبار مأموری عباس افندی

رژی مأموری عبد اللطیف افندی

دیون عمومیہ مأموری سلیم افندی

القوش دیون عمومیہ مأموری ایشوع افندی

دھوک قضا سنہ تابع مزوری ناحیہ سی

مدبری خورشید اغا

کاتبی غفور افندی || مزوری رژی مأموری عزت افندی

دھوک قضا نیک موقع مدن و جغرافیسی

قضا نیک قوہ انبانیہ سی حد اوسط تخمین اول نور قضا دہ ارپہ و بغدادی و ارز و داری لویسہ بقلہ سیاہ و بیاض اوزم المہ زردالی شفتالی ابوہ انجیر انجاز نار بادم سماق توتون صوغان جوز محصولی ہر سنہ بشیر لکندہ در بونلرہ علاوہ خدای نابت اولوب اسمنہ کچی تعبیر اولنان واپیکدن فرق

اولئیمه جق درجه ده بولان برچوق اغاجلر واردر که اندن سنوی اهالی
 محلیه درت بیک قیه دن میجاوز ایک استفاده ایدیور
 قضاده نهر اولیوب ایکی عدد چای واردر بری نفس دهو کدن ایکی
 ساعت یوقاروده کی چشمه لردن جریان ایله دهوک قصبه سنک حکومت
 قونای اتسالنده صاغ جهتندن کچر صاغ وصولنده کی اشجار متمرک
 عمومی ودها بر طاق صیافینک سقینه مخصوصدر بونلری کنار ایتدکن
 صکره شجیان ناحیه سنه مربوط خاک و قباق قریه لری آره سنده دجله ایله
 اختلاط ایدر دیگریده عمده قضایا مربوط استندن بروری ناحیه سنندن
 تمت اولدیغی حالده مزوری ناحیه سی قرالینک یشکاهندن کناران ایله
 دشایر سبعة وناو کور ناحیه لری وسطندن مرور ایدرک خازر نهرینه قارشوز
 بر ضاق اوفق چشمه ل واریسه ده بونلر بالکز قر اها ایسنه و صیافی
 زراعتلرینه مخصوصدر

قضاده درت عدد طاغ واردر برینک مبدئ دهوک اطراف شهر قرالندن
 فایده قریه سنندن امتداد ایله مزوری ناحیه سنه مربوط کفره صور قریه سنده
 نهایت بولور و اسمیده القوش طاغ ایله مشهوردر ایکیجی ده شندوخه
 طاغ ایدر زاده نام قریه دن مبدأ ایدر ینه مزوری ناحیه سنه تابع ویا صوه
 نام قریه ده نهایت بولور اوچنجیسنده قشقر نام طاغدرله زاخو قضاسنک
 نهایت حدودی اولان یش خابوردن ابتدایدر مزوری ناحیه سنده واقع
 برور نام قریه به کبدر اوراده جبال متعده به التصاق ایلر دردیجیسنده
 ککا طاغ ایدر اوده مبدأ هجوت قشقر نام طاغندن باکوز نام قریه دن
 اریله رق مزوزی و بروری زیر ناحیه لرنک آره سنندن کچهرک زبیر
 قضاسنه طوغری امتداد ایدر و قضای مذکور دنک جبال شاهقه لرینه قارشو
 مذکور طاغ لری ایسه بعض جهتلری کثرت اوزره و بعض محلالرینده کی
 آزدجق مشهک اولوب بو طاغدرده دخی قیلان آو کیک قورد تلکی
 ودها بونلره مماثل حیوانات بولور دشت جهتنده دخی جیلان و طاشان

وضوموز بولنور قضانك عموم قراسنك اب هواسی لطيفدر انجق مرکز
حکومت ارلان نفس قصبه نك هوای مائيسنك هوای حیاتيسندن زیادہ لکندن
آب وهواسی موسم صيفده پك زياده جہ وخيدر

قضانك عمومندہ ديم اوزم باغلری نخبيناً بيك بشبوز عدد راده سنده
اولوب بولرده يالکز سياه وبياض اوزم محصول واردر نفس قصبه ايله
قضانك بعض قرالنده يوز قدر صولى باغچه واردر بولرك دخي
وارداتی آلمانارذالو شفاو انجبر بادام انجبر وسماق کبي محصول يتشدير
اشجار شمردن عبارتدر

قضانك طولی بکرمی بش وعرضيدہ طقوز ساعتدر مرکز قضا ايسه
جهت شماليده وکوستريلان بکرمی بش ساعت طولنك طقوز ساعتك
مسافه سنده واقعدر

قضا اهلایسی میانده دوسکی وارکوش وشرفان وشمکان وبنسانی
عشیرتلی وار ايسه بولرده مسکوندر ارتوش وسارهدن اوچوز
خانه مقداری کوچر وکوجيه واردر بولرنده مذهبري شافعی لسانلریده
کورديدر بولردن کوچر وکوجيه اوللرینك مدار تعیشلری اغناملرندن
حاصل اوله جق بیانی وتفتك وساده وطوغلی کبي اشیاك فروخته واهالی
مسکونه نك زراعت وفلاحتہ محصوردر

مکاتب رسمیه بوقدراون بر عدد صبیان مکتي واردر یدی عددی اسلام
صبیانه وایکی عددده خرستیان کلدانی ملتک آیین ولسانلرینه وایکی
عددده موسویه نك صبیانلرینه مخصوصدر بولردن ایکوز الی عدد اسلام
یتش بش عددده خرستیان وقرق اوچ عددده ملت موسوی اطفاللرندن
عبارت بولردن اسلام چوققلرندن اکمال ایدلرک قضانك رشديه بی
بولنامسی جهته صبیان مکتبلرنده عربی وفارسی وترکی تحصیله خرستیانلردن
کلدانی لسان وآذبله وملت موسویه اطفانسك ده کندو مذهب ولسان
مخصوصلرینك تحصیله مشغولدرلر دهولك قضا سنه مربوط يالکز مزوری

ناحیہ سی ورا در ناحیہ مذکور ایسہ بوز او توز قرابی شاملدر بونلردن
 او توز قدر قریہ غیر معموردر اطراف شهر ناحیہ سی ایسہ طقسان عدد
 قریہ دن عبارتدر بونک دخی اون قریہ سی سکنہ دن خالیدر قضائک مجموع
 نفوس التیبیک التیوز اون سکز خانہ در نفوس مسلمہ در تیک بشیوز التمش
 وخرستیانلرده بیک بشیوز الی سکز ملت موسویہ لکده در تیوز بکرمی
 بش بزیدیلرده تمش بش نفوسدن و دکانلرندہ مجموعی بوز فرق درت و اوچ
 بابده خان وایکی بابده قہوہ خانہ دن عبارتدر

قضائک مجموع تجارت وزاعتی سنوی الی ملیون غروش رادہ سندن در
 قضائک بہر سنہ اخراجاتی توتون و ارز پیاغی تنک کچی وقل و سیسام
 فوری اوزم و الجبر جوز سماق بکمز و نار زردالو آلمایسن اوزم صوغان
 نوغلرندن عبارتدر وسائط نقلیہ بوقدر عادی مکاری حیوانلریلہ اشیا
 نقل اولنور

ادخالات ایسہ روغن سادہ بعضادہ حنطہ و شعیر و بردہ قاتورہ امنعہ سیدر
 قضادہ ایکی بلوک عسکر ردیفہ و او توز بدی نفر پیادہ و اون سکرزدہ
 سواری ضبطیہ بلوکی واردر آثار عتیقہ بوقدر

مرکز قضایہ بش ساعت مسافدہ واقع القوش قریہ سندن دفین خاک
 عطرائک اولان نبی ناحوم بن حیفای علیہ السلام حضر تلیرتیک مرقد
 شریفلری موجود اولدیغی کبی بردہ قطب ربانی غوث صمدانی عبدالقادر
 کیلانی حضر تلیرتیک معاصرلی اولوب مزوری ناحیہ سنہ تابع اشکفت
 تدوان قریہ سنہ اون دقیقہ لک بر مسافدہ محل مخصوصندہ دفین خاک پاک
 اولان شیخ عسدی مسافر حضر تلیرتیک قبہ مبارک لری موجود
 و معموردر شیخ مومی الہک مرقد شریفلری بزیدی ملتی طرفندن فوق الغایہ
 بر زیارتکاخہ اولمشدر کہ مجاورلریدہ بزیدیلردر بہر سنہ نسان ایندہ
 یک جوق بزیدیلر محال بعیدہ دن شیخ مومی الہک مرقدلری زیارتہ کلمی
 کندولریجہ فرایضدن معدود وزیردہ قضا مرکزینہ بش ساعت مسافدہ

و بریفکان قریہ سندہ سلالۃ طاہرہ سندن مرحوم و مغفور شیخ نوزالدین
 حضر تلمینک مرقدی و درگاہ عالیہی معہ در نفس دھوک قصبہ سندہ
 سلالۃ مجوئہ دن شیخ محمد افندی حضر تلمی دقین خاک غفران و در کاہلری
 معہ در

داخل قضاہ قونسلوس و قونسلوس و کیلاری بوقدر قضاہک حدودی
 شرق جہتی عقرہ و غریبی زاخو و شمالیہ عمادیہ و زیبار قضاہی
 و جنوب طرفیدہ نفس موصلہ مر بوط شیخان ناحیہ سیلہ محدود
 نفس قصبہ در باب جاہلہ ایکی دہ مسجد و خرسٹیانیلرہ ملت موسویہ
 مخصوص برر کلیسا و اردر و مزوری ناحیہ سنک مرکزی اولان آروش
 قریہ سندہ دخی بر باب جامع و مزوری ناحیہ سیلہ اطراف شہرہ قرق بش
 عدد مسجد والقوش قریہ سندہ ایکی کلیسا و جوارندہ یارم ساعت مسافدہ
 بر و صاغ طرفندہ کہ طاغدہ دخی بر جسم معبد اولدیغی کبی قرا ساڑدہ
 خرسٹیانیلرہ مخصوص اون ایکی عدد ملت موسویہ بطاڈ بر اوفق کلیسا
 و اردر القوشدہ میریہ راجع بر باب خان و اردر

قضاہ تبعہ اجنبیہ دن یا لکن قشہ فر نام طاغدہ جزویتلرہ مخصوص
 بر مناسرت و مکمل بر صورتدہ مسافر خانہ سیلہ بردہ اجزائخانہ سی و بر قاج
 نپردہ باباس و اردر فقرادن تداوی ایچون مراجعت اپدنلرہ مجانا
 باقلمدہ در

عقرہ قضاسی

قائم مقام طاہر بک

مدیر معاونی و بر کوکاتی احمد افندی
 تحریرات کاتبی یوسف افندی
 سورجی و بر کوکاتی امین افندی

نائب سلیمان فائق افندی
 مفتی عبدالرحمان خان افندی
 مال مدبری اسعد افندی

مجلس اداره اعضالی

عیسویہ دن منصور خان
 موسویدن ساسون اطا

عبدالرزاق افندی
 عثمان افندی

بدايت محكمه سى

رئيس نائب افندى	خندان اغا
باش كاتب فائق افندى	موسويدن هوجه خنو
مستنطق معاونى حميد افندى	
ايكيجى كاتبي	

کتاب

اجرا مباشرى محمد اغا

مأمورين متفرقه

نفوس مأمورى عبدالرحمن افندى
 كاتبي حكيم افندى
 رژی مأمورى بهنان افندى
 دبون عموميه مأمورى اسماعيل افندى
 طاپو كاتبي شهاب الدين افندى
 نافعه نحصيلدارى سليمان افندى
 انبار مأمورى منجیل

ضابطه مأمورى

بوز باشى عبدالرحمن اغا || ژورنال امينى حسن ساقى اغا

عساكر شاهانه ردیف دائرسي

بيكباشى امين افندى		طاپور كاتبي هاشم افندى
بوز باشى قادر اغا		ملازم احمد اغا
» » قهرمان اغا		» » محمد اغا
» » سليمان اغا		» » حسن افندى
		» » امين بك

عقره نك موقعى ايله حال حاضرى

عقره قصبه سى موصل ولايتى مرگزينك جمله متمات وملحقانندن اولوب
 موصلك غرقى جهتمنده اون سكر ساعت مسافده اثار عتيقه دن معدود
 غايت مصنع ويارم ساعتده چقبيله بيلور مرتفع برقلعه نك انكده واقع اولوب

طول و عرضی بر یچق ساعت مسافه دن عبارتدر قصبه نك بر طرفی یعنی
 شرقاً جبال شاهقه دن عبارت طاع غرباً زیبار جنوباً سورجی و بر
 طرفیده شهردر قصبه نك مبنی اولدیغی قلعه نك اطرافی دیوارله محدود
 اولوب اوچ قومسی اولدیغی کبی قلعه نك ارقه سنسده ده میر بقچه سی نامیله
 معروف بر بقچه موجود اوله رق و قتیله مذکور بقچه دن او قلعه به صو
 جریان ایتدیرلیدیک اناری و حفر اوانسان اوتوز قرق قوم نك علامتی
 موجوددر اهالی محلیه شتاده تعریف اولنان قلعه انکنده کی خانه لده
 یازین مملکتدن براز اوتوده کی بقچه لده اقامت ایدرلر بوقچه لک یوقارولرنده
 هر بر یردن بشقه بشقه پیدا اولان بولاقلردن نبعسان ایدن صو جریان
 ایله بریده اجتماعله برجدول تشکیل ایدرک مذکور بقچه لر ایچنده واقع اولان
 طقوز عدد دکرمانی اداره ایتدکن صکره بقچه لده تقسیم اولندیغی بو بقچه
 ایچنده چار یارکزین افندیلرمزدن عمر الفاروق رضی الله تعالی عنه
 افندمن حضر تارینک زمان سعادت افشانلرنده بنا اولمش برجامع و حنفی
 و شافعی به مخصوص بر حوضی و طلبه و مدرسه لره مخصوص متعدد او طهر
 و نایبلره مخصوص بر محکمه دائره سی موجوددر که غایت فرحنا و دلکشا
 بره وقع دلورادر مذکور جامعه کی برقبه نك اوزرنده ایکی مناره و جامعک
 دروننده درت موسمه مخصوص ابرو ابرو محرابلر اولوب هر وقتده عادت
 محلیه وجهله بر محرابده ادای صلوة اولنور شیخ عبدالقادر کیلانی افندمن
 حضر تارینک مخدوم معالی ملزوم عالیلری شیخ عبد العزیز افندمن
 حضر تارلی قصبه به یارم ساعت مسافه ده ایکی طاعک اره سنده واقع
 معور بر قصبه ده مدفون اولوب هر قد شریفک یاننده بر تکیه موجود
 و هر جهتی معور دروننده عبادت اولندیغی کبی قبه ده زیارتگاه اناهدر
 بوراسی بغداد نقیب الاشراف قائم مقامی طرفندن اداره اولنمقده در
 و چار شوایسه مملکتک الت طرفنیده و جامعک یوقاروسنده واقعدر تخمیناً
 اکیبوز قدر اصنافی دکانی واردد نفس قصبه ایکی تکیه برجامع بر جام

ویدی مسجد وایکی کلیسا وبر حورا ویک خانه تخمیناً ایکی اوچ بیک نفوس و عشائر سائر سیله برابر ایکیوز قدر قریه بی حاوی و عشائر سبعه ناحیه سیله هرکی سورجی عشائرنن مر کبدر بوقرانک بعضلری چولدر احوال جغرافی و مدانیسی موصل بچئنده بسط مقال اولسدیغی جهتمسله تفصیلات زائده به لزوم قلاماشدر

سنجار قضایسی

قائم مقام مصطفی افندی	
نایب مصطفی افندی	تحریرات کاتبی اسماعیل افندی
مال مدبری صالح افندی	

محاسن اداره قضا

رئیس قائم مقام مصطفی افندی	
نایب مصطفی افندی	علی اقا
مال مدبری صالح افندی	خضر کهنه زاده علی اقا
تحریر کاتبی اسماعیل افندی	خلف معی اقا
	محمد عبدی اقا

مال قلبی

مال مدبری صالح افندی	معاونی ویرکو کاتبی افندی
صندوق امینی محمد افندی	

نفوس دائره سی

نفوس مأموری عبدالرحن افندی	کاتبی ابوب افندی
دفتر خاقانی کاتبی احمد افندی	

ردیف دائره سی

ردیف بوز یاشیسی عباس اقا
ملازم عبدالله افندی

ضابطه دائره‌سی

ضبطیه ملازمی محمد افندی

تلفرن ناحیه‌سی

مدیر فکری بك

کاتب امین افندی || انبار مأموری عبد الله افندی

ناحیه مذکور اعضایی

{	}	عزبر انا		سید وهاب انا	}
		خضر انا		سید حسین انا	
		عبدالکریم انا			

سنجار قضایی

سنجار قضایی موصلاک غربی جهتمندہ واقع قضایی واسعک اور تہ سندہ و یارم ساعت ارتفاعندہ واقع بر جبلک اسمی اولوب بو ایسہ سائر جبال متسلسلہ و شاہقہنی حاویدر نہایت طولی ایکی ساعت مسافہ امتداد ایدرک بریسی قبلہ دیگرکی شمال ایکی جہتی شاملدر شمال جهتمندہ طغوز و قبلہ جهتمندہ سکر کہ جماعاً اون بدی قریبہنی جامعدر شمالدہ کہ (بکران یوسفان) کندکلی . علی دنیا . فقرہ . عمران . محرسہ . کولکار . دریجہ سموقہ . و قبلہ طرفندہ کہ . مہرکان . تپہ . نارنجوک . محمد صایغ مزرعہ سی . حاجی بک قریبہ سی . مندکان . عین الغزال . قابوس . بلد قز لکند . کابره . صیدالہ . قبران . خاتونہ . نام محلاردر شمال جهتمندہ ملوک اتابکہ دن شرفی الدینی نام ملک تریبہ سیلہ اولیادن روحی نام عزیزکدہ تریبہ سی موجود و بزیدیلر زیارتکا: انخساز ایدوب انلر طرفسندن زیارت اولئمقددر شمال جهتمندہ جریان ایدر صو ثابت لندی مصفا اولوب بودہ و قبلہ صو المن ایچون قازلش قوبوردن و بورالجه کهریز تعبیر اولنان

برآردن صوبول بولوب چقمشدر طاعنك اتكند. وچولده خيمه نشين اولان
 بزبدي طائفه سندن سموقه عشيرتك صولري طاعنك نهايتنده شمال جهتنده
 دياره اسميله ياد اولنور بر صو جريان ايدر كه ايكي دكرمان چوپره بيلور
 بوندن اوچ ساعت اونده ده دخي قبله جهتنده بيه طائفه مذكوره دن قيران
 عشيرتك مسكنلري اولان سيكنيه قريه سنده بيه جسم بر صو موجود اولوب
 بردكرماني اداره ايدبور كه صوبك زياده لغني ده ايكي دكرمان تشكيله استعدادي
 واردر بو قرادن بلد اسمنده اولان قريه شمدي مركز قضا اولوب آنده
 بو كبي متدرس پك چوق كه ريزلر واردر كه مذكور بلد قريه سنه درت
 وسكنيه ايه اوچ ساعت مسافه در تاريخ قسمنده بيان اولنه جنج و جهله بلد
 قريه سي اتا بكيلر زماننده ملك شرف الدينك مركز حكومتي اوله رق اوتوز
 بشبك خانبي حاوي جسم و مركز سلطنت بر شهر اولديغي معلومات
 تاريخيه ايله و خصوصيله اليوم موجود اولان خرابه اتاريله مستلدر حتى
 موصلده نور الدين شهيدك بنا كرده سي اولان جامع كبيرك الحالت هنده
 موجود مناره سي مثلو مذكور بلد قريه سنده موجود و مشرف بر مناره
 اولوب كوفي يازوسيله (عبدالله) لغظي قلمش اولديغي مثلو بلنده ايكي
 ساعت مسافه ده واقع اولان خرابه بر خانك قپوسي حاليله انظار عامه يه
 عرض ديدار حيرت اتمكده و بونك ايكي جهتنده برر بيلان اغزاچوب
 و بهريلانك اغزنه التمه يي حربه يي بر اشد بروب بر بر زنجي عرب صورتلري
 كورلكده و قپونك اوزرنده (مالك رقاب امم شهنشاه اعظم) كلمه رينه قدر
 عربي خطيله طاشدن قازلمش بر سطر يازو دخي او قونمقده در بو قريه ده
 بونك بر صو جريان ايدبور كه درت دكرماني اداره اتمكده و بش كه ريز
 دخي حالا باقي اولوب بونلردن ما لذيد سطح ارضه چقمقده در امام موسي
 الكاظم حضر تلرينك سلاله طاهره لرندن ارز كرجضر تلريله شيخ سويد النجاري
 و شيخ علي بن علي و هب نام اغزنه ك تر بهلري بو قريه جوارنده واقع
 اولوب قبه يي ده معمور در حتى بو ارز كرجضر تلرينك تر بهداري نژدنده

اولان و سلاطين عدل آين عثمانيه دن خلد اشيسان سلطان احمد خان
 حضر تلى طرفلرندن احسان بيوريلان عتيق بر قطعه براتك اللرنده
 اولان پارچه سنده بلد شهرنده كائن واقعي محله سنده واقع ارز كر حضر تلى
 تر به دارلغى عباره سى بلد قريه سنك جسيم بر شهر اولديغنه دلالت ايتكده در
 سنجار قضاسى تاعفر ناحيه سيله آكا مربوط قرا و عشابرى سنجار طاغنى
 تشكيل ايتشدر بلدانله تاعفر قضيه سنه امتداد ايدن بول اون ايبي ساعتدن
 عبارت اولوب مذكور بولده رز . وعين سنبو . عين الشبايط . عين
 الحصان . و غيره . ايله مسمى التى صو جدول ايله جريان ايدر خابور
 نهرينه التى ساعت مسافده و سنجار حدودى داخلنده خاتونيه ناميله ياد
 اولنور اوفق بر اطه شكلنده بر قريه واردر كه اهالىسى عرب اولوب
 بونك صوبى دنخى دكز صوبته مشابه بر درجه ده شور يعنى طوزليدر
 بو صو اهالى مرقومه طرفندن استعمال ايله اداره اولنور حاصللى سنجار
 قضاسنك آب وهواسى بك لطيف و اراضيسى غابت منبتدر ملحقاتيله برابر
 عوماً محصولى خنطه و شعير و مرجك و بوقدن عبارتدر مذكور جبلده
 خبلى انجير و اوزم اناجلرندن بشقه سائر فواكه دن جزئجه توت و الما
 اناجلرى ده واردر آب وهواسنك لطافتندن ناشى سائر طابى اناجلرى
 حاوى باغ و ارايسده اك اعلا باشلوچه محصولى انجير غابت خفيف وجوده
 نافعدر

زيبار قضاسى

قائم مقام مصطفى افندى

مال مدبرى مصطفى افندى

نائب عبد الله افندى

نحريات كاتبي فخرى افندى

اداره اعضاسى

محمد انا

اعضا حسن انا

موسويدن افندى

اعضا عبد الله انا

نفوس مأمورى مهدي افندى

ضابطہ مأموری

عبد الرحمن اغا

ردیف دائرہ سی

یکباشیمی احمد افندی

قول اعلیٰ شاہکار اغا   مدالیہ   کتاب مظہر افندی

بوزباشی حاجی بکر افندی   ملازم قادر اغا

بوزباشی سلیمان اغا   ملازم صالح اغا

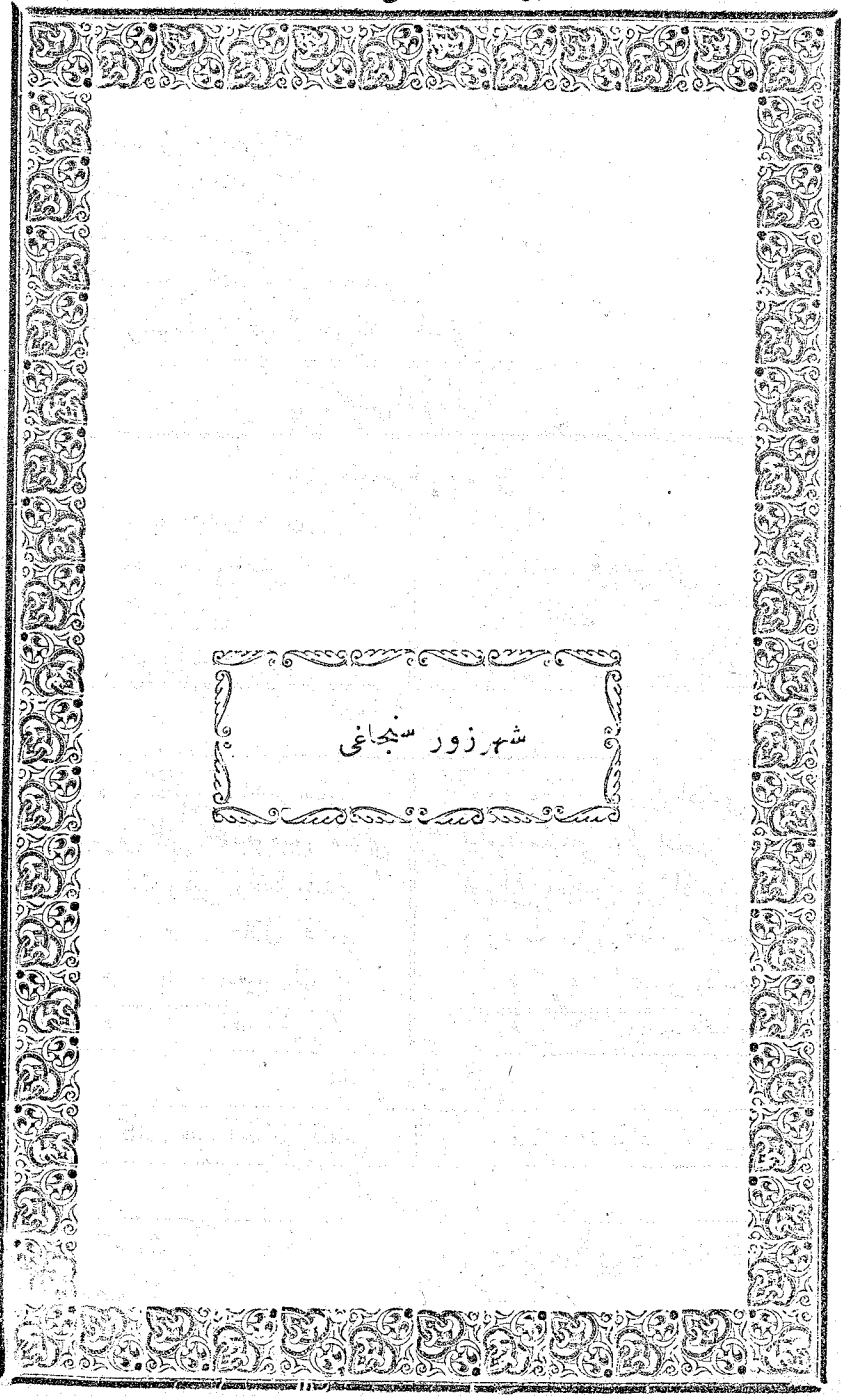
بوزباشی فتاح اغا   ملازم احمد افندی

ملازم معروف افندی

زیبار قضایی

زیبار قضایی شرقاً رواندز غرباً عمادیہ جنوباً عققرہ شمالاً حکاری
 قضالیہ محاط وہم حدود اولدیغی کبی بریسی شیرین دیگری بریسه
 ادلو ایکی بیوک شاہق ناملریله بنام وایکیسی وسط اولهرق که جمادرت
 جبلاک وسطنده واقعدر زاب نہری انک وسطندن جریان ایدر شیروان
 و مزوری ناحیہ لیدن مرکب و تخمیناً ایکوز الی قرانی حاوی بر قضادر
 حکومت مرکزی اولان بیره کپره قریہ می یتیش سکسان خانہ دن عبارتدر
 قضاً مذکور موقعا جبال شاہقہ و متنوعہ بی حاوی و صعوب المرور اولوب
 قریہ لندہ اوزوم بفجہ لری اولدیغی حالده بعض محللرندہ دخی متبادیاً جریان
 ایدن بر چوق انہار وار ایسہدہ استفادہ اولنمز بر حالده در اکثر محللری
 جبال مباحہ دن عبارت اولوب انلردہ دخی نابت متنوع احطاب و اخشاب
 و ازدر بو اخشابک اکثریسی مازو اولهرق اعالیسی اندن و کرک خدای
 نابت اور مانلق و سائرہ بی حاوی کترہ و ماجک و چرش محصولاتندن استفاد
 ایدرکہ بونلرک قسمی اعظمی موصله و سائر محللرہ کوندر بلوب صرف
 اولنور اعالیسی کرد طائفہ سندن و بعضیسی خشونت مزاج طاقندن
 اوللری سبیلہ اکثر کویلری مشہوریتدن خالیدر

شهرزور سنجانی

مأمورین لوا

ع	م	رتبه	متصرف مهدی پاشا
۲		میر میران	نائب حیدر افندی
		مخرج	مفتی سید حسن افندی
		مدرس	محاسبه چی محمد توفیق افندی
			تحریرات مدبری عبدالرحمن نافذ افندی

مجلس اداره لوآه

رئیس متصرف مهدی پاشا	
ناثه	حسن بك
قبوچی باشی	احمد بك
غریب افندی	شلموی افندی
نائب حیدر افندی	مفتی سید حسن افندی
محاسبه چی	تحریرات مدبری

محاسبه لواقلی

یومیه مقیدی عثمان افندی	واردات کاتبی ابراهیم بك
یومیه مقیدی بکر افندی	مصرف کاتبی محمد توفیق افندی
اوراق مقیدی عمر افندی	مصارفات رفیقی رضا افندی
واردات رفیقی خضر افندی	جلال افندی
عباس افندی	سعید بك
رشید افندی	مصطفی بك

مجلس اداره قلی

باش کاتب عبدالحکیم افندی || رفیقی عبدالقادر افندی

تحریرات قلی

عبدالله بك	ناثه	عربی و فارسی کاتبی محمد سعید افندی
یوسف بك		محمد افندی
		عبد الوهاب افندی

اوراق قلبی

اوراق مدیری ساقی افندی	
نوری افندی	رفیق حسین افندی
احمد افندی	زین العابدین افندی

دفتر خانقانی دائرہ سی

کاتبی لطف اللہ افندی	دفتر خانقانی مأموری جمال افندی
یوقلہ کاتبی داود افندی	

ویرکو دائرہ سی

ویرکو مأموری یحیی افندی	ویرکو کاتبی قرہ بت افندی
رفیق مصطفیٰ افندی	دفترچی فتح اللہ افندی

بدایت محکمہ سی

جزا رئیس رضا افندی	
مدعی عمومی معاونی احمد نظیف افندی	
مسنطق حاجی محمود افندی	
اندریا افندی	علی بک
ہارون افندی	احمد افندی
اعضا ملازمی زینل افندی	اعضا ملازمی صادق افندی

محکمہ بدایت قلبی

اجرا مأموری عبداللہ افندی	باش کاتب عبد الرحمن بک
مباشر حمید بک	ضبط کاتبی سعید افندی
مباشر زینل آغا	» کاتبی عبد السلام افندی
	» کاتبی حسین افندی
	» کاتبی سلیمان افندی

بلدیه مجلسی

} ا.ب.ب. {	بلدیه رئیس	مصطفی افندی	} ا.ب.ب. {
	عباس اغا	خالد بك	
	عبدالکریم اغا	شریف افندی	
	عبدالرحمن اغا	احمد افندی	
	زینل بك	بعقوب افندی	
بلدیه حکیمی همپل افندی			

باشکاتب محمود افندی	رفیق توفیق افندی
کاتب ثانی سید احمد افندی	رفیق غفور افندی

مکتب رشديه

معلم اول سیدمحمدی الدین افندی	یازوخته جه یوسف بك
معلم ثانی عبدالقادر افندی	بواب محمود اغا

تلفراف و پوسته مأمورلی

تلفراف مدیری حبیب افندی	مخبره مأموری شوکت افندی
مخبره مأموری توفیق افندی	مخبره مأموری حسنی بك

رژي دائرهسی

رژي مدیری عبدالاحد افندی	کانبی قحقی افندی
رفیق محمد علی افندی	

دیون عمومیہ دائرهسی

دیون عمومیہ مدیری حندی بك	کانبی توفیق افندی
رفیق عمر افندی	

اوقاف دائرهسی

اوقاف مدیری عبدی افندی	کانبی محمد علی افندی
ناشمه	

نفوس دائره‌سی

نفوس مأموری صالح افندی || کاتبی رضا افندی

انبار مأموری محمد افندی

صندوق امینی زینل افندی

محبوسخانه مأمورلی

محبوسخانه مدیری علاو افا

کاتبی صالح افندی

کوپری ناحیه‌سی

کوپری مدیری عمر افا

تلفراف مدیری شوکت افندی

انبار مأموری حسن افندی

کاتبی صدیق افندی

ویرکو کاتبی حسین افندی

ملحه ناحیه‌سی

ملحه مدیری احمد فرید افندی

کاتبی حسن افندی

شوان ناحیه‌سی

شوان مدیری حاجی عبدالله افندی

ویرکو کاتبی عبدالله مخلص افندی

کاتبی محمد افندی

طوزخورماتو ناحیه‌سی

طوزخورماتو مدیری صادق افندی

ویرکو کاتبی علی غالب افندی

کاتبی محمود افندی

کیل ناحیه‌سی

کیل مدیری حسن افندی

کاتبی رشید افندی

BAŞVEKÂLET

Arşiv Dairesi Kütüphanesi

No,

۱۲

داوده رئیس اسماعیل بك

رواندز قضاسی

فائمه مقام ابراهیم افندی	نائب صبغت الله افندی
مال مدیری علی عارف افندی	مفتی منحل
تحریرات کاتبی علی افندی	

مجلس اداره

رئیس فائمه مقام

} اعضای مجلس	اجد افندی	نائب صبغت الله افندی	} اعضای مجلس
	دیگر مصطفی افندی	مفتی منحل	
	فتاح افندی	مال مدیری علی عارف افندی	
	معلم موشی		

محکمه بدایت

اعضا جیل افندی	کاتب اول لطفی افندی
اعضا اسماعیل افندی	کاتب ثانی عنایت افندی
اوطه چی محمود افندی	مستنطق معاوانی زینل افندی
اجرا مباشری حسین اغا	
اجرا مباشری محمد اغا	

مکتب رشديه

مکتب رشديه معالی سعید افندی	یازو خوجه سی محمد امین افندی
بو اب نبی اغا	

تلفراف و پوسته مأموری کافی افندی

نفوس مأموری اجد زکی افندی

ویرکو کاتبی حافظ افندی

قرانته مأمورلی

قرانته دوقتوری غوث افندی	خاردیان محمود اغا
کاتبی حلیم افندی	امین اغا

نفوس مأموری احمد زئی افندی	صندوق امینی عبد الله افندی
نفوس کاتبی محمد علی افندی	انبار مأموری عبد الله افندی
رزی مأموری اسماعیل افندی	

دیره مدیری محمود ندیم افندی
دیره کاتبی محمد افندی

بالک مدیری عبد الرحمن افندی
بالک کاتبی صدیق افندی

برادوست مدیری ابراهیم افندی
برادوست کاتبی رسول افندی

دائرةٔ عسکریه

قول اٹاسی اسماعیل بک ع ۵ م ۵	بیکباشی شیب اٹا
طیب قول اٹاسی اغوب افندی	کاتب عبدالقادر افندی
	امام محمد سعید افندی

یوزباشی نوری افندی	ملازم اول احمد اٹا
» » حسین اٹا	» » جبار اٹا
» » یونس اٹا	» » منگل
» » محمد اٹا	» » امین اٹا

ملازم ثانی احمد افندی	ملازم ثالث مصطفی افندی
» » مصطفی افندی	اجزاجی نشان افندی
» » قادر افندی	جراح مصطفی افندی
» » صالح افندی	

صلاحیہ قضایی

فائز مقام عبد الله بک	ثالثہ
نائب احمد افندی	مال مدیری و کبلی عبد الله افندی
مفتی اسماعیل افندی	تحریرات کاتبی خضر افندی

مجلس اداره

اعضای منتخبه	رئیس قائم مقام	نائب	اعضای منتخبه
	عثمان افندی	مفتی	
	محمد افندی	مال مدبری	
	منحل	تحریرات کاتبی	
	هارون افندی		

محکمه بدایت

اجرا مباشری علی انا	کاتب اول مصطفی افندی
اجرا مباشری قادر انا	مستطلق معاون علی افندی
اوطه چی محمد انا	اعضا خلیل انا
	اعضا صالح افندی

دبون عمومیه مأموری ساقی انا
 رژی مأموری صالح افندی
 اوقاف و کبلی ساقی انا
 تلغراف و پوسته مدبری عزت افندی
 تلغراف موزعی محمد افندی

قره تپه ناحیه سی

قره تپه مدبری حسن نحسین افندی	کاتبی صالح افندی
انبار مأموری غنی افندی	

صلاحیه اراضی سنیه مأموری عبدالقادر بك
 کاتبی بهاء الدین افندی رابعه
 انبار مأموری وهاب افندی
 قضا صندوق امینی محمد افندی

ارییل قضایی

قائم مقام عبدالله پاشا	نائب
میرالامرا م	منحل
مال مدبری ولی الدین افندی	مفتی عبدالرحمن افندی
تحریرات کاتبی صفوت افندی	

مجلس اداره

اعضا منتخبہ	رئیس قائم مقام	نائب	اعضا طلبہ
	محمد سعید اغا	مفتی	
	خضر اغا	مال مدبری	
	نوری افندی	تحریرات کاتبی	
	حنا اغا		

محکمہ ہدایت

کاتب اول داود افندی	علی افندی
مستطوق معاون اسماعیل افندی	عمر عمران افندی
کاتب ثانی خورشید افندی	
اجرا مباشری حاجی امین افندی	» » احمد اغا

بلدیہ مجلسی

بلدیہ ریڈی احمد اغا	اعضا درویش اغا
اعضا ولی افندی	اعضا محمود افندی
کاتب یوسف افندی	

فضا صندوق امینی عبداللہ افندی
 وبر کو کاتبی سید امین افندی
 نفوس مأموری رشید افندی
 انیار مأموری تقی الدین افندی
 تلغراف مأموری وحید افندی

سلٹانیہ مدبری عبدالرحمن افندی
 کاتبی حسین افندی

دبزی مدبری محمد اغا
 کاتبی عمر افندی

مکتب رشیدیہ معلی عبدالحکیم افندی
 معلم ثانی عبدالقادر افندی

کوی سنجق قضاسی

قائم مقام نشست افندی

مال مدبری محمد افندی
تحریرات کاتبی سلیم افندی

نائب احمد افندی
مفتی صالح افندی

مجلس اداره

رئیس قائم مقام

محمد امین افندی
حسن افندی
جرجیس افندی
ابراهیم افندی

نائب
مال مدبری
تحریرات کاتبی

اعضای منتخبه

اعضای منتخبه

محکمه بدایت

اعضا ملا احمد افندی
اعضا شیخ یحیی افندی

کاتب اول بکر صدق افندی
مستنطق معاون عارف افندی
کاتب ثانی علی افندی

اجرا مباشری محمد سعید انا » » غریب انا

بلدیه مجلسی

بلدیه رئیسی عبدالله انا

کاتبی امین افندی
صندوق امینی خورشید افندی

اعضا ظن افندی
اعضا مصطفی افندی

ویرکو کاتبی عبدالله عارف افندی
نفوس مأموری محمود افندی

داقوق ناحیه سی مدبری صادق افندی
کاتبی امین افندی

رانیہ قضاسی

قائم مقام عبدالرحمن بک	
مال مدبری محمد جمیل افندی	نائب عبداللہ افندی
تحریرات کاتبی رضا افندی	مفتی حبیب افندی

مجلس ادارہ

} اعلیٰ طبقہ اعضای منتخبہ	رئیس قائم مقام	} اعلیٰ طبقہ اعضای منتخبہ	
	عبدالله اغا		نائب
	احمد اغا		مفتی
	پروت اغا منحل		مال مدبری تحریرات کاتبی

محکمہ ہدایت

اعضا شیخ ملا حویز افندی	کاتب اول محی الدین افندی
اعضا احمد میر افندی	مستطوق معاون محمد افندی
» »	کاتب ثانی علی افندی
» »	اجرا مباشری سعید اغا

صندوق امینی علی افندی
انبار مأموری منحل

نفوس مأموری عبدالرحمن افندی
کاتبی عزیز افندی

اون ایکیجی فرقه قوماندانی ادهم پاشا

عثمانی

مجیدی

۳

۱

نظامیه قرق بشنجی الایک اوچنجی طاووری

برنجی بلوک یوزباشی عزیز اغا ایکیجی بلوک یوزباشی محمد افندی اوچنجی بلوک یوزباشی محمد طاهر اغا دردنجی بلوک یوزباشی علی اغا	بیکیباشی خلیل صارم افندی قول اغاسی حاجی عبدالقادر افندی طاوور کاتبی خورشید افندی
---	--

امام عبد اللطیف افندی طیب قول اغاسی نیقاوم افندی اجزاجی اطناش افندی جراح فیض الله افندی چهماقچی عباس اغا	برنجی بلوک ملازم نایسی مصطفی افندی ایکیجی بلوک ملازم اولی ثابت افندی اوچنجی بلوک ملازم اولی صالح افندی « « ملازم نایسی احمد افندی دردنجی بلوک « « احمد حافظ افندی
--	---

نظامیه قرق بشنجی الایک دردنجی استرسوار طاووری

۱ بلوک یوزباشی فتاح اغا ۲ بلوک یوزباشی حسن افندی م ۳ بلوک یوزباشی قنبر اغا ۴ بلوک یوزباشی علی افندی م	قائم مقام اسماعیل زهدی بک بیکیباشی منحل قول اغاسی محمد امین اغا طاوور کاتبی محمد صالح افندی طیب بیکیباشی جواد شاکر افندی
--	--

دردنجی « « اولی عبدالله صبری افندی دردنجی « « نایسی منحل امام محمد افندی اجزاجی عثمان یونس افندی چهماقچی عمر اغا جراح اسماعیل حتی افندی	برنجی بلوک ملازم اول صالح اغا برنجی « « نایسی قادر افندی ایکیجی « « اول مصطفی اغا ایکیجی « « ثانی منحل اوچنجی « « اول محمد اغا اوچنجی « « ثانی محمد سعید افندی
--	---

قرق التجی الایک اوچنجی طاووری

میر الای حسین حسنی بک قائم مقام عبدالکریم بک ۵ م ۴ ع بیکباشی محمد برنار انا طیب بیکباشی عبدالرحن افندی الای امینی عبدالله افندی	قرق بدنجی الای مقنسی محمود افندی قول اغاسی صالح افندی طاوور کاتبی محمد سعید افندی امام محمد امین افندی
---	---

۱ بونجی بلوک یوزباشی احمد انا سنجقدار ملازم ثانی عمر انا ملازم اول حبیب افندی ۱ بلوک ملازم ثانی مهدی افندی ایکجی بلوک یوزباشی صالح انا اوچنجی « رضا افندی دردنجی بلوک یوزباشی منحل ایکجی بلوک ملازم اولی عبدالله انا	ایکجی « ثانیسی عبدالقادر افندی اوچنجی « اولی کریم افندی اوچنجی « ثانیسی جاسم افندی دردنجی بلوک ملازم اولی کریم انا دردنجی بلوک ملازم ثانیسی علی افندی جراح علی افندی اجزاجی دیمتری افندی چقماقیی عبدالرحن انا
---	--

سواری اوتوز دردنجی الای

قائم مقام صالح بک ۴ م بیکباشی حامد افندی الای کاتبی علی افندی کاتب ثانی بکر افندی	یطر قول اغاسی شیب افندی طیب قول اغاسی قسطنطنین افندی طیب قول اغاسی عمر افندی
--	--

۱ یوزباشی وکیلی محمد انا ۲ بلوک « وکیلی مر تضا انا ۳ « احمد انا	۴ « « محمد انا ۵ « « وکیلی خلیل انا
---	--

۱ برنجی بلوک ملازم اولی حسن افندی ۱ « اولی عمر انا ۱ « ثانیسی رسول افندی ۱ « ثانیسی سعید افندی	ایکجی بلوک ملازم اولی صادق انا ۲ « علی انا ۲ « ثانیسی سلیمان افندی ۲ « صالح افندی
---	--

دردنجی بلوک ملازم اولی امین افندی	اوچنجی بلوک ملازم اولی علی اغا
۴ « « « ذوالفقار اغا	۳ « « « قادر اغا
۴ « « « نایبی فتح الله افندی	۳ « « « نایبی مصطفی افندی
اجزاچی حاجی محمد توفیق افندی	بشنجی بلوک ملازم اولی جدوع اغا
چقماقچی سید خلف اغا	۵ « « « مسعود بک
جراح سعید افندی	۵ « « « نایبی داود افندی
	۵ « « « عمر افندی

اوتوز التنجی سواری الای

کاتب ثانی مصطفی افندی	میرالای حاجی فیض الله بک ۵ م
طیب قول اغاسی عیسی افندی	قائم مقام ابراهیم بک
امام اول محمود افندی	یکباشی ابراهیم اغا ۵ م
ثانی طاهر افندی ۵ م	طیب قائم مقامی ایمنیودای بک
یلدر بوزباشیسی احمد افندی	الای کاتبی علی غالب افندی
۴ بلوک بوزباشیسی صالح افندی	۱ بلوک بوزباشیسی یوسف اغا
۴ « « « وکیلی مصطفی اغا	۲ « « « احمد اغا
۵ « « « طاهر اغا	۳ « « « جعه اغا
۵ « « « وکیلی طاهر اغا	۳ « « « وکیلی اسماعیل افندی
۲ بلوک ملازم نایبی ابراهیم افندی	۱ بلوک ملازم اولی محمد افندی
۳ « « « اولی محمد اغا	۱ « « « مهدی افندی
۴ « « « محمد امین اغا	۱ « « « نایبی قادر افندی
۴ « « « نایبی عبدالله افندی	۱ « « « قادر افندی
۵ « « « اولی محمد اغا	۲ « « « اولی حسن افندی
	۲ « « « نایبی محمد توفیق افندی

تیمارچی حسین افندی
چقماقچی حسین اغا

اجزاچی سالولازی افندی
جراح دانیال افندی

اللی برنجی لوانک بوز برنجی الایک برنجی ردیف طاہوری

لوا ابراہیم حتی پاشا

قول اغاسی مراد اغا	میرالای سیف اللہ بک ۴ ع
الای کاتبی ابراہیم افندی	فائم مقام یوسف بک ۴ م
طاہور کاتبی محمد علی افندی	یکباشی احمد توفیق افندی ۴ م

۳ بلوک ملازم اولی حسن بک	۱ بلوک یوزباشیسی حامدی افندی
» » دہوی مأموری » » احمد افندی	۲ » » راغب افندی
» » نایسی رشید افندی	۳ » » محمد اغا
» » قادر افندی	۴ » » ابراہیم افندی

چقماچی سعید اغا

ردیف بوز برنجی الایک اوچبچی طاہوری

طاہور کاتبی عثمان نوری افندی	یکباشی محمد علی افندی
	قول اغاسی شیخان اغا

۲ بلوک ملازم اولی علی اغا	۱ بلوک یوزباشیسی عبداللہ بک
» » زبور افندی	۲ » » سعید اغا
» » دہوی مأموری » » ثانی ادھم افندی	۴ » » توفیق افندی
» » عبداللہ اغا	۱ بلوک » » عبداللہ اغا
» » مراد اغا	۲ » » مراد اغا
» » محمد اغا	۳ » » محمد اغا

بوز برنجی الایک ایکبچی طاہوری

طاہور کاتبی محمد نوری افندی	یکباشی احمد افندی
	قول اغاسی عثمان اغا

۴ بلوک یوزباشیسی محمد اغا	۱ بلوک یوزباشیسی موسی اغا
	۳ » » وہی افندی

۱	بلوك ملازم اولی شعبان افندی	۲	بلوك ملازم ثانیسی سید حسین افندی
۲	» » محمود اغا	۳	» » ولی افندی
۳	» » سلیمان افندی	۴	» » محمد نجیب افندی
دیوی امور	» ثانیسی عبدالرحمن افندی	»	» محمد سعید افندی

کر کوک قضا سنک جغرافیای طبیعی

مرکز لوا اولان کر کوک قضاسی دائره لوانک جهت شرقیسنده واقع اولوب اورته سندن قیش موسمی سیل صوتی کچر و تسعین و قوریه و زاویه ویلاوه صولری نامهله مشهور درت اوقه جق نهر واردر بونلر دخی شهرک بوغار و سنده التي بدی ساعت مسافه دن نبعان ایدوب مملکت اطرافله تسعین و قوریه و زاویه ویلاوه باغ و بقیه و بوستانلرینی اسقا ایدر کر کوک طقوز ساعت مسافده و موضل جاده سی اوزرنده اتون کوپری نهری متعدد صورلدن عبارتدر بر قسمی ایران داخلنده و اقسام سائر سی رانیه قضاسنه تابع قندیل طاغیله محال سائرده دن جریان ایدرک اتون کوپریده کسب جسامتله اون ساعت اشاغیده غریب نام محله دجله نهرینه منصب اولور مرکز لوا ایله تابع اولدیغی نواحی و قرالده احتیاجه کافی اورمان یوقدر اراضینک قوه انباتیه سی درجه کفایه ده در صلاحیه و رواندز قضالرنده باغ و بقیه و هر نوع میوه واردر محصولات محلیه حنطه شعر برنج داری سیسام ماش بقله فاصولیه دن عبارتدر کر کوک صلاحیه اریبل قضالریله طاقوق کیل و ملحه و قوشته ناحیه سنک هوایی اولدقیجه صاعلدر رانیه کویسنجق قضالریله کوپری شوان شقلاوه دیره بالک ناحیه لرنده بهضاً استمه واردر حیوانات و حشیه دن جیران طوشان دراج طوکوز کلب کدی اسلان پارس قورت اوق کپریسی تلکی چقال حیوانات اهلیه دوه ات استر مرکب قیون کچی مانده اوکوز جاموس واردر هله العیید عشیرتی نزدنده عرب آنلرنک اعلانی بولنور ایشلدلکنده اولان

معدنلر سنجانگنك مكلف اولان كر كوك قضااسنك جهت جنوبيسنده واقع
جرين طاغنده و طوز خورمانو ناحيهسنده زنكين طوز معدني بولنديغى كې
جهت شرفيسنده دخی بش اون كوزدن نبعان ايدر و سنوي يوز يك
قيه مقدارى نفت حصوله كتورر بر معدن اولوب كيل ناحيهسنده دخی
بر قاچ قيودن عبارت بر نفت معدني اولوب اوده جانب مېردن اداره
واحاله اولتمقده در طوز خورمانوده دخی املاك هم اونه عائد بر نفت معدني
وارد

كر كوك قضااسنك جغرافياى مديسى

شهرزور سنجانگنك حدود اربعهسى ايسه شرق شمالى رواندز رايه
جهتلردن ايران طوپراغى جهت شرفيسى سليمانيه سنجانغى جهت غرىسى
بغداد طوپراغيله دجله نهرينه غرب شماليسى موصل سنجانغيله شمالا و قسماً
حكارى سنجانغيله ملحقانته هم محدوددر سنجانگك مسافه طولانىسى دلى
عباسدن شمالا ايران حدودى جوارندهكى قشقه طاغندن زاب نهرينه قدردر
بونكده مسافهسى يتش ساعتدن عبارتدر عرضاً اونوز بش ساعتدر
شهرزور سنجانغى مركز او ايله برابر التى قضا بش ناحيه در خانهسى
(۴۶۳۰) خانى (۱۲) دكان و مغازه (۱۱۸۳) حامى (۸) جامع
و مسجد (۳۶) مدارس (۵) مكاتب (۱۲) فرون (۳) دكرمان
(۶۴) باغ (۹۸) بېجه (۹۸) ترلا (۱۲۸۴) عرضه (۳۰۵)
تكيا و زوايا (۱۰) كلنسا و مناستر (۵) قشله (۲) قراغولخانه (۱۰)
مزروع و غير مزروع اراضى (۸۷۴۲۵) منسوجات قادينلرك استعمال
ابتدكارى عادى زار مشلح بوقدن معمول بزبونكدن معمول خرار و صنايع
سائره دن بوق و يونك طوقه جيلق و اريمه جيلق و زراعت و بېچوانجىلق
و معمارق و بېجىلق و قوندره جيلق و بابوشجىلق و سراجلق و قيو مجىلق
صنعتلرئى يارلر سنجانق داخلنده تركى و كردى و عربى لسانلرى مستعمل
و جاريدر ايران دولت عليه سنك شهيندر و كيلي نفس كر كوكده اقامت ايدر

ارتفاعنده واون مترو عرضند مصنع بر کوپردر خانه سی (۷۹۸)
 نفوس (۱۷۰۴) خانی (۲) دکان و مغازه (۸۱) جامع و مساجد
 (۲) قهوه خانه سی (۶) باغ (۴) بقیه سی (۱) بویه خانه سی (۴)
 دکرماتی (۱۵) ترلا (۲۷۴۱) مزروع و غیر مزروع اراضی (۱۶۳۵۲۷)
 اهالیسی ترکی کردی عربی لسانلریله تکلم ایدرلر صلاحیه قضایی مرکز
 لوانک شرق جنوبیسنده واقع اولوب جهت شرقیدن دپاله قدر ممتدو شمالدن
 طوز خورماتو طاغنه متصلدر طولی بکرمی اوچ عرضی اوند درت ساعتدر
 خانه سی ۱۰۸۸ نفوس ۱۱۹۰ خانی ۹ قهوه خانه سی ۴ چارشویی ۲ دکان
 ۱۷۵ بویه خانه سی ۶ جامی ۲ جامی ۲ مدرسه سی ۲ تکیه سی ۴ مکتب
 رشده سی ۱ دکرماتی ۳۵ قشله سی حکومت قونانی ۱ تفرافخانه سی ۱
 باغ ۸ بقیه ۲۲ ترلا ۲۹۲ اراضی ۷۸۰۰ صلاحیه قره تپه بردان کاوروی
 قزل ارق زنگباد محنت اباد بیانلو کشکوبل صیدلان کواکس حاجیلر قره
 بولاق تلیشان سرقلعه ناملریله اوند شهر اولوب صلاحیه سرقلعه تلیشان
 انهاری سرقلعه محمود داخلنده واقع بلاقلردن نبعان ایله اوکنده که باغ
 و بقیه لرله اراضیلری اسقا ایلکده اولدیغی کبی دیگر لریده دپاله شهر مشهورندن
 منشعب جدوللردر مؤسس و موجودی خلفای عباسیه دن هارون الرشید
 اولدیغی مرویدر نفس قصبه یه بر یچق ساعت مسافه ده واقع اسکی کفری
 تپه سیله کوشک زنگی ووبران شهر و بردان و شروانه قلعه لری وقره تپه
 ناحیه سنده ائمه کرامدن ابراهیم ادهم علیه الرحمه حضرتلری و زنگبادده
 موسی الکاظم حضرتلری نیک اولادلردن ابراهیم سمین علیه الرحمه حضرتلری
 واصحاب کرامدن اوند ایکی امام و شهدادن باباشه سوار مرقد مبارکلری
 واردر

اریبل قضایی مرکز لوانک جهت غربیسنده اولوب طسولا قرق
 عرضاً بکرمی ساعت مسافه بی حاویدر طرف شرق جنوبیسی کویسجق
 ورائه قضایی و جانب غربیسی موصل ایله اریسلک حد فاصلی اولان
 زاب نهرینه قدر و شرق شمالی کوپری ناحیه سی حدودی و شمالا رواندز

قضاسيله اربيلك حدفاصلی اولان بستوره چایدر خانه سی ۱۸۲۲ نفوس
 ۳۲۶۶ مسلم غیر مسلم نفوس ۴۹۷ دکان و مغازه سی ۶۳۷ حمامی ۳
 جامع ۲ مسجد ۱۰ قهوه خانه ۱۱ مدرسه ۶ مکاتب ۵ مدارس ۵
 قشله ۱ قراغولخانه ۱ باغ ۵ بچی ۳ ترلا ۱۵۴۶ مزروع و غیر مزروع
 اراضی ۵۰۴۴۳ اربيلك جانب غریبسنده اون التي ساعت مسافده املاك
 همایون حضرت تاجداریدن شمامك شعبه سنده سلطان عبدالله حضر تارینك
 مرقد شریفاری اتصانده بر مملكت خرابه سی موجوددر مذکور محمله دخی
 کشاف نامنده برده قلعه واردر نفوس اربيل قصبه سنه اون دقیقه لک
 مسافده ماوك انا بکیده دن سلطان مظفر الدین زمانده یاباش و شمیدیاك
 خراب و مندرس بولمش اولان مظفر نام جامعك سگسان مترو ارتفاعنده
 بر مناره سی موجوددر اربيل قصبه سنده عزیز
 پیغمبر علیه السلام ايله امام محمد تعجیل شیخ محمد الواسطی شیخ محمد المعصوم
 شیخ محمد الخراسانی شیخ عبدالله شیخ حیدر شیخ عمر شیخ محمود شیناشیخ
 پیرداود شیخ محمد کزنه شیخ محمد تنوری شیخ محمد شیروان شیخ خالد
 شیخ جامی شیخ محمد شیخ محمد عزیزان شیخ عبدالعزیز سلطان عبدالله
 حضرتانك تربلری واردر

﴿ سليمانيه سنجاغی ﴾

ارکان لوآء

رتبه	میر میران	متصرف بہرام پاشا
۳ م		نائب محمد مصطفی کامل افندی
	کبار مدرسین	مفتی سید محمد افندی
	ثانیہ	محاسبہ جی ابراہیم افندی
		نقیب سید مصطفی افندی
		تحریرات مدبری حسن افندی

مجلس ادارہ اعضالی

رابعہ	رشید بک	حاجی امین افندی	قموجی باشی
	شیخ احمد افندی	احمد آغا	

مأمورین لوآء

معاونی محمد افندی	تغراف مدبری مجرم افندی
باش کاتبی جاسم افندی	رژی مدبری رفعت بک
رسومات مدبری احمد افندی	باش کاتبی لطفی بک
ایکبجی کاتبی صالح افندی	
کاتبی علی افندی	قرننہ مدبری موسیو غوث

تحریرات قلبی

مبعض عاصم افندی	رفیق اول عبداللہ افندی
» سعبد افندی	اوراق مأموری صالح افندی
» مجید افندی	مجلس کاتبی جودت افندی
» مصطفی بک	تغراف مقیدی مصطفی افندی

محاسبه لوا قلمى

مصرف رفیق سعید افندی	واردات کاتبی معروف بك
واردات رفیق دیگر سعید افندی	مصارفات کاتبی امین افندی
اوراق مقیدی نجیب افندی	مصالح جاریه عبدالفتاح افندی
میض شکیب افندی	واردات رفیق محمد مخلص افندی
صندوق امینی صالح افندی	یومیه مقیدی عبدالقادر افندی
انبار مأموری قادر اغا	

املاک هم یون دائره سی

مأمور میرالای اسماعیل بك افندی	باش کاتب حسن رفعت افندی
معاونی حشمت افندی	

دفتر خاقانی دائره سی

مأمور عقیف افندی ^{ثالثه}	باش کاتب فتح الله بك
مرکز کاتبی محمد بك	

نفوس دائره سی

مأمور معروف افندی	کاتب احمد بك
-------------------	--------------

ویرکو دائره سی

ویرکو کاتبی محمد بك	رفیق سعید افندی
---------------------	-----------------

بلدیه دائره سی

بلدیه رئیسى علی بك	باش کاتب محمد افندی
حاجی سعید اغا	حاجی سعید چلبی
قادر اغا	ابراهیم چلبی

مکتب رشديه مأمورری

معلم اول حاجی عبدالفتاح افندی || یازو معالی حسن رفعت افندی
 معلم ثانی عبدالله عرفان افندی || طلاب عدد ۱۰۳

عدلیه حقوق دائره سی

رئیس اول محمد کامل افندی
 اعضا ملازمی معروف افندی || محمد رشید افندی }
 حاجی محمد سعید افندی } ۱۵۰

جزا دائره سی

رئیس بکر افندی
 اعضا ملازمی حسین افندی || شیخ مصطفی افندی }
 خواجه بونه افندی } ۱۵۰

مدعیك دائره سی

مدعی عمومی معاونی عثمان عزمی افندی
 تحقیق ثابت افندی

استنطاق دائره سی

مستنطق و کیلی مصطفی افا

عدلیه قلبی

باش کاتب علی قانع افندی
 ضبط کاتبی بکر صدقی افندی || محمد نوری افندی »
 کریم افندی || محمود بک »

عساكر شاهانه

قرق بشچی الایک بریجی طاہوری

بیکباشی حسین حلمی افندی
 جراح احمد افندی || مفتی سید سلیمان افندی
 تفکیچی حسن افا || طیب قول اغاسی مجید افندی
 کاتب معاونی محمد صدیق افندی || اجزاجی فہم افندی

ملازم اول	منصور انا	قادر انا	ملازم ثانی
	قادر انا	خلیل انا	
	نادر انا	رمضان انا	
سنجقدار ملازم ثانی محمد افندی			
ملازم ثانی علی افندی			
» » محمد افندی			
» » محمد انا			
موسیقہ معلی قول اغاسی سلیمان انا			
معاونی ملازم ثانی امین انا			
پیدادہ قرق بشجی الایک ایکجی طاہوری			
میرالای اسماعیل حق بک			
	امام عبدالقادر افندی	بیکباشی محمد بک	
	طیب قول اغاسی استیفانوس افندی	قول اغاسی حاجی اسماعیل افندی	
	جراح سلیمان افندی	طاہور کاتبی عبدالحمید افندی	
	ملازم اول احمد فہمی افندی	بوزباشی نادر انا	
	» » فتاح انا	» عبد الرحمن انا	
	» » قادر انا	» جمال افندی	
ملازم ثانی امین افندی			
» » احمد شوکت افندی			
» » رسول افندی			
» » اسماعیل افندی			
نظامہ قرق التجی الایتک برنجی طاہور			
میرالای حسن بک			
	الای کاتبی محمد صالح افندی	قائم مقام عبدالکریم بک	
	الای مقتدی نوری افندی	بیکباشی محمد توفیق افندی	
	طاہور کاتبی محمد امین افندی	طیب قائم مقامی حق بک م	
	جراح جمال افندی	الای امینی عبداللہ افندی	

يوزباشي احمد اغا » بکر افندي	يوزباشي سليمان اغا » غفور افندي
ملازم اول عزيز افندي » عبد الرحمن اغا	ملازم ثاني محمد علي افندي » سعيد افندي » عبد المجيد افندي » محمد اغا
اجزاجي شكري افندي	
نظاميه قرق التجي الايك ايکچي طابور	
يکباشي ابراهيم افندي	
قول اغاسي خالد افندي طابور کاتبی داود افندي امام احمد رجب افندي	اجزاجي مهران افندي تيمارچي بدروز افندي تفنگچي حسين اغا
يوزباشي محمد اغا » خالد افندي	يوزباشي رسول اغا » فتح الله افندي
ملازم اول صالح اغا » حسين اغا » امين اغا » باپير اغا	ملازم ثاني علي ياور افندي » عبدالله افندي » احمد افندي » محمد افندي » محمد افندي » محمد افندي
ضبطيه دائره سي	
طابور اغاسي کليب افندي حساب اميني علي افندي سواري يوزباشي عبدالله اغا ملازمي مال الله اغا پياده ملازمي حسن اغا ملازم ثاني محمد افندي	

پیاده بوزباشیسی حسین اغا		
موجود بولنان ضابطان و سلاح انداز افراد		
ضابطان	سواری	پیاده
۱۳	۵۰	۸۰

نفس سلیمانیه قصبه سی (استانہ علیہ) مبدأ اخذ اولندیغی حالدہ اوتوز
 التی یحیق درجه عرض و اون التی یحیق درجه طول شمالیہ و غرب شمالیدن
 شرق جنوبیہ طوغری نمند ایک بوزدن ایکوزالی مترویه قدر مرتفع جهت
 شمالیہ سنده (کوزہ) و جهت جنوبیہ سنده کی (ژاڑیلہ) نام لیلہ بنام
 اولان و یکدیگرہ ایکی و ایکی یحیق ساعت بعد مسافہ سی بولنان طاغیرک
 ارا سنده واقع بر کوزل اوہ اوزرنده تخمیناً اوچ بیک خانہ درت بوز قدر
 دکان و اوتوز باب جوامع و مدار سلہ بر مکتب رشدیہ و بش نقشیہ و اوچ
 قادرہ تکایا سنی و سکر عدد خان و طقوز قہوہ خانہ و سکر حمام و تقریبی
 ذکور اولہ رقی اون بشبیک نفوسی حاویدر
 اہالیسنک اکثری تجارت و ترزبک و تیمورچیلک و ینجی و دلکر و جلہ
 و معمار و سمرچیلک کی حرفت و صنعت و بعضی سیدہ بقالق و قصابلق
 و حلالق کی کسابت و بر مقداریدہ زراعت و فلاحتہ اشتعال اتمکدر
 ادخالاتی کندو ملحقاتی بولنان قضاہ محصولاتدن مازو و کترہ و سقر
 و دخان و بیانی مثلہ اشیا ابلہ حنطہ و شعیر و ارز و طساری و سیسام
 و نخود و مرجک کی ہر نوع ذخائر و حبوبات و اوزم ارہود المہ انجاز
 قانون قارپوز و خیار مثلہ فواکھدن عبارتدر
 بغداد و کرکوک و موصلدن ملبوساتہ دائر اشیا و ایران جہتندن خالی
 و شال و مفروشات و بیز مثلہ منسوجاتدر
 اخراجاتی ایسہ ذکر اولنان اشیا لادن مازو و کترہ و ساقر و دخان
 و بیانی و قرہ صغر و اغنام و سائرہ در
 محلی معمولاتندن دخی جاجم و نمازلق و کیچہ کی نسج اولنوب بولنر

بغداد و کرکوک و موصل جهت ترينه سوق و اخراج اونور
 نفس قصبه ايله جوارنده اوليای عظام و مشايخ کرام و اعلم علمای
 بنامدن قطب العارفین الشیخ کاک احمد افندی و پدر جنت مقرری الشیخ
 معروف افندی و پیر منصور و سید جعفر و شیخ عبدالقادر و شیخ عبدالرحمن
 افندی لرمدفون خاک عطر ناک اولوب بونلردن یالکز مشار الیه الشیخ کاک
 احمد افندی حضر تیرینک مرقد شریفلرندن ماعداسنک قبرلی یابلامشدر
 مملکتک صولری کهریزلر واسطه سیه چیقاریلوب جریان ایدن صولردر

بازیان قضاسی

قائم مقام سید احمد افندی	ثالثه	م
نائب احمد افندی	تحریرات کاتبی نائل افندی	
مال مدیری حسین افندی		

مجلس اداره اعضا صلی

کوچه معروف	کوچه احمد
سید احمد	کوچه خسرو

بدایت محکمه سی

رئیس احمد افندی	اعضا امین افندی
برنجی کاتب محمود بک	اعضا حسن افندی
ایکیجی کاتب نجیب افندی	مستنطق و معاونی درویش افندی

ضابطه سی

ملازم ثانی محمد افندی

قضایه مربوط ناحیه لر

قلعه سیوکه مدیری عزیز انا
 کاتبی عزیز افندی

سنکاو مدیری امین افا
 • کاتبی امین افندی
 نفوس مأموری طرف افندی
 کاتبی عبدالقادر افندی

مرکه قضایی

قائم مقام محمود بك اصطلیل طاهره
 نائب صبری افندی

مجلس اداره اعضایی

} ۵۰۰	عزیز بك		فقہ عثمان	} ۵۰۰
	فقہ بكر بك		محمود بك	

بدايت محكمه سی

رئیس صبری افندی
 اعضا عبدالرحمن افندی
 اعضا مصطفی افندی
 مستنطق معاونی صالح افندی

ضابطه سی

بیاده بوزباشیسی مهدی افا

قضایه مربوط ناحیه لر

سرطاش مدیری رسول بك
 کاتبی معصطفی افندی

پشدر مدیری عثمان افا
 کاتبی سید محمد افندی
 نفوس مأموری محمد افندی
 کاتبی صالح افندی

شهر بازار قضاسی

اصطبل عامره	قائم مقام قادر بك	نائب ولی الدین افندی
تحریرات کاتبی		مال مدبری سید محمود هاره افندی

مجلس اداره اعضاری

اعضا کریم انا		شریف انا	} ۵۰ ۵۰
		عبدالله انا	

بدایت محکمه سی

رئیس ولی الدین افندی	اعضا رشید افندی	
برنجی کاتب توفیق افندی		اعضا محمد علی بك
ایکبجی کاتب محمد افندی		مسنطق معاون سید افندی

ضابطه سی

ملازم محمد افندی

قضایه مربوط ناحیه لر

ماوت مدبری محمد انا
کاتبی احمد افندی
نفوس مأموری عارف بك
کاتبی علی افندی

کلیه قضاسی

قائم مقام عثمان بك	نائب احمد نامی افندی	
م		مال مدبری عبدالله صدیق بك
تحریرات کاتبی سلیم افندی		

اداره اعضاي

} ۵۰	دبکر صالح انا منحل		سید احمد افندی صالح انا	} ۵۰
------	-----------------------	--	----------------------------	------

بدایت محکمه سی

رئیس احمد نامی افندی رنجی کاتب درویش افندی ایکبجی کاتب سلیمان بک		اعضا امین بک اعضا شیخ سعید افندی مستطق معاون احمد بک
--	--	--

ضابطه سی

ملازم ثانی احمد افندی

قضایه مربوط ناحیه ل

سروجک مدیری احمد افندی

کاتبی علی افندی

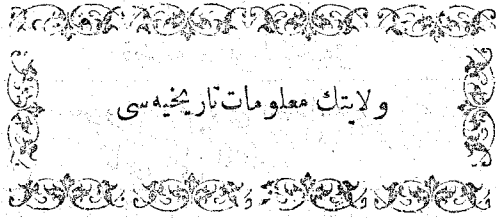
قرنجه مدیری یوسف افندی

کاتبی فرج افندی

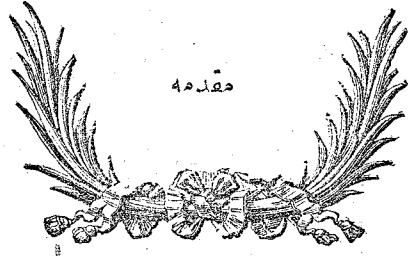
نفوس مأموری خالص افندی

کاتبی احمد افندی

ولایتک معلومات تاریخیہ سی

مقدمه

زبور سرلوحه سالنامه سلاطين زيب و فرديباچه تواريخ اولين و آخرين
 زينت مقدمه كتب و رسائل ادبى كاهلين خليفه رسول جناب رب العالمين
 جواهر زواهر عدل و دادك معدن و كافي پرتوفزاي اورنك معلالى عثمانى
 ظل ظليل جناب رب سبحانى السلطان ابن السلطان الخاقان ابن الخاقان
 السلطان الغازى ﴿عبدالمجيد﴾ خان ثانى ادام الله عمره و ملكه ما دام
 حكم سبع المثانى حضرتلرينك غبطه نماي اعصار و رونق ارأى ممالك
 و امصار اولان عصر معارفحصر خلافتيناهايرنده موصل ولايت جليله
 شاهانه لرينك ياورى عون و عنایت ربانيه و رهبرى صون و معاونت سبحانيه
 ايله بيك اوج يوز سكر سنه قريه سى سالنامه سنسك ترتيب و طبعي پيشگاه
 انظار عموميه به وضعى مقدر و ميسر اولديغى جهته الدهايديلان (منهال
 الاولياء) و (معجم البلدان) و (ابن الاثير) و (دائرة المعارف) و (اقليم
 البلدان) و (عنوان الشرف) كتابلرندن و سائر كتب نفيسه تاريخيه
 عربيه دن بالاخذ ترجمه ايديلهرك ذكر اولنان سالنامه مندرجاتنه علاوه
 و ادراج و بالمناسبه درونه بعضى قووات غريبه و معاملات واقعه عجيبيه
 ترقيم و ادماج ايديلوب ولايت مشار اليه انك بر تاريخ خصص و صيسى دخى
 موقع انتشاره وضع ايدلس و ايلك دفعه اولق ملابسه سيله بالطبع ظهوره
 كله جك اولان نقايس و سهوياتك مظهر صفح و عفو اولمى و ديده عدل
 و انصافله مطالعه بيورلمى ارباب فضل و كالك الطاق و عنایتلرندن استرحام
 و بناء عليه بو اثر ناچيزك كتابخانه اعتبارلرته توديع و حاله سنه اقدام اولمشدر
 و من الله العون و التوفيق و بيده ازمه التحقيق ﴿مكتوبى ولايت﴾
 ﴿حسن توفيق﴾

(ولایت جلیله موصل)

موصل میمک قحجی و صادک کسریله ممالک محروسه عراقیدن بر باد،
 عظیمه در : بغداد : بصره : سلیمانیه : شهرزور : طرفلرندن
 دباربکر : معهوره العزیز : وسائر اناطولی و روم ایلی و در سعادت جانبهرینه
 عزیمت ایدنلره او حوالیدن عربستان جانبنه کیدنلره وضعیت اصلیه
 موقعیه سی ایجابجه معبر و مر و عادتاً قطعه جسمیه واسعة عراقیه نك قپوسی
 مثابه سنده لطیف المنظر بر شهر در بعض اهل تواریخک اقوالنسه نظراً
 دنیانک عظیم و جسم بلنده لرندن بری ممالک ایرانیه دن (نساپور) در که
 ممالک شرقیه نك و بریده (دهشق شام) در که بلاد غربیه نك قپورلی منزله سنده
 بولنوب شو ایکی جهتی قصد و مراد ایدنلردن یعنی او طرفلره کیدنلردن
 موصل ولایت جلیله سنه او غرامیانلر اقل قایلدر فقط مؤخرأ (دبرزور)
 طریق نك کشادی ملابس سیه اکثریت اوزره او طریقندن عبور و مرور
 ایدنلکه در

(وجه تسمیه)

(دجله) ایله (فرات) نهر لری اره سنده بولنان (الجزیره) ایله قطعه
 عراقیه ی یاخود (دجله) ایله فراتی و یاخود بغداد ولایت جلیله سی
 داخبلنده واقع (حدیثه) ایله بو قطعه ی بر برلینه وصل ایلدیکنه مینی
 (موصل و یاخود بو بلده یی الك اول بنا و تأسیس ایلیمان ملکک اسمی
 (موصل) اولوق مناسبتیه علی الاصول بورایه ده (موصل) تسمیه اولمشدر
 بعض ارباب تاریخ و سیرک بیانلرینه کوره بو ولایتی الك اول بناء و تأسیس
 ایلیمان (زوید) نامنده بر ملک اولدیغی اکلاشلمشدر
 قدمای مورخیندن (حمزه ابن احمد) ک روایتنه کوره ملک فرس
 ایامنده موصل ولایتنک نامی (نوارد شیر) اولوب بعده بنی امیه دن

(مروان) ابن محمد ابن مروان ابن حکم بو ولایتی خراب اولدیغی حالده موقعی غایتله بکنوب کوزلجه اعمار بوینده امصار عظیمه عسداد وهبتنه تحویل و شمار ایدرک دروننه بر دیوانخانه بنا واحداث و (دجله) نهری اوزرینه برده کوپری وضع و تمید و مملکتک هر جهت طریققرینی کشاد و تجدید و اطراف ولایت بر سور عظیم انشا ایدوب غایتله تکمیل و تشید و اسباب احتیاجات سکانی استکمال و تزید ایشدر

(موصل) شهری محدث اولدیغی جهنله (حدیثه) و (دجله) نهری بحرای استقامتمده جاری اولیوب دائماً اعوجاج بر حالده جریان ایتسی ملبسه سیله (احدب) کله سنک مؤنثی اولان (حدیاء) و موسم زماننده یغورلر یاغدیغی حالده مملکتک هر جهتی برر جنستان دلکشا و فرح افزا شکلی کوستردیکی اجلدن (خضرآء) و کانون اول و ثابیده زرع اولنان حنطه و شعیر بردن چیقوب ولایتک اطراف و جوارینی و اکناف و صحرا سنی زمرد رنگه تحویل و تزین و شهر مارتده موسمهارک فیوضات طبیعیه سنی رونما اولوب هر طرفک منظره سنی بر حال لطافت ایشمله تبدیل ایدرک عطف نظر ایدنره انواع فرح و کسایش حاصل و بهترین ایلدیکی مناسبتیه (ام الربیعین) اطلاق و تعبیر ایدلمشدر

(اسکی موصل)

جناب فاروق الحق و الصواب خلیفه رسول جناب رب الارباب (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب حضر تلرینک زمان عدالت اقتران خلافتارنده صاحب حبیب رب الباقی (هرثمه ابن عرقجه البارقی) رضی الله عنه حضر تلری بورایه سکز ساعت بعد مسافه سنی بولنان و ایسوم (اسکی موصل) تعبیر اولنان و (دجله) نهری اوزرنده و موصلک جهت شمالیه سنده کی مملکت هرور زمان ایله غایت خراب و بیاب و انبیه و ازقه سنی آوده تراب اولدقدنصرکه بعض آثار عتیقه و اماره قدیمه و ساطت و دلالتیه اورایه واروب بر صورت مطاوبه و بر هیئت ملترمه اوزره ترمیم و اعمار و دروننه خیلی عربلری اسکان و احضار و (کوکرد)

کلمہ سنی تعریب ایدرک مملکتک نامی (حدیثہ) اولدیغنی خلقه اشاعه و اعلان
 و اشعار و بعده بو طرفه متراجل و موصل و ادیسند و اصل و بوراسنی دخی
 احداث و انشا ایلیه رک بر مدتیج بوراده ارام و اقامت ایدرل

(سبب تسمیة محرم الحرام : و اتخاذ رأس شهر و اعوام)

شهر محرم الحرام شهر حرمدن معدود او اوب زمان او ائلده هلالنک
 رؤیت و حلولنده سیوف حرب و قتال و تیر و سهام ضرب و جدال وضع
 نیام و غلافی تعطیل و تأخیر اولدیغنی جهنسله او شهره (محرم) تسمیه
 ایدلدیکی مثللو آفتاب جهان آرای حبیب کبریا مطلع فجر شرف بنسوت
 و ملم صبح صادق برج رسالت اولان (مکة مکرمه) کر مه الله تعالی
 الی یوم القیامه جانبدن شعشعه انداز سوی بطحا بیوردقلری زمان سعادت
 افتراک متصادف اولدیغنی روز میامن افروز دخی غره غرای شهر
 محرم اولسیله ناطق کلام حق و صواب جناب (عمران الخطاب) رضی
 عنه الله الوهاب افندمن حضر تلری حلقه سلسله الذهب تاریخ هجرت
 فخر الانام علیه و علی الله اشرف الصلوة و السلامی ميم محرم الحرامه ربط
 و تملیق بیورمش اولدقلرندن شهر مذکور رسته تواریخ اسلافک انتهای
 و سلاک لالی هجرت سید الانبیانک ابتداسی عد و شمار و الی الان بوکا
 رعایت و اعتبار اولتمقده بولمشدر

(فتح ولایت جلیله موصل)

مدینه منوره و بلده طنبیه مظهره نورها الله تعالی الی یوم الاخریه
 شرق و قوعبولان هجرت سنیه سید سادات علیه و علی الله افضل الصلوة
 و اکل التسلیمات افندمن حضر تلرینک یکر منجی سنه مبارکه سنده جناب
 (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب افندمن حضر تلرینک ایلم عدالت
 اتسام خلاقلرنده اجله صحابه کرامدن و عشره مبشره دن (اباعبیده)
 ابن الجراح رضی عنه الله الفتاح • شام دیار بکر • مار دین • خابور
 رأس العین • قطع لرینی فتح و ضبط و هر برینی دائره اطاعته و حبل متین

انقياد و مطاوعته قيد و ربطا يلد کدنصکره (غياض ابن غنم الاشعري)
 رضی عنه الباری جنابلرینی عساكر منصوره محمدیه واجساد مسعوده
 احدیه ایله بلاد اكراده بعث واعزام و مشار اليه او طرفلره متوجهاً تحريك
 لواي نصرت انجام ابدوب . ارضروم . بئليس . سعرد . حكارى . نام
 ولايتلری و (عمادیه) قربنده واقع . اشب قلعه سنی . وعقره . و حصن کيفما
 نام مملکتلری فتح و تسخير و بوضورتله خريطه ممالکی توسيع و توفيرايتدی
 بعده جانب غربه طوغری تحویل لواي ظفر احتواي نصرت و تبديل
 رابت مظفریت غایت و موصل ولايت جليله سنه يدي ساعته قدر بعد
 مسافه سی بولنان (اسماعيليات) نام موقعه ركز اوتاد خيام اقامت و اوراده
 موصلك قحني حفته صرف ما حصل تدبير و قدرت ايلدی

اولزمان موصل اهلینسه کوندرمش اولديغی بر امر نامه يني اهالی
 مر قومه قبول ايتمه رك بيرتوب آه . قلرندن و تکليف ايلديکی شرف و سعادت
 اسلامیتی و تابعيته جزیه و يرملرینی قبول ايتدکلرندن قوه جبريه استعمالسه
 کورينان لزوم و مجبوریت اوزرينه درحال يوز نفر سوارى عسكریني
 ترتيب و عنان قوماندا و اداره لرینی (عمر ابن خندق) جنابلرینك دست
 اقتدارينه توديع و تسليم اولتمسني تصويب و موصل جانبنه سوق و تسريب
 ايدر

اولوقت موصلده ايکی محله موجود اولوب برينه (جرامقه نصاری)
 و ديكرينه (فرس مجوسی) تعبیر اولنور ايلدی (عمر ابن خندق)
 جنابلرینك موصله و رودلری عقيننده اولکی تکليفاتك عندم قبولنده مصرانه
 ثابت قدم اولدقلرینی تحقيق ايلديکی آنده اموال و اشيا لرينك مصادرهنه مبادرت
 و يالکن کندولرينه امتعه نفيسه حياتيه لرینی ترك و امانت و بوضورتله
 اوراده اهراق دماء ايتمه ركمر كزی بولنان (اسماعيليات) نام موضعه متوجهاً
 معاودت ايدر

بعده اهالی مر قومه عواقب امور لرینی پيش نظر تفكر و اعتنايه ابدوب
 خفياً آنلری تعقيب برله دفعه اوزررينه مهاجمه شديد ايدرک اموال و اشيا ي
 مذکورهنی اخذ و استرداد و عمر ابن خندق جنابلرینی اوراده قتل و اشهاد

و موصلک جانب غریبسنده بربره دفن ایدبلرک تودیع رحمت جناب رب

عباد ایدلدی

بوخبر حزن اثر و پیام واقعهٔ اهل شر ذکر اولنان (اسماعیلیات) نام
موقعه آرامساز سطوت اولان (غیاض ابن غنم) حضر تلیرنک کوش
هوشنه و اعسل و رسیدہ و ناخن فلاکت حاصله غیرت قلبیہ اسلامیہ
وصلا بت وجدانیہ دینیہ سنی جریجہ دار و خراشیدہ و عساکر موجودہ سنک
فؤاد لینی آزرده و رنجیدہ ایتسیلہ در حال اورادن فک اوتاد خیام قیام
و عهد قریبہ مانندہ صولت ضرغام موصل و ادیسنه ایشوب مناسب
بر نقطه سنہ رکن خیام آرام و نصب لوای نصرت انجام ایدلدی

برقوه کافیه ایله بونلرک اوزر رینہ (خالد ابن ولید) رضی عنہ المعید
حضر تلیری حرکت و سل سیف شجاعت و فوق العاده بر مهاجریہ
مبادرت و غایت شدتلی و دہشتلی محاربه و مقاتلہ بہ مسارعت ایتسی اوزر رینہ
اهالی مرقومہ پنجهٔ غضنفرہ گرفتار اولان کر بے عاجز مثل او بر حرکت
و مضاربه بہ مجاسرت ایدہ بیلشرا ایدہ مقاومت و حرکات ضرور بہ زنده
ثبات و متانت و اصلا تحمل و طاقت ایدہ مدکلرندن و بونلری تصور و تخیل
ایتدکاری کبی کورہ مدکلرندن و اکثریسی شمشر جلا دتہ ترک دار و حیات
ایتدکلرندن مدت قلیله و یسیرہ نظر فندہ مملکتک فتح و تسخیری میسرا و اولور
بعده خزرج قبیلہ سنندن بعض کسه لری بورادہ ایوا و اسکان و بونلرک
اجتہاد لیلہ بر مسجد شریف بنا و اتیان ایدر لک کہ موصلک بعدہ انشا اولنان
جوامع شریفہ و مساجد منیفہ سنک محراب لری او مسجدک محرابنہ تطبیقاً
وضع و بنا ایدلشدر حتی خزرج نامیلہ بر محله الیوم موجود و معوردر

عینا ہی

(موصل ولایت جلیلہ سنک احوال جغرافیہ سی)

موصل ولایت جلیلہ سی او توڑ الی درجه اون بر دقیقه عرض شمالیہ

و در ساعات دن مرور ایدن (نصف النهار) دائره سی مبدأ طول اعتبار یله اون بش درجه طول شرقیده واقعدر نقطه انقلاب صیغی اولان سرطان برجنگ برنجی درجه سنه شمسك انتقالی کونی اطول نهاری اون درت ساعت اون سکن دقیقه اولوب موسم صیفده (میزان الحراره) ده درجه حرارت قرق التی درجه یه واصل اولدیغی کبی موسم شتاده صفر درجه دن اون ایکی درجه یه تنزل ایدرک وسطی اولمق اوزره اوتوز ایکی درجه اوله ییلور

بوولاینگ ایدنه سنک بیکدیگرینه ضایت متلاصق اولوب طاشدن و کیرجدن و خصوصاً (جاس) تعبر اولتان و بردرجه سانتورین طوپراغنه مشابه بولتان جانورندن معمول اولسی ملبسه سیله کرک (جزیره العرب) دن و کرک (دجله) و (فرات) نهاری ارسنده کی چولاردن یاز موسمنده هوب ایدن صیغاق روز کارلی تعدیل و تبرید ایده یله جک باغ و باغچه سی و اشجار ممره و غیر ممره سی اولسدیغندن مملکتک شدت حرارتی فوق العاده زیاده در

موصل شهرینگ اوتوز محله سنده طقوزیک خانه بی حاوی و التمشیک نفوسی احمقوی اهالیسی موجود اولوب علی العموم لسان عربی اوزره تکلم ایدر و بعضی خواص اهالیسی لسان عثمانی بی و بعضی لری کردی زبانی یلوب سویلرل شهر مذکورک اهالیسندن اوچ محله سنده بشبیک نفوس خرسینییه و بر محله سنده بیسک قدر نفوس موسویه موجود اولوب ماعدارلی اهل اسلامدرلکه بونلرکده قسم اعظمی مذهب حنیق و قسم جزوئیلری مذهب شافعی اوزره عبادت ایدرلر اهالی و سکنانی خلصق اوله رق ذکاوت و استعداد و قابلیتاری واقونمی علمنده و اصول و معاملات تجاریه ده مهارت و اقتدارلری فوق الحددر لکن مکاتبک فقدانی حسنبیله معارف و صنایعجه ولایات سائره مثلاً زروه ترقیاته میل و تقرب ایده ماعشردر شهر مذکورک جیادت آب و هوایی موافق صحت و سلامندر

موصل ولایت جلیله سی اسکی بر سور و بسورک خارچنده عندالایجاب
 (دجله) نهرندن اجرا ایدیه جک صوابله املا ایدیه لک امر مدافعه به یاردم
 اتمک اوزره عرضی اون و عمقی سکر مترو بر خندق دخی ذکر اولنان سوری
 اطاطه ایتشدر مذکور سورک اون بش قپوسندن (باب الجسر) . باب
 القلعه : باب الشط : باب عین کبریت : ناملرنده درت قپوسی دجله نهری
 اوزرنده در کذلک دجله نهری طرفته . باب سنجار : باب البیض :
 ناملرنده بری غربی جهته . و باب الجدید : و باب الکش :
 و باب السرای : و باب الطوب : ناملرنده درت قپوسی دخی شرقی
 جنوبی طرفته واقعدر

با اراده سنیہ جناب خلافتنهای حکومت قوناغی پیشکاهنده و نهر
 دجله اوزرنده در دست انشا بولنان املاک شاهانه به مخصوص بر باب
 اداره خانه که صور انشایه سی نصف درجه سنی تجاوز ایش و اولباید
 زبرده کی تاریخ تنظیم اولمشدر

امیر المؤمنین **عبدالمجید** خان نانی غازی

نفوذ اقدسی پرتوفشان سخن اکواندر

هزار آثار خیر به سیله بلدان مریندر

همیشه ملکنه سایه فکن او ظل بزدانی

دیدنی تاریخی توفیق قسولی طرح اساننده

نه عالی بو اداره خانه ک بنیاد و بنیانی

۱۳۰۷

مملکت خارچنده و (دجله) نهری کنسارنده بر باب جسم حکومت
 قوناغیله اتصالتده اون طاہور پیاده عسکرینی استیجاب ایدر فوقانی و تحتانی
 بر عدد پیاده قشله می وارقه سنده کذلک (دجله) نهری کدارنده ایکی الای
 سواری عسکرینی آور فوقانی و تحتانی بر سواری قشله سیله برده عسکری
 خسته خانه سی موجود اولوب انیہ مذکورہ نک بانیسی بولنان ایجه بار اقدار
 زاده (محمد پاشا) نک صور انشایه سیله بعض وقایع واحوال تاریخیه سی

بیک ایکی یوز الی بر سنہ سندنہ ووالیلکی اثناسندنہ کی وقایع صرہ سندنہ بیان
وتفصیل اولنہ جقدر

درون شہرہ بر باب محکمہ شرعیہ ودائرہ بلدیہ وتجارت وزراعت
اوطہ لری وضابطہ دائرہ سیلہ سواری ضبطیہ قشله بی وجسٹخانہ عمومی
ودیون عمومیہ ورژی دائرہ لری موجوددر

موصل ولایت جلیلہ سندنہ صلوات مفروضہ جمعہ وعید واوقات خمس
مفروضہ ادا اولنور بکرمی بش باب جامع شریفی وبوز بکرمی باب مسجد
منبغی وتدریس علوم عربیہ مخصوص بکرمی بش قدر مدرسہ لطیفہ وبر
باب مکتب رشدیہ وبکرمی بش قدر مکتب صبیانیہ واون طقوز جام
ویوز بکرمی باب قہوہ خانہ وبکرمی باب خان وبیک بشیوز دکان وبرسی
طریقت علیہ رفاعیہ وایکیسی قادریہ وایکیسیدہ طریقت علیہ نقشبندیہ
مخصوص اولق اوزرہ بش عدد درگاہ شریف موجوددر

شہرک داخل وخارجندہ الی قدر سادات عظام عاہم رضوان اللہ
العلام وسائر بعض ذوات کرام تریہ لری موجوددر کہ ہربری زیارتگاہ
اہل اسلامدر

(نجاتگاہ تجار ولایت)

موصل تجارینک تجار تگاہی • بغداد وبصرہ • وبوطریقیلہ (بومبای)
و(رواندز) وسلیمانیہ طریقیلہ ایرانندہ (ہمدان) و(کرمان) و(زاخو)
وجزرہ طریقیلہ سعد وبتلیس • وطر بزون وین النہرین طریقیلہ حلب
واسکندرون ونواحیسنہ قدر منہی اولور

(اخراجاتی)

موصلک اخراجاتی اوریاہ کوندربلور سنوی بر میلیوندن زیادہ بیانی
وعنزہ وشمر عشرتیلہ عشر سائر دن جمع ایدیلہ رک اناطولی طرفلرینہ سوق
اولنور ایکی بیک رادہ سندنہ دودہ واونسبتدہ ارکک جاموس وقیرمزنی وصاری
ساختیان وپامقندنہ موج الاجہ طاقتہ وباشہ اورتیلور مائی چارشب ومازو

و بلا موط و حیوانات متنوعه و باغ و دری و صنصنار و دایمی در پاره قبا بز
 و اورفه و حلب و شام طرف لرینه کیتک اوزره منسه ده یوز بیك رأس
 اغنامدن عبارتدر که هندستانه قدر کیتکده و جنساری اعلی عرب آنلرینک
 ال کزیده لری او طرفلره نقل ایلمکده در
 (ادخالات)

قطعه ابرانه دن شال و کلیم و طالی و سجاده و هندستان طرفندن اقمشه
 نفیسه و سایر اتمعه لطیفه در و اورو پادن بعضی ملبوسات و مالیف و طورده دن
 عبارتدر

و سنلظ نقلیه برآ دوه و آت و استردن هر کب کاروان و نهر آدخی
 بغداده قدر کلکدر بو کلک اقتضاسنه کوره نفسله شیشرلمش و بر چوق
 طولمر اوزرینه اینجه انا جالر فرش و ربط ایلمش بر ایکی و گاه اوچ جفت
 کور کله اداره ایلملرک جریان نهره تبعیله سیر و حرکت ایدر بر واسطه
 نقلیه نهریه در

(لوا و قضا له بعدیت و قرینتی)

موصل ولایت جلیله سندن (اربیل) قضا سنه قدر اون آلتی و اربیل دن
 آتون کوپری به قدر اون ایکی و التون کوپری دن (کرکوک) نام
 دیگرکی (شهرزور) ه قدر طقوز و (شهرزور) دن (سلیمانیه) به دکن
 بکرکی بش و (سلیمانیه دن) ایران حدودینه قدر اون بش ساعتکه جمماً
 موصلدن ایران حدودینه قدر بیش یدی ساعتدر

موصل ولایت جلیله سندن (زاخو) قضا سنه قدر بکرکی ایکی زاخودن
 (دیار بکر) ولایت جلیله سنک حدودی بولنان (هزیل) نهرینه درت
 ساعتکه بو حسابله ولایتک عموم طولی یوز اون ساعتدن یعنی بشیوز
 اون بش کیلومتر و مسافه دن عبارتدر موصلک جهت غریبه سندن سنچار
 قضا سنک مرکزی بولنان (بلد) قصبه سنه قدر بکرکی درت (بلد) دن
 (زور سنجانغی) حدودینه قدر اون بش و موصلک جهت شرقیه سندن
 (عقره) قضا سنه قدر اون سکن و عقره دن (زیبار) قضا سنک مرکزی

بولتان (بره کيران) قصبه سنه قدر التي و (بره کيران) قصبه سندن
 (حکاری) سنجاني حدودينه قدر اون بش ساعتکه ولايتک عرضی قرق
 ساعت یعنی ايکي بوز كيلومترو اولور بو حالده موصل شهرزور سليمانيه
 سنجاق لريله و قضا و ناحيه لرینک مجموعی ايله عموم ولايتک مساحتی سطحیه سی
 تقریباً بوز اون اوچ بيک كيلومترو هر بعدر

(دجله)

دجله نهری موصلک جهت شرقیه سنده و اتصاليده بغداده متوجهها
 جریان ايدر بو نهر برازی دیار بکر ولایت جليله سنک شرق شمالی جهتنده
 و بکر می درت ساعت بعدنده واقع (ببچار) طاغندن و برازیده (ارغنی)
 سنجاغنه اون ساعت بعد مسافه سی بولتان (کیدان) قریه سندن جریان
 ایدرک کیده کیده و تزاید ایده ایده دیار بکر نهرینه طقوز ساعت بعد
 مسافه سی اولان (اکیل) ناحیه سنده بربرینه قاریشوب و اورادنده کله کله
 دیار بکر جوارنده واقع بعضی عیون و منابعدن نیمان ایلان نهر لزه برلشوب
 بو طرفه میالا آفاز

برخیلی مسافه قطع و سیر ایلد کدنصکره (جم انبار) و (بتلیس)
 و (سعد) طاغلرندن کلان (بطمان) و (بولتان) و (رضوان)
 نهر لرله (هیزل) و (زاخو) و (خوصر) و (دهووک) قضا سنده
 مرور ایلان (دیلب) و (نیزوی) خرابه لر ی قربندن گذران ایدن
 (خوصر) نهر لرینی آله رق (عقره) قضا سندن مرور ایدوب (زاب اکبره)
 قاریشان (خازر) نهرینی و (حکاری) جبلندن جریان ایلان برچوق
 نهر لر ی آوب خیلی جماعت کسب ایدر (زیبار) قضا سنده (مرور) و موصل
 ايله شهرزور سنجاغنی تحدید ایدرک موصلدن اون ايکي ساعت اشاغیده کمال
 شدتله جریان ايله (دجله) نهرینه منصب اولان مشهور (زاب) اکبر نهری

و (آتون کوپری) و نام دیگر (زاب) اصغر نہریلہ ساثر انہار کثیرہ
قاریشوب (دجلہ) نہری کسب جسامت ایلد کد نصکرہ کیدہ رک (بغداد)
نہرینک اور تاسندن مرور ایدوب اورادن اوچ ساعت اشاغیدہ ایران
طرفدن کلان جسیم (دیالہ) نہرینہ قارش دقند نصکرہ (کوئل امارہ)
قضا سلیہ (عمارہ) سنجانی جہت غریبہ سندن مرور ایدرک وخیلی
اعوجاج ایلہ سیر و جریان ایلہ رک (بصرہ) ولایت جلیلہ سنسہ قریب
(قورنہ) نام موقعہ (فرات) نہریلہ التقا واجتماع ایدر

اورادہ (دجلہ) نہری فوق العادہ یعنی اولکی حال ودرجہ سندن بر فاج
درجہ زیادہ و جسامت پیدا ایل سوب بر عظیم (شط العرب) ی تشکیل
ایدرک (بصرہ) نک درت کیلومترو جانب شرق سندن مرور لہ اون ایکی
ساعت اشاغیدہ واقع (فاو) بوغازی نام محلدہ حدود عثمانیہ ایلہ ایران
حدود بنی تعین و تفریق ایدرک (بحرین) و نام دیگر (بصرہ) کوفریہ
منصب اولور

(دجلہ) نہرینک موسم بہار دہ و وقوع عبولان فیضانندہ و وصل پیشکاھندہ
عرضی اوچ کیلومترو و عقی بکرمی مترو یہ بالغ و واصل اولہ یلور احياناً
بیک اوچ بوز بش سنہ مالیہ سندن و دھا وائلدہ واقع اولدیغی کبی ہنکام
طقیانندہ نہرک منابع اصلیہ سندن منصبہ قدر جوار و اطراف نہ اگرچہ
موجب ضرر و زیان اولور ایسہ دہ بغداددن بصرہ یہ قدر چوللری و صحرائی
اطاطہ ایدرک ذکر شکلنہ وضع و تحویل ایلدیکندن پرنج و ساثر حبوبات
زرعی ایچون موجب فیض و برکت و مستوجب حصول منفعت اولور اثنای
طقیانندہ موصل شہری مجرای نہردن مر تقعیہ اولدیغدن امین و سالم
اولسوب فقط الک زیادہ حال موقیسی اقتضاسنجہ (بغداد) ولایت جلیلہ سنی
تہدید ایدر ایسہ دہ ابتداء حال طقیانی (دیار بکر) و (موصل) ولایات
جلیلہ لرنجہ موضوع اولان علائقہ نظر ایدلہ رک ودرجہ سی اوراہ
یلدیریلہ رک من القدم انشا اولنان متعدد سدہ رک ابوابی آچیلوب و بو
تدبیرلہ صوللر چوللرہ یا یلوب مملکت محافظہ اولنور

(دجلہ) نہرینک صوتی غایت لذیذ و خفیف اولوب فقط (قورنہ) دن منصبہ قدر وقوع بولمقدہ اولان مد و جزر حسبیلہ دکن صولرینہ قارشیدیخی اجلدن بالطبع لون ولسنت و طعمی تفسیر و تبدل ایدر نہر مذکورک بعض بوستان ترلانندن غیری مزروعائجہ قطعاً بر فائده سی یوقدر لکن دیار بگردن و دها بو طرفلردن کلک واسطہ سبلہ بغدادہ قدر ذخائر و بعض اشیا نقلندہ بیوک بر طریق اسهل اولدیغندن بو صورتلہ فوائد عظیمہ سی مشاہدہ اولتمقدہ در بغداددن اشاعیدہ بولنان بعض جوللردکی مزروعائجہ استفادہ اولنہ یا اور موصلدہ و کرک بوندن غیری صولری اولیان یرلردہ علی العموم دجلہ نہری استعمال و تناول اولور دجلہ نک منبعندن بصرہ کورفزینہ قدر طول جریانیسی بیک ایکی بوز قرق کیلومترودر

(موصلدہ بولنان معدن صولری)

(عین الکبریت) بو عین کبریت موصلک جانب غریبسنده و سورک خارچنده و ایکی بوز مترو بعدندہ جریان ایدرک دجلہ نہرینہ منصب اولور صوغق بر صودرکہ ایکی منبعندن نبعان ایدر راکد هوالدہ کبریتک عفونت نقلیہ سی ممکنک ہر طرفنہ انتشار ایدر ایسده جیادت هواسنی قطعاً تغییر واخلال ایدہ من اورادہ رجال و نسوانہ مخصوص حوضلر موجود اولوب امراض جلدیہ و بعض علل باطنیہ یہ مبتلا اولنلر اورایہ کیدرک و حوضلرہ کیرہرک شفا یاب اولورل موسم صیفسدہ عفونتی اولقدر ثقیل و شدید و اولقدر غلیظ و مؤثر در کہ درونندہ زیادہ آرام و اقامت ایدنلرک اکثریسی بایاور وینکہ موجب و سبب موتی اولہ یا اور مذکور حوضلردہ بعض معلول و مریض حیوانلردہ بیقانوب کسب صحت ایدرلر صویندن بر کاسہ ایچیاور ایسہ طبیعتی در حال تلین و اسهال ایدر

(عین الدبر)

(عین دبر) موصلک جانب غریبہ سنندہ و بر ساعت بعدندہ واقع بر
صودر کہ فصول اربعہ دن فصل صیفہ قبرمزی و فصل شتادہ بیاض
اولہرق تبحر و نبعان ایدر بر صودر کہ دمی تصفیہ و تقسیمہ عدیم
الامثالدر

(عین القیاریہ : جام العلیل)

جام العلیل موصل ولایتک جهت غریبہ سنندہ و درت ساعت بعد
مسافہ سنندہ واقعدر اوج عدد عین و منبجی موجود اولوب برینہ
(عین زہرہ) و برینہ (عین فصوصہ) و دیگرینہ (عین کبیرہ) تعبیر
و اطلاق اولمشدر کہ هر اوج عینک صولری درجہ نہایہ دہ حار اولہرق
نبعان و جریان ایدر کبریلتی بر صودر بو صو ایله برابر زفت دخی صو
کبی آقوب چیقار و بر مدتد نصکرہ غلظت پیدا ایدر

ایام صیفہ موصل اهلینک همان قسم کلیسی اوزمات اتعاشیہ
و مقتضیات یتبہرینی الہرق اورایہ کیدوب و بر ماہ نہایت قرق کون
اورادہ آرام و هر شام و بام برای استشفای استحمام ایدوب عودت ایدرلر
جوار و نواحیدن و بعض ممالک و نواحیدن و بعض ممالک بعدند دن دخی
اورایہ خیلی معلول اولنلر کلوب شفا یاب اولہرق کیدر لراض خارجیہ
و علل جلدیہ غایت نافع اولدیغی تجزیہ کردہ خواص و عوامدر

جام العلیل قربندہ دیگر بر عین دہا واردر کہ آدن دائمی صورتلہ
بالکن نفت آقار و حفر ایدیلان قیو طولقد نصکرہ چیقار ندیجہ بر طرفدن
ینہ ضولار بہر سنہ مناسب بر مبلغ ایله حکومت طرفندن طالبنہ التزامہ
و بریلوب ملتزمی جانبندن بصرہ و بغداد و سایر ممالک و بلاد طرفنسہ
کوندریلور غایت زکیکن بر عین اولدیغندن بعض عملیات مقتضیہ اجرا
ایدیلہ جک اولور ایسہ ثروتندن استفادہ ایدیلہ جکی درکاردر

بونلرك ميانلر نده مشاهده اولنان بعض اثار قديمه دلالتيه فردوس
 آشيان سلطان ﴿ مراد ﴾ رابع حضر تلرينك بغداده عزيمتلى هنكامنده
 اوچ كون اوراده ارام واقامت بيورمش اولدقلى اكلاشيشدر
 حام العليله يارم ساعت بعدنده برده كو كرد معدنى موجودر كه اندن
 چيقان كو كرددن عموماً استفاده اولتمقده اينديسده اليوم استعمال اولنان
 كبريتلك ظهور نديرو اعتبارى كلياً ساقط او اوب تعطيل حكمنى آلمشدر
 موصلك جهت شرقيه سنده و بر ساعت بعدنده (طاملماجة) تعبير
 اولنان حوض شكندنه غابت صوغق وراكدر بر صو موجودر كه بولجبار
 اورادن مرور و عبور ايتد كجه ايجرلر و باش اغريسنه مبتلا اولنلر آندن
 شفاياب اولورلر
 موصلك جانب شرقيسنده و بش ساعت بعدنده (عين الصفراء) تعبير
 اولنان بر عين واردر كه او عيندن صارى رنگسده بر صو جاريدر بو
 صوبك صارىلق علت معلومه سنك دفع وازاله سنه نافع اولديغى و دروننده
 يققان سائر هر بظلك شفاياب اوله كلد كلارى مجربدر

(موصلك معهور بت قديمه سى)

موصل ملكى (بدر الدين لولو) كه التى بوز يدى سنه سنده موصل
 ملكى بولنان نور الدين ارسلان شاه ابن غزالدين مسعود ابن عماد الدين
 زنگى اقسقر زماننده مدير امورى بولنوب و بعد وفاته موصله ممالك اولوب
 وقايعى اشاعيده بر تفصيل بيان اولنه جقدر ايشته انك زمان اداره سنده
 ارباب معارف و صنايع و اصحاب حراثت و منافع فوق العاده كثر و موفور
 و بناء عليه سورك خارج و داخلى فائيله ابادان و معهور و اهالى و سكنه سنك
 درجه ثروت و سامانلى غبطه بخشاى اعصار و اعوام و رونق آراى
 خواص و عوام اولوب حتى درون مملكتده او توز بش عدد جامع شريف

ودر تبتك قدر مسجد منيف و بكرمى سكر باب مدرسه و يوز سكر باب
 دار الحدیث و بكرمى بدى خانقاه و طقسان سیسام عصر ایدیله رك یاغ
 چیقارله چق یاغ خانه و ایكى يوز عدد حمام و طقسوز يوز سكران خان
 ودر تبتك عدد دكرمان و يوز بكرمى قطعه یاغ خانه و يوز بكرمى بش
 عدد سیبلخانه و يك طقسان بش عدد چوخله جى دكان و يك التمش كر
 و سورك طقسوز عدد بابى و داخل و خارچنده يوز اللی بر قطعه بوستان
 و دجله نهري كزارنده التمش سكر قطعه صو واسطه سیبله دوران ایدر
 دكرمان و اون التى قطعه صو دولابى و ایكى يوز اللی قطعه قابق و برى
 مملكتك یوقاربسنده و دیگر اشاغیسنده موضوع و محدود ایكى قطعه جسم
 و كار كبر كوپرى و جهت شرقیه سنده ایكى يك اوچيوز و جهت غربیه سنده
 يك بشيوز كه جمعاً اوچ يك سكر يوز قطعه قریه معموره و داخل
 مملكتده او توز التى قطعه جسم چارشو و بازارى و يوز بكرمى قیصریه
 تعبیر اولتان اوستلری اورتولی اوله رق ذیقیمت اقمه و اشیبای نفیسه
 صایلیور چارشو و قرق يك بشيوز سكران دكان و درونلرنده مسك و عنبر
 و سائر عطریاته متلق شیار صایلیور اون بر باب دكان واللی سكر باب
 عیسوی کنیسه سی و اون التى قطعه موسویلك سنوری موجود اولدیغى
 حانده تانارلك خراب و پریشان ایلدكلى و بو احوال متأسفانهك (التى
 يوز اللی التى) تاریخنده وقوع بولدیغى (مرآت الزمان) نام تاریخندن نقل
 (منهل الاولیاء) نام تاریخنده كوریلوب عیناً ترجمه ایلدشدر كه بونك
 صحنه مقرون اولدیغنه یعنی بو ولایتك اوانلده ذكر اولندیغى و جهسه
 معمور و ابادن بولندیغنه اطراف و جوارنده حسب الایجاب بعض محلاتك
 حفرنده ظهور ایتمكه اولان انیه قديمه و آثار عتیقه دلالت ایتمشدر

دفه ثانیده موصلك سورى داخلندهكى بعض اماكن و محلاتى ترمیم
 و اعمار ایدیله بیلش ایسه ده معموریت سابقه سنه نسبتله اقل قلیل درجه سنده در
 بكرمى بش عدد خان و اون عدد قیصریه و بكرمى حمام و يوز اون

اوج باب قهوه خانه و قرق باب قصابخانه و قصاب دكاني و اوج يوزه قريب
 دكرمان و اون سکن جامع شريف و اوج يوز عدد مسجد منيف و اون
 درت عدد مدرسه و اون عدد خانقاه و التمش قطعه بوستان و مملکت جانب
 شرقی و غریب سنده تقریباً ايکی يوز اون بش قطعه قریب عموره و بر عدد
 کورپی و بکرمی قدر قایق و بر سور و وجود در

(نذوی)

(ابو ريحان) نام تاريخك يانسه كوره (نذوی) موصل ملكك اسمی
 اولوب نذوی شهرینی بنا ایلد کد نصیره کندی اسمنی تسمیه ایتش واللی
 ایکی سنه دست اداره سنده بولنش اولدینی اکلایشیدر آتور بلك
 ملكلرینك عددی اوتوز یدی نفره بالغ اولوب دیگر لرینك اسملری غیر
 مضبوطدر بونلرک مدت حکومتلری بیک اوج يوز بش سنه قدر امتداد
 ایلدیکی اکلایشیدر

موصلک زمان قحنده یعنی بکرمی تاریخده دوات فرس طرفیندن
 کوندریلان بر حاکم اوراده موجود اولدیغی حالده (غیاض ابن غنم)
 رضی عنه رب الامم حضرتلری (نذوی) شهرینی محاصره ایلد کده
 حاکم طرفیندن کوندریلان بر سفیر واسطه سوله (بوملاک ذاتاً ملک
 کسرانکدر بوراسنی سزه تسلیم ایتیه چکی بدیهیدر حالبوکی طرفکزدن
 کوندرلش اولان عسکرلر محاصره بیه دوام ایدبورلر اگر بو شهر سینک
 دست اداره کرده قاله جق اولسه ووده محقق و مقرر بر حاله ایرشسه البته
 سینه ترك و اعطا ایدمیلورز) یوللو تبلیغات لازمه اجرا اولتمی اوزرینه
 (ابن غنم) عقده رشتة مصالحه ایتش و مشارالیه اورادن حر کتله . شوش .
 و عقره . واشب و نواحلسنی دست ضبط و اداره سنه المش و بعده (عمر
 ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب حضرتلری ایام خلافتلرند، ایادی

اسلامه انتقال ایشدر

ذاتاً آثوری • کلدانی • دن عبارت بولنان ایکی قبیله نك (سنجار)
 صحرا سنده ارام واقامت ایدرك وبربرلینی تحت اطاعته آلهرق بیوك بیوك
 حكومتلر وجسیم جسیم مملکتلر تنظیم وتشکیل ایشش والیوم دجله وفرات
 نهرلی کنارنده کثرت اوزره براقیدکلرینی اثرلی مشاهدنده اولتمقدده
 بولتمشدر اولزمان آثوریلرك هر کزی موصل شهرینه یارم سساعت قدر
 بعید اولان ودجله نهرینك قارشوسنده وجانب شرقیسنده بولنان (نینوی)
 شهرلی وکلدانیلرك موصله ایشش سساعت قدر بعد مسافه سی بولنان (فرات)
 نهری اوزرنده واقع (بابل) بلده سی ایدی

نمود طرفندن (بابل) شهری بنا وتأسيس اولدیغی زمانده (آثور)
 ابن سام ابن نوح علیه السلام دخی نینوی شهرینی بنا ایشش ایسه ده
 خطه عرقه نك شمال جانبنده تشکیل ایلان (آثوری) حكومتی بابل ایله برابر
 عیار طرفندن ضبط واستلا اولتمشدر

آثوریلرك مملکتلرینی توسیع ایلان (ابلوس) اوغلی (نینوس) کوچك
 بر قطعه ده بولنان نینوی قصبه سنی تجدید وتنظیم بر وجه آتی ترتیب
 وتشکیک ایشدر بوراسی مربع بر جسم ومتمین دیوار ایلله محدود ودیوارك
 طولی طقسان کیلومتر ویه وار تقاعی اوتوز متر ویه بالغ اولوب اوچ عریه
 یان یانه پوریه جك درجه واسع والتمش التي مترو ارتفاعنده بیک بشیوز برج
 وار ایدی

الیوم شهر مذکورك سوری وابنیه سائرده سی کلیتاً مندرس وخراب
 ولوب یالکن جوارنده بر قریه موجوددر که دروننده اوچیوز الی خاه
 وجامعشربف دروننده (بونس) علی ندینا وعلیه الصلوة والسلام
 حضر تلرینك تربه منوره وشبکه مطهره لری موجود وزیارتگاه عباد رب
 معبوددر

بر روايته نظراً (آثوریلر آلهلرینك الك بیوكسینی آثور) نامیله یاد

اینگده بولنش اولدقلری معلوم اولدیغندن بو معبودلینه ویاخود یینه
آتور اسمیله مألوف و معروف اولان حکمدارلندن برینه نسبتله (آتوری)
اوللری دها قریبدر

بویله بر آتور نسلندن (نینوی) ویاخود (ینوس) اسمنده برینک
(نینوی) شهرینی بنا ایدرک آتوریلر دولتی تشکیل و تأسیس و ایکی ملیون
عسکر دن مرکب بر اردو ایله ایرانی فتح و ضبط ایلد کد نصر کره وارثه
سلطنتی اولان (سیرامس) ک دخی قبریسه مصر . حبشستانی دست
اداره سنه آتوب بابل شهرینی دخی بنا ایش و بوندن صکره اوتوز حکمدار
کلش و میلاددن یدی یوز اللی طقوز سنه اول آتوری دولتنه اختتام
ویراش اولدیغی متواتردر

قبل میلاد بشیوز اوتوز تاریخنده آتوریلرله بایلیستان (کی خسرو)
طرفندن ضبط اولنوب (فرس) دولتنک بر ایالتی حکمنه کچمشدر
آتوریلرک آثار علییه و قنیه لردن بر اثر قالیسوب لکن فن معساری و فن
نقرده کی مهاز تلری اخیراً موصل جوارنده واقع (نینوی) خرابه لرنده
وسائر مغللرده بولنن آثار ایله ثابتدر

تاریخ طالسک یانسه کوره ابتدا (نینوی) شهرینی تأسیس و بابل
شهرینی بنا ایلدیان نمروده مقابل انساب و تعلقاتیه بر جمعیت مخصوصه
تشکیل ایدن (آشور) ابن سامدر که هجرتک ایکی بیک الی یوز اون
بش سنه سنندن اول احقادندن (یعلو) نام ظهور ایدرک بکرمی سنه
قدر اجرای حکومت ایدر کدن صکره اوغلی (نینو) مقام حکمداری بی
احراز وجد اعلاسی اولان (آشور) ک بنا کرده سی بولنان شهری تزیین
و توسیع ایله اسمنه نسبت و اضافت ایشدر

مر قوم (نینو) ک دخی اون یدی سنه امتداد ایدن ایام حکومتده بر
طاقم مظفریاته نائل اوله رق و فات ایشدر

اوغلی (نینا) هنوز سن رشده بالغ اولدیغندن والده سی (شمرام)
قائم مقاملق صفتیه صدر حکومتده کچمش و بر چوق مظفریاته نائل اولمش

ایسه ده مؤخرأ (نینا) ادعای حقوق حکومت ایدرک والده سنی قتل)

ایتشدر

مزبوره نك مدت حكومتی قرق ایکی سنه امتداد ودجله نهرندن
جدول اچق وكوبری قورمق وپول یایق کبی اختراعات نافعه بی آشوریلر
مرقومه یه اسناد ایلدیکی کبی (فرات) نهری سواحلنده پك چوق
مدائن وقصبات بنا وناسیس ایتشدر

ذکر اولنان (نینا) دنصکره متسلسلا حکومت اشوری به یه مالک
وصاحب اولان بشنجی (سارداناپال) رخاوت وبطانت ایله مالوف
وذوق وسفاخته موصوف اولدیغندن بونک سؤ احوالی (ماردین)
والیسی (ارماسیس) ایله (بابل) قوماندانی (بعل زارفول) فرصت
عدایله یکدیبلرله عقد اتفاق عضیان وتدارک ایلدکری عساکر کلیه ایله
(نینوی) شهری اوزرینه تحریک رایت هجوم وظغبان ایلدیلر

(سارداناپال) مأمول فوقنده اوله رق بر غیرت فوق العاده ایله مقاومت
ایلدی ایسه ده ترکستان طرفندن کلوپ دشمنلری جانینه کچان عساکر
معاونه میدان محاربه سنجه حصول ظفری امیدسز براقدیغندن ناجار
(نینوی) قلعه سنده تحصن ایدرک اوچ سنه قدر ایام محاصره امتداد
ایتمش وامکان تسخیر تهمس کورنمش ایکن چه چاره که بر کون شدتله
نزول ایدن باراندن دجله نهری طاشه رق صدمات سیولدن دیوار قلعه
منهدم اولقله وبناء علیه بقای حکومتدن قطع امید ایتکله آوانی سیم
وزرله سائر اشیای نفیسه سنی کاهلا سمرایه جاب وجمع وفاملیاسنی)
بالاحضار برلکده احراق بالنار وید اسارته کچمامک ایچون بر حرکت
مردانه فوق العاده احراز وایراز ایلشدر

نینواده حکمران اولان آشوریلر ایکی سلاله حکمدار دن مرکب و متشکل
وسلطنتلری بشیوز یکر می بش سنه ممتد و مرقوم (سارداناپال) ایله
منقرض اوله رق انقاضندن « بابل » و « آشور » و « مادی » و « سوس »
حکومات اربعه سی تشکل ایتشدر

اشوريلر و بابليلر اکتريا زراعتله تعيش و جداول متعدده ايله
 مزرع لرني سقي واروا ايدرلر حتی نهر فراث بصره کورفرينه قدر
 منصب اولميرق بابلک اشاغيلرنده قورور و اراضی بابليله فيضان
 مياهدن محافظه ايجون' متعدد کوللر بالتضييع حين فيضاننده اوراره
 اجرا واقضايي تقديرنده بندلر و کوللرک قبولی آچيله رق مزراعسه
 صرف اولنور و فراث نهرنده قايقلر و کيلر سير ايدرک نهر مذکور چين
 و هندستان تجارتک واسطه اجراييه سي اولسيله برابر دجله نهری ايله
 ابيکيسيده برلکده تهاجم اعدايه و سائط اندفاعيه مقامنده قوللاتياور و هر
 نوع حبوبات ايله جويد و شکر قامشي و انواع بهارات بلاد مذکورده
 بولنور ایدی

هله فن معماری و رسامیده اولان اقتدارلری و معدن و جام و بلور
 مثلاو عملیانه و خصوصاً فيل ديشی اوزرينه حاک و نقرده مستخرج
 ائاردن مستبان اولان درجه اقتدار و مهارتلی و اورالک منسوجات
 و منقوشاتک نفاستی حیرت بخش اخلاف اولمق درجه سنده اولديغی
 کبی کندولرینک بری خط عربي و عبرانی به شبیه صاغدن صوله و ديکری
 باشلری جيوی و اوق اشکالنه مشابه (خط منجی) دنگله معروف
 یوقارودن آشانی پازیلور ایکی نوع یازولری موجوددرکه بونسلری
 طوغلهلر اوزرينه جيک ایکن یازارق فرونه القا ایلدکلری اکلاشیلور
 دین و مذهبلری صائبي اولديغندن جله سی کواکبه پرستش و دجله و فراث
 نهرلرینه دخی سجده ایلوب روح انسانینک نور اصلیندن مفرز بر
 رنجه باکیز اولديغنه اعتقاد ایلدکلری مستبان اولور

البوم موجود و معور بولنان نینوی قریه سنک جهت شمالیه سنده
 ویکرمی دقیقلهک بر مسافده واقع (قونجی) تپه سنده چیقاریلان
 و ثقلت و یاخود موانع ساثره دنشایی اخند ایلدیوب برنده قلش اولان
 طاشدن معمول بعض ائار عتیقهک هر بری کویا زمانسک وقوعات

وحوادثاتی لسان حال ایله نقل و حکایه ایتمکده در
 (آوریه) آسیانک تقسیمات قدیمه سندن بر مملکتدر که (دجله) نهری
 مجراسنک اوست جهتنده ونهرک ایکی طرفنده واقع اولوب جزیره نک شمال
 شرقی قسمی ایله بو کونئی کردستان طاغلبنی حاوی ابدی
 غربا سوریه و جنوباً بابلستان و شرقاً عراق و عجمی و ازربجان ایله کردستان
 و شمالاوان ولایتی خوالیسی ایله محدود ابدی (نینوی) مملکتنده آتوریلردن
 اول اقوام (توراویه) دن بر قومک ساکن اولدیغی و بعدده اقوام سامیه دن
 بولنان (کادانیر) له قرابت جنسیه سی اولان (آتوریلر) کاشکان و توطن
 ایلدکلی و اولوقت (آتوری) نامنی آوب بوناملرک جله سنک مفقود حکمنه
 کبردیکی و بو مملکتک هر طرفنک اقوام (آریه) دن اولان کردله مسکون
 اولغله (کردستان) ناهنی آدیغی بعض توارینک خلاصه منسدر چایبدر

❖ ولات و لایت موصل ❖

بعدالاسلام (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب حضر تلیرتک
 ایام خلافتلرنده صحابه کرام ذوی الاحترام و عشره مبشره دارالسلامدن
 « آبا عبیده » ابن الجراح رضی عنه الفتاح حضر تلیری مالک اولمش
 اولدقلیری ذکر اولتمسدر که فاتح موصل کندولردر

بوز التي تاریخنده دولت امویه جانبندن « حر ابن یوسف » موصل
 ولایتی والیلکنه نصب و تعیین برله بعدده کندوسی عزل ایلدیلرک یرینه بوز
 اون اوج تاریخنده ولید بن تلید العباس والی نصب ایداش و بوز بکر می
 ایکی تاریخنده « ابو قحافه » ابن تلید العباس تعیین اولتمسدر

بوز بکر می التي تاریخنده مروان ابن محمد ابن مروان والی ولایت
 اولوب فقط بوز اوتوز ایکی سنه سنده « دولت عباسیه » تشکیل ایلدیکندن
 خلیفه عباسیه « عبدالله السفاح » طرفندن موصل ولایتی والیلکنه « محمد
 ابن صول » تعیین اولتور اوارالق « مروان بن محمد » بوز بکر می بیک

عسکرلہ تکریت جواریندہ بولنان « ابا عون عبدالملک بن یزید البزیدی »
اوزرینہ قیاماً « زاب » نہرینی مرور ایدوب (ابا عون) عسکرلہ
التقا وغایت شدتلی بر محاربه یہ شروع وابتدا و خلیفہ سفاحک عسکری
کثرت وغایت شدت و متانت اوزرہ بولند قسطنطنیہ در حال « ابا عون »
غالب و منصور و مروانک شکرلی مغلوب و مقهور اولسیلہ مروان
اورادن موصلہ کلوز موصل اہالیسی کندوسنہ سب و شتمہ قیام ایدرک
(ای الجاق بوندن صکرہ بورادہ ارام واقامت ایدہ عزسک جناب رب
شکورہ حمد و شکر ایدہ رزکہ بزی آل امیہ دن خلاص و رہایاب و آل
بیت رسول اکرم صلی اللہ علیہ و سلمہ تبعیتلہ دلشاد و کامیاب ایلدی)
دیلمری اوزرینہ مروان بورادن فرار و ممالک مصریہ دن (بوصیر)
نام بلدہدہ واقع بر کنسہدہ قرار و اورادہ کندوسی قتل ایدیلرک ترک
سودای ضبط ممالک و دیار ایدز

(غریبہ)

« عنوان الشرفی » نام تاریخک بیانسنہ کورہ یوز یکریمی سنہ
ہجریہ سنہ « مروان بن محمد » سوریه ولایت جلیلہ سنہ تابع « حص »
سجیغندہ ظہور و کندوسی خلافت دعواسنہ قیامہ لایق و مجبور ایدر
اگرچہ « حص » اہالی و سکنہ سنی باشنہ جمع ایدوب اورانک حکمداری
بولنان سلیمان ابن ہشام ابن عبدالملک ایلہ محاربه وجدال ایش و « سلیمان »
مغلوب و منہزم اولہرق « دمشق شامہ » عودت و اختیار زاویہ عزت
و وحدت ایش ایسہدہ اہالی حص مروانہ عصیان و جمعیت اتحادیہ
و اتقاقہ لرینی تارمار و پریشان ایلدکلرندن تکرار « سلیمان » و قوعبولان
اصرار لرینہ مبنی حکمران و جمع عساکر ایدرک و اورادہ مخالف اولنلرلہ
محاربه ایلیرک خبلی اوغراشوب فقط مقصدینہ نائل و موفق اولہ مدیقندن

ترك رفاه و راحت و حرب و قتاله مبادرت ایلدیکنه نادم و پشیمان اولور.
 اوتوز سکن سنه سنده « یزید بن هبیره » مروانک زیر اداره سنسده
 بولنان بر مقدار عسکرینه خیلی عسکر اجافه و الحاق ایدوب قوماندانی
 مروانه ویره رک خوارجک قتل و اعداملری مقصدیله خطه عراقیه به
 بعث و ارسال و کندوسی اثنای راهده و موصل جوارنده ظهور ایلان
 (ضحاک ابن قیس) ایله جنک و جدال و نهایت (نصیبین) نام محله
 ضحاکلی قتل و اعدام اتمسینه انک برینه (شیبان) صحرای جنک و غوغایه
 چیقار و میدان و غاره اون ماه قدر ثبات و قرار ایدر ایسه ده مروانه
 غلبه ایدمه جگنی درک و اذعان ایلسینه (شیبان) بالضروره شهرزوره
 قرار و عزیمت ایلر

مروان اورادن بغداده متوجهاً قیام و حرکت و بر وجهه محرر
 « نکریت » جوارنده وقوع بولان محاربه ده فنا بر حالده مغلوب اولسینه
 موصله عزیمت ایدر اوراده کندوسی اهالی موصل طرفلرندن قیول
 اولمدیغی جهتله فرار و ممالک مصریه دن « فیوم » ده واقع « بوصیر »
 نام بلده ده کائن بر کنیسه ده قرار ایدر اوراده کمال غضب و حدتندن
 و دماء حرص و ازک غلبه نندن شای خدمتکارینک لسانی اغزندن سل
 و اخراج ایدرک کدی به آثار و کدیده لسانی درحال بودار و بعده بیچاره
 خدمتکارک باشنی بدنندن آبروب اعدام ایلر

مروان ذکر اولنان کنیسه دروننده اولدیغی حالده و اخشام طعامنی
 تناول ایلیه چکی اثناده دولت عباسیه نك سر عسکری « عامر ابن اسماعیل »
 بغته کنیسه اوزربنه هجوم ایدرک مروانی قتل و افنا و انکده اغزندن
 لسانی چکوب چیقاروب کدینک اغزیننه القا و کدیده لسانی التقام و (عامر)
 مروانک مقامنده ارام و مروان ایچون احضار اولنان اطعمه نفیسه بی
 (عامر تناول و طعام ایلر بعده « عامر » اوراده بولنان مروانک قیزینی
 جاغیروب قیز کلدیکی آند (ای عامر عبرت آل دهر دون مروانی

کرسئ رفاه و حیانتدن تنزیل و ابعاد و انک مقامه سنی ابعاد و اصعاد و انک احضار ایلدیکی اخشام طعامنی سکا نصیب و مقدر و کنندی قیزله ده مکمله ایتکی میسر ایلدی بو انقلابات سریره البته بر موعظه بلیغه در که سنی ایقاظ و بیدار ایدر (دبدکه عامر دیده عبرتله کندوسنه ناظر اولوب فوق العاده شرم و حیا و قیزی یانندن در حال دفع ایدرک مر و انک سر مقطوعنی (عبدالله) طرفنه ابعث و اسرا و بو وقوعاتی بر تفصیل بیان و انبا ایشدر و الله اعلم بالصواب

بوز اوتوز اوچ سنه سنده موصل اهل یسی قیام ایله (محمد بن صولی) ولایتدن طرد ایلدکلرندن خلیفه برادری یحیی موصل ولایتنه والی نصب ایدرک کوندر (یحیی) اون ایکی بیک عسکرله کلوب اهلینک حرکات سابقه لرده ذیدخل دیو اون بر نفری اخذ و اعدام ایلدیکندن اهلای علی العموم سلاح بر دست قیام و هجوم اولوب ارالزنده خیلمی محاربه و قتال وقوعبولور و هر ایکی طرفدن برچوق نفوس قتل اولنور یحیی سزاوار نجسین اوله جیق بر شینه مظهر و موفق اوله میوب دائماً اهلای به روی شدت و وحدت کوستردیکندن خلیفه یحیی عزل ایدرک برینه عیسی (اسماعیل ابن علی بی) نصب و اعزام ایدر

بوز قرق تاریخنده طرف خلافتده موصل ولایتی و ایلیکی (مالک ابن الهیثم الخزاعی) عهد سنه توجیه و احواله اولنور

بوز قرق بش سنه سنده (مالک) انفصال ایدرک برینه (حرب ابن عبدالله) تعیین اولنوب (حرب) (خلیفه المنصور) ک مخدومی « جعفر » ایله موصله مواصلت ایدر موصلک الت طرفنده (حرب) نامیله موسوم اولان قصری و ایلیکی زماننده بنا ایشدر

بوز قرق بدی سنه سنده حربک عزل و انفصالی وقوعبولوب برینه (صقر ابن نجده) نصب اولنور

بوز قرق سکز سالنده موصل قراسندن « ذجله » نهری اوزرلنده واقع « بافخاری » نام قریده « حسان ابن مجالد » نامنده بر خارجی

ظہور ایدرک موصل والیسی «صقر» طرفندن سوق اولسان عسکر
 بالمحاربه منہزم اولماری اوزرینہ «حسان» عسکرلہ موصلہ ہجوم
 وچارشوی غارت وبعثا و احراق بالنار ایلدکن صکرہ «رفندہ» یہ
 واورادن بحرینہ کچہرک «سند» طرفلرینہ عزیمتہ یول ویرملرینی «عمان»
 جانبندہ می خوارجدن طلب ایلدی ایسہ دہ انلردن روی موافقت آوردہ مدیکندن
 ینہ موصل حوالیسنہ عودت ایلدی بونک عودتندن موصل والیسی «صقر»
 خبر المسی اوزرینہ عسکرلہ «حسان» اوزرینہ واروب وخیلی محاربه
 ایدوب نہایت منہزم ورؤسای عسکردن «حسن ابن صالح ابن بلال
 القیسی» اسیر اولدیفندن کیفیت «منصورہ» خبر ویرلدکنہ موصلہ
 عساکر کثیرہ سوقیلہ اہالیسنی قتل ایتکی بالتصور استغنا ایچون «امام
 اعظم ابو حنیفہ و ابو ایلی و ابن شرمہ» حضراتی کوفہ دن جلب
 ایدرک «موصل اہالیسی بنم علیہمدہ خروج کوسترامکی تعہد وشاید
 خروج ایدرک ایسہ قانلربنک مباح اولسنی شرط ایتش اولدقلری حالہ
 خروج ایلدیلر بوباندہ کی اقتضای شرعشریفی استغنا ایدرم) دیدکنہ
 اوچیدہ سکوت ایلدی (منصور) (امام اعظم) حضرترینہ خطاباً
 (یا شیخ سکوت ایدہ بورسک) دیکلہ امام اعظم مالک اولدقلری شیئ
 اباحہ ایتشلردن بر عودت فرجی اباحہ ایتسہ شرعاً وطی جائز اولورمی
 دیدکنہ (منصور اولمز یا شیخ) دیدی و امام اعظم حضرترلی رفیقارلہ
 کوفیہ عودت ایلدی

(منصور) بونک اوزرینہ حسن ادارہ و اسایشی اعادہ ایچون (خالد
 ابن برمکی موصل ولایتی والیکنہ نصب و تعیین ایلدیکندن) (خالد)
 موصلہ وصولندہ فسندہ بی ازالہ و اسایشی اعادہ ایلدی
 یوز اللی بر سنہ سنہ خالد ابن برمکی موصل والیکندن عزیلہ یرینہ
 (اسماعیل ابن عبداللہ القسیری) ویوز اللی بش سالندہ (کعب ابن موسی)
 والی نصب و تعیین اولنوب یوز اللی سکن سنہ سنہ دفعہ ثانیہ اولہرق
 خالد ابن برمک والی اولمشدر

بوز التمش بر سنه سنده خالد ابن برمك عن ليله يرينه (حسان الشروزي)
والى نصب وتعيين ايدلدى

بوز التمش درت تاريخنده (حسان) عزل اولنه رق يرينه (محمد
ابن الفضل) نصب ايديلوب بوز التمش بش تاريخنده بونكده عزل
وقوع بلوب يرينه (احمد ابن اسماعيل ابن علي) موصله والى اولمشدر
بوز التمش التي سنه سنده دفعه ثانيه اوله رق (موسى ابن كعب)
عهده سنه موصل ولايتى والى توجيه وتفويض اولمشدر

بوز التمش سكر سنه سنده موصله ياسين نامنده بر خارجي ظهور
وديار ربيعى استيلا ايدليكندن (خليفه المهدي) امراني عسكريه دن
(ابو هريره محمد ابن فرخي) عساكر وافيه ايله كسوندروب بالحاربه
مرقوم خارجي قتل ايداش وبوز التمش طقوز تاريخنده (هاشم ابن سعد)
ومتعاقباً (عبد الملك ابن صالح الهاشمي) موصل ولايتى والى ليكنه تعيين
اولمشدر

بوز تمش بر سنه سنده موصل رؤسائندن (روح ابن صالح الهمداني)
بني تغلب قبيله سنك صداقتى جمع و جلبه مأمور ايديله رك روح بني تغلبه
كيتد كده ميانلنده اختلاف ظهور ايدوب «روح» ذكر اولنان قبيله نك
سيفيله دست ملك الموته تسليم روح ايتمش وبو اختلال اوزرينه موصل
واليسى عبد الملك عزل ايديلوب يرينه اسحق ابن محمد نصب اولمشدر
بوز تمش ايني تاريخنده اسحق دخي عزل ايديله رك يرينه سعيد ابن سلم
موصل والى ليكنه نصب اولدى بوز تمش التي سنه سنده (حكيم ابن سليمان)
وبعد محمد ابن عباس والى نصب اولمشدر

بوز تمش يدي تاريخنده موصل فرسانندن (عطاق) ابن سفيان
الازدي) (هرون الرشيد) روى مخالفت كوستردى كنندن جمع ايدليكي
در تريك آنلوي بالاستصحاب موصل وح واليسى ضبط و خراجنى كندى
نامنه جبايت ايتكه مباشرت و مداومت وبو عطا فاك اشبو حركت غير
لايقه سى بوز سكران سنه سنه قدر امتداد و مواظبت ايلوب او تاريخنده
موصل ولايتى والى ليكنه (يحيى ابن سعيد الطرثي) يي بالتعيين كندوسيده

موصله عزیمتہ حاضر لشمس وموصل اہالیسنندن هر کیمہ راست کلور ایسہ
قتل ایتمکی جزم ایتمش ایلدی بونک ایچون قاضی «ابو یوسف» رحه الله
حضر تلرندن استفتا ایلدکده جواز شرع شریف اولدیغی جوانی ویرلشدر
اره صره بوکی خار جیلر ظهور ایلوب وبالآخره موصله صوقیلوب
محسن ایتدکجه بونلرک مقاومتلرینه سورک وجودی سبب وبادی اولدیغندن
(هارون الرشید) کیتد کدنصرکه موصل سورینی یقیدر مش وکن عطاغی
در دست ایله مدیکی جهته هر قوم بر مدت کردستان طرفلرندہ طولاشدق دنصرکه
(رقه) کیدرک ترک مفسدت و بر زاویه ده اختیار عزت ایلدی

بوسنه موصل ولایتی والیلکنه تعیین قلنان (یحی ابن سعید) مرکز
مأموریتنه واصل اولسبله همان اہالی مملکت حقلمندہ تطاول دست ظلم
وتعدی وحتى سنین آتیه و برکوسنی دفعه تحصیل ایتمک کبی معاملات غیر لایقہ
اجراسنه مبادرت وتصدی ایلرک اہالینک برچوغنی ترک وطنه مجبور ایتمش
بوز سکسان درت سنہ سنندہ بحیانک عزلی وقوعی ولوب برینہ
(یزید ابن مزید الشیبانی) والی ولایت نصب اولمشدر

بو (یزید ابن مزید) موصل ولایتی والیلکنده التي سنہ قدر بونلوب بعدہ
عزلیہ برینہ بوز طقسان بر تاریخندہ خالد ابن حاتم والی ولایت اولدق دنصرکه
خلیفہ (امین ابن ہرون) طرفندن بوز طقسان اوچ سنہ سنندہ
(ابراہیم ابن العباس) موصل ولایتنه والی نصب وتعیین اولوب بو ولایتک
زمام ادارہ سی بش سنہ قدر دست حکمنده قلمشدر

بوز طقسان سکر تاریخندہ موصل ولایتندہ (میدان وقعه سی) دیو
مشهور اولان بروقعه وحادثہ ظهور ایتمشدر چونکہ (عثمان بن نعیم الترجمی)
دیار (مضرہ) کیدرک بعض تعدیائہ قیام وتصدی ایلدیکندن (ازدوعین)
قبیلہ لری موصل اہالیسی حقو قلمرینہ تجاوز وتغلب ایلدکلرندن بحثله عثمانن
معاونت طلبندہ بونور عثمان قبائل عربدن جمع ایتمش اولدیغی بکر می بیک
قدر بر ہیئت وغلبه لکله موصل ولایتی اوزرینہ حرکت ایتمک اوزرہ اولور
اوارالق موصلده تغلب ایلیان (علی ابن حسن الہمدانی) بونلرک بو ہیئت

و صورتہ موصلہ گلہارندن مراد و مقصد لری نہ اولدیغنی استفسار ایلد کده
(عثمان) موصل اہالیسنک تأدیب و تریہ لری مقصدیلہ کلدکلری جو ابنی
و یرر بونک اوزرینہ (علی ابن حسن) درتیک عسکرلہ موصلدن چیقوب
ہمان واریر وارمز عثمانک عسکرینہ شدتلہ برہجوم ایدرک عثمانک عسکرینی
تار مار ایدر

ایکی یوزدرت تاریخندہ (مأمون) خلیفہ بغدادہ عزیمت و مواصلت
ایلد کده موصل ولایتی و الیلکنہ (سید بن الاردی) بی نصب و تعیین ایلدی
ایکی یوز بش سنہ سنہ (بنی شیبان) قبیلہ سی موصل حوالیسندہ القای
فسادانہ و استحصال اسباب مقاتلاتہ قیام و تصدی ایتکلہ (سید) قبیلہ
مذکورہ بی کابلہ دفع و تشکیل ایتشد

ایکی یوز اون بر سنہ سنہ موصل اہالیسندن (زریق ابن علی الازدی)
موصل و ازر بیجان ارہ سنہ بوانان طاغیردہ ارام و تفرد و عصیانہ
قیام ایلدیکندن موصل و الیسی (سید) بونک جمعیت عصیانہ سنی تار مار
ایتک اوزرہ خیلی عسکرلہ اوزرینہ کیدرک عظیم محاربه و قوعبولشدن
حتی (سوق واحد) نام مجلسدہ «سید» ایلہ «زریق» مبارزہ
ایدرک بر لرینی زیادہ سیلہ جریحہ دار ایلدکلرندن «سید» اورادہ مقتولا
وفات ایلدیکندن موصل ولایتی و الیلکنہ «محمد ابن حمید الطوسی» تعیین
اولتوب و موصلی استیلا ایلدوب بر مدت محاربه دن صکرہ «زریقہ» غالب
اولشد

ایکی یوز اون درت سنہ سنہ (محمد بن حمید) بابک حزمی ایلہ
حربہ مأمور اولدیغندن محاربه ارہ سنہ مقتول اولمش و بعدہ موصل
و الیلکی (عبد ابن سید ابن انس) عہدہ سنہ توجیہ و احالہ ایلشد
ایکی یوز یکرمی ایکی تاریخندہ موصل حوالیسندہ بولنان اکراد
رؤساندن (جعفر بن فہر) رایت افراز عصیان اولوب باشنہ خیلی
عسکر جمع و تدارک ایتش و بونک اوزرینہ موصل و الیسی (عبدالله بن
سید) مأمور اولدیغندن اورایہ کتمش و اورادہ بر مدت محاربه ایلدیسدہ

کندوسنی مقتول و عسکری منہزم اولدیغی جهتله (خلیفه) عبدالله بن سیدک یرینه امرای اترآکن «ایتاخ» نصب ایدرک بر قوه عسکریه بی سوق و اعزام ایلدکنده «ایتاخ» بالمحاربه جعفری قتل و اعدام و عسکری بوزوب قیروب سرسام ایتشد

شوارلق موصل ولایتی والیکلی (سلیمان ابن زامیل) عهدده سنه توجیه واحاله بوده هر فصله ونه اسبابه مینی ایسه اگراد طائفه سندن ایکی بوز نفر قدر خلقی باشنه جمع ایدوب بونک اوزرینسه (ایکی بوز نفر شیطانلی جمع واحضار و بو ولایت اهالیسنک اسایش و راحتلرینی اخلال و تارمار ایلدک) دیهرک کندوسنی مأمونه شکایت و وقوعات غیر لایقہنی یکان یکان حکایت ایلدیله

بونک اوزرینسه مأمون خلیفه کندوسنه شوپله بر مکتوب یازدی (اکفرة النعمه یا سلیمان) کلایلی کندوسنه واصل اولمسیله (سلیمان) ده (وما کفر سلیمان لکن الشیاطین کفروا) نظم جلیانی یازوب جواباً بهت و تسیار ایلدی مأمون خلیفه سلیمان ابن داود علیهما السلام حقنده کی ایت کریمه دن اقتباس طریقله سؤال ایدرک او یولنده جواب المشر یعنی (ای سلیمان نعمتی کفرانمی اولدک) بوللو مأمونک استغفامنه سلیمان ده (سلیمان کفران نعمت ایلدی لکن شیطانلر کفر ایلدیله) مثالو جواب و برسیله اگرجه مأمون بو جوابنه ممنون اولدی ایسه ده مع ما فیہ سلیمانی عزل ایلدی

ایکی بوزیکریمی طقوز سنه سنده (غام ابن حمید الطوسی) موصل ولایتی والیکنه مأمور اولوب ایکی بوز اوتوز بر تاریخنده بنی ثعلبه فیله سندن (محمد ابن عبدالله) خروج ایله دیار ربیعیه نیک بعض شکارینی ضبط ایتدیکندن والی مشارالیه عسکرله اوزرینسه کیده رک و اینجه

مخاربه ايديلهرك نهايت محمدى دردست وساحرايه ارسال ايدلى
ايكى يوز اوتوز اوچ سنه سنده لايقتطع شدتلى يهورلك ياغوب
طرف طرف تشكيل ايدىكى سيللر جريان و بناء عليه « دجله » نهري
فوق العاده طغيان ايمكله بونك طغيانى موصل شهرنده بر درجه تلفات
كثيره نك و قوعنى موجب اولمشدر كه موصل واليسى اوتوز بيك قدرانساني
تكفين و تدفين و منهدم اولان ابيه التندن دها نيچه انسان جنازه لرني
اخراج ايلشدر

ايكى يوز اوتوز بش تاريخنده (متوكل على الله جانبندن) موصل
ولايتي سار بعض ولايتلره برابر اوغلي « المنتصر » ه اقطاع ايلوب
ايكى يوز اوتوز سكرده موصل ولايتي « جزيره » ولايتيله بالتوحيد ترك
رؤساي عسكريه سندن « بغاي » كيره توجه و احاله اولدى
بغادن سكره موصل واليلكنه « محمد ابن عبدالله ابن سيد مأمور »
اولش و بونك مأموريتي ايكى يوز قرق سكر سنه قدر امتداد
ايلشدر

سنه مرقومه ده « محمد » عزل ايديلهرك يرينه « ثابت بن اسحق » نصب
وتعين و ايكى يوز اللى سنه سنده دفعه ثانيه اوليق اوزره « محمد ابن
عبدالله » موصل ولايته والى نصب ايدلشدر

ايكى يوز اللى ايكى تاريخنده موصل ولايتي واليلكي « عقبه ابن محمد »
عهده سنه توجه اولوب بونك زماننده « مساور » نامنده بر خارجي
ظهور ايلشدر « مساور » ك جدى موصل اهلبسندن اولوب
كندوسى « بوازيج » ده ساكن ايدى « حديشه » صاحب شرطه سى
« حسين ابن بكير » « مساور » سى « عمران » قبيله سنه كوندروب
مساورك « حوثره » نامنده شاب و حسندار براوغلي اولديغندن « حسين »
« حوثره » ني بالتوقيف كچه لرى مجلس عشرته برابر بولندر و كوندز لرى
محبسه القا و احاده ايتدير ايدى « حوثره » بر كون « انا بالتهار محبوس

وبالليل عروس «عبارہ سويله باباسنه برمكتوب يازوب كوندرديكندن وصولنده
« مساور » فوق العاده غضبناك وكال حدثنن ناخن تاثرله سينسه جاك
اولوب درحال خلقى كندوسنه اتباعه دعوت وباشنه خيلى جمع وتدارك
جمعيت ايدرك « حديثه » به هجوم ايمكله « الخائن خائف » مفادنجبه
استيلا واحاطه ايلديكى خوف ودهشتندن حسين اختفا ايدر « مساور »
اوغلى حوثريي محبسنن چيقاردقدنصكره اكراد واعرابدن كندوسنه
تابع ائللك مقنارلى كتدكجه تزايد ايلديكندن بر قوه كافيهايله موصل
اوزرينه حر كت ايدوب فقط موصل واليسى عسكراه قارشوسنه چيقدى
ايسده منهنم ومغلوب اولدى

بوندن طولايي ظهورايدن وخامت كتدكجه اكتساب حال جسامت ايدوب
بالاخره مساور موصل ولايتي وحواليسى ومقام خلافتدن ييله عساكر
وواليسى ضبطويريشان وفاقبت استقلاليتي اشاعه واعلان ايلدى شوغانله
ايكى يوز اللى ايكى سنه سنندن التمش اوچ سنه سننه قدر امتداد ايتمش
ويوخصوص ايچون تلف اولان انسانلك مقنارلى دائره حدوحسابدن
خارج ويرون بولمشدر كه بوفناقللك ساحة ظهوره كلمسك اسباب
موجبه سى كوچك بر مأمورك حظوظات نفسانيه سى ايلدى

ايكى يوز اللى اوچ سنه سننده رؤساي عسكريه دن (بندار) مساور
خارجينك تكيينه مأمور اولديغندن وقوعبولان محاربه ده بندارلك عسكردن
اللى نفر خلاص اوله ييلوب كندوسيله عسكريتك كافه سى مقتول اولمشدر
ينه سنه مذكوره ده موصل حواليسىنده (سليمان الازدى (مرج) دن بر
ناحيه صاتون الديقندن (عنزه) قبيله سنندن (برهونه الشقه) ناحيه
مذكورديي طلب ايندكده سليمان رد ايله جواب ويرديكي سندن او ارالق
(عنزه) قبيله سى ايكى زاب اره سننده اولدقلىرى حالده (برهونه)
ايچرينه كيدرك قبيله يي سليمان عليهنه تحريك ايدوب بني شيسان دنخي بر
هونه قبيله سيله عقد رسته اتحادله سليمانه متعلق اولان محارلك كافه سنى بغما

و غارت ايلديز سلیمان موصلدن الديغی عسکرله بونلرک اوزرینه کيدوب
بر زمان محاربه يه دوام ايدوب عنزه ايله بنی شيبان قبیله سندن چوق
ادملری قتل و تلف ایلدی

سنه ۴۰۰ قومه ده موصل و لایبی و الیلکنه « ایوب ابن التغلی » مأمور اولوب
شار الیهک اوغلی حسنی موصلده استخلاف و وکیل ایتشیدی (حسن)
چندان ابن حیدون و سائر امرا ايله بالاتفاق جمع و جلب ایلش اولدیغی
عساگر کثیره واجناد و فیره ايله (مساور) اوزرینه حرکت ایدرک
(وادی الزیات) نام موقعه کیده رک اوراده و قوعبولان محاربه ده مساور
غلبه و محار بلرینک اکثرینی تلف ایتسیله (حسن) منهنزماً اریبل قضاسی
نواچیسندن (صره) یه فرار ایلدی

ایکی یوز الی بش تاریخنده (مساور) عساگر کلیه بر قوه کافیه ايله
موصله شدتلی بر هجوم گوسترمسی اوزرینه (سلیمان) مدافعه و مقاتله یه
غیر مقتدر اولدیغندن فرار و اختفا ایدر و مساور بلا حرب موصله کیرر
(مساور) جمعیتله مسجده کیده رک و منبره صعود ایدرک خبطه ده ولاتک
مظهر صلاح اولملری حقه ده دعا ایتدکن و چندروز موصلده ارام
ایلدکن نصره عودت ایتشدر

ایکی یوز الی بش تاریخنده (خلیفه المعتمد) امرادن مفلحی بیوک بر
اردو ايله مساور اوزرینه گوندروب اردو (حدیثه) یه تقرب ایلدکنده
(مساور) حدیثه جوارنده کی (عامه) (وزینی) تعبیر اولنان طاغله
چکیلوب (مفلح) دخی زینی طاغنک دامننده اردوسنی اقامه ایلدی

(مساور) لایلا (مفلح) اردوسنی باصوب لکن عسکرینک درجه
کفایه ده اولدیغی اکلادیغندن فرار و اولجه بولندیغی جبلده قرار ایلدی
(مفلح) (مساور) ک زده اولدیغی خبرینی اله میوب عسکرله موصل
ولایتنه موصلت و اهالی کندوسنه فوق العاده رعایت و کندوسنی دخی اهالی
حقارنده حسن معامله یه مبادرت و استحصال خشنودی و ممنونیت ایلدکن نصره

مساوری تخری قصیدہ حدیثیہ عودت ایتسیلہ مساوری یتہ طاغیرہ
چکادی خیلی زمان مشغول اولدی ایسه ده مساورک در دستنه موفق
وظفریاب اوله مدیغندن کندوسی ساحرایه عودت ایلدی

مفلح عودت ایلد کندنصره مساور بر جمعیت عسکریه ایله خانقینه عزیمت
واوراده موجود بولنان «موسی» بن یغانک عسکر یله محاربه یه طویشوب
آنر بونک مصادمه سنه مقاومت ایله مدکلرندن مغلوب اولدی لر

ایکی یوز التمش تاریخنده (خلیفه المعتمد علی الله) رؤسای اتر اکن
اسانکینی موصل ولایتی والیکنه تعیین وارسال ایلد کده (اسانکین) جادی
الاولاده اوغلی (کونکین) موصله کوندروب و کندوسی میدانده بر چادرده
او طوروب موصل وجوه و اشرافی چادرده دعوت و علنا انواع فسق و ملاحینک
ارتکاب و اجراسنه جرأت ایتسی اوزرینه اهل یجه حقنده نفرت عمومیه
حاصل اولوب حتی کونکین عسکرندن بر شخص زقاق اور تاسنده بر
خاتونک اوزرینه و ثوب ایله بعض مناسبتسزک ایتکه تصدی ایتک ارزوسنده
بولندیغی ائنده خاتون فریاد و استعانه ایلدیکندن صلحادن (ادیس الجمیدی)

نام ذات مر قومه بی قورناروب کیفیت واقعه کونکینه حکایت و شکایت
و استدعای حقایق و عدالت اولندی ایسه ده کندوسی شخص مر قومدن
دها فاسد الاخلاق اولدیغی جاه جه درجه ثبوت و اصل اولدیغندن و اهلینک
بونک بویله احوال غیر مشروعه سنه صبر و تحمل ایله مدکلرندن بر
جامع شریف دروننده اجتماع ایلدوب « کونکین » و اتباعنک هر درلو مظالمه
صبر ایلرکن محدرات نسوانک عرض لرینه تسلط ایتلرینه تحمل ایله میه جکلرینه
دائر (معتمد علی الله) جانده شکایت نامه ترقیم و ترتیب و بر قاصد واسطه سیله
ارسال و تسرب ایلدکلرینی « کونکین » استماع ایتسی اوزرینه مشتکلیری
مؤاخذیه قیام و تصدی ایلد کده اهالی طوپلانوب کونکینک خانه سنی
یغما و کندوسیله اتباعنی موصلدن طرد و امحا ایلدی لر و بعده عموم طرفندن
(یحیی ابن سلیمان) اوزرینه امیر انتخاب اولندی

موصل حكومتى سنه نهايته قدر يحيانك بد اداره سنده قالد قد نصكره اساتكين موصل ولايته (هيثم بن عبد التغلبى) بنى عامل نصب وتعين ايلديكندن (هيثم) ديار ربيعده ايكن موصل ولايتك عهده سنه توجيهى امر بنى الديقندن عساكر كثيره جمع ايدرك موصله عزيمت وشهرك جانب شرقيسنه نصب خيام اقامت ايلديكى انده يجيى موصلده موجود اولان عسكريله هيتمك اوزرينه هجوم ايدوب هيثم اورادن كلديكى بره عودته مسارعت ايلدى

بعده اساتكين موصل ولايتى (اسحاق) بن ايوب التغلبى) به توجيه ايتكله (اسحاق) (جردان ابن جردون تغلبى) بنى دخی آلوب يكرمى بيك عسكرله (دير اعلى) به نزول ايتد كده موصل اهالىسى بالمدافعه اسحاقى بر مدت شهرده دخولدن منع ايلديلر ايسهده اورالق (سليمان ابن يحيى) خسته لنديكندن اسحاق كمال شدتله محاربه ايدرك شهره دخولنه بر موفقيت حاصل اولمسيه درحال سوق الاربعايه وصولنده چارشوبى احراق ايتكله عدولدن (زيادين عبد الواحد) بويته محصف شريفى تعليق ايدرك (بو ظالمه مقابله ايدجك مسلمان قلمديى) دبو استعانه واستمداد ايلد كده اهالى بتكرار تجمع ايدوب اسحاقك عسكرينه شدتلى بر هجوم ايتلريله مقاومت ايدمه يرك وقانلرى برله دو كيلهرك خارج شهره چيقارل

اهالى اسحاقى وعسكرينى طرد وتعقيب ايدركن موصل اميرى يحيى خسته لك حاليله بر محفهبه يذوب موصل عسكرينك اولديغى محاله عزيمت ومحفهبى عسكرك اوكنه سوروب اهالى بنى تشجيهه غيرت ايدرايدى التهايه اهالى اسحاقك عسكرينى قتل ايد ايد جمعيتى پريشان ايلديلر ايكي بوز التمش بر سنه سنده (معتد على الله) موصل ولايتى اساتكين عهده سندن صرف وتحويل ايله (حضر بن احمد التغلبى) به توجيه ايلدى و كندوسى موصل اهالىسى جانبندن قبول اولدى ايكي بوز التمش اوچ تاريخنده (مساور) خارجه وفات ايلديكندن

مرکز خلافت بوغانله دن قورتلدیسهده سنه ۱۰۰۰ مرقومهده (هرون بن عبد الجلی) خروج ایدرک موصل ولایتی ضبط واستیلا وخراجنی کندنی ناعنه جبایت ایتکه اجترایلیوب ابو حوالی بر مدت خارجی مرقومک بد استیلاسنده قالمشدر

ایکی بوز التمش الی تاریخنده جانب خلافتده (موصل) و (جزیره) ولایتاری (اسحق ابن کنداجق) عهدسنه توجیهه واحاله اولمسیله موصل ولایتی دست خارجیدن ضبط ایلدی

ایکی بوز یتش طقوز تاریخنده (اسحق بن کنداجق) وفات ایلدیکندن اگرجه اوغلی (محمد) موصل ولایتنه والی نصب وتمین ایلدش ایسهده اهالی بونی قبول ایتدیکندن عزلیله یرینه (حدیثه) حاملی (محمد ابن یحیی) وایکی بوز سکسان بر سنهسنده (تکمر) وسکسان اوچ سالنده (ایوب ابن عمر التغلی) وسکسان بش سالنده (عبدالله ابن الهیثم) موصل ولایتی والیکنه تعیین ومأمور اولدیلر

ایکی بوز طقسان اوچ سنهسنده موصل ولایتی والیکلی (ابو الهیجا) عبدالله بن حمدانه توجیهه وتفویض اولمسیله (بنی حمدان) خاندانی سکسان سنه دن زیاده موصل وجزیره ولایتلرنده حکومت ایلدیلر

بنی حمدان بنی تغلب قبیله سی رؤسایندن حمدان نامنده بر ذاتک اولاندند بر بونلر ایکی شعبه اولوب بر شعبه سی موصلده ودیکر شعبه سی حلبده اجرای حکومت ایلدیلر

(ابو الهیجا) ایکی بوز طقسان ایکی سنه سی اخرنده موصل ولایتی والیکنه تعیین اولوب ایکی بوز طقسان اوچ سنه سی محرمنده موصله واصل اولدقده اگراد امرایندن (محمد بن بلال) نامنده بر شخصک موصل حوالیسنده اجرای شقاوت ایتکده اولدیغنی خیر الدیغندن درحال مستوفی عسکرله واروب مرقومی وابعانی دفع وتکیل ایتدیکنی و ابو الهیجانک کوستردیکی اقتدار نفوذینی اشاعه ایلدیکندن سائر اگراد عسیرتاری کندوسنه اطاعته میال ومجبور اولدیلر

ایچی یوز طقسان بش سنہ سنندہ (مقتدر) جاوس ایتدیکندن (ابوالہیجا) نک بغدادده سردار بولان برادری (حسین) ارکان دولته اول آباق اولوب (عبدالله بن المعتزہ) بیعت ایلدیلر لکن عبداللہک اطراد سزانی حسن موقیبتنه مانع اولدیغندن (مقتدر) اقتدارندن ساقط اوله مدیغنی اجلدن حسین ارتق بغدادده دیکش طوتدیره میوب موصله فرار ایلدی و خلیفه نک امریله (ابوالہیجا) دردسنه قیام ایلرک ینلرنده بر محاربه وقوعبولدقند نصکره حسینی در دست و امان ایله بغداده ارسال ایتدی خلیفه حسینی عفو ایلرک بعض مأموریتلرده استخدام ایلد کد نصکره (دیار ربیعہ) والیکی زمانده ادای تکلیفده روی مخالفت کوستردیکندن خلیفه طرفندن (ابن رایق) ی بونک اصلاحنه مأمور ایتکله حسین انکله محاربه ایدوب رائقه غلبه ایتدی اوزرینه وزیر (مونس) مأمور اولدیغندن (مونس ابو الہیجایی) و حسینی در دست ایله بغداده کوتوردیکندن و بر زمان محبوساً اوراده قالدیلرندن بغدادده بر فننه ظهور ایتامک ایچون اوچ یوز التی تاریخنده حسین قتل اولندی

اوچ یوز بدی سنہ سنندہ (ابوالہیجا) دفعه ثانیہ اولوق اوزره موصل ولایتنه و برادری ابراہیم (دیار ربیعہ) یه والی تعیین اولسدیلر ابراہیم اوچ یوز سکرده فوت اولدیغندن برینه برادری (داود بن حمدان) دیار ربیعہ والی نصب اولندی

اوچ یوز اون درت سنہ سنندہ ابو الہیجا تکریت طرفلرنده ظهور ایتدن اشقیانک دفع و تکلیفنه مأمور او او ب خلیفه نک مطاوبی اوزره موقوف اولدیغندن جزیره قطعہ سنندہ بولان محارک چله سی ابو الہیجانک دست اداره واقمنارینه تفویض و احاله اولندی

اوچ یوز اون بش تاریخنده بغداد حوالیسنه کلان قر امطہ بی تکلیف مأمور و حسن تدبیرله قر امطہ نک مضرت و خسار لری بر طرف او او ب و کندوسی بغدادده قالوب اوغلی حسن موصله متسلم تعیین اولندی

بو (ابن الهیجا) فی الاصل خلفای عباسیه جاهل سندن و بنی ربیعہ قبیلہ سندن
 ال حمدانک ال بیوکیدر مشار الہک خطہ حجازیہ و الیلکیہ قدر و منزلتی
 عالی و بعدہ موصل و لایتنہ والی و امور ادارہ سی تحسین کردہ اساقیل
 و عالی اولمشدر بعد وفاتہ اوغلی (علی) یہ «سيف الدوله» لقب و زمام
 ادارہ و لایت حلب و دیگر اوغلی (حسن) «ناصر الدوله» لقبی
 و موصل و لایتہ جزیرہ و نواحیسی مناصبی توجیہ و تودیع اولمشدر
 اوچ بوز اون بدی سنہ سنده «ناصر الدوله» موصل و لایتی و ملحقاتی
 و الیکندہ بالاصالہ و الیلکله اعتلا و ترقی ایدوب او تاریخده (نصیبین) ی تحت
 محاصرہ و مضایقہ بہ المش اولان خارجی (اغز ابن مطرہ) و سائر فسدهبی
 اورادن دفع و تشکیل ایلدکنصکرہ (مقتدر خلیفہ) موصل و لایتنی
 (ناصر الدوله) نک عمیلری سعیدایله نصرہ و یروب «ناصر الدوله»
 دیار ربیعہ و دیار بکر و نصیبین و سنجان و خابور و میافارقین و الیلکنہ نحویل
 ایلدی

«سيف الدوله» اورادن کیدوب دمشق شامی ضبط و استیلا و دولت
 و حشمتی آن بأن ترقی و استعلا و کیدرک خریطہ ممالک و بلدانی اکتساب
 وسعت و توفیر وقع و منزلت ایدوب و فضل و کیاستی و ذکا و درایتی
 فوق العاده اولوب دائرہ عدل و حقانیتہ مالک و ہمیشہ شہسراہ عفت
 و استقامتہ سبالک اولدیغندن دولتتری • حلب و جزیرہ • و عواصم • و موصل
 و نواحی و حوالیسنده بتمش سنہ قدر استقرار و استمرار ایشدر

(مقتدر خلیفہ) وزیری مونسہ بعض مرتبہ قهر و غضب ایدرک
 اموال و مقاطعاتی اخذ و ضبط ایلدیکندن (مونس) موصل طرفنہ
 متوجہاً عزیمت • مجبور اولور خلیفہ بونک عزیمتی خبر المسیله و رودندہ انکله
 محاربه ایتسنی (ناصر الدوله) بہ باخجرات امر و اشعار ایلدی اوزرینہ مونسک
 موصلہ و رودندہ غایت جسیم بر محاربه وقوع بولوب اوارالق سيف نصرت
 مونسک دست اقتداری جانبہ میل و توجہ ایتسیله (مونس) موصل و لایتنہ مالک

اولوب (ناصر الدوله) بی بورادن طرد و اخراج ایدرک کندوسی طقوزماه قدر موصلده اقامت و آرام و مجرای اداره سنده اجرای دجله احکام ایلدی (مونس) موصلدن بغداد جانبته متوجهاً حرکت ایتسیله خلیفه موصلی مونسه توجیه ایتکله مونس دخی غلامی یانسی متسالمکله موصلده اقامه و متعاقباً جلوس ایدن «خلیفه قاهر» بو توجیهی تصدیق ایلدی

لوچ یوز اوتوز سنه سنده (ابن البریدی) بغدادی استیلا قصدیله هجوم ایلدیکندن «خلیفه ابن رابقه» برابر تکریت جانبته فرار «ناصر الدوله دن» استمداد ایتسیله ناصر الدوله برادری سیف الدوله بی خلیفه نیک استقباله کوندروب ابن رابقه ده موخراً بارشدیغندن خلیفه و ابن رابقه موصله عزیمتله دجله کنارنده اقامت ایلدیله

خلیفه نیک اوغلی (ابومنصور) ایله ابن رابقه (ناصر الدوله) بر ضیافت کشیده ایدرک بعد الطعام یرزینه کیتیک اوزره اورادن قیام ایتدکلرنده (ناصر الدوله نیک) تأخیره اصرار و ابرامسندن ابن رائق بر وادی شک و اشتباه ایچنه دو شمسيله یرندن صیحرابوب کیتیکه سرعت ایتسیله «ناصر الدوله» قولنه یایشوب و ابن رائق دخی قولنی سیلکوب اورادن فرلادی ایسه ده بکی ناصر الدوله نیک انده قالوب کندوسی فرار ایله حیوانته راکب اوله جغی ائنده بره دوشوب و ناصر الدوله نیک امریله ائیساعی اوزرینه او شوشوب رائقی قتل و اعدام ایلدیله

(ناصر الدوله) ایله خلیفه نیک اوغلی حضور (خلیفه) به واردقلرنده بوندن اوغلی ذاتاً متفر اولدیغی کبی خلیفه دخی نفوذ خلافتی اغتصابندن ایچون حقنده ضروری مسامحه کوسترمکده بولندیغی جهتله رائق مقتول اولسندن ایکیسنده اظهار ممنونیت ایلدیله

بو اراق ابن رائقدن انحلال ایدن امیر الامر الق منصبی ناصر الدوله یه توجیه و اعطا و شان و شرفی اخلا اولدی

ناصر الدوله خلیفه ایله بغداده کیدوب سیف الدوله بی خبلی عسکرله بغدادی استیلا ایلیان (بریدی) اوزرینه مأمور ایدوب وقوع بولان محاربه ده

سيف الدوله بوزولديغندن كوندلمش اولان عسكركه تكرر محسار به به
مبادرت ايدرك (بريد) مغلوب ومنهزم اولمش وبغدادك اسایش ورفاهی عودت
وتقرر ايتشد.

اوتاريخده سالک اثر جناب بيمبيري ودين وشرعت مصطفويه نك دليل
ورهبري (ابن الحسين علي ابن اسماعيل الاشعري) حضر تلري نك مرغ
روح پر فتوح مقدسلي چنستان كازار جناه ونهال كلشن رحمت رب
غفرانه واصل اولور ذات تقوا سمات عاليه اهل سنتك بر امام
مقتداسي اولق ملاسه سيله اورالده كثر اوزره بولنان طائفه جنابله
ومتبعه نك خوفدن طولاي نهمش مغفرت نقش عاليه بر صورت
خفيه ده تواربي خالك عطر نك اينلشدن (رحمة الله عليه رحمة واسعة)

اوج بوز اوتوز بر تاريخده «ناصر الدوله» موصل ولايته عودت
وداخل اولديغي انده موصل اهاليه طغيان وشتمت وقوناغني باصوب
اموال وانشياني نهب ونارت ايلدك لري كي «واسط» نام موقعه بولنان
برادري سيف الدوله بي دخي قبيله اترك ليلا مهاجمه ايلمه رك بوكاده
اورادن فراره مجبوريت ويره به چك درجه مقاومت ايلدك لردن بونلرك
هر ايكي سي برشه رك شو ايكي فرقه طاغيه وهر زمه باغيه نك قهر و تدميري
بولنردن اخذ ناز وانتقام مقصديله استحصال اسباب و تدميري ضمنده
بغداده عزيمت ايلديلر

اورايه وصولر نده خليفه طرفدن بونلره در تيوز بيك التون اعطا
وانلرده جنود وعساكرينه توزيع واعطا وكندولر نه عصيان ايلسان
ذكر اولنان ايكي فرقه نك تدميرلر نه تدبير ترتيب وايضا اولديغي متعاقب
زهره اترك بي خوف و يباك بغداده واصل اولملي اوزرينه سيف الدوله
اورادن فرار ايله چكي ائزاده خليفه بوني امير الامر القرتبه سيله تلطيف
ايدرك وزير اداره وقومانداسنه وافر عسكرويره رك لشكر اراكك پيشگاه
ومقابله سنه اعزام ايلديسه ده خليفه نك مالك اولديغي قوت ونفوذ واقتمدار
بالضروره (سيف الدوله) الننده قالدنيغي جهته خليفه او قوتك زوالندن

متلاشی و خائف اولدیغی حالده قالدی

اوج بوز اوتوز ایکی سنه سنده (خلیفه متقی بالله) بغداددن موصل ولایتہ متوجہ قیام و حرکت ایتکله (ناصر الدوله) برادری (سیف الدوله) بی خلیفه نیک استقبالیته ارسال و (نکرت) نام محله التقا و اتصال و بعده اورادن (ناصر الدوله) بغداد جانبہ و خلیفه موصل ولایتی طرفنه عزیمت ایتک اوزره احدہما آخردن مفارقت و انفصال ایلدیلر

خلیفه موصله کلدی ایسه ده بوراده ارام و اقامت و هر فصله رفاه و استراحت ایله میوب (بنو حمدان) ایله (رقه) یه مواصلت و برمدت اوراده استراحت ایلدیلر اوراده بنی حمدان طرفندن بعض مرتبه مضایقه و اضطراب کورمسیله مصالحه ایلدک اوزره قبیله اتراکک سردارینه کیفیتی باخبریات بیان و اشعار و (ناصر الدوله) ابن حمدان ابن علی ابن مقاتلی (قنسر بن و حص و عواصم طرفلرینه بیعت و تسبیار و بعده (ناصر الدوله) بی عزل و برتعب و انک برینه عمی زاده سی حسین ابن سعید ابن حمدانی تعیین و نصب ایلدی

اوج بوز اوتوز اوج تاریخنده خلیفه متقی بالله بغداد جانبہ متوجہ قیام و حرکت و اتراکک اوراده احوال و حرکتانی ذاتا اوجه رقه دن (اخشیده) بیان و اشاعت و برابر مصر طرفنه کیمک و کندوسنه یاردم و خدمت ایتک خصوص لرینی حاوی بر مکتوب یازوب بعض هدایای عظیمه ایله ارسالنه مسارعت و دیدہ حرص و طمعه له جواب صواب و رودینہ حصر نظر دقت ایلدیه ده بواغنیه سنک حصولی امرند، (اخشید) طرفندن ارائه روی موافقت اولمجه (رقه) دئی اتراکک عسکر یله کندوسنی اخافه و تهدید و حرص و ازبقت ده از یاده تأیید و تجدید ایلدیه ده (اخشید) روی موافقت کورمسیله نا امید اوله رقی قطع مسافه و مراحله دوام ایلدیکی اشداده کندی سر عسکری غدر یلنہا و ایکی کوز لرینی چشمه دیدن سن سل و اخراج ایله خلیفه بی ایما ایلدی بونک اوزرینه اوراده (مستکفی بالله)

خلیفه اولوب کمدوسنه بیعت اولندی
بعده (متقی بالله) بغداد طرفنه و (اخشید) مصر جانبزه و (سیف الدوله)
حلب ولایتنه طوغری سفر و حرکت ایلدیله
سیف الدوله (یانس المولسی) لندن حلب ولایتی اخذ و ضبط
و بعده « حص » بلده سنی دخی استیلا ایدرک رشته اداره سنه بند و ربط
واوردان کیدوب دمشق شامی محاصره قصدیه مالک اولدیغی قوت
واقفدارینی جوار و حوالیسنه صرف و بسط ایلدی

اوچیوز اوتوز درت تاریخنده « ناصر الدوله » بغداد طرفنه
عزیمت ایتسی اوزرینه بونک عزیمتی « معز الدوله » طرفندن خبر اندیغندن
« بویه » طرفندن « ناصر الدوله » نك بغداد حوالیسنه تجاوزه میدان
ویرلماسنه و بای حال بونک قتل و اعدام اولمسنه کوندرمش اولدیغی
عسکره ناصر الدوله نك عسکری ضایت دلیرانه مقاومت و خیلی محاربه
ایدیلهرک انلره مدافعهیه مداومت ایلدکلرندن معز الدوله اورادن بغداده
کتمک اوزره ساحر ایدن سیر و حرکت و « مطیع خلیفه » ایله متفقاً
اخذ و گرفت و ذاتاً ناصر الدوله نك دست اداره سنده بولنان « تکریت »
قصبه سنی نهب و غارت و اورادن بغداده واصل و بغدادک جانب شرقیسنده
کائن بر مناسب موقعه نازل اولدی

او کونلرده بغداد جوامع شریفه لرنده مطیع خلیفه نامنه خطبه
تلاوت اولمندی

بعده بونلرک اره لرنده حرب و قتال و ضرب و جدال ظهور ایدرک نیجه
رؤس ایداندن و نیجه قائلر اجسادندن برلره دو کیلهرک و نیجه عیال
و اولاد ارامل و ایتم زمره سنه الحاق ایدیلهرک طاقبت « ناصر الدوله »
منکسر و مغلوب و برادری رزم و فلا کتمده منکوب اولدی
معز الدوله بغدادک جانب شرقیسنی ضبط و استیلا ایدرک اوراده
اجرای حکومت و مطیع خلیفه دخی کندی مقام قدیمه عودت ایلدوب
اشبو انقلابات سر بعه میاننده سنه لرده اوچ یوز اوتوز بش تاریخنده

بالغ اولدى

اوتوز يدى تاريخنده معز الدوله موصل ولايتنه داخل وموصلده بولنان ناصر الدوله زائل ومسترحل و (نصيبين) نام قصبه به واصل اولمسيه درحال اوراده بولنان خراسان عسكربني معز الدوله نك اوزرينه تحريك وسوق ايتمى اوزرينه معز الدوله موصلدن رحلت و ناصر الدوله يته موصله عودت ايلدى

اوج يوز قرق سكر تاريخنده حلب حكمدارى بولنان سيف الدوله توسط ايدرك ناصر الدوله ايله معز الدوله اره لنده عقد رشته مصالحه اولدى

بو مصالحه اوج يوز اللى اوج سنه سنه قدر دوام ايده بيلوب او تاريخده معز الدوله ناصر الدوله نك بعض اشعاراتى رد ايلديكى ايجون ميانه لنده يته بر خصومت پيدا و ظاهر اولديغندن معز الدوله عسكركه موصل ولايتى اوزرينه شدتلى بر هجوم كوسترمسيله ناصر الدوله ايله اوغلارى فرار واختفا ايلوب اگرجه بر زمان تحري اولنديار ايسه ده بورالده بولنه مدقفلرندن معز الدوله ناصر الدوله ايله اوغلارنى بولمق ايجون (جزيره ابن عمره) بولنديغى حالده ناصر الدوله اوغلاريله موصل ولايتنه عودت ايلوب معز الدوله نك موصلده كى عسكربني قيروب معز الدوله نك سردار لى ناصر الدوله نك يد اسارتنده وموصلده براقش اولديغى خزينه و جئخانه كى دست اغتمنامه قالدېغى معز الدوله خبر المسيله ياننده بولنان عسكار كليه ايله موصله متوجها حركت ايلد كنده ناصر الدوله موصلده سنجاره وسنجار دنده نصيبين بلده سنه فرار ايلدى معز الدوله نك اضطراب و ضرورتى بر مرتبه مهلكه يه وارمش اولديغندن ناصر الدوله ايله عقد مصالحه ايلدى

اوج يوز اللى تاريخنده ناصر الدوله نك ايام معدوده حياتيه سى درجه شيخوخته رسیده اولديغندن اولادى بونك معاملات غير لايقه سنه تحمل ايدمكلى جهته سنه مرقومه نك جادى الاخره سى بكرمى دردنجى

کونده اوغلی (ابو تغلب) پدری ناصر الدوله نك منصبینی ضبط
و کندوسنی (کواشی) قلعه سنه کوندروب رحبه و مار دین مقاطعه لرینی اكا
تخصیص و تعیین ایلدی

ناصر الدوله اوچ یوزاللی سکن سنه سنه قدر اوراده قالوب او تاریخده
وفات ایتمکله جنازه سی موصله نقل ایدله رک شهرک بجانب شرقیسنده واقع
(تل التوبه) نام محله دفن اولندی ومدت استقلالیتی اوتوز سنه به بالغ اولدی
اوچ یوزاللی التي سالنده (ابو تغلب الفضل نوری ابن ناصر الدوله)
بر وجه محرر پدرینی منصبندن اسقاط ایدوب پندنه بولنان ممالک و بلدانی
ضبط ایلدی

ناصر الدوله نك التي نفر اوغلی او اوب بونلردن (ابو تغلب) ایله
(ابو البرکات) ک والده لری فاطمه بنت احمد الکردی ایدی . ناصر
الدوله نك مقام اقتدارندن سقوطنده ابو تغلب ایله ابو البرکات متفق
اولدقلری حالده برادرلرینک بعضیلری بی طرف قالوب حمدان و ابراهیم
و حسین بالاتفاق پدرلرینک منصبینی اعاده به قیام ایتدیلر

ناصر الدوله نك تاریخ وفاتی اولان اوچ یوز اللی سکن سنه سنه نصکره
ابو تغلب قرنداش لری یازنده اولان املائی ضبط ایدوب برادر لری ابو البرکاتی
رحبه حکومتنه نصب و تعیین ایتدیکندن ارالنده ینه بر خصوصت عظیمه
پیدا و ظاهر اولدیغی اجلدن (ابو البرکات) رحبه قریب بر محله کلداکده
حمدانک یاننده بولنان ادملر ابو البرکانه اتباع ایتدیلر
حمدان یالکز قالدیغی جهته بغداده کیدرک (عز الدوله بختیاره)
التجایه مجبور اولدی

اوچ یوز الیمش اوچ سنه سنه (بختیار) موصل و نواحبسنی (ابو تغلب) ک
الندن اخذ و ضبط ایتمک مقصدیله جنود کثیره ایله بغداددن حرکت و ربیع
الاکرک اون طقوزنجی کونی مرصل جوارنده کی (دیر اعلی) طرفنه
نازل اولدی

بختیار حدوده گلدکده «ابو تغلب» سنجار طرفته عزیمت ایدرک کندوسیده بغدادی استیلا نیتیه عسکرینی آلوب بغداده طوغری حرکت ایلدی «بختیار» ابو تغلبک حرکت ایلدیکنی استماع ایتسیله یاننده بولنان عسکرک قسم کلایسنی ووروب (سبکتکینی) بغداده کوندروب (سبکتکین) تقرب ایلدیکی آنده ابو تغلب دیگر بر طریق سلامتدن کال سرعتله موصل جوارینه کلسیله بختیار عسکرینک اکثریسنی بغداده کوندرمش اولدیغندن ویاننده بولنان عسکرله ابو تغلبک قوه کافیه سنه مقاومت ایلدیجی درکار ایلدوکندن ناچار صلحی قبول و اختیار ایدرک بغداده عودت و ابو تغلب دخی موصله معاودت ایلدیلر

(ابو تغلب) موصلده مقدماً بختیاره اطاعت ایش اولتیری قتل واعدام ایتدیردیکنی (بختیار) استماع ایتسیله (عزالدین) قومانداسنده اولهرق موصل ولایتنه عسکر کوندرمسیله عسکر موصله تقرب ایلدکنده ابو تغلب «تلعفره» چکیلوب قتل ماده سنک کندوسنک صنع و قصدبله اولدیغنی عرض و مراجعت ایلدوب میانه لرنده بنه بر صلح وقوع اولدی (منهال الاولیاء) نام تاریخک بیانته نظراً ابو تغلبک بختیاره پناه و التجا و امداد و معاونت ایتسنی نیاز ورجا ایلدکده ابو تغلبک اداره سننده بولنان ممالکنندن بر قاچ قطعه سنی آلوب ایکی میلیون درهمی ابو تغلبه و برمش و او تاریخده سیف الدوله حامده وفات ایلدوب جنازه سی میافارقینه دفن ایلدش و مرض موتی عسر البول و فالج علتلری اولوب سن و سالی یتشه یتش اولدیغنی حالده وفات ایلدیکی اکلایشلشد

(اخشید) ابله برادری (ناصرالدین) میاننده بر نوع منافرت و مخالفت نحدث و جریان ایتسی اوزرینه ناصرالدین اخشیده بوبله بر قطعه یازوب کوندرمشدر (قطعه)

(لست اجفو وان جفوت فا اترك . حقا علی فی کل حال)
(انما انت والد و لاب الجسا . فی یجازی بالصبر و الاحمال)

(دېكر قطعه)

(وهبت لك العليا وقد كنت اهلها • وقلت بيني وبين اخي فرق)
 (وما كان لي عنها نكول وانما • تجاوزت عن حتى فتم لك الحق)
 (اما كنت ترضى ان اكون مصليا • اذا كنت ارضى ان يكون لك سبق)

سيف الدوله نك ارتحالند نسكره ممالك وبلادينه اوغلي « ابو المعالي
 سعدالدواة الشريف » ارثا مالك و متصرف اولمشدر

اوج بوز اللى بدى تاريخنده حصده بولنان (ابى المعالى) ايله
 (ابو القارس الحارث ابن ابى العلى سعد ابن حمدان قتل اولند فلرندن
 قبيله اره سنده بر منافرت واقع اولدى چونكه ابو القارس ابو المعالينك
 اوزطاييسى ايدى اتى طلب ايدرك اوزربنه عسكر سوق وارسال ايليوب
 ابو العلابى قتل ايلديلر ابو العلا مقدا روم اسراسيله برابر درت سنه
 عسكر (قسطنطينيه) يعنى (استانبول) ده ارام واقامت ايتش اولديغندن
 اوراده بولنان والدهسى بورادن قتل واعدام اولنديغنى خبرينى آديغنى
 انده كمال درجه تاثرندن جزع وفرعه باشلايوب شدندن طولايى ابكى
 كوزليني اويوب چيقارمشدر

(شعر)

(وعلنى الصدم من بعد • عن الزوم مصرعه فى صدم)
 (فسقبالها اذ موت شخصه • وهدالها حيث فيها تبعصدم)

اوج بوز اللى سكر سنه سنده (سيف الدوله) نك كولهسى (فرعوبه)
 حلب ولايتنى استيلا ايدوب فقط استادينك اوغلي ابا المعالى بونى اورادن
 چيقاروب ميفارقينده بولنان والدهسى ياتنه كوندرمشدر

اوج بوز اللى طقوز تاريخنده ابو تغلب موصل شهرينى تحت
 محاصره به الوب حران الندى محاربه ايدليهرك امان ايله اخذ وضبط وتعين

ايلديكى بر قعيدي موصله اعاده و (قرعوبه) دخي افنديسى بولنان
ابو المعالي ايله مصالحه ايلدى

اوج بوزتمش برسنه سنده «الجزيره» و «اورفه» و «نصيبين» طرفلر سنه
روملر يايلوب اورالده اهل اسلام ايله قتال وجداله ونهب اشيا وامواله
مبادرت ايتليله اهل اسلام اورالدين بغداده عزيمت وه واصلت ايلدكده
بغدادده عموميت اوزره برفتنه عظيمه واختلالات وخيمه ظهور ايلدى
بختيار شارب الليل والهار ولدانند نفساينه سنه منهك اوله ريق اوانكدار

اولديغندن اهل اسلامه روملرله غنا ايله جكني وعد واقرار و ترتيب صفوق
اجناد واحضار لوازم سفر وجهاد ايجون (مطيع خليفه) دن مال كثير
ونقد و فيرا عطاسنى عرض ورجا واصرار ايليوب لكن (مطيع خليفه) ده
بغدادده نامه خطبه اوقتمق شرف و مزيت سندن غبرى برشي قالدېغندن
ونفوذ ونقودي مفقود حكمنده قالدېغندن زياده سييله خوف وانديشه به
دوشهرك واموال موجوده سندن بعض ائشه نفيسه يي بيع وفروخت ايلديه رك
ائمان حاصله سي اولان در تيوزيك درهمي بختياره ارسال ايلدى وبختيارده
اشبونقود وفيريني از زمان ايجنده منافع ذاتيه ومصالح شخصيه سنه منحصرأ
صرف وتلف ايلدى

اوج بوزتمش بر تاريخنده (عضد الدوله) ناصر الدوله نك قيزيني
دويه اركاب ايتديرهرك بغدادك زقاقلرنده برطاقم ادا بشريه يه مغاير
سوزلر سوبلدهرك تشهير ايتديرر كه اوتاريخنده عضد الدوله ترك دغدغه
كائنات ايتشدر

اوج بوزتمش طقوز سنه سنده بهاء الدوله موصل ولايتنه عودت
وخلقى دائره اطاعتنه وبوامنيه سنه وصول ميسر اولوب اهالى موصل اولكي
والىي ولاتدن طرد و اخراج برله (بهاء الدوله) موصلده ارام واقامت
واجراي حكومت ايلدى

اوج بوزسكسان تاريخنده (ابو داود) موصل ولايتك زمام اداره سنى
دست ضبطنه الوركه اوتاريخنده بني حمدان كليا منقرض اولمشدر

سنه مزبورده (باذ) کردی ابو عبدالله ابن دوستک که بنی مروانک
 طایسیدر دیار بکر جانبرنده خیلی زمان محاربه لراشمش و وجود و چشمه سی
 عظیم و غایت شجاع اولوب بین الاقران اکتساب مزیت و رجحانیت ایش
 بر ذات ایدی اوتاریخنده (عضد الدوله ابن بویه) موصله مالک اولدیغی
 حالد کندیوسی برارنده بولنوب فقط (عضد الدوله) نك آنک قورقوسی
 کیتدیجه زیاده لشدیغنی و بناء علیه موصلده کندیوسی ایقا ایتیه چکنی و بو
 وسیله ایله بورادن دفع و ازاله ایده چکنی ترك و تیقن ایتسی اوزرینه (باذ)
 موصلدن فرار ایدوب بونک فرار ایلدیکی خبری « عضد الدوله » نك
 قولای عنه و اصل اولسیله دران تحریات لازمه اجراسنه نشیث و ابستدار
 ایدیه ده (باذ) ک شدت صوت و دهشتندن احتراز و اجتناب ایدیلرک طلبندن
 کف دست تحری ایدلمش و کندیوسی بنه (دیار بکر) اطرافنه کیدوب
 وقوه جرییه و لوازمات سائرینی اکل ایدرک اوراده یلمشدر

« عضد الدوله » نك و فاندن نصکره (باذ) بعض اصحاب و عونیه سیله
 اورادن قیام و حرکت ایدرک (نصیبین) اوزرینه مستولی اولجه (صمصام
 الاوله ابن بویه) ترتیب و تجهیز عساکر و اقیه ایدرک اورابه سوق و اعزام
 ایتسیله و قوعبولان محاربه ده (باذ) نك غلبه ایده چکنی امرای عسکر به حسن
 و تفرس ایتیلرله دفعه ثانیه ده امداد اوله رق طلب اولنان عسکرک دروننده
 (باذ) مقاومت ایدمه رکن منهنزم و مغلوب اولمش و بو محاربه به (باجلایا)
 نام موقعه و قوعبولمشدر

اوج بوز یتش اوج سنه سنده (باذ) موصل و لایتسی دست ضبط
 و استیلاسنه آلوب و بوراده محاربه تدارکات و لسوازماتی تکثیر و مزداد
 ایلوب بغدادک اخذ و ضبطی و دیکل اورادن فک رابطه ربطی مقصدیله
 اورابه کیتکه تمهی و حاضر ایکن « صمصام الدوله » مقابله و مدافعه ایتک
 ایچون خیلی عسکر جمع و تحشید ایدرک « سعد الحاجب » رفاقتیله سوق
 ایلدیکی عسکرله و قوعبولان محاربه ده « باذ » مغلوب و منهنزم اولقله
 اوج بوز یتش درت تاریخنده « باذ » تکرار دیار بکر طرفنه عزیمت ویر

کتابنده نصب خيمه ارام واقامت ايلدي

« صمصام الدوله » وزيرى بولنان « سعدالدوله الحمدانى » دياربكرى
 وعد ايدرلكو كندوسنه مقدار كافي عسكر كوندرهرك « باذ » ايله محاربه ايدوب
 برباد و پريشان ايتسنى امر ايتسيله وقوعبولان محاربه ده « باذ » غلبه
 ايده مديكندن و نقدر حرب ايتسه يته غلبه ايده ميسه جكنى درك و اذعان
 ايلديكندن حيله و خدعه ايله قتل و اعدامنه تشبث و قيام و زدينه فدا بولردن
 بر شخصى مأمور و اعزام ايدوب شخص مرقوم ليسان بر تقريب ايله
 خيمه سنه داخل اولهرق قوتنى بازوسنه و پروب (باذ) ك قفاسنه ظنيله
 حواله ايلديكى سيف (باذ) ك اياقلىرته اصابت ايتسيله (باذ) اوبقوسندن
 اويانوب فغان و زار و شخص مرقوم اورادن فرار ايلدى

« باذ » سيفك اياقلىرته كمال درجه تائيرندن بر مدت جريحه دار
 و ذكبر و عاداتا فراشه اسير و بر حال تهلكه ده اولديغى حالده بالتدرج
 ياره لرى التيامپذير اولدى

بعده صمصام الدوله مصاحفه قصديه سعدي سفارتله موصله اعزام
 و تسيار و دياربكر « باذ » النده و موصل و لايى سعدك اداره سنده قالمق
 شرطيله ماده صلح و مسالمت انعقاد و استقرار ايلدى

اوج يوز يتش يدي سالنده شمشير اجل موعود كردننه اصابت
 ايدرلك (سعد) ترك دغدغه حكومت موصل ايتدكده « باذ » ك عروقي
 و اعصابنده دماء حرص و طمعي غلبان ايدوب موصل و لايىتك و كافسه
 بلاد و نواحى سائر سنك اخذ و ضبطى سوداسنه دوشدى و بو مقصدىتك
 حصولى ضمنتده كوندرمش اولديغى عسكرى « عرب عقيلك » تحت
 اداره و قومانده سنده بولنان عسكرله محاربه به مباشرت ايدوب نهايت مغلوب
 و برادرده اوراده مقتول اولدى

كندوسنك بولنديغى جيان مملكته نازل اولسندن منع ايلدكاردين
 جيلده بولنديغى حالده بنى حمدان سلاله سندن و ناصر الدوله نك اولادندن

«ابو طاهر» ابله (حسین) موصل شهر بنی استیلا و ضبط ابلد کلرندن (باز) ک
 ذاتاً غلیان ایتکده بولنان خون و طمع و حرصی کسب اشتداد و جیلده
 جمع لشکر اکراد و قوه موجوده حاضره سنی تکثیر و مزداد و موصل
 اها ایلدک بعضی طرفلرندن یازیلان مکتوبلرک مندرجاته ربطه رابطه
 اعتقاد و موصلک جانب شرقیسنه اینسهرک رکن اوتاد خیام و حمدان
 زادلرندن ابو طاهرله حسین امیر بنی عقیل طرفنه عساکر امدادیهک
 ابعث و ارسالی ضمننده تسبیار پیام و احترام ایلدیلر

اشبو استمداد و استنصار خیرینک و رودنده امیر بن عقیل ابو طاهرله
 حسیندن (جزیره) و (نصیبین) و (بلد) و نواحی سائرله بنی
 طلب ایلدی اوزرینه بولنرک طرفندن روی موافقت کوستیلدوب بو
 شرطیه میانهلرند، عقد رشته اتفاق تام و ابو طاهر موصلده (باز)
 ابله محاربه به دوام ایلدی

ابو عبیدالله ابن حمدان امداد اوله رق و وزیر اداره سته مقدر کاف
 عسکر و پر بلرک موصل جانبنه اعزام و تسبیار اولندی

(باز) خبری اولدیغی حالده (ابو عبیدالله) و ایاالزواد) عساکر
 موجوده لبله خفياً دجه نهر بنی مرور ایدرک (باز) ک بولندیغی موقع
 حربه تقرب ایلدکلر بنی (باز) کور مسیله و بولنره مقاومت ایلدیه جکئی
 فهم و ایقان ایتسیله در حال جبل جانبنه متوجهاً اماله عنان اسب حرام
 و فرار و سوار اولدیغی اسبئی اله بیلدیکنه الفار ایلدی ایلده خلیفنده
 امداده کلان عساکر و قدامنده ذاتاً محارب بولنان عساکر ابو طاهر
 یتیشوب و طرفینک عسکری بر برلینه قاریشوب قتال و جسدال کسب
 شدت ایدرک و چوللرک هر جهتی خون انسانله بویانه رک حرب ایلدیکی
 ائشاده (باز) میل ایلدیکی جهتمدن کیده میوب دیگر بر موقع نجات
 و سلامته طوغری تحویل خطاستقامت ایلدیکی انده هر فصلسه حیوانندن
 دوشوب و دوشدیکنی همشیره زاده سی ابو علی ابن مروان کوروب

و در عقب نزدینہ پشوب حیوانتہ ارکانی قصد و مرام ایلندی ایسہ دہ
 (باذ) نک ارتق رکوبہ عدیم الاقتدار اولدینغی اکلاشلسیلہ کندوسی
 اورادہ می جبلك دامیندہ اختفا اولندی و اورادہ میانہ مقتولیندہ قالدی
 اوارالق اطراف و جواری گشت و کنار ایلان عربلرک بعضیاری
 کندوسنہ تصادفی ایلدکری اندہ (باذ) ی قتل ایلیرک سرمقצועنی
 بنی حمدان حضورینہ کتوردیلر و جسدینی حکومت قوناغی قپوسنہ صلب
 و تعلق ایلدیلر بعدہ خلقک کندوسی حقیقندہ بعض مرتبہ دیک مودت
 و محبتلری غلیان ایلدیکی ملابسہ سیلہ اورادن ایندیربلوب غسل و تکفین
 و صلاتی بعدالاداندفین و آتش بلاکش حرب و جدال بو مسورتلہ
 تسکین اولندی

موصل اولکاسی بنی حمدانک بد اداره زینہ ایکی یوز طقسان اوچ
 سنہ سنده کچوب اوچ یوز سکسان سنہ سنده منقرض اولوب بعدہ بنی
 مسیک دست اداره زینہ انتقال ایشدرکه بو ایامده « بنی مسیب » و بنی
 عقیل « حکومتی اطلاق اولندی

انفا بیان اولدینغی و جهله « ناصر الدوله » نک اوغلی ابو طاهر
 و ابو عبدالله ملکلرینک بر قسمنی ابوالذواد محمد ابن سیه و بردکدنصرکه
 « باذ » نک مضرتندن قورتلدیلر ایسہ دہ بعدہ دیار بکر مملکتی استیلا طمغه
 دوشهرک دیار بکرده بی مروان الکردی حکومتی تشکیل ایلان ابوعلینک
 اوزرینہ هجوم ایش اولدقارندن انہزام اخیرلندن صکره ابو عبدالله اسارتدن
 قورتیلوب حلبده اقامت ایلش و ابو طاهر موصله کلور ایکن ابو الذواد
 بولده کندوسنی طوتدیروب قتل ایتدیرمشیدی

« ابو الذواد محمد ابن مسیب » ابو طاهری اعدام ایتدکدنصرکه
 موصلی استیلا و اورادہ « بنی مسیب » حکومتی تشکیل ایتدی

ابو الذوادک موصل حکومتی « بهاء الدوله » طرفندن تصدیق اولنوب
 موصله کونردیکی نائی ابو علی اسماعیل ایلہ برلکده اداره حکومت
 اولنمی میانہ لرندہ جریان ایدن مخبرات اقتضاسندن اولدینغی حالده ابو الذواد

نائبی کان لم یکن عد ایدرک امور حکومتی بد استیادایله اداره وبش البی
سنه بو حال اوزره جریان ایلدی

اوچ یوز سکسان التی تاریخنده ابو الذواد ارتحال دار بقا ایلدیکی
جهتله بونک قزنداشی «مقلد» بد استیلایه الموق ارزوسنده بولندی ایسه ده
« بنی عقیل » قبول ایتدکلرندن «مقلد» ک بیوک برادری « علی » بی مسند
حکومه کچیردیله مقلد موصلده بولنان دیلیله استمالت ویرمهک باشلابوب
دیلیلی کنبویه میل ایتدبردی دیلیلرک رئیسی ابو جعفر الحجاج « علی » به
طرفدار اولدیغی حالده دیلیلرک مقلده میل و حجاجه مخالفت کوسترمکده
اولدکلرندن حجاجک نفوذینه ضعف وقلبنه خوف عارض اولدیغندن
موصلده طوره میوب بغدادده بولنان « بهاء الدوله » نک یانه عزیمت ایلدی
خطبه ایکسینک نامنه اوقتمق و « علی » چولده کی بدویلره و « مقلد »
موصل مملکتنده بولنان مدنیله حکومت ایتک اوزره ملکی ینسلرنده شو
صورتله ایکی قسیمه تقسیم ایلدیله بو حالده علی چوله و مقلد موصله کیدرک
اجرای حکومته مبادرت ایتدیله

مقلد موصلدن سنوی اون بیک دینار « بهاء الدوله » به کوندرمک
اوزره بغداده کیش اولان و اورادن عسکر الوب موصل طرفنه کلکده
بولنان « نائب ابو علی » ایله مصالحه به موفق اولدی و همده « بهاء الدوله »
واسطه سیله خلیفه دن بامشور « حسام الدوله » لقبی آلدی

« حسام الدوله » اوچ یوز سکسان سکر سنه سنده قزنداشی علینک
وجودینک محو وازاله سی اسپانک استحصالنه تشبث وابتدار ایدوب علی
موصلده و خانیه سی کندی اوینک یاننده بولندیغندن علی فوق العاده شرابی
ایچوب و مرغ عقلی باشندن اوچوب درین درین او بقوده اولدیغی حالده مقلد
دیواری دلوب ایچروبه دخول ایدرک علی بی قالد پروب حبسه القا ایتدی
مقلد بوندن صکره تصور ایلدیکی بعض مانع لری دخی دفع وازله
ایدرک عراقده تسلط سوداسنه دوشدی ایسه ده اوچ یوز طقسان بر

سنه سنده بر کيجه کوله سي کندوسني قتل و اعدام ايدرك دنيا و مافيه
سوداستدن خلاص ايلدي « معتمد الدوله فراوش ابن مقلد » باباسنک
و فائنده مقام اقتدارک احرازينه حاضر لندفته عموجه سي « حسن » روي
مخالفت کوستردیکندن « بنی عقيل » شايخي اره لرني اصلاح و قراوشي
مسند حکمداري به اجلاس ايتديلر

اوچ بوز طقسان ايکي تاريخنده قراوش عسکر سوقيه مدابني محاصره
ايتديروب بهاء الدوله ک نايي ابو جعفر بر فرقه عسکريه بي سوق ايلدي
ايسه ده بنی عقيل بنی مزید ايله برلشوب « باکرم » حواليسنده محاربه ايدرك
دليلري مغلوب و منهزم ايتديلر ابو جعفر بتکرار بر اردو جمع و ترتيب
ايدوب بنی عقيل و بنی مزید اوزرلرینه کيسدرك « کوفه » نواچيسنده
يئلرنده شدتلي محاربه و قوعيله بنی عقيل و بنی مزید اوراده مغلوب و منهزم
اولدقلرندن دليلر عربلرک اردولرني يغما و غارت ايتديلر

اوچ بوز طقسان يدي تاريخنده قراوشله ابوعلی بن شمال الحفاجي
مبانه لرنده بر خصومت پیدا و ظاهر اولديغندن قراوش بر جمعيله کوفه به
کيدوب محاربه ايدکلرنده قراوش مغلوب اولوب (انبار) ه فرار و ابو
علی قراوشک کوفه ده کی اصحابني مصادره ايله اضرار ايلدي
درتوز بر تاريخنده (قراوش) (مصر) ملکی اولديغني حالده
(موصل) و (انبار) و (مدابن) و (کوفه) قطعه لرني و نواحي سائره سي
دست اداره و ضبطنه اوب الاول اشبو خطبه بي تلاوت ايتدير مشدر

(خطبه)

الحمد لله الذي انجلى بنوره غمات الغضب : وانهدت لعظمته ارکان
الاصب : واطلع بقدرته شمس الحق من المغرب (اشبو خطبه ک خبر
تلاوتی (بهاء الدين) طرفندن استماع اولتمسيه در حال قراوشله حرب
و جدال و ايفاع ضرب و قتال ايلسني آمر (عميد الجيوش) جانبنه بر مکتوب

یازوب کوندرسی اوزرینه (عمید الجیوش) دران قیام و حرکت ایلدی
ایسه ده (قراوش) بیان اعدانارله بعدزین خطبه نك قرائت ایتدیرمه چکنی
اشعار و خطبه نك عباسیه نامنه تلاوت ایتدیره چکنی بیان و تذکار ایلدی
بو (عمید الجیوش) (عضد الدوله) نك زماننده (هرمن الحاجب) نك
استاذی اوغلی ابوعلیدر که (بهاء الدوله) بغدادك اصلاح احوالی و بعض
ارباب فتنه و فسادك اعدامیله استکمال آسایش اهامی ایچون اورایه کوندمش
واوتاریخنده ترك خانله بودونا بود ایتمش ویرینه (فخر الملتک ابو غالب) نصب
و تعیین اولمش و درتیوز ایکی سنه سنده حلبنده بولنان ال حمدان منقرض اولمشدر
درتیوز اون بر سنه سنده (قراوش) ایله (غریب بن معن) ینلرنده
محاربه و قوعبولوب (غریبه بغداد عسکری) و نور الدوله دیس بن علی)
معاونت ایلدکلرندن قراوش مهزم اولقله خزائن و اموال موجوده سنی
محاربلر یقما ایلدیلر

درتیوز اوتوز سنه سنده (طغرل) بکک برادری (ابرهیم نیال) نك
ایران ممالککندن بولنان (ری) شهرینه کلدیکنی (غز) استماع ایتسیله درونه
عارض اولان خوف و خشیتدن طولایی دیار بکر و موصل قطع لرینی قصد
ایدرک جزرده بولنان (سلیمان ابن نصر الدوله ابن مروانه) ایام شتا مرور
ایدنجه بقدر اوراده ارام و اقامت ایده چکنه دائر بر مکتوب یازار کوندیر
و کندوسیدخی متعاقباً اورایه وارر (سلیمان) طعام احضار ایدوب غزی
دعوت و غزده دعوتنه اجابت ایدرک یانته تقرب ایتد کده اولجه ترتیب ایلدیکی
تدبیرات سابقه سیله درحال (غز) ی طوتدیروب حبسه القایتمسیله اصحاب
و عونه سنك هربری بر طرفه عنیت ایتدیلر

موصل صاحبی بولنان (قراوش) بو وقعده یی استخبار ایدر ایتد درحال
اگراد عسکرینی طوپلایوب اورایه داخل اولوب سلیمانك عسکرینده انلره
تبعیت ایلیرک و (غز) عسکری دخنی کلیت اوزره تکرار اوراده اجتماع
ایدرک و قوعبولان محاربه شددیده خیلی نفوس تلف اولدقدن صکره عرب
عسکرینک اکثریسی (غز) ی اورادن لهرق کلوب نصیبین و سنجاری نهب

وغارت ايلوب موسم قيش اولوق ملبسه سيله عراق طرفنه متوجهاً اورادن قيام و حرکت و ديار بگري دخي نهب ايتمك اوزره اورايه بالوصول (منصور بن سليمان) ايله محاربه يه بده و مباشرت ايدوب فقط (منصور) كندوسنه مال و اشيا و برديكندن محاربه دن فراغت و مع مافيه بعض محاربتي نهب و غارت و محل و مالوالينه عزيمته مسارعت ايلديلر و (قراوش) دخي موصل شهرينه عودت ايلدي

(سليمان بن نصر الدوله) نك بعض عونيه سيله اتباجي (بر قعيد) نام موقعه نازل اولدق لرند. (قراوش) طرفدن اولجه اورايه كوندرلش و انلرك و رودلرند. عودت ايتش اولان جاسوسك و يرش اولديغي معلومات صحيجيه به كوره انلرك كال سر عمله موصله متوجهاً حرکت ايتكده اولدق لري اكلاشيلسي اوزرينه رجعت ايتلري ايجون (قراوش) طرفدن كوندريلان اوچيك ديناري قبول ايتيوب و اون بشبنيك دينارك طلبنده مصرانه ثابتقدم اولوب بونك احضار و اعطاسي قابل اوله مديغي حاده قتل و اعدام ايده چكني اهالي به تبليغ و تكليف ايلدي و خيلدين خيلي مملكتيه طوغري ايلروادي نهايت الامر (غز) موصل شهرينه قريب بر موقعه نازل و مملكتك دست ضبطنه المسه فوق العاده مائل اولسيه قراوش نزلنده بولسان عسكر و اهالي ايله غزلك اوزرلرله هجوم ايدرك او كون صباحدن اخشامه قمر شدتلي محاربه ايدوب اقشام مفارقت و فرداسي كوني على الصباح ينه غوغا و حربه مباشرت ايلسوب لكن بو محاربه ده قراوش مغلوب و مهزيم اولسيه درحال خانه سي ييش كاهنه بر قايق احضار ايدرك بر نفر خدمتكاريله قايقه ركباً فرار ايتدي

« غز » موصله كبروب قراوشك مالك اولديغي كافة ذيقيمت اموال و اشيا سني و مواشي و حيواناتي نهب و ضبط و مملكتك رشته اداره سني كندي دست استقلايلته ربط ايلدي

قراوش كندي نفسي او آتش مخاطره و مهلكه دن قور ناروب ركب اولديغي قايق ايله نهر ايد « ايسار » نام مملكتيه موصلت و اوراده اقامت ايلدي

« انباردن » ملك جلال الدوله جانبنه بر ادمنی اعزام و وقوع عبولان احوال
 فلاتت اشتمالی حکایتله استرحام اتمسیره جلال الدوله کندوسنه امداد ایتک
 اوزره دران امرای عرب واکراددن بعض ذواتی معیت ورفاقتنه وبره رك
 « دبیس ابن مزیدی » تعیین وارسال ایلدی « غز » موصل ولایتسده
 استقرار اتمسره مبنی بکرمی بیک دیناری اخذ ایتک اوزره اهالی موصله
 توزیع و تقسیم ایلدی ایسه ده اکثریسنک نفودی موجود اولدیغندن اموال
 و اراضیلرینک حجتلرینک بدل اوله رق اعطاسنه مجبوریت کوستردیلر
 و بوندن غبری درتیک دیناری غزک بعض جماعت خاصه سی اولمق اوزره
 موصل اهالیسنندن « ابن فرغان » یانه ترك ایدوب بعض اساتده و دأره
 ادک خارچنده حرکات و فحشیانده بولندقلرندن و حتی بر خاتونیده جریحهدار
 ایلدکلرندن « غز » ک اتباع و عونیه سینه اهالی ارسنده بعض مرتبه مشاجره
 ظهور ایتکله « غز » ابن فرغانک صاجلرینی قطع ایتدیروب بونک مقطوع
 صاجلرینی و الدهسی مزبوره بوزندن جریان ایدن قانه بویابوب خلقک عروق
 و اعصاب غیرتلیرینی تحریک ایدر صورتده فریاد و فغان ایدرک ازقه و اسواقده
 متمادی طولاشدیغنی کورنلر فرغانک یانه کیدرک و کمال شدت اوزره حرب
 وجداله آغاز ایلهرک محاربه ارسنده « غز » ک ادملرندن فرار ایدوب
 خلاص اولان یدی نفر دن ماعداسنی قتل و اعدام ایلدیلر

ذکر اولنان یدی نفر دن (منصور) (حصبا) نام موقعه واروب
 واوراده کندوسنه بر درجه به قدر چکی دوزن و پروب (کوکناشی)
 الهرق تکرار موصله عودت ایلدی

در تیوز اوتوز بش سنه سنده و رجب شریفک بکر میسنده منصور
 سل سیف ایدرک موصلده بعض اهالی بی قتل و اعدام و احوال و اشیلرینی
 یغما ایلهرک اون ایچی کون قدر مملکتده اقامت و ارام ایتدی و قصور
 قلان اهالی منصورک حال و حرکتنی تحسین و فوق العاده حرمت و اطاعت
 ایلدوب کندوسنه النجا و طریقده بری بری اوزرنده بولنان مقتوللر تعفن

ايلدکلرندن حفره ل اچيله رک جله سنی تدفين ايلديلر
 اولجه « خليفه » نامنه خطبه تلاوت ايلدسی معتاد اولديغی حالده بودفعه
 « طغرل بك » نامنه خطبه او قئمنسه قرار ویرديلر

بونلرک شو بلدلدده ارام واقاملتری امتداد ايلديکی جهته (جلال
 الدين ابن بويه) جريان ايدن وقوعاتی حاوی (نصر الدوله ابن مروانه)
 بر شکایتنامه یازوب ديرکه (بزم عبيدمنزک سيزک بلاد کزی قصد ايلديکی
 خبرینی الیورم حالوی انلره مال بدل واعطا ايلديورسکن نفوذ و ثغر صاحبی
 اولديغکن دن کفارک قتالنده معاونت ايلنلره مال و نفوذ و فیره ویرمليسکن)
 ديمسی اوزرينه بونلردر حال وان طرفلرينه رحلت و اورازده غصب
 و غارت ايلديلر

(طغرل) بکک « جلال الدوله » به یازمش اولديغی بر اعتذار نامه ده
 بو ترکمانلر بزم عبيدمنز و خدامنز و تبعه صادقمن اولوب دائماً امره
 امثال و اطاعت ايلدرل ايدی و ائقناکه « ال محمود ابن سبکتکين » خطبه
 او قوتغه جسارت ايلدی بونلرده دائره اطاعتدن چيقوب ايقاع انواع
 فتنه و فساد ميل و انهمالك ايلدرک کنسدی عسکرمنزه بزى خراساندن
 چيقارديلر شمسی الجا ايدوب عفو و غفران طلبننده درل سزه لايق
 و شایان اولان انلری منسوب اولدقلری سنجاقلرينه کوندرمکدر

(انبار) ده بولنان (قراوش) بو جمعیت عظيمه به مقاومت
 ايتک قولای بر شیبی اولديغی ييلديکنسدن بنی عقيلک جله سنی و ديس
 بن مزید قبائلينک کافه سنی بر برلینه جمع و الحاق و عقد پوند اتحاد
 و اتفاق ايله قوتلری غایت بيوک بر اردو هيئتتی تشکيل ايلديکی حالده
 (قراوش) قومانداسی التنده اوله رق موصلده بولنان غزلک اوزرلینه
 مهاجه ايلدرک اخذ ثار و انتقام ايتک و صووک درجه به قدر فداکارانه
 محاربه ايلک اوزره قيام و حرکت ايلديلر

غزل بونلرک حرکتلرينی خبر اندقلری انده اطراف و جوارد بولن
 قبيله لرينک جله سنی طوبلايوب و قراوش دخی بورايه کلوب سنه مر قومه

شهر رمضان شریفک یکر منجی کونی عظیم بر محاربه و مقاتله به مباشرت اولنه رق وقت ظهره قسدر غزل غلبه چالدیلر ایسه ده بعده عربلرک بوزولدقندن صکره دوزه لوب دلیرانه و شجیهانه ضایت شدتلی محاربه به تکراراً مبادرت ایتملرینه غزل اگر چه مقاومت ایتمک و بونلره مغلوب اولماق اروزونده بولندیلر ایسه ده بر کره پای مقاومت و ثباتلرینه تنزل کلدیکندن و طالع مظفریت «قراوش» جهته توجه ایلدیکندن عربلر غزلی بر صورتله بونغازیوب قیردیلر که چله سنی محو اولق درجه سنه کتیروب از بر مقصداری آنجق سیف و سهام جلادتلرندن خلاص اوله یلدیلر

عربلرک قتل ایلمش اولدققلری غزلک حفردرله آندقلری رؤس و جنازه لرندن بشقه پک چوق رؤس مقطوعه لرینی قایقلره وضع ایدرک بغداد جانبنه کوندر دیلر ایسه ده بغدادده بولنان اترک بوندن خبردار اوله رق رؤس مزبوره بی بولدن اخذ ایله دفن ایلدیلر بو غزلک مملکتلری اولان (غز) دن چیقهللی آلیق باصدقلری بو قدر ممالک و بلدانده غلبه ایله شهرت و دهشتلری هر طرفه شایع اولدیغی حالده موصلده قراوشک شو مظفریتی انظار عمومیه ده پک بیوک شان و حریت غزلک موجود آصلیلرندن سکرده بری فرار ایده یلوب ماعسدالری محو اولدیلر

درتیوز اوتوز ایکی سنه سننده ملک العراق (جلال الدوله) ایله قراوش اره لرنده بعض مرتبه اختلافی و محاربه تحداث ایدر ایسه ده در حال میانه لرنده صلح قرارلشدی

درتیوز قرق اوچ تاریخنده قراوش قرنداشی «زعیم الدوله» ابو کاملی قبض و حبس ایلوب موصل حکومتی دست ضبط و اداره سننه آلدی

سنه مذکورده (زعیم الدوله ابو کامل) برادری حقنده ارتکاب غدر و ظلم ایدرک موصل حکومتی اغتصاب و بر سنه صکره دست اجل کتیه سنی تودیع زبر توایب ایتمکله عم زاده (قریش ابن بلران) قراوشی

مقامه اعاده ایتمک طلب وارزوسنده بولندی ایسه ده ارالزنده ظهورایدن
منازعه دن طولایی قراوش ینه محبسه اعاده ابدیلرک (قریش) موصلده
حاکم اولدی

درتیوز قرق درت سنه سنده قراوش قلعه جراحیه ده محبوس اولدیغی
حاله ترک دغدغه حیات ایتمکله نقشی اورادن جلب اولنوب موصلک
جانب شرقیسنده واقع (تل توبه) ده دفن اولندی

درتیوز قرق سکر سنه سنده سلجوقی (سلطان طغرل) ایله قریش
بیننده اختلاف و قوعنه مبنی سلطان مشار الیه موصلی ضبط ایله قرنداشی
ابراهیم نیالی اورایه والی تعیین ایلدی ایسه ده بعده قریشک عرض اطاعت
والتماسی ارزرینه زیر اداره سنده بولان . موصل . نصیدین . تکریت
وانبار . وسائرینی قریشه اعاده ایلدی

درتیوز الی تاریخنده (طغرل) بک بغدادده ایکن برادری (ابراهیم)
دائرة اطاعتدن چیقوب و برادرینک عسکرینی ککندوسی زیر اداره
و قومانداسنه آلوب (همدانه) طوغری حرکت ایلدی ایسه ده بونک بو
بولده حرکت ایلدیکنی (طغرل) بک استخبار ایتمیله درحال طوتدیروب
قتل و اعدام ایلدی

(طغرل) بک بغدادده اون اوچ ماه اقامت ایلوب فقط بو مدت
ظرفنده خلیفه ایله بر کره کورشمک میسر اوله مدیغدن (آل مروان) ک
دست اداره سنده بولان « دیار بکر » طرفته متوجهاً حرکتله اورایه
بالوصول دیار بکر و نواحیسنی ضبط و استیلا ایدرک و موصل و لایتنی برادری
(ابراهیم) ه ترک و تودیع ایلیه رک ککندوسی بغدادده عودت و اوراده کبرای
عسکریه و سائر اشراف بلدیبه ایله الفت و انلر ایله (خلیفه) ایله کورشمک
اوزره حضورینه چیقمهغه صرف مساعی و غیرت ایلدی

بر کون خلیفه البسه فاخره خلافتی لابس و بر مقام عالیده مهیا
بولتان سریر خلافته جالس اولدیغی و کبرا و اعیان و اشراف موجود

اولدقلىرى حالده (طغرل بك) حضورينه داخل وقتلم اولوب درحال
رخسوده روى زمين عبوديت و تعظيم وبعده خليفهك دست مهابت
بيوستنه جبهه ساي تكرم و تثيم و صادر اولان امر و اشارتى اوزرينه
اوده بر كرسى احترام و رعابت اوزرنده قعود ايدرك مترقب ظهور
لطف عجم اولدى

خليفه كندوسنه خلعت و امرايه مخصوص علامت و اماره يي و برمكه
ترفيح وقع و حيثيت ائتميله دفعه ثابته معامله لطفيه سنه متشكراً بوزيني
برلره سوردى و خليفهك دستى اوپدى

و اورادن قالقوب مقام و مأوانه عودت ايدوب خايقيه الهى بيك
دينارى و قبيله اراكدن مسلح و سوارى اوله رق الهى نفر مملوكى و سائر
اقشه نفيسه يي تسيار و تقديم ايلدى

او تاريخنده (قريش) ابن بدران (ياسرى) ايله برابر بغداده
داخل و اوراده خيلى مدافعه و محاربه ظاهر و حاصل اولدقندى صكره
(منصوريه جامع شريفنده) مستنصر العبيدى) نامنه خطبه تلاوت
و خليفه يي بغداددن چيقاروب دارالخلافتى نهب و غارت ايتد بريدلر كه
اوزمان « طغرل » بك برادرى (ابراهيم) ده (قريش) ايله متفقاً
برابر ايلدى

بعده (طغرل بك) ينه بغداده عودت و (ياسرى) اورادن
فراره سرعت ايتدى

قريش ابراهيم ايله اتفاق و اتحاد ايدرك بو قدر شور و شرك و بو قدر
اخلال آسايش بنى بشرك و قوعنه بادي و باعث اولديغنه نادم و پشيمان
اولوب بيان اعتدار و كندوسنه امنيت كامله حاصل اولمق اوزره بعض
خيام والات و ادوات حريه يي اعطا و تسيار و بالذات خليفه ايله طغرل
بكك يانه كيدوب حاجب كمي قپوسنده طوردى و استرنيك عنانتي
النده طوتنى بو اراق عسكر يتشوب (ياسرى) قتل و اعدام ايلديلر

(طغرل) انک سرمه تطوعنی خلیفہ نیک حضورینہ ارسال و تقدیم و خلیفہ دہ
انی مناسب بر محله تعلیق ایدوب اموال و اشیاسنی و اولاد و نسا سنی اخذ
و ضبط ایتدیبار

در تیوز الی اوج سالندہ (قریش ابن بدران) دخی نصیبین نام
مملکتدہ وفات ایتکلہ یرینسہ اوغلی شرف الدولہ ابو المکارم استقرار
و (ملک الرحیم) دخی ارتحال دار قرار ایلدی
در تیوز الی بش سنہ سنندہ طغرل بک دخی ترک خائلمہ این و آن ایلدیکندن
زام حکومت برادری زادہ سی (الب ارسلان بن داود ابن میکائیل
ابن سلجوق) بدینہ انتقال ایلدی

در تیوز الی سکز سنہ سنندہ (الب ارسلان) انباری قطع و تفریق
ایدک موصل ایله برابر شرف الدولہ بن قریشسہ بخش و اعطا ایتدی
چونکہ « الب ارسلان » انک سایہ سنندہ کسب امتیاز و جسامت ایتشد
در تیوز یتش ایکی تاریخندہ « الب ارسلان » قتل اولندیغی جهتمله
مقامنہ اوغلی « ملکشاہ » قائم اولوب فقط کندوسیلہ مسلم بن قریش
ارہ سنندہ بر منافرت و مخالفت ظہورہ کلدیکندن « فخر الدولہ ابن جمہرلہ »
منفقاً عسکر سوق ایدوب و قوغبولان محاربه دہ « مسلم ابن قریش »
مغلوب و منہزم اولسیلہ یتش بدی تاریخندہ « آفسنقر » موصل ولایتنہ
مالک اولدی کہ بو ذات عماد الدین زکینک پدری اولوب قسیم الدولہ
لقبیلہ ملقب اولشدر

در تیوز یتش سکز سنہ سنندہ « فخر الدولہ ابن جمہیر » دیار بکر
ومیا فارقین و جزیرہ ابن عمری و سائر بلاد مروانی منصور بن نصر
احمد بن مروان دن اخذ و ضبط ایتسیلہ ارتق دولت ال مروان منقرض
اولشدر (فسبحان من لا یزول ملکہ)

در تیوز یتش طقوز تاریخندہ (ملکشاہ نوب الدین بن زکی) بہ
الب ارسلانک دخترینی تزویج ایدوب حلب قطعہ سنی « آفسنقر » ک ادارہ سنہ
تو دیع و تسلیم ایلہرک کندوسی بغداد و عودت و در تیوز سکسان بش سنہ سنندہ

ملکشاه سمرای بقایه رحلت ابتدی
 «تش» سلطنته هیرم افکار بیه دیک حرص و طمعی اغلا واقسنقرله
 رابطه اتحاد و اتفاق ربط و اعلا ایدوب غصباً و جبراً «نصیبین»
 قطعه سنی و موصل شهرینی استیلا و تسخیر و ابراهیم بن قریشی اسیر
 و موصله «علی بن مسلمی» نائب نصب ایدرک ارسال و تسیر ایلدی
 بعده «اکربوغا» و برادری «طنطاش» موصل شهرینی تحت
 محاصره بیه الدقلری صروده «علی بن مسام» موصلدن فرار و طقوز
 ماه موصلی محاصره ده قالدقندن صکره «کربوغا» بلا جسدال ولا غوغا
 دست ضبطنه الدقدن اوچ کون صکره «طنطاش» ی قتل و اعدام ایدرک
 ایصال دار بقا ایلدی (دولت بنی المقلد) لندن موصل زائل و دولت
 ال حدان وادی انقراضه و اصل اولدی

بیت

«ثم اتفقت تلك السنون واهلها»

«فكانها وكانهم احلام»

در تیوز طقسان بش سنه سنده کربوغا از ریجانه تابع «خوبه» ده
 ارتحال دار بقا ایلدیکی زمان بونک طاملی «حصن کیفا» به و «موسی
 الترکانی» موصله مستولی اولدیلرکه «سیف الدوله جکرش» جزیره بن
 عمره مالک اولمشیدی

جکرش موصل شهرینی قصد و نیت ایدرک کیسدر ایکن بولده
 نصیبین قطعه سنی ضبط و استیلا ایتسیله موسی الترکانی «جکرش» قتل
 ایچون موصلدن خروج ایتش اولدیغی حالده عساکر موجوده سی کدوسنه
 غدرا بیه ریک «جکرش» طرفنه میل و تبعیت ایلدکلرندن «جکرش»
 موصل شهرینی تحت محاصره بیه المسیله موسی الترکانی «حسن کیفا» بی
 اعطا ایدرک دیار بکرده بولنان «سقمان» جانبندن استمداد و استنصار
 ایتدی اوزرینه «سقمان» دران مالک اولدیغی قسوه عسکر بیه سنی

استحجاب و موصلہ متوجہاً تکابو و شتاب ایلدکده «چکر مش» موصلدن
 فرار و محل اخره نقل و قرار ایدوب و موسی التریکانی دخی کندوسنه
 ملاقات ایتک قصدیله موصلدن چیقوب ککیندر ایکن کندی عسکری
 کندوسنه هجوم برله (کوانا) قریبہ سنده قتل ایلدوب بر تپه اوزرینسه
 دفن ایلدیلرکه الان ذکر اولنان تپه به (تل موسی) تعمیر ایدرلر
 (سقمان) اورادن (حصن کیفایه) و چکر مش دخی موصله
 عودت ایدوب چکر مش بوراسنی محاصره ایدرک صلحاً دست ضبط
 و اداره سنه المشدر

شیموز سنه سنده (جاولی محمد سلطان) چکر مشک ید اداره سنده
 موصل و اعلمی قطع ایتسیله چکر مش انکله مقاتله و مدافعه قصدیله
 عساکر موجوده سنی آتوب و (محفه) نام موقعه قدر کیدوب اوراده
 و قوعبولان حرب و جدالده کندوسنه فالج علی عارض و طاری
 و لشکری بالطبع مغلوب و منهزم و چکر مش اسیر اولدی (جاولی)
 اورادن سرعتله حرکت ایدرک بالوصول موصل شهرینی تحت محاصره به
 المسی اوزرینسه (چکر مش) زاده زنیکی اون بر یاشنده اولدیغنی حالده
 موصل اهلایسینی آتوب مقاومت و مدافعه به اقدام و غیرت ایتکده و جاولی
 چکر مشی موصلک اطرافنده طولاشدیر مقده و مملکتک جاولی به تسلیم
 اولمسنی امر و اصرار ایلکنده اولدیغنی حالده التمش یاشنده اوله رق
 چکر مش ترک دغدغه بود و نبود ایلدی

حال حیانتده موصلک سورینی تعمیر و ترمیم و هر جهتی اعداسنه
 مقاومت ایتک اوزره تقویه و تحکیم ایتشدیر

بعده سلجوقیلردن بلاد روم مالکی (فلج ارسلان ابن سلیمان ابن
 قتلش) موصل و لایتک سیدعونه تسلیم ایللرینی آمر جاولی به بر مکتوب
 کوندردی و (نصیبین نام موقعه قدر کلدی جاولی بونک بو معامله
 و حرکتلرندن معلومات آلدیغنی انده عارض اولان خوفی و دهشتندن طولابی
 موصلدن (رجبه) به فرار ایلدی

بشپوز بکر می بش سنہ سی رجب شریفندہ (قلیچ ارسلان) موصل
شہرینی دست ادارہ و تسلیہ آوب اوغلی ملکشاہ اون بریاشندہ اولدیغی
خالده پدری طرفندن نائب اوله رق استقرار و تسویہ امور و مصالح عبادہ
ایستار ایاشدر

بو حال ملات استمکک تأثیرات شدیدہ سنہ نحمیلدہ میهرک (جاولی)
(حلب) امیری رضوان و سائر همعنان ابلہ ذی القعدہ نک بکر میسندہ (خابور)
اوزرینہ قیام و حرکتہ اورایہ وصولرندہ وقوعہ کلان مقاتلہ شدیدہ
(قلیچ ارسلان عسکری منکسر و منہزم اولسیلہ) قلیچ ارسلان (درحال
کندوسنی) خابور) نهرینہ القا ایلدی و بر قلیچ کون صکرہ نعیشی ظاهر اولغله
(خابور) قریہ لرندن (شماییہ) نام قریہ دہ دفن اولندی

بمدہ (جاولی) غوغاسز وجدالیمز موصل شہرینی تکرار دست
ادارہ و ضبطنہ الدی و قلیچ ارسلانک اوغلی ملکشاہ بالضررہ کندوسنہ
البحا ایلدی

بشپوز برسنہ سنندہ سلطان محمد مورودین ظنطاشی ابلہ خبیلی عساگری
سوق و تسیار و موصلی تحت انحصارہ المسیلہ عساگر مر قوہ و ہیئت حکومہ
کاملا اورایہ کلیمزدن اول (جاول) رحبہ یہ فرار و اورادن قرب اصفہاندہ
بولان سلطان محمدک نزدیکتہ کیدوب کندوسنہ تابع اولدی

بشپوز بش سنہ سنندہ (سلطان محمد) موصل مالکی بولان (مورود)
عساگر و فیرہ و اجناد عظیمہ و برہرک افرنج ابلہ محاربہ ایتمک اوزرہ شامہ
متوجہاً موصلدن متراجل ورہا نام محله نازل اولوب فقط اورایہ مالک
اولہ مدقلرندن و (حلب) شہرینہ واصل اولدقلرندہ مالک (حلب)
رضوان دخی مملکتک قبولرینی بونلرک اوزر لرینہ سنوبند ایدرک بونلر اچری
کیرہ مدکلرندن اورادہ (معرہ) یہ کیدرک بیدارندہ افتراق حاصل اولاش
و چونکہ غرضلرینہ نائل اولہ ما مشارددر

بشپوز بدی تاریخندہ جنود منصورہ اسلامیہ اجتماع ایدوب • موصل

وسنجار • ودمشق شام • ملکلری وسائر ارزو ایلدکلری برابر اولدقلری
 حالده دمشق شام ونواحیسنده بولنان اهل صلیب اوزرلرینه قیام و حرکت
 وبر هیئت عظیمه اورایه وصلت ایتدکلده واقع اولان محاریات شدیدیه
 لشکر اعدا مقاومت ایدمهیرک منہزم وپریشان اولملری اوزرینه (قدس
 شریف) ونواحیسی هیئت عسکریه اسلامیہ طرفلرندن ضبط و تسخیر
 اولندی کذلک (طبریہ) قربنده و شهر محرم الحرامک اوچجیمی کوننده
 واقع اولان محاریہ دلیرانده لشکر اعدا منہزم وپریشان اولملریله عساکر
 اسلامیہ مظفر ومنصور اولدقلری حالده (دمشق شامه) داخل و بوراده
 دخی مقصدلرینه نائل اولدیلر

(مودود) ایله شام صاحبی (طفنکین) شهر ربیع الاولده صلوٰۃ
 جمعه بی بعدالادا جامع شریفک حولیسنده یورورل ایکن (باطین) بقتہ
 اوزرلرینه هجوم ایدرک النده بولنان خنجری ایله مودودی فنا بر حالده
 جرح ایلدی و متعاقباً کندوسیده قتل اولندی (مودود) اوراده بولنان
 (طفنکین) خانہ سنه کیروب صائم اولدیفندن انظار ایتیمی کندولرینه ابرام
 واصرار ایلدش ایسده افطار ایتیرک یوم مذکورده صائم اولدیغنی
 حالده ترک جامہ حیات و امانتی تسلیم بیدع کائنات ایلدیکندن نعش عالیلری
 آولا (شیخ دقاق) قدس روحه الخلاق تربة شریفلرینه دفن وتودیع
 اولنوب بعده اورادن چیقاریلوب و بغداده نقل اولنوب ثانیاً اوراده
 (امام اعظم ابی حنیفه) رحمہ اللہ حضرتلری جوارینه دفن وتسلیم ایلدش
 و بعده اوردنده اخراج ایلدیلهرک ثالثاً اصفهانہ نقل اولنوب اوراده تواری خاک
 عطر ناک اولمشدر

کندولری غایتله عاقل وبر صورت فوق العاده منصف و عادل
 وجود و سخاوتده فائز الاقران والامائل بر ذات ملکخصائل اولدیفندن
 «الشیخ عمر بن الوردی» قدس اللہ روحه حضرتلری انک حقیقده شو
 قطعہ غزالی نظم و انشاد بیورمشلردر

(قطعه)

(غزا و صلی صائماً و عاکفا : وکل الظاهر بالباطن)
 (ثت حفرات تملت به : یا اشرف المسکن و المساکن)

اشبو تری تاریختک مأخذ لرندن بولنان بر تاریخ مؤلفی قطعه مذکور ه نك
 مصرع رابعنده اولی و اعلى اولان (یا اشرف المسکن بالساکن) اولقدر
 دیشدر

(اتابکان حکومتی) بشیوز سکن سنه سنده اقسنقر البرسقی موصل
 ملکی بولنان مودودک بر تقرب ایله قتل و اعدام ایدرک مملکتک کندی
 ضبط دستنه کچیرلسنه متوجه اولوب مودودک امرا و عسکری غزاده
 اولدقلرندن مار دین مالکی اقسنقر اشبو امل و ارزوسنه نائل اولمشدر

بشیوز طقوز سنه سنده (محمد سلطان) موصل مملکتی اقسنقر البرسقی
 التدن اخذ ایلوب دیگر بر کسه یه اعطا و توجیه ایتش و (اقسنقر) ک
 دست اداره سنده یالکز (رحبه) قالمشدر

بشیوز اون بر سنه سنده (محمد سلطان) ترک دغدغه ابن و آن
 ایتسیله کرسی خلافته اون درت یاشنی نجاوز ایدن اوغلی (محمود)
 قعود ایلدی

بشیوز اون ایکی سنه سنده (آقسنقر البرسقی) بر مأموریت ایله بغداده
 ارسال و بعده موصلدن عزل و انفصال ایلدی

بشیوز اون بش سنه سنده ذکر اولنان (آقسنقر) موصل و سنچار
 و الجزیره و نواحیسنه نصب و تعیین اولنهرق تدابیر امور ممالکسه صرف
 مساعی و اشتغال ایتکده ایکن علاوه مأموریت اولق اوزره کندوسنسه
 (واسط) و نواحیسی اعطا اولنوب توسیع دوائر مناصب و ترفیع درجات
 مراتب ایلدی

بشپوز بکرمی سنه سنده (آفسنقر برستی) جمعه کونی ادای ضلوة
 اثناسنده (باطنیه) فداییلرندن بریسنک خنجریله شهید اولدیغی انده بر
 قاج شخص هجوم ایدرک شخص قاتلی قتل واعدام ایلدیله بعده بر سنه
 قدر اوغلی « عز الدین مسعود » موصل ولایتی والییکنده بولنوب بشپوز
 بکرمی بر تاریخنده بوده وفات ایتکله آفسنقرک دیگر اوغلی « عمادالدین
 زینکی » موصل حکومتی دست اداره سنه آلدی

« آفسنقر برستی » فی الاصل ترکیاً مملوکلرندن اولوب غایت شجاع
 و دیندار و ولایة اخیاردن عدالتله شهرت شعار بر ذات مکارمکار ایدی

« عماد الدین زینکی » پدری زماننده (واسط) و بصره والیسی
 اولوب پدری (آفسنقر) وفات ایتد کدنصکره بغداد شخهلقنده اولدیغی
 خالده برادری (عز الدینک) وفاتی اوزرینسه موصل ولایتی اعمال
 مربوطه سیله برابر عهد سنه توجیه اولندی موصل ولایتی انا بکاک دست
 استقلالرینه بونک زماننده کجیدی

بشپوز بکرمی بر سنه سی شهر رمضانده (عماد الدین زینکی)
 موصله واصل اولوب اداره امور حکومتیه مبادرت ایلدی (نصیر الدین) ی
 قلعه دیزداری و (صلاح الدین) ی امیر حاجب و (بهاء الدین) ی قاضی
 القضاة تعیین ایلدی : و موصل ولایتنه دأر ایشارینی محور لایقنه وضع
 ایلد کدنصکره جزیره ابن عجره کیدرک ممالیک بر سقیمه نك مخالفتلری
 جهتیه محاصره و محاربه ایدرک بالتضیق بلده بی امان ايله (عمادالدین)
 تسلیم ایلدیله بعده . نصیبین . سنجار . خابور . حران . طرفلرینسه
 کیدوب اورالینی دخی دست ضبط و اداره سنه الدی بو تاریخده اورفه
 و سروج و بیره جک و سائر بعض نواحی و قصباتی رؤسای افرنجیدن
 (ژورسلین) یندن اخذ و ضبطنه اهتمام ایتکی (عماد الدین) تصور
 ایتدی ایسده اوصرده موفق اوله مدی

(آفسنقرک) ایام حیاتنده حلبده اقامه ایتش اولدیغی اوغلی (مسعود)

وفات ایلد کدنصکره موصله کیدوب (حلبه قوبان) نامنده بریسنی وبعده
 « قلع ایه » نامنده بر دیکرینی متسلم نصب وتعیین ایتشیدی « قلع ایه »
 حلبده مظالم شدیدیه ارتکاب ایتدیکندن اهالی متنفر اوله رق عموماً بنی
 ارتقدن حاکم اسبق « بدر الدین سلیمان بن عبد الجبار » اطاعت وسنة
 مرقومه شوالنک ایلکجی صالی کیجه سی بغته اهالی هجوم ایدرک « قلع ایه »
 ایله اتباعی محاصره ایتدیلر . بو حوادث و کیفیت اطرافه عکس ایتدکده
 « منیج » صاحبی « حسان » و « بزاعه » والیدی « حسن » اصلاح ذات
 البین ایچون حلبه عزیمت ایلدیلر لکن مصالحه ممکن اوله میوب « اورفه »
 وانطاکیایه متصرف اولان « ژوسلین » افرنجی حلبی ضبطه قیام ایلش
 اولدیغی حالده اهالی اطراف شهری خندق لره محافظه ومدافعه ایتدکده
 ایدیلر بو حال سنة مذکوره ذی الحجه سنک نصفه قدر ممتد اوله رق اول
 ائنده « قره قوش حسن » موقه حلب والیکنه بالتعیین ییلرینک اصلاحی
 ضمننده « بدر الدوله » ایله « قلع ایه » موصله جلب ایدیلرک اراری
 بولندی ایسه ده « قلع ایه » ک حلبده اقامه ایلدیکی « ابن بدیع » اهالی
 طرفدن سوء قصده مصادف اوله چتینی استماع وجعبه قلعه سنه فرار
 ایتشیدی

حاجب جوارنده فرنگلر بو قاریشقلقدن بالاستفاده مملکتی ضبط قیام
 ایتک اوزره اولقلری « عماد الدین » ک مسموعی اولدقده ابتدا حلب
 ایشلرینی یولنه تومغی دیکر ایشلره ترجیح و بناء علیه . اورفه . وسروج
 طرفلرنده بر مدت امرار وقت وزمان ایدوب بعده حلب جانبنه عزیمتله
 اوراسنی ضبط ایلدی

حاجب قطعه سی (عماد الدینک) پدری طرفندن (امیر قره خان) ه
 توجیه اولمش اولدیغی حالده او صره ده حاکم شام (طغتمکین) بدینه
 انتقال ایتشیدی

بشیوز یکر می اوچ سنه سنده عماد الدین موصلدن برالشام طرفنه
 کیدر ایکن فرات نهرینی عبور ایلد کدنصکره افرنجله واقع اولان غزا

وجهادنده (طفتکين) طرفندن طلب معاونت ومظاہرت ايتدکده
 (طفتکين) اوغلی (سویج) ی (جا) یه کوندر ب عمادالدين (سویج) ی
 قید و بند ایدرک حبسه القا و اموال و اشیا و خیام کبی شیلری یغما
 و انواع معاملات غیر لایقه غدریبه بی اجرا ایلوب (سویج) ايله برابر
 بولنان عسکری امراسنی دخی حبس و توقیف ایلدیکندن اورالقی جا
 بلده سی عسکر دن خالی و درون شهر ده یانکز اهالی قالدیغندن دران
 کیدرک جانی دائره اضاعتنه آلدی و متعاقباً (حص) شهرینه دخی کبروب
 اوراده خاکم بولنان (فرخان) ده جلب و حبس ايله حص شهرینک کدوسنه
 تسلیم اولمسنی تکلیف ایلدکده « فرخان » روی مخالفت و سد متین م. نعت
 کوستره مدیسه ده حصده کی اوغلی و عسکری موافقت ایتیرک مقاومت
 اتمکده مباشرت ایلدکلرندن عمادالدين حصی ضبط و استیلا ایلکدن عاجز
 قالب « سویج » ايله سائر امرای محبوسینی استیجاب ایلیرک موصل
 ولایتنه عودت ایلدی

بشپوز بکرمی درت سنه سنده « عمادالدين » عسکرله حصن الاتاربه
 محاربه ايله اوراسنی ابادی افرنجدن اخذ و ضبط ایلدکدنصکره تخریب
 ایتدی

بشپوز بکرمی الی سنه سنده خلیفه مسترشد ايله « عمادالدين »
 اره سنده بر نوع مخالفت ظهور و حدوث ایلدیکندن (عمادالدين) حله
 حکمداری (دیش ابن صدقه) بی برابر آوب عسکرله عزیمت و خلیفه
 عسکريله « عباسیه » یه و عمادالدين (مناریه) یه نزول ایلدیلر

رجب شریفک بکرمی برنجی کونی (حصن البرامکه) ده طرفینک
 بربر ليله التقا و شد تلججه جدال و غوغا و قوعيله عمادالدين خلیفه نك معیتده
 بولنان عسکرک صاغ جناخنه چار بوب منهزم ایلدی ايسه ده خلیفه عسکرینک
 صول جناخده کی بقیه سیله ابتدا دیسک و بعده عمادالدينک عسکرینسه
 ضایعات و تلفات کایه ویردیرمکه موفق اولدی

بشپوز بکرمی بلی سنه سنده مسترشد خلیفه ارزاقی کثرت اوزره

موجود اولدیغی جهته اوج ماه مدت مقصداری تحت محاصره به آمش
 وعاقبت عمادالدین سنجاره فرار و خلیفه موصلده قرار ایشدر
 بشیوز بکرمی سکر سنه سنده عمادالدین بلاد اکراده عزیمتله (عقره) بی
 و حکاری قلعه سنی و کواشی دست ضبط و تسخیرینه آمش و مسترشد
 خلیفه ابله عقد رابطه صلح و مسالمت ایشدر
 بشیوز بکرمی طقوز سنه سنده طغرل بکک وفاتی وقوع بولدیغندن
 و برادری (مسعود) طاب ساطنتده بولندیغندن مسترشد خلیفه ابله ییلرنده
 واقع اولان منازعه عاقبت محاربه بی انتاج ایتمکله وقوع بولان محاربه ده
 طالع مظفریت (مسعود) جانبده توجه ایلدی بی جهته خلیفه نک عسکری
 مغلوب و پریشان و خلیفه نک دخی خون زندگانی و حیاتی روی زمینه
 ریزان اولسیه مقام خلافت اوغلی (راشد) اصعاد واقعات و در عقب
 اجرای اصول بیعت عباد اولمشدر

بشیوز اوتوز سنه سنده (راشد خلیفه) مقام خلافتدن اسقاط
 ایلدی بکندن اورادن عمادالدین ابله موصله عزیمت ایلوب و برینه عی (المقتنی
 بالله) خلیفه اولوب کتدوسنه بیعت اولمغله مسعود بغداده داخل اولسیه
 اوراده راشد خلیفه نک خلعی حقیقه بر عرض محضر ترتیب و موصل
 جانبده ارسال و تسرب ایلوب وصولده موصل قاضی القضاتی طرفندن
 ذکر اولتان عرض محضر اوزرینه حکم ایلدیله رک بشیوز اوتوز بر سنه سی
 رجب شریفده (المقتنی بالله) نامه خطبه تلاوت و عمادالدینک واردانی
 توفیر اولنه رق رعایت اولندی

بشیوز اوتوز ابکی تاریخنده عمادالدین حص و حصن المجدل
 و ایناس قطعه لرینی دست اداره سنه المش و بشیوز اوتوز اوج سنه سنده
 موصل ولایتده عودت ایلد کدنصکره شهرزور مالک اولمشدر

بشیوز اوتوز یدی تاریخنده عمادالدین جیس و قشبیکی واشب قلعه سنی

اخذ ایلدکن صکره سرابا تخریب ایدرک اکا بدل عمادیه قلعہ سنی بنا
وانشا ایشدر کہ ذکر اولنان قلاع و مواقع زمان اوائلندہ اکرادک
اولدیغی حالده بو تاریخده عمادالدین مالک اولمشدر وحتی سعرد وخیران
ودیاربکر جوارنده کی حصن ذی القرنینہ قدر ممالک و بلدانی ضبط ایشدر
بشیوز اوتوز طقوز سنہ سنده (رها) بی ونهر فرات اوزرنده
بولنان مواقع و حصونی و جهت شرقیه سنده واقع اولان بلاد و اماکنی
سعیف جلادت و قهر بله طایفه افرنجدن اخذ و ضبط و (بیره) بی
محاصره ایدرک موصله کیشدر کہ کندوسنه موصلده کی نائی بولنان
نصیرالدینک قتل اولدیغی خبری واصل اولمشدر بناء علیه یانده بولنان
سلجوقیہ دن (بارسلان) بن محمد عمادالدین زنگی موجود اولدیغی حالده
(شو بلده لک جله سی بارسلانک دست اداره سنده در بنده اتابکیم)
دیمیسی اوزرنده کندوسنه اتابک تسمیه اولمشدر کہ (اتابک) اولجه موصلده
زنگینک نائی ایکن بارسلانک خدمتده قائم و مداوم اولور ایدی زنگینک
دست اداره و ضبطنده بولنان بلده لره نصب دیدہ حرص و طمع اولدیغی
جهتله نایب زنگینک قتلی وقوعه اولوب دولتک کبراسی کندوسنی یعنی
اتابکی طوتد قلدن زنگی سریعاً موصله عودت ایشدر
عماد الدین زنگی موصله عودت ایلد کند نصکره اهل (بیره)
تکرار اورایه عودتدن قورقد قلدن (بیره) بی (ماردین) صاحبنه
نسلیم ایشدر

بشیوز قرق بر سنہ سنده (عماد الدین) علی بن سالم بن مالک
بن بدران بن المقلد) النده بولنان واندن ما عدا الارنده بر شی قائمان
«جعبه» قلعہ سنی محاصره ایلدی و عمادالدین زیاده طمعندن شو ایت
کریم بی تلاوت ایدر ایدی (ان هذا اخي له تسع وتسعون نعمة ولى
نعمة واحدة فقال اكفلنيها وعزني في الخطاب قال لقد ظلمك بتسوال
نعمتك الى نعاجه) عمادالدین زنگی به قلعہ نك اخذ و ضبطی مدتی بر از
متعسر اولوب امتداد ایلدیکندن (عمادالدین) جعبه قلعہ سنک صاحبنه بر

بر سفیر کوندروب (یا علی سنی بنم الیمن شمسی کیم قورتارہ جقدر) مؤداسنی سفیر تبلیغ وافادہ اتمسی اوزرینہ صاحب جبر (علی) ظاہرہ سفیرہ متوجہاً وغیباً عمادالدین زنگی بہ خطاباً (سنی دیار بکرہ محاصرہ اولدینگک زمان مالکینک اندن کیم قورتارڈی ایسہ بنیدہ او قورتارر) دیدکدہ الجی دہا قلعہ دن طیشاری چیقہمدن اول بر سہم ہلاہل کلوب امیر جبر (علی) بہ اصابت ایلدیکی اندہ (علی) درحال اورادہ روی ارضہ دوشر والچی انک شردن خلاص اولہرق عماد الدین جانہ عودت ایدر لکن امیر علینک سوبلدیکی سوزلرک تبلیغ و بیاتندہ اختیار تم و سکونت ایلدی

اورالتی مقتولک جماعتندن بر قاچ کسہ دفعہ زنگی اوزرینہ هجوم ایدرک اتی دخی اورادہ قتل و (رقہ) دہ دفن ایلدیلمر و درحال (نور الدین) بن محمود عمادالدینک خاتمی الوب و حلبہ کیدوب مالک اولمشدرکہ اوزمان سیف الدین غازی بن عمادالدین شہر زورده بولتوب بو خبر کندوسنہ واصل اولدوقدہ مملکتلرینک دست ادارہ سندن زائل اولور قورقوسیلہ بلا توقف موصلہ عودت و عسکریدہ برابر رجعت ایلدیلمر

لکن قبندہ جابگیر اولان خوف و اندیشہ زوال ممالک کترکجہ تعظیم و توسع ایلدیکندن طولانی زیادہ سیلہ مضطرب الحال و مشوش البال اولدیفندن الب ارسلانی طوتدیروب موصلدہ خمس ایلدی و بو حالہ موصل و جزیرہ و بلادا کراد (سیف الدین غازی) یدی ادارہ واستقلالندہ قالدی بشبوز قرق درت تاریخدہ سیف الدین غازی بن عماد الدین قرق درت یاشندہ اولدیغی و اوچ سنہ بر ماء اجرای حکومت ایلدیکی حالہ ارتمال دار بقا و (حسن نورالدین) نامندہ بر مخدومنی ترک صحن سرای فنا ایلدی و درحال شمشہ مہر دولت و حشمتی زوال و انقراض سحابی ما وراستندہ محو و نابود اولدی

بو سیف الدین غازی از ہر جہت اقران و امثالک سر بلند و ممتازی

وحسن صورت رسيرت وجود وسخاوت وشجاعت اصحابندن اولوب هر کون صباح واقشام عسکريته اطعام طعام ومن کل الوجوه نواقصيرينک اکال واتمانه ورفاه وراحتيرينک استحصالنه بدل همت واهتمام ايدر ايلدي والک اول سنجانجي باشنه الوب وبر طرفه سوق اولسان عسکريينک اورتاسنه کيروب سوارى وپياده عسکريله برابر کيدن سيف الدين غازيدر « سيف الدين » غازينک برادري « قطب الدين » مودود موصلده مقيم وموجود اولديغندن وزير « جمال الدين » واميرالجيش « زين الدين » ايله اتفاق ايدرك برادري غازينک بلاديني کندوسنه تملیک ايدجهککريته يمين واهل بلاده اطاعت ايليه جککريني تأمين ايلشدر ايلدي بعهده ماردين اميرى تيورطاشک قيزيني تزوج ايلدي که هنوز موصله داخل اولمامشيدى غازينک برادري اوراده وفات ايلدي « قطب الدين » اولادينک والدهلرى بو خاتون ايلدي

بشوز اللى سنه سنده « خليفه » مقننى بالله دقوق مملکتني تحت محاصره به الدقهه موصل جانبندن عسکر يتشه زک « تکريت » دخي محاصره اولنور ايسده موجود عسکر ايله ظفرياب اوله مديغندن بعهده زين الدين ارييله بولنان قطب الدين نائبنى طومتشدرکه اوزمان سليمان ابن محمد ابن ملکشاه بغداده کيدوب و « خليفه » طرفندن کندوسنه عسکر ويريابوب بلاد جبله مالک اولوق امل وقصديه اولطرفه کوندرلش واوراده برادريينک اوغلى « سلطان محمود بن محمد بن ملکشاه منهرم ومغلوب ايلديکندن شهرزوره اوغرايوب موصل نائبنى موصلده حبس وتوقيف ايتشيدى

وقتا که « محمد ابن محمود » بشوز اللى درت سنه سنده وفات ايلدي « سلطان » ايتک اوزره عمى « سليمان شاه بن محمدى طلب ايلدیلر قطب الدين مودود بو بوندهكى معامله وحركتى تجوز وسلطنته سزاور ولايق اولان لوازماته تجهير ايليه رک وموصل عسکرينى « زين الدين على » به وبردرك همدان جانبنه بعث وارسال ايلدى اورايه

وصولرنده عساكر كثيره اوزررينه كلوب محاربه به مبارشرت اولنديغي
جهته اثنای حربده سليمان قتل اولنمسه درحال (ارسلان شاه ابن
طغرل بك ابن محمد ابن ملكشاه) همدانده شاه اولدی و بغداددن غيری
هر برده كندی نامنه خبطه لر تلاوت اولندی

بشپوز الی طقوز تاريخنده موصل ملكی بولنان (مودود) كوزبری
و ابو منصور الاصبهانينك اوغلی عليك اوغلی جمال الدين ابو جعفر
ارتحال دار بقا ايلوب لكن برادری (شيركوه ابوب) ايله حال حياتده
ايكن هر هانكيسي اول وفات ايدر ايسه بر حيات بولنان انك نعتنی مدينة
منوره به نقل اينده چكي حقمده ربط رابطه عهد و پیمان ايلش اولديغندن
و حال حياتنده اوراده بر رباطی اخذ واحضار ايلديكندن برادری
ميدانه لنده منعقد بولنان شو بولده کی معاهده اوزرينه بعد وفاته ياننده
قرآن كريم تلاوت اولتمق اوزره حمله قرآنی جمع و ترتيب ايلوب هر بر
بلاد و ممالكه صلات جنازه سنده حاضر بولتمق ايچون خبرل كوندره رك
جماعت كثيره ايله (حله) ده صلوة جنازه سی ادا اولنديغي ائنده بر شاب
مرتفع بر محله صعود و بو نظم بليغی انشاد و تلاوت ايدرك اسماع مسامع
عباد ايلدی

(قطعه)

سرى نعتسه فوق الرقاب و طالما سرى جوده فوق الركاب و نائله
ير على الوادى فتثنى رماله عليه و بالنادى فتثنى ارامله

جمال الدين ابو جعفر ك نعتش غفران نعتنی احتفالات فوق العاده
ايله مدينة منوره نورها الله تعالى الى يوم الاخره به نقل ايدرك (روضة
مطهره و شبكه منوره) به اون بش ذراع قربنده تواری خاك عطرناك
و مقارن مخاطب خطاب لولاك ايلدی

چونكه كندوسى كثير الخبرات و عظيم الصدقات بر ذات كريم
الصفات و عالی درجات اولديغندن مدينة منوره اطرافنه بر سور جسم

ودجله نهرى اوررينه برده جسس مستقيم ودها نيجه مساجد شريفه
وخيرات وحسينات منيفه بنا وانشا وسنخا ووجودنده حلاوت وموجودينك
انفاق وابدالنده لذت عظيمه مشاهده وتماما ايلشردر (رحمت الله عليه
رحمة واسعة)

بشيوز التمش ايكي سنه سنده غازى بن حسان «نور الدين» عصيان
ايتمكه مالك اولديغى «منبج» دن قهراً چيقاروب اوراسنى برادرى قطب
الدين بن حسانه بخش واعطا ايلدى وصلاح الدين يوسفك اخذ وقبض
ايلديكى زمانه قدر انك دست اداره سنده قالى

بشيوز التمش درت سنه سنده نور الدين جعبر قلعه سنى مدت مديده
تحت محاصره ومضايقه به الدقدنصكره ملكى بولنان «شهاب الدين»
بن على بن مالك بن بدران «الندن اخذ وضبط ايمش وكندوسى دخى
يائنده اسير قالمش وبعده نور الدين بكمى بيك دينار وبعض قربه ر علاوه
ايدرك (سروج) بلده سنى جعبر قلعه سنه عوضاً ويرميه كندوسى اورابه
نازل اولمشدر

بشيوز التمش بش سنده سنده (قطب الدين مودود بن زنگى) حجابى
محرقة علتنه مبتلا اولوب اندن تخلص كرىبان ايده ميهر ك قرق ياشنده
اولديغى حالده شهر ذى الحجه ده ارتحال دار بقا ايلش ومدت حكومتى بكمى
برسنه دوام ايمشدر

سپرت وصورتى اخلاق حسنه ابه متصف وعاقل ودرايتلى بر ذات
عالمات اولديغندن دولت انك ترك ايلديكى ملكنى اوغلى عماد الدين
الندن الوب برادرى «سيف الدين غازى بن زنگى» يه اعطاسنه صرف
همت ايلديكى اجلدن كندوسى اورادن كندوب عميسى (نور الدين)
ظاهر اولمشدر

بشيوز التمش طقوز سنه سنده (نور الدين ابن زنگى) دمشق شام
قلعه سنده ايكن دوچار اولديغى خناقدن خلاص اوله ميهرق ارتحال
دار عقبا ايلشدر كندوسى اوزون بويلى واسمر اللون خفيف اللحيه

وحسن الصورة بر ذات عالی قدر اولوب حرمین شریفندہ ویندہ و مصدرہ
نامنہ خطبہز تلاوت اولوب عبیدہ نامنہ اوقونان خطبہ لری ابطال
واصول روافضی کاملاً قطع و پامال ایلدی و دائماً زهد و اتقا و عبادات
جناب کبریا ایلہ مشغول و عدل و حقانیت ایلہ مألوف و محبوب و منذهب
ابی حنیفہ اوزره علم فقہدہ داخل مرتبہ ارباب فحول ایدی کندولری
بشیوز اون بر سنہ سنده زینت آرای کھواره وجود و کرامات و ولایتی
بین الانام متعارف و مشہود ایدی « ابو الحسن بن منیرک » حقندہ نظم
وانشاد ایلدیکی قصیدہ سندن بر قطعہ بلیغہ بودر

(قطعہ)

(عقد الحق السن المدعینا . . . انت خیر الملوک اذنیاً و دیناً)
(بسط الرزق فی الخلیقۃ کفا . . . ک فکلنا یدیک تلقی عیننا)
(فید تحسم النوائب عنا . . . وید تقسم الرغائب فینا)
بعده (شیرکوه) مصره کوندروب اورایه مالک اولدقدنصکره
(دولت آل عبید) زائل (وصلاح السدین ابن ایوب) ایدست اداره
واقداریتہ واصل وخطبہ دخی عباسیه نامنہ قرائت ایتک درجه سی حاصل
اولدی خیلی مدرسه و مشهدل و عمارتلر و دمشق شامک سورینی بنا
وانشا و اهل علم و کماله کف جود و سخاوتی قبح و کشاده ایدرک انلره
عطایای و فیره ابدال و اعطا واجبی لندن قلعه و حصارلری و ممالک
و بلد لری اخذ و امیتلا ایتشدر کد بونک فضل و عنایاتی و خصائل و محسناتی
نیجه کتب مفصله ده درج و تذکار و بوراده اختصار اولمشدر
احسن مناقب شریفه و اکمل مراتب منیفه سندن بری روضه مطهره
و شبکه منوره نیک اطرافی خفیا خندق حفر ایدیلرک خیر الاجساد والوجود
علیه و علی اله صلوات الله الودود افندمن حضر تارینک جسد مبارک لری
چیقاروب بلد لریته نقل ایتک املنده بولنسان ایکی نفر اجزی نبی محترم
صلی الله علیه وسلم افندمن حضر تارلی عالم منامده کندولریته امر
واوراده بیورملری اوزریتہ در عقب طوتوب قتل و اعدام ایتشدر

بهاء الدین علی حکایه ایدر که زمان صبا و تمدن برو (صلاح الدین ایوب) برابر بولنوب حتی محاربه نیک برنده اسیر دوشدیکم زمان بولده کیدر ایکن کنده لری هر نصلسه ارقدهه قلوب کوره مدیکم بدن کیرویه دونوب باقدمکه ارقدهه چار جهاته میل والتفات ایتمکده اولدیغنی کورنجه (یلور میسکن نه سبیه مبنی التفات ایده یوزم) سؤلارینه (بیله میورم) جوانی و بردکده شو وجودمک یره دوشن ظل و سایه سنه عطف نظر عبرت ابله که دنیا به تقدیر مشاهددر بو ظل طالب اولنلردن فرار ایلدیکی مثلاً و دنیا دخی کندوسنه طالب اولنلردن فرار و فرار ایدنلره تقرب و فرار ایدر

« قطعه »

(مثل الدنيا التي تطلبها : مثل الظل الذي يمشی معك)
 (انت لا تدرکه ان رفته : فاذا وليت عنه تبعك)

کندورینک و فائند نصکره اوغلی (الملك الصالح اسماعیل) قائم اولوب عمری اون بر یاشنه رسیده اولدیغنی حالده پدربنسک دست اداره و حکمنده بولنان ممالک و بلدانک جمله سنده نامنه خطبه تلاوت اولنوب (صلاح الدین یوسف) مصدرده ضرب اولنان سکا ده اسمتی یازدردی و امور مملکتی (شمس الدین محمد بن عبد الملك تدبیر ورؤیت ایدر ایدی

بونک خبر موتی موصلده بولنان (سیف الدین) غازی به واصل اولنجه موصلدن قیام و حرکت ایدرک (الجزیره) و نواحیستی اخندوتمک ایلدی

عزالدین مسعود بن مودود ابله اوزرینه عساکر و افیه سوق و ارسال ایلدیسه ده صکره مسعود بو صورتله کندوسنه معاونت ایلکن روی مخالفت و امتناع کوسترمشدرکه اوزمان (صلاح الدین ابن ایوب) سنجار اوزرینه تحریک لوای حرب و سطوت ایتشیدی و کندوسیده بالذات اوراده بولمشیدی

(سنجار) صحر اسنده (حلب) عسکری ايله اجتماع ايلدکلى ائشاده صلاح الدين ملك صالحه نيابة دمشق شامك کندوسنه ترك و انقاسنى باخبررات طلب ايتش ايسده بو خصوصه جهره موافقت کوسترمدکلرندن بالضروره وقوعبولان محاربهده (موصل) (و حلب) عسکرلى مغلوب و مهزوم اولدقلرندن اموال و اشياى موجوده لى اغتنام و جلب و اوراده ملك صالح نامنه خطبه تلاوت اولنه رق سکه دخى ضرب اولندي

بشوز يتش برتاريخنده سيف الدين غازى ايله (حسن كيفا) و (ماردين) صاحبلى اره لرنده بر مغايرت افکار محدث ايتسى اوزرينه واقع اولان محاربه شديدده نصرت و مظفریت (صلاح الدين) طرفه متوجه اولسيله سيف الدين غازينک عسکرى پريشان و مهزوم و اموال و اشياى موجوده لى بغما و مقنم اولوب غازى مرعوباً موصله و اصل و صلاح الدين اولوقت نورالدينک كافة بلادى ضبط و استيلا ايتشدر

بشوز يتش التى سنه سنده سيف الدين غازى بن مودود ميتلا و گرفتار اولديغى سل عتندن تخليص جان ايده ميهرک اوتوز ياشنده اولديغى حالده ترك غائله بودونبود ايتش و اون سنه اجراى احکام حكومات ولايات و ممالک ايتشدر

کندوسى غابت عاقل و کامل و عفيف و عادل و غيور و فائق اقران و امثال برذات خوبخصائل اولوب ملكنى برادرى (عزالدين بن مسعود) (الجزيره) بن اوغلى (سنجرشاهه) توصيه و اعطا ايلدى حال حيتنده مدبر امور دولتى (مجاهدالدين) لقبيله ملقب بولنان (قيماز) ايدى

بشوز يتش يدى تاريخنده ملك الصالح اشماعيل بن نورالدين شهيد قولنج عتنيه اون طقوز ياشنده اولديغى حالده ترك حيات ايتش و امور دينده ملازم و عفت و حمايت دائره سنده مواظب و مداوم اولوب کندوسندن متمضاي حال شبابيت و جوانى بولنان مکارهک جانندن و فالندن ظهورى شاهده اولنماشدر (رحمت الله عليه)

بشپوز یتش سکن سنه سنده (سلطان صلاح الدین بن ایوب) «مسعود» و
 «قیماز» برابر بولندقلری حالدہ موصلی تحت محاصره و مضایقه به الوب فقط
 درون مملکتده رجال کثیره واسلحه و فیره موجود اولدیغندن و داخلندن
 طقوز عدد منجیق نصب و وضع ایدیله رک استعمال ایلدیکندن بویله شدتلی
 مدافعه و مقابله به مقاومت ایده مدیکی و اوبله بک سهولته مقصده نائل
 اوله میه جنی اکلاشیلدیغی جهتله و حتی سلطان صلاح الدین قبایله کنده
 قیوسندن و حصن کیفا صاحبی جسر قبوسی جانندن و کوبودی باب
 العماد اوزرندن نازل اولدقلری و کیفیت محاصره خبلی مدت امتداد ایلدیکی
 حسبیله صلاح الدین عاجز و بو خصوصده موفق اوله میه جنی ظاهر و بارز
 اولدیغی اجلدن بوراسنی علی حاله ترک ایدرک سنجار اوزرینه نازل و سالک
 و سنجارله نصیبین قطعه لرینه مالک اولمشدر

بشپوز یتش طقوز سنه سنده موصلده بولنان (مسعود) مجاهد الدین
 قیماز طرفندن طوبیلدی و اورالق صلاح الدین حلب قطعه سنی دست استیلا
 و اداره سنه آلدی و ذاتاً حلب امر اسنک اختلافات و مغایرات افکار لرندن طولانی
 مشوش البال و مضطرب الحال بولنان عماد الدین زنکی به عوض اوله رقی سنجار
 و نصیبین و خابور و سروج ورقه قطعه لرینی و بردیکنندن بعض سنله
 گروهی یابغاره ایدرک یاچار حلب ممکننی سنجار ایله صاندک (بوللوفر یاد
 وندالر ایلدیله بونک اوزرینه عماد الدین زنکی صلاح الدین ایچون بردعوت
 عظیمه ایدرایسه ده یینلرنده بولنان اسراره برادری واقف اولدیغندن و بردیکی
 معلومات اوزرینه صلاح الدین زنکینک اشبود دعوتنه اجابتندن صرف نظر
 ایلدی

بشپوز سکسان سنه سنده خلیفه نیک الخیلری موصله کلوب صلاح
 الدین بن ایوب ایله عزالدین بن مسعودک میانه لرنده تحدت و ظهور ایدن
 مغایرت و مخالفتسک بر طرف ایدیله رک صلح و صلاح اوزره بولنملری
 کندولرینه تبلیغ ایلدیله ایسه ده خلیفه نیک بو یایده یی او امر و تبلیغاتی نافذ

اوله مدی و بونلرک یینلری اصلاح ایلدیه مدی

بشیوز سکسان بر سنه سنده دفعه ثانیه اوله رقی صلاح الدین موصل ولایتی تحت محاصره یه المسیله مسعود موصلده ایقا ایلدک و بونک ضبط واستیلا سندن صرف نظر اولنقی اوزره مساعده اعطاسی خفته رجا واستحاکم ایلک ایچون عزالدین بن مسعود والده سنی و عیسی نور الدین بن محمود کیزینی و بعض جهیت نسوانی حضور صلاح الدینه کوندرمش ایسه ده رجا ریی شایان قبول اولیه رقی و بونک بو معامله و حرکتی تقبیح ایلدیه رکی نسوانی رد و ارجاع ایلدی

اوارالتی (اخلاط) صاحبی بولنان شاه ارمنک و قاتی خبری کندوسنه و اصل اولمسیله (اخلاط) طرفلرندن وقوع بولان استدعا و طب اوزرینه ذکر ارلنان مسعود ابن زکی موصلدن رحلت و حصار اخلاطه وصلت ایلدی . بعده مسعوده « شهرزوری » و ما و رای زانی اعطا ایلدک صلاح الدین نامه خطبه او قنوب و سکه ضرب اولوب رغماً و غصباً ماده مصالحه رسیده حسن ختام اولدی

بشیوز سکسان طقوز سنه سنده صلاح الدین ارتحال دار بقا ایتسیله مسعود ابن زکی بعض ملوک و ذی نفوذ ایله اتفاق و اتحاد ایلدیه رکی بلادک اخذ و ضبطی مقصدیله عساکری بالاستحکاب سیر و حرکتلری ائشاده مسعوده طاری و عارض اولان اسهال اوزرینه عساکر موجوده سنی برادری زکی به ترک و تودیع ایلدیه رکی کندوسی موصله رجعت و مجاهد الدین قیمازله ملاقات و صحبت ایلدوب لکن عسکری اوغلی ارسلانه روی مخالفت و جهره مغایرت کوستردیلر . مسعودک دوجار اولدیسنی علی کسب اشتداد ایتسیله شهر رمضان شریفک بکرمی بدنجی کونی ارتحال دار بقا ایلدی که صلاح الدینک ارتحالند نصکره الی ماه قدر بر حیات اولمش و اون اوچ سنه قدر ایقایی و وظیفه حکومت ایتلردر بعد وفاته مجاهد الدین قیمازک رأی و تدبیرنده اجرای حکومت ایتک اوزره موصل ولایتنه اوغلی ارسلان بن مسعود مالک اولمشدر

بشیر طقسان درت سنه سنده زنگی بن مودود بن عماد الدین .
 سنجار . رقه . خابور . دست اداره وضبطنده اولدیغی حالده ترك
 حیات مستعار ایلدی تواضع و علم و حلم و عدلی زیاده سیله سور و دائماً
 دائرة عدل و حقانیت داخلنده اجرای احکام ایدر بر ذات مکارمکار
 ایدی . بعد وفاته مقامنه اوغلی قطب الدین محمد قائم و بو مملکتله مالک
 اولوب فقط امور و خصوصات ممالک تدابیری پدرینک مملوک بولنان
 مجاهد الدین قیمازک دست لیاقت و اقتدارینه احاله و تفویض اولندی
 سنه مذکوره ده (نور الدین ارسلان شاه بن مسعود) نصیبین
 قطعه سنی عینی زاده سی محمد بن زنگی لندن اخذ و ضبط ایتسنه مبینی
 (عادل) ایله (محمد اره سنده مخالفت و مغایرت حاصل و بناء علیه) عادل
 جزیره نازل و نور الدین ارسلان شاه نصیبین محمد تسلیم و تودیع ایدرک
 موصله داخل اولدی

التي یوز بش سنه سنده (معز الدین سنجر شاه بن غازی بن مودود)
 الجزیره دست اداره سنده اولدیغی حالده قتل اولندی . چونکه کندوسی
 درجه نهاییه ده ظلم و غدار و قتل اولدیغی جهتله محاربانده دست اداره سنه
 کبیره یلدیگی اسیرانک و سایر اصحاب جنایانک حقلرنده ترتیب مجازات شدید
 ایدرک غایت و حشیانه معامله ایدر و ظلم و تعدیسی اولقدیر کثیر و شدید
 ایدی که مظالم و تعدیاتی آناری عینال و اولادینه ده تأثیر و اصابت ایلر ایدی
 حتی «محمود» و «مودود» ناملرنده ایکی نفر مخدومی قلعه ده و غازی نامنده
 دیگر مخدومی ده هوام و حشرانک فوق العاده کثیر و زیاده اولدیغی غایت
 مظلم و تازیک بر خانه ده حبس و توقیف ایلیوب بر مدندنصره کویارقت
 و مرچتی جلب ایتک و کندوسی هوام موزبه و مضره دن خلاص ایلک
 مقصدیله (غازی) بر حیبه بی طوتوب سنک دل اولان پدرینه کوندردی
 ایسه ده بو حیبه نك جالب رقت ایدر اولماسی اوزرینه غازی نك غم و قساوتی
 تزیاید ایدرک بر حیله و خدعه ایله پدرینک خوانسنده لندن (ساریه) نام

جاريه نك خانه سنه فرار ايدوب مزبوره بعض اشعار عراقيه موثره اوقود چقه
 (غازي) اغلار ايكن پدري بر دنبره خانه سنه داخل اولسيه غازي
 در حال پدري نك اياقربنه قيانوب تضرع واسترحام ايلديكي ائشاده پدري
 اوئده كندوسني قتل واعدام ايلدكده خانه ده بولنان استادل غازينك
 اوزرينه طوبلانوب انلرده مقتولك قاتلي بولنان پدري قتل واعدام ايلديلر
 وعساكر موجوده سي دخي قلعه ده محبوس اولان اوغلي محمودي چيقاروب
 استخلاف ايتديلر وخواننده وسازندهل وسائر جاريه لركه زبوري بر طرفه
 طاغنديلر . ومحمود دخي برادري مودودي قتل ايلدرك پدري نك بلاد
 متروك سنده كسب استقلاليت ايلدي

التي بوز التي سنه سنده (عادل بن ابوب) سنچاره نازل وقطب الدين
 محمد بن زنكي اورانك حكمداري اولديغي حالده عسكري كمال متانت
 وقوتله اجتماع ايللرينه ميني هر نقدر اوراسني تحت محاصره به الدي ايسده
 عادل مطالبه نائل اوله ميهرق اورادن حرانه عازم وراجل وخابور ونصيبين
 قضايليني استيلا ايلوب داخل اولشدر

التي بوز يدي سنه سنده ملك موصل «نورالدين» ارسلان شاه دوچار
 ومبتلا اولديغي علتك تاثيراتيله مدت مديده اسير فراش اولوب اقاقت
 دست جلاد اجلدن تخليص رقبه حياتيه ايلد. ميهرك سنه مرقومه رجب
 شريفك ايجنده ترك خائله دنيا ايلشدر وه واصلك زمام اداره سي اون
 يدي سنه اون بر ماه دست اداره واقتدارنده قلمشدر

بونك مرض وعلتي اشتداد وامتداد ايلسنه ميني موصله درت ساعت
 قدر بعد مسافه سي بولنان وجهت غريبه سنده واقع اولوب (عين القياره)
 و«جام العليل» تعبير اولنان قابليجه به كيدرك استجمام ايلد كندوسكره عودتده
 ائشاي راهده ارتحال دار بقا ايتشدر

كندوسي اسمر اللون وحسن الوجه وغايت مهيب المنظر وامورنده
 قليل الصبر اولوب حال شيب وشيخوخت كندولرينه كمال سرعتله عارض

اولش . وبعد وفاته ملكنده اوغلى (ملك القاهر عز الدين مسعود بن ارسلان شاه) اون ياشنده وعقلى باشنده اولديغى حالده استقرار وممكتك امور وخصوماتك رؤيت وتديبرنده بدرينك مملوكى بولنان (بدر الدين لؤلؤ) ايتدار ايتشدر

ذكر اولنان (ملك القاهر) دن كوچك (عماد الدين زنكى) ناهنده ديكر بر اوغلى دها وار ايدى كه اكا باباسى حال حياتنده موصل ولايته تابع وايكى كون قدر بعديتى اولان (عقره وشوش) قاعه وقطعه لرني تمليك واعطا ايتشدر

سنة مزبورده محمود بن قطب الدين (ملك اشرف) لك دائرة اطاعت واداره سندن خروج ايتسيه درحال (بدر الدين لؤلؤ) تلغرى محاصره ايدرك حرب وجدال اولقسزىن امان ايله اخذ وضبط ايلدى بعده خالد (ملك الاشرف) طرفنه سنجارى ويرمك و اكا عوضاً رقبه بنى المق شرطيله اشرف ايله مصالحه وقوعبولدى . بو حالده (ملك الاشرف) سنجارى ومحمود بن قطب الدين رقبه بنى الدى . چونكه اورانك اخذ وضبطنه ملك العادل بر خيلى زمان اشتغال ايلدى ايسه ده موفق اوله مديغندن اوراسنى سعي واقدام ايله (موسى) المشيدى

بعده ملك الاشرف موصله داخل اولوب اربيل صاحبي بولنان (مظفر الدين كوكبودى) وعماديه وعقره وشوش صاحبي عماد الدين زنكى بن ارسلان شاه ايله عقد مصالحه ايدوب اورالينى كندوسى دست تسلّم واداره سنه الدى . و (بدر الدين لؤلؤ) طرفندن استيلا اولنان و دست اداره وضبطنده بولنان عماديه دن ماعدا قلاع اكرادى (عماد الدين زنكى) يه ويردى . « بدر الدين لؤلؤ » دخى تلغرى ملك الاشرف ترك واعطا ايلدى بو صره ده « رقه » قطعه سى محمود بن قطب الدين لندن « ملك الكامل بن عادك » اخذ ونزعنه قدر زائل اولدى بعده ملك الكامل رقبه بنى محمود دست اداره سندن اخذ وضبط ومتعاقباً برادرى عماد الدين قتل واعدام ايلدى و صكره اورا يه ملك الاشرف بن موسى مالك وصاحب اولدى

(عواقب البغي لها مصرع : تنزل السلطان عن عرشه)
 (اذ اغتبي الكيش بشحم الكلى : ادرج رأس الكيش في كرشه)
 التي يوز يكرمي بتاريخ سنده (اربيل) صاحب مظهر عيسى المظم
 والمظنقرايله اتفاق وانحاد ايدرك موصل ولايتني تحت محاصره به الذي ايسهده
 مقصدينه نائل وبوبابده كي مرامي حاصل اوله مديغندن خائباً رجعت ايلديلر
 التي اوتوزيدي سنه سنده (بدر الدين لؤلؤ) سنجاري محاصره واستيلا
 ايدرك اوييلردن بولتان (جواد بن بونس) ك دست اداره سندن سنجاري
 اخذ ونزع و كندوسني اورادن طرد وتبعيد ايلدي كه (ملك صالح ايوب
 دمشق شامي آوب و) طانه بي عوضا ويرمشيدني
 التي يوز سكر سنه سنده خوارزميه طايغه سنك ميانته برزبانة نار فساد
 واقع اولوب اهل حلب ايله وقوع بولان محاربات ومقاتلاتده خوارزم لشكري
 مغلوب ومنهزم اولملي اوزرينه (بدر الدين لؤلؤ) (نصيبين) قطعه سنه مالك
 اولمشدركه ملك الصالح اعطا ايلديكي كوندنبرو خوارزميلر النده قالمشيدني
 بعده عساكر خوارزميه (حلب) و (رقه) و (سروج) و (رها)
 و (رأس العين) مملكت وقضعه لر بني ضبطواستيلا ايلدكاري مثلا و (حصص)
 مالكي دخی (خابور) و (حران) قطعه لر اوزرينه يوريه ركه عساكر
 خوارزميه نهايت (طانه) قدر ايلر اولوب اوراده منهزم و پريشان اولديلر
 التي يوز اللى سنه سنده تانار ملكي (هلاكو) بغدادى استيلا وضبط ايدرك
 خليفه (المعتصم بالله) قتل ايلديلر اوراده اهل سنت ايله شيعيه ااره سنده
 بر زمان اتش فتنه و فساد واقع اولمش و نيجه خلقك اموال وامتنه حياتي لر
 ياتمشدر

بو هلاكو خانك اون سنه مالك اولوب هلا كند نصكره اوغلي (ابقا) به
 ارثاً انتقال ايلن اون بش قطعه بلاد جسيمه دن واقليم عظيمه دن برنجيسي
 اقليم خراساندر كه انك كرسي اواسي (نيشابور) در ايكلجيسي بلاد جبال ايله
 مسمي اولان اقليم عراق عجمدر كه انك دخی كرسي اواسي (اصفهان) در

اوپنجیسی اقلیم عراق عربدر کہ انک مرکز لواسی (بغداد) در درنجیسی اقلیم آذربایجاندر کہ انک کرسی لواسی (تبریز) در بشنجی اقلیم حوزستان تستدر کہ مرکز لواسی (تستر) درالتجی اقلیم فارسدر کہ انک مرکز لواسی (شیراز) دریدنجیسی اقلیم دیاربکر در کہ انکدخی مرکز لواسی (موصل) در سکنجیسی اقلیم رومدر کہ انکدخی کرسی لواسی (قونہ در) اقلیم مذکورہ کبی سائر مشهور اولیان مالکدر

التي بوزسکسان سنه سنده (تیور بن ہلاکو بن طلو بن جنکیزخان) ہلاکو ومنقرض اولمشدر کہ آنک ہلالی سبیلہ انوار کو اکب اہل سلام اوزربنہ مستولی اولان ظلمت مظالمی خدای مستعان تخفیف بیورمشدر بونک ہلاکی (جزیرہ ابن عمر) یعنی (جزرہ دہ) انکسارندن مکموداً یعنی تحسیر وانکسارک تأثیربلہ وقوععبولمشدر زیرا مسلمانلر آنی کسر وحرمت وادیلربنہ القا ایلمشدر کہ بودہ انک کسری اتری ایدی یدی بوز اون التي تاریخنسندہ (خزبغدا) اسمی (خدا بندا) محمد بن رعون بن (ایغا) بن ہلاکو بہ انتقال ایلدی

اشته (بدر الدین لؤلؤ) حضر تیرینک وفاقی بوتاریخہ تصادف ایلمشدر کہ بروجہ آتی تفصیل و بیان اولنور

التي بوز اون طعوز سنه سنده (ملک القاهر) ترک لباس حیات فاخر ایتسیلہ (بدر الدین لؤلؤ) وکالتنی تبدیل اصالت واکتساب حال استقلالیت وکنندی ذاتنہ (ملک الرحیم) لقبنی ویرہرک تسویہ امورہ میادرت واجرای دجلہ احکام حکومتہ مواظبت ایلمشدر

(بدر الدین لؤلؤ) ملک الاشراف بن ملک العادل ایلہ اتفاق واتحاد ایدرک برابر خیلی محازبات ومقاتلانہ بولنوب نیجہ بلاد وممالکی دست ادارہ وضبطلرینہ المش و نیجہ امور ومصالحنہ حسن موفقییت حاصل اولمشدر حتی انابکک سراینی کلیسا ہدم وتخریب ایتش واولجہ منفرداً ومستقلاً کرسی حکومت مملکتہ بولندیغی ایامدن ماعدا قرق اوج سنہ دن زیادہ مشترکاً موصل ولایتندہ اقامت واجرای حکومت ایلمشدر

اورالق شریکی بولتان ملک الاشرافی ایلہ برابر بغدادہ کلان (ہلاکو) اوزرینہ کیتدکلرندہ اورادہ وقوعبولان محاربتہ شدیدہ دہ ملک الاشراف مقتولا داراخرتہ رحلت وکندوسی درحال موصلہ عودت ایلندی چوق زمان مرور ایتمکسزین سنی سکسانی منجوز اولدیغی حالده ارنحال داربقا ایتمیلہ یرینہ اوغلی (ملک الصالح) زمام حکومتی دست اداره سنہ آلدی وبرادری علاءالدین دخی سنجبارک اداره سنی یداقدارینہ کچیردی واشبو وقوعات الی بوز الی تاریخندہ ظہوہ کلدی بدرالدین لؤلؤنک نقش مغفرت نقش عالیبری (نور الدین شہید) جامع شریفی قربندہ واقع سادات کرام ذوی الاحترامدن (علی الاصغر) بن محمدک مرقدمنور ومشهد مطہرندہ تدفین اولمشدر موصادہ خبلی آثار خیرہ سی واردر (رحمۃ اللہ علیہ)

قرق اوج بوقدرسنہ ظرفندہ و (بدر الدین لؤلؤ) نک اداره سندہ کمال عدل وحقانیت ایلہ حقوق عباد رب معبود محافظہ وبرنج شرع قویم فصل دعاوی ام اولنہرق من کل الوجوہ بلاد ونواحیدی محارسہ اولندیغندن اومدندہ موصل ولایتہ وحوالسنہ نہ آفات سماویہ وارضیہ اصابتلہ دوجار درکات وصددمات وفلاکت ونہدہ سیرازہ مملکتہ طریان وتطرق اختلال ایلہ کرفتار انقلابات وملات اولمشدر : وتاتار طسایفہ سنک ظہورینہ قدر اسایش ورفاہ حال ولایت برکمال بولمشدر

بوتاریخندہ سنجبار صاحبی قطب الدین رحلت دار بقا ایتمیلہ اورایہ اوغلی (عماد الدین شاہنشاہ) بر قاج ماہ مالک اولوب بئدہ محمود بغتہ هجوم ایدرک قتل واعدام ایتمش وسنجبارک زمام حکومتی دست اداره سنہ المشدرکہ سنجبار ملکرینک آخری اشبو عمادالدین شاہنشاہدر

(شعر)

(او انصفوا انصفوا لکن بنوا فبغی . علیہم السدر بالام والحن)
 (واصبحوا لسان الحال ینشدہم . هذا بذاک ولا عتب علی الزمن)
 بولرک بابالرنک افعال وحرکات واقوال ومعاملاتی عدل وفضل وحقانیت اوزرہ اولدیغی حالده کندولری شہرہا عدالت وحقانیت

واستقامتی ترك ايدرك مخالف و مغاير عدل و حقانيت اولان بولاره سلوك ايدنكرندن ناشی دهر دخی بولری بوضورتله منقرض و پریشان ایلدی (ولله عاقبة الامور)
(استیلای تاتار)

وقتی (بدرالدین لؤلؤ) نك خبر موتی تاتارلره واصل اولدی در عقب عسکری کلوب و سل سیوف ظلم و جور ایلدیوب بغداد ایلدکری کبی بوراده دخی خلقی قتل و اسیر و خلقک اموال و اشیا سنی غصب و غارت و کتب و رسائل اسلامیه بی دجله نهرینه القا ایدرک و منہزم و پریشان اولان بدرالدین لؤلؤ اولادینی دمشق الشامه کوندره رک موصل و لایتنی و حران و سنجار و تلعفر (قطعہ لرینی ایدی ضبط و اداره لرینه ایلدی) و عاٹوا فی البلاد و اکثرها فیها الفساد) مدلولاتنی اجرا ایلدی

بعده (شام) (و حلب) قطعہ لرینک دخی ضبطنی قصد و نیت ایدوب و نهایت حلب قطعہ سنی مستولی اولوب بر بازار کونی بداء و مباشرت اولنان جنک و جدال و محاربه و قتال جمعه کونته قدر امتداد ایتش و کندولرینه دخالت و التجا ایدنلردن غیری فرد افریده سیف و سنان ظلم و ستملرندن و ابادی تعدیلرندن جاننی و مالی قورنارده ماش و الحاصل قطعہ عراقیه بی خراب و پالمال و اتش مظالم و غسدر لیلہ عالی سوزان و مشوش البال ایلشاردر

التي بوز الی طقوز سنه سنده (بدرالدین لؤلؤ) اولادی (ملک الظاهر) مدتده مقاطعات کثیره و تعیینات و فیره به نائل و مظهر اولمشلر ایدی ایسه ده بو مقاطعاتله دخی رفاہ و راحتله تعيش ایدمه میرک عهد قریده کلیاً منقرض اولدی بو ملک الظاهر پدیرلی (بدرالدین لؤلؤ) نك اتباعندن ایدی (فسبحان من يجعل التابع متبوعاً والمتبوع تابعاً : ولا يكون لما اعطاه مانعاً) ایدی بوز بکرچی سکزن سنه سنده چکر کمنک کثرت اوزره ظهور و تبعم

ایتمسندن وایکی سنه علی التوالی یغورلرک وقت وزمانده یاغما سنندن وتانار طائفه سنک ظم و جورلرینک بو حوالی به استیلا سیله دولترک تعیرات احوال لرینک تأثیر اتندن طولای ديار بکر . ومیافارقین . وموصل . واریل . وماردین و الجزیره قطع لرنده اویله بر حقط وغلا و اویله بر در دو بلا مستولی و ظاهر اولش لر در که بو حال دهشت اشتمال هر کسه اولاد لرینک بیعیله تدارک نان ایتمکه مجبوریت ویرمش و بر در جه به قدر بو حال بغداد قطعه سننده و وقوع بولمشدر بدی یوز الشمس سنه سننده تیمورلنک ظهور ایدرک بلاد و مالک ماوراء النهره و هند . وفارس و قطعه عراقیه به مالک اولمش و نیجه بیوک بیوک ملک لره غلبه ایش و حتی بغداد قطعه سننی دخی خلیفه سی بولسان سلطان احمد ابله الشیخ اویس اداره سنندن اخذ و نزع و اورادن موصل ولایتی دخی کذلک اخذ و ضبط ایش و بورابه (حسین بک) نامنده بر نائب ترک ایلیوب کندوسی بلاد روم طرفنه متوجهاً قیام و حرکت ایدوب بونک بو حرکات باغبانه سی بدی یوز طقسان التي تاریخنده وقوع بولمشدر

سکز یوز طقوز سنه سننده ترکستان اهالی سنندن (آق قوبیلی) و (قره قوبیلی) قبیله سی ظهور ایتمشدر که بو طائفه دن اک اول ظهور ایدن (قره یوسف بن قره محمد) ترکان ایدر بو (قره یوسف) اذر بیجان . مار دین . رها . ديار بکر موصل . سیواس . مملکت لرینی زیر اداره و حکمته آلوب لکن سنه مرقومه ده وفات ایتمکله برینه اوغلی (قطلی بک) قائم اولوب بمالک مذکور ه نک زمام اداره لری بر سنه قدر یکنده قالدق دن صکره سکز یوز اون سنه سننده اوده ترک عالم ایلدیکندن بلاد مذکور ه نک رشته اداره سنی (قره ایلول عثمان بک) دست اداره سنه آلدی سکز یوز اون بر سنه سننده قره قوبیلی طائفه سنندن مار دین صاحبی (بن ارتق) دولتی استیلا ایتمسندن طولای (بن ارتق) دولتی او تاریخنده منقرض اولدی و مار دینی دخی قره ایلول عثمان بک ضبط ایش اولدیغندن مار دین صاحبی (الصالح بن السعيد الاسکندر بن محمد بن غازی بن ابلاغزی بن ارتق) قهرأ ترک دغدغه کأشات ایشلشدر

سکز یوز اون اوچ سنه سنده قره ایلول عثمان بک ترک حیات مستعار ایلدیکی جهته برینی یعنی مالک اولدیغی ممالکی اوغلی (جزه) بک اخذ و تمک ایلدی

سکز یوز اوتوز الی سنه سنده موصل و نواحیسنده یورطه قدر طولو یاغوب نیچه مواشی و حیوانات و اشجار و مزروعات و نباتات هلال و تلف اولشدر

سکز یوز التمش درت سنه سنده بغداد ایله موصل ارسنده برفته و فساد ظهور ایدرک ملکر میانده واقع اولان اختلافات و اختلافاتن طولایی نیچه قوافل و قرانهب و یغما ایدیلرک اوارالی بغداد و موصل مالکی بولنان وزیاده سیله غدار و ظالم اولان (جهانکبر بن علی بک) ترکلی وفات ایلدیکندن اسایش ممالک عودت ایلدی

سکز یوز التمش سنه سنده جزیره بن عمرده طاعون علی ظهور ایدرک موصل و شهر زور و عمادیه و عقره جهته رینه سرایت ایلدیکندن آنک تأثیر ایله خیلی نفوس ترک حیات مستعار ایلدی

سکز یوز التمش طغوز سنه سنده بر (طوبل حسن بک) ظهور ایدرک اول موصل ولایتنه و حوالیسنه مالک اولشدر

سکز یوز یتیش بش سنه سنده موصلدن جریان ایدن دجله نهری بر صورت فوق العاده ده فیضان و طغیان ایلدیکندن کیده رک و بغدادی احاطه ایدرک غرق و نابود ایتمک راده سنه کتور مشدر

سکز یوز یتیش الی سنه سنده (طوبل حسن بک) امر اسندن (یوسف) نام بر ذاتی موصل و دیار بکر و اذربایجان عساکرینی زیرا اداره سنه و بره رک توقاد طرفنه کوندروب اورایه و رودلرنده (توقاد) قضا سنی تحت محاصره به الهرق اخذ و ضبط ایلدی

سکز یوز سکسان اوچ سنه سنده اوزون حسن وفات ایتمکله آنک برینه اخلاق ذمیه اصحابندن بولنان اوغلی (خلیل) قائم اولوب پدیرینک

مالك اولديغى بلاد وممالك دست اداره سنه انتقال ايلدى

سكز يوز سكسان سنه سنده ذكر اولنان (خليل) متصف اولديغى
سؤ حال و بد سیرت و بد فعالندن طولاي پديرينك امر اسندن برينك بديله
قتل و اعدام ايدلمش و بر سنه ايكي ماه انجق اجراي احوکومت ايديله يلوب
بعده (شاه يعقوب البانديرى) انك ترك ايلديكي ممالك و بلسدانك زمام
اداره سنى دست ضبطنه آلمشدر

سكز يوز سكسان بش سنه سنده (ملك الاشرف) قيتبساى ديار بكر
اوزرينه سوق ايلديكي عسكر لر اوراده بولنان « شاه يعقوبك » لشكري
ايله ملاقات و همان حرب وجداله مبادرت ايدرك اثنای مجار به ده نفوس
كثيره قتل و تلف اولدقدن صكره ملك الاشرف عسكرى منهنماً عودت
اتمكه مجبور اولمش و ديار بكر ك اخذ و ضبطى ميسر اوله ماشدر

سكز يوز طقسان التى سنه سنده « يعقوب شاه » وفات ايلديكي جهته
آنك ترك ايتش اولديغى ممالك « رستم ميرزا » نك و بر روايته كوره مسيح
بكك يد اداره سنه انتقال اينوب بعده كندوسى خلع ايديله رك برادري
« على » بك مالك اولدى

بعده بوده خلع اولنه رق ترك ايلديكي . اذربيجان . ماردین . رها
ديار بكر . موصل سيواس ولايتلرينك زمام حكومتى « رستم ميرزا خان
بن مقصود بك بن طوبل حسن » نك دست اداره سنه انتقال ايدرك مدت
حكومت بش سنه قدر امتداد ايلدى

طقوز يوز قرق بر سنه سنده و جنتيكان فردوس اشيان سلطان (سليمان)
خان حضر تبرينك ايام سلطنتلرند بغداد و موصل و نواحي سى ممالك محروسه
آل عثمان خلد الله ملكه الى انقراض الدوران جمله سنه داخل و لاحق اولمش
اولديغى اكلاشيلشدر

طقوز يوز سكسان سنه سنده موصل ولاينده . و تبريز . و آزر بيجان
و اخلاط . قطعه لرنده بر عظيم و شديد حر كت ارض وقوع بولمشدر كه

بعض ائليه وبيوت مهدم وخراب اولمشدر
سنه مرقومده برصورتله كسوف واقع اولمشدر كه طالمك احوال روشن
اشتمالي برشب ديچوره تحول ايدرك حتى روى اسمانده بولنان نجوم و كواكب
ظاهر ونمايان اولوب طيران ايتكده بولنان ظيور برله سقوط ايتمش واشبو
كسوف وقت ظهر دن عصره قدر امتداد اوزره بولنوب جهسانه خوف
ودهشت وعقلايه وله وحبرت ويرمشدر

طقوزبوز سكر سنه سنده موصل وحواليسنده وقت وزمانده يعهورك
يغمامسندن طولايي ظهور ايليان قحط وغلانك دفعه واز اله سي ضمننده اهالي
موصل اغنام ومواشي سائر بني الهرق اوچ كون متوالي ايتدكلري دعا عقينده
اداي صلوات ودعوات هنوز تمام اولمق سزبن قبله طرفدن ظهور ايدن سخاب
مراجم اب اطراف ممالك وبلداني احاطه ايدرك قره اغزندن دو كيلور جسنه
نزول ايدن يعهور مزروعات ومخلوقات وحيواناتي احيا ايتشدر

« منال الاولياء » نام تاريخك صاحبي « محمد امين بن خيرالله
الخطيب العمري » نك بيك سنه هجرية سنه قدر موصل ولايته والى اولنلرك
تراجم احوالرينه واسلمرينه كسب اطلاع ومعلومات اولنسه بوب فقط
تاريخ مذكور دن صكره والى اولنلرك على صورت الاختصار اسامي
وتراجم احوالري بيان وتذكار اوانور . ديديكته نظراً سنه مذكوره
شهر ربيع الاولنده دوات عليه عثمانيه طرفندن « حسين پاشا » نامنده
بر والى نصب وتعيين اولنوب لكن بونك احوالى كسب اشهار ايتامشدر

بيك اوچ سنه سنده وزير روشن تدبير وعلم وفضل وعدالتله شهر تكبر
(سنان پاشا) موصل ولايته والى نصب وتعيين ايدمشدر كه كندولرى
فوق العاده مدبر وشجاع و عادل اولديغندن جنتمكان سلطان سليم خان
حضر تلرنيك ايام سلطنتلرته مصره والى نصب اولنوب وبعده قطعه
ميانيه كوندربلوب او حوالينك اختلالات عظيمه سنى اصلاح برله اورادن
غرب جهته تحريك لواء فتح ونصرت ايدرك (حلق الوادى) قلعه سنى

وسائر نواحی سنی فتح ایلوب بعده عودت ایلسنه مبنی طقوز بوز سکان
سکن سنه سنده عهده استیمالرینه وزار تعظما رتبه جلیله سی توجیه بیورلمش
وبعدہ جنتکان ﴿ سلطان مراد خان ﴾ حضر تبری زماننده مقام
صدارتدن عزلیله امیرالحاج اوله رق شام ولایتی والیلکنه نصب وارسال
ودفعه ثابده مقام صدارتی احراز واستحصال ویک درت تاریخنده
دار بقایه ارتحال ایلشدر بو سنان پاشا مین قطعه سنی قح ایدن (سنان
پاشا دکدر

بیک اوتوز سنه سنده موصل ولایتی والیلکی موصل اشرافندن ودرایت
و دکاوت اصحابندن (بکر پاشا بن یونس) عهده سنه تفویض واحاله
بیوریلوب رجال دولت علیه نژدنده وقع و حیثیت ذاتیه سی معلوم ودرایت
ولیاقتی مجزوم اولدیغی جهته بر سنه موصل والیلکنده بولندقدنصرکه
عزل ایلبله رک مناصب ولایات سائر بی دور ایش و بیک اوتوز بش
سنه سنده مینه موصل ولایتی والیلکنه عودت ایلشدر بومدت ایچنده اموال
رطایبه اطاله دست ظلم وتعدی و خلقک عاداتا عقارات و اراضی سنک
اخذ وضبطنه تصدی ایلوب فقط موصلک سورینی تعمیر ایلدیکی جهته
کندوسنه علاوة مأموریت اوله رق مدینه خربوتک اداره سی دخی بدینه
تفویض وتسليم ایللمش ایسه ده دانه عمری خرمن طالده رسیده ختام
اولدیغندن مرغ روحی آشیان وجودنده دانه چین تعیش و حیات اوله میوب
بیک قرق بش تاریخنده کلزار بقایه طوغری پرواز اولشدر در حال برینه
دیار بکرده بولنان اهرای عسکر به دن محمد پاشا کوندریلوب متعاقباً بیک
قرق التی سنه سنده بکر پاشا زاده محمد پاشا والی نصب وتعیین ایللمش
ایسه ده بو قبیله عهده قریبده منقرض ونابید اولشدر

بیک اوتوز ایکی سنه سنده موصلده بر برودت فوق العاده کسب
اشتماد ایتشدر که دجله نه ری محمد ایدرک اوزرنده انسان و حیوان مرور
و عبور ایتشدر در

بیک اوتوز ایکی سنه سنده بغداد امر اسندن بکر صوباشی رایت افراز

طغيان اولوب بغداد واليسى (يوسف) پاشاي اعدام وبو وسيله طاعيه وحشيه ايله اهراق دماء انام ايلسى اوزرينه طرف دولت عليه دن ديار بكر واليسى (حافظ احمد) پاشا عساكر كافيه ايله بغداده تعيين واعزام اولوب بونك او طرفه متوجها حركت ايلديكني بكر صوباشي استخبار ايتسيله درحال بغدادى كندوسنه ترك واعطا فقط نامنه خطبه قرأله ضرب سكه ايله چكني شاه عباسه وعد واشعار ايتش ومتعاقباً حافظ احمد پاشا بغداده واصل اولش ايسه ده صوباشي بغداد قبوليني سب وبتسد ايلديكي اجلدن حافظ احمد پاشا درون مملكته داخل اوله ميسوب خارج شهر دن تدابير مقتضيه اجراسنه مبادرت برله بغدادى تحت محاصره يه آلدى اواراق بغداده غابت شدتلى بر قحط وغلا ظهور وانواع فسادات وبلا ظاهر اولديغى اجلدن شاه عباس بغداده مواصلت ايله ميه چكني وبوبلديكي مقصدك حاصن اوله ميه جغنى اكلار

حافظ احمد پاشا بغدادك شاه عباسه تسليم اولتماسى و اداره هني صوباشينك يد اقتدارنده قلمسى مقتضاي اراده سنيه دن اولديغى باواسطه صوباشي يه تبليغ ويان ايتسيله صوباشي بو امر و اراده سنيه يه ممنونا انقياد و اطاعت وبغدادك قبوليني آجوب واحمد پاشا ايله كوريشوب كندوسى اجراى حكومه مباشرت واحمد پاشادخى ديار بكره عودت ايلدى بعده (شاه عباس) بغداده داخل اولوب بكر صوباشي يه مقسدا بغدادك كندوسنه تسليمي حقه ده ي وعدينك ايفا وانجازيني تكليف ايلسى اوزرينه بكر صوباشي اولكي وعندن نكول ايلديكني وكندوسنسك وزراى سذنت سنيه دن بغداد واليسى اولديغى بيان ايلدى

بونك شو معامله سنه (شاه عباس) فوق العاده غضبناك و كمال حدت وشندن عواقب امورى عدم الادراك اولوب و درحال بغدادى تحت محاصره يه آوب اولقدر تضيق ايلدى كه داخل مملكتده محصور اولان اهلى وعلى العموم اداني و اعالي ارزاقدن همى و خالى اولديغندن و دفع علت جوع ايله چك بر شي بوله مدق لرندن بالضروره كلب وده اب وانسان

و سایر میته و حیوان اتلرینی اکل و تناوله مجبور اوله رق بو وجهله دفع علت
مدهشته جوع اتمکه مباشرت ایلدیلر بو مضایقه شدیدله تأثیراتیهله ارتق
اعدایه مدافعه و مقاومتیه ناب و توانلری قالدیغمن بغدادک (شاه عباسه)
تسلیم اولسنه مجبور اولدیلر

(شاه عباس) درون مملکنه کیرمسيله همان بکر صوبائی بی و برادری
علی اظاہی و بغداد قاضیسی و نائبی و الحاصل اهلیدن در تبتک نفوسه قریب
خنی قتل و اعدام واقعا و اوراده موضوع کتابخینه اعتبار اولان اهل
سنت کتابلرینی دجله نهرینه القا (و امام اعظم) افندمن حضرت تلرینک مرقد
منور لرینی و (عبدالقادر) کیلانی قمس سره حضرت تلرینک تربته مطهر لرینی
تخریب و امحا کبی بعض حرکات غیر لایقده و افعال فضیحده بوانوب
(قاسم خان) ناسنده کی وزیرینی عساکر کثیره واجناد و فیره ایله بو طرفله
کوندردی (قاسم خان) کر کوک سنجاغنی اخذ و ضبط ایلد کدن و موصل
ولایتنه اطالده دست تعدی و موصل و الیسی بولنان چرکس (حسین پاشا)
ایله محاربه ایه ابتدار و تصدی ایدرک بر مدت محاربه امتداد ایلد کدن نصره
(حسین پاشا) تک سر دیانت مقرینی قطع ایدرک شاه عباس جانینسه
کوندروب کندوسی موصل ولایتنه والی اولدی
بعده عمریلدن موصل جامع شریف بانیسی (موسی) جزیره ایه
و برادری (مراد خان) دیگر برادر ایله عمادیه به و سایر اهلینک اکثریسی
بر طرفه هجرت ایلدیلر

(قاسم خان) موصلده اوچ سنه قدر آرام و اقامت و اجرای حکومت
و حتی بوراده تزوج ایدرک استقلالیه عزم و نیت ایلدی
یک فرق سکر سنه سنه جنتکان فردوس آشیان سلطان مراد
خان رابع حضرت تلری اللی بیک سواری واللی بیک پیاده کی جمابوز
بیک لشکر غضنفر بیکری جمع و ترتیب ایدرک بغداد ولایت جمایله سنک قبح
و استرداد ای ضمنده در سعادتدن تخریک لوای ظفر اختوای عثمانی و زخات

سفره‌ی تحمل بازوی افتداریه قطع مراحل وطی منازل ایدرک دیار بکر
ولایت جلایه سی جوارنده رکن خیم شوکت افشانی بیوردقلرنده بر شب
امرد و قیافت و قدرتی اقران و امتیالندن فراوان و از بد حضور شوکتشورلرنه
چیقوب و کمال اداب‌بله خاکپایلرنه یوز سوروب پیشگاهلرنه طوروب
(شوکتلو افندمز اگر اراده و مساعده سنیه جناب ماوکانلری متعلق
و شرفصدور بیوریلور ایسه اردوی همایونلریله برابر جهاده کیتک
و اغور شاهانه‌ده فدای سر و جان ایتک ارزو سنده‌یم) دیدکده سلطان
مراد خان (بنامه برابر جهاده کیده چک عسکرک یقارنده طراق وضع
اولدوقده آسیابوشماایدی) بیورمسبله شاب امرد در حال جیندن
بر طراق چیقونروب اوست طوداغنه صابلا یوب طراغک دوشم‌دیکنی
(مغان مراد) کورمسبله هزار تحسین و آفرین ایدرک شاب امردک نانی
سؤال بیورملریله شاب (عثمان) اولدیغنی عرض ایلدکده او یله ایسه
اسمکن (کنج عثمان) اولسون و پیاده عسکرک بایراغی سنک دست افتداریکه
و برلسون) بیورمش و اورادن قیام و حرکت و دوسلک جوارینه نصب
اوتاد خیم وصلت و اقامت وقوعبولمشدر
اوراده اولدقلری حالده میر عمادیه (قبادیک) برای استقبال جم
غفیر اگراد عسکری و سائر اتباع یله طاوللر ضرب ایتدیردک اردوی
همایوته تقرب ایتسیله سلطان مراد خان حضرتلرینک واقع اولان
استفسارلرینه بونک عمادیه بکی اولدیغنی و قدوم شاهانه لرتی تبریک و استقبال
مقصدیله کلدیکدی عرض و بیان اولنسیله بونلرک کندی حاللرنده اوللرینی
و معتادلری و جهله اجرای اصول و آیین ایللرینی اراده و فرمان بیوردی
انلرده حیوانلرینه راکب اولدقلری حالده بعض مرتبه ابراز مهارت
و اطهار شجاعت ایلدکدنصرکه شرفصا در اولان مساعده شاهانه اورزینه قباد
بک حیوانندن ایتوب و حضور شاهانه‌ده بر او یوب ظورمش و سلطان مراد
خان التفات مخصوصه اوله رقی بر جبلی علاه و ایدوب عمادیه‌نی قیدحیات
شرطیله کندوسنه اعطا و احسان بیورمشلردر

بعده سلطان ﴿ مراد ﴾ خان موصلک جانب شرقیسنده ودجله
نهرینک کنسازنده سطوت انداز آرام اولمشردر . وقاسم خان اولجه
دهشت فزای قطعه عراق اولان قدوم شاهانه مسموعی اولجه فرار
یتشدر چند روز موصلده اقامت ایدوب حتی بر کون کسوردکلری بر
رؤیاده کندولرته اولنان اشارت اوزرینه تبدیلا شیخ ابوالنصر محلهسنده
واقع اصنافدن برسیدک خانه سنی تشریف بیورمشردر که مذکور خانه ده
اوطوردکلری بر او طه البوم مقبول ومسودر

بعده بغداده متوجهاً تحریک لوائ مظفریت احتوائ شاهانه ایدرک
عساکر موجوده منصوره سندن وموصل وجوارندن تبعیت ایلیمان
جیوش وفیردن ماعدا اریل و کر کوک و سلیمانیه دن خلی پیاده وسواری
اجناد تابع اولوب بویله تشکل ایدن جسیم بر اردوی همایونله طی
مراحل وقطع منازل ایلدیکی خبرینی شاه عباس الیدیخی آنده بغداد
قلعه سنی بر صورت فوق العاده تقویه وتحکیم ایلبرک ومحافظه سنه
خلی امرا وامناسنی ترک ایدرک محاربه ومدافعه به منتهی واماده وشرف
وصول جناب سلطان ﴿ مراد ﴾ دیده دوز انتظار اولدیلر

سلطان ﴿ مراد ﴾ خان بغداد ولایت جلیله سنه تابع (سامرا)
قضاسنه بالورود رکن خیام سطوت ومهابت ایدرک اوراده ایجابی قدر
یوز قطارلق طوب واکا کوره خیره دوکیدرب لوازمات حریره نیک
نقصاننی اکیال ایلدکنصکره قیام وحر کتله بغدادک مناسب بر نقطه سنه
نصب خیام آرام ومملکتک طریققرینی قطع وبندایدوب امر محاصره سنه
اهتمام ودروننه طوبلرک انداختنه صرف مساعی واقسام ومضایقت
شدیده نیک استحصال وایقاعنه دوام ایلدیلر ایسه ده بو حال وحر کندن
مقصدک حاصل اولمه به جنی اکلاشتمسایله قلعه نیک مناسب محاربه سنه لغملر
حفر ابتدیبلرک بو واسطه ابله قرق کون محاصره دنصکره لغملرک
تأثیراتیه قلعه نیک بر طرفی منهدم اولمسایله درحال کشاد اولنان محلدن
عسکری ومتعاقباً ذات همایونلری شهرک دروننه داخل وکج عثمانک
النده رایت نصرت آیات توج ونصرتنه مائل اولدیغی حالده سل سیوف

ظفر مأوف ابدلهرك بكرمی بيكدن زياده لشكر اعدا سيف جـلادت مراديه ابله قتل وافنا وبعناد ولايتي بو صورتله فتح واستيلا بيورلدي بهدالفتح قلعه بر جنك اوزرينه رابت نصرت غايات عثمانيه بي الك اول نصب وركز ايدن (كنج عثمان) اولوب فقط بعده انساى حربده كندوسيده شربت شهادتي نوش ايلشدر

مجرد آل عثمانك سلاله طاهره زنده مر كوز ومفطور بولنان كرامات وخارق العادتن سلطان ﴿ مراد ﴾ خان حضر تيريك خلقت اصليه وفطرت ذتيلزنده موجود اولان قوه قدسيه معنويه وقدرت مقدسه صوربه نك تاثيراتيله انساى محاربه ده اللي نفر طوچينك نخر بيكنه مقتدر اوله مدقلمى جسيم بر طوبك دست كرامت پوست ييناليله بسمله خوان استمداد اوله رق ارقه سندن بر قوت فوق العاده ايله تحريك ايدرك ومطلوب اولان نقطه به نقل وايصال ابدلهرك اعدا جابنه دانه انداز مهابت اولديغى وينه ايكي پارمغيله طوبى تعطيل ايلديكي وبتاء عليه مذكور طوبه (طوب الفتح) تسميه اولنوب ليالى مباركده اوزرنده ايقاد قنديل تعظيم اولنوب الحاله هذبه بغدادده بر زيارتگاه عبادر بمعبود ايدوكى وكنج عثمانك دخى اوراده مدفون بولنديغى مشهور ومعارفدر

جنتمگان فردوس اشيان ﴿ سلطان مراد ﴾ خان ابن احمد خان عليهما الرحمة والغفران اون ايكي ياشنده اولدقلمى حالده اورنك سلطنت عثمانيه به جالس اولوب صدر اعظم كانكش (على باشا) بي مقام صدارتده وشيخ الاسلام (محبى) افندي بي مقام على فتواده ابقا بيورمش وتاريخ جلاوسى ﴿ مراد خان العادل ﴾ جلاه سندن مستبان وظاهر ايلشدر

بغدادن عودقلمى اناسنده دوجار اولدقلمى (عرق النساء) علمى كندكجه تزايد ايدرك در سعادتده وصولرنده او علمتن رهايات اوله ميوب بيك قرق طقوز تاريخنده شوال المكرمك التجي پنجشنبه كوني بعد المغرب بكرمى بلدى ياشنده اولدقلمى حالده ارنحال دار بقا بيورمشدر در وجهه كوني ﴿ سلطان ابراهيم ﴾ خان جالس اورنك سلطنت آل عثمان اولمش

(واستغنت باله کلامی جلوسنه تاریخ دوشمشدر

اوتاریخده عربلر (سماوره . و خزاعه) وجوارلرینک طرفلرینی سد و بند ایدرک و فطاع طریق مسلکینی طوتهرق ابناء سبیلک ماللرینی غصب و غارت و خنقه دراو دراو جور و اخانت و بغداد طرفلرینه ده دخوله جسارت ایلدیلر ایسه ده بغدادن سوق اولنان عسکرک حرب وجدالرینه تحمل ایده میهرک فرار ایلدیلر

بیک طقسان بش سنه سنده موصل ولایتی و الیمکی (علی پاشا) ربیعی عهدده سنه تفریض و احاله اولدی بو علی پاشا مقما الجزیره و موصل باده لرینک عرب شیخی خدمتمنده بولندیغی ائشاده بر شیدنطولانی شیخ العرب بر کون بوکا حدت و غضب ایدرک هواک غایت حرارتلی و شدتلی بر کونده بونی عربان اولهرق کونشک تارشوسنده ربط و بند ایتدیروب و عربان جسدینه بکیز دو کدیروب اوزرینه هجوم و اجتماع ایلیان سنکله بر صورت فوق العاده ادا و جفا ایتدیرد کدنصکر بعض ذوات طرفلرندن اولنان رجا و نیز اولنمی اوزرینه علی پاشا او ورطه دن خلاص اولوب بر قافله یه تبعیت ایدرک بلاد روم جائینه عزیمت ایلدی . اوراده بعض اکابر و اطالیه لقا و انلره غایت صداقتله خدمتترین ایفسا ایدرک و ترقی و اعتلا ایلدیرک نهایت موصل ولایتنه والی اولدی

بو علی پاشا رومده (عرب علی پاشا) و عربستانده (روم علی پاشا) و موصلده (علی کدوم پاشا) القابله ملقب و شهرتیب اولوب فی الاصل اولاد عربندر و الیمکی هنکامنده موصلک جهت جنوبیه سنده واقع برته اوزرینه بر قصر بنا ایلدیکندن الیوم خراب و پریشان و آناری مشهود و غمیات اولان مذکور قصرک محله (تل علی کدوم) تعبیر اولورکه بو قصر (الشیخ محمد الغزالی) قدس سره حضر تلرینک تریه شریفه یاننده واقعدر

علی کدوم پاشانک و الیمکه موصله و رودنده مقما کدنوسنه اذا

وجنابا ايليان مذکور شيخ العرب (محمد الضائي) اربيل قضاسنه تابع
سلطانيه ناحيه سمنن قيام و حرکت و تبرک و تسعيد مأموريت قصده بله
موصله بالورود « قضيب البان » حضرت تارينشک تربتہ عبدلرئيه نازل
واقامت و اورادن مملکت دروننده بولنان حکومت قونانغه کلوب حضور
واليه داخل اولنجه والي کندوسنی بيلديکي و شيخ اني بيله مديکي حاله
کندوسنه اظهار محبت و ابراز مودت ايدرک بعده در حال شبنجی طوندیروب
اختناق ايتش و توابعتدن بری مخنوقک حيواننه راکب اوله رق و ناحيه
مرفومه يه کيدرک قبيله سنه خبر و بره شد

بيک يوز اوج سنه سنده موصول ولايتی واليکي مصطفی پاشايه توجيه
واحاله اولوب کندوسنی بلاد افرنجده بر مدت تحت اسارتده قالدقدن صکره
خلاص اولدوقده کندوسنه رتبه وزارت اوينه بو ولايت اعطاسا
اولمشدرکه کندورلی اسير مصطفی پاشا ديتکله مشهور و متعارف اولمشدر
بيک يوز طقوز سنه سنده بغداد واليکي علي پاشا اورادن عزيله
عهد سنه موصول ولايتی واليکي تفويض واحاله اولندي و بونک واليکي
هنکامنده بغداد طرفندن کلکده و بو جانبدن کيتکده اولان قافله و کاروان
بعض قطع طريق جابلرندن اخذ و نهب اولنديغی خبری سمنه واصل
اولسيله در حال بالذات کندوسنی او طرفه عزيمت و اصولک المش اولدقاری
اموال و اشياي اخذ و استرداد و اکثر سنی نقل و اعدام بيله رک بش نفر لر بی
موصله عودت لر نه صلب ايتش اولديغندن او ازالق بوللرد قافله ذاهبه و آبه
ايچون بر اعيت کامله حاصل اولمشدر

بيک يوز اون طقوز سنه سنده موصول ولايتی واليکي شاه سوار
زاده السيد شريف محمد پاشايه توجيه و بعده عزل ايديله رک برينه اوغلی
مصطفی پاشا دفعه ثانيه اورق نصب و تعيين اولمشدر

بيک يوز بکر می اوج سنه سنده موصولده و نواحيت سنده بر صورتده
قحط و غلا بليه سی ظهور ايتمشدرکه غنق ترک وطن بودار ايدرک اطراف

واكتافه مهاجرت ايتكه مجبور اولديلر بوكا (غلاء ابراهيم پاشا) تعبير
 ايدلمش وچونكه موصلده اول زمان والى ابراهيم پاشا بولمئشدر
 بيك يتش بر سنه سنده عمر يلردن (مقنول) لقبيله ملقب ومشهور
 (احمد افندي) نامنده موصلده اغنيادن بر ذات وار ايدى كه (دجله)
 كنارنده غابت منتظم ومعمور بر بستان فرح افزا ودجله به ناظر بر قصر
 دلکشاسى اولوب اكثرثيا اشرفى ولايت واعيان مملكت او قصرده اجتماع
 ومحبت ايدرل ايدى او تاريخده موصل ولايتى واليكئسه (ابراهيم پاشا)
 نصب وتعيين اولنوب كندوسى موصله داخل اولدوقده هر نصلسه احمد
 افندي به چشم حقارتله نظر ايدرك وبلا موجب كندوسنه بغض وعداوتى تزييد
 ايلبرك دولت عليه به شكابت وبعض مرتبه كندوسنه قبيحات وخطبات
 اسناديله احمد افنديك قتل واعدامى درجه وجوبه رسیده اولديغى
 حكابت وبونك قتلى حتمده بر فرمان عايشانك اصدار وارسالى احترام
 و اشارت ايدى

بعده والى پاشانك وقوعبولان دعوتى اوزرئنه اجابت ايدرك والى
 پاشانك حضورئنه داخل اولديغى انده مقدا ايلديكى تدبير اوزره احمد
 افندي نى طوتديروب وحايه لرئنى بنسد وربط ايدرك حبس ايلوب احمد
 افندي محبوس اولديغى حالده مقتولا ترك حيات مستعمار ايلدى ونعشنى
 جدى الحاج قاسم العمرى جامعشرئفى حاووسنه دفن ايلديلر
 وفاتندن مقدم متوفانك مخدومى (ابو بكر) در سعادت كيدوب
 پدريتك صلابت دينيه اصحابندن ايدوكى واهور خبر به مائل اولديغى
 رجال دولت عليه جه مشهور ومتعارف اولمى حسيله لى العرض بونك
 عفوئ جنتكان فردوس اشيان ﴿ سلطان محمد خان ﴾ حضر تلى
 جانبدن شرفصاادر اولان فرمان (ابو بكر) بديله پدريتك مقتولا
 وفاتندن بر كون صكره موصله واصل اولدى . وبعده ابراهيم پاشا
 موصلدن انفصال ايلوب ديار بكر ولايتنه والى نصب وتعيين اولدى

بجاره (ابو بکر) درمان ارادیکی درد درونی بو دفعه کسب شدت وافزونی ایلدیکنه تحمل ایده میسه رک در حال در سعادت عزیمت و پذیرینک سرگذشتی عتبه علیای سلطنت علیه به عرض و شکایت اتمسیه شرفصادر اولان فرمان عدالتعنوان پادشاهی اوزرینه دیار بکر والیسی (ابراهیم پاشا) قتل واعدام و بونکله صوری و معنوی اخذ ناز و انتقام اولدی اورتاریخده رشوان زاده (خلیل پاشا) دولت علیه نك دائره اطاعت و انقیادندن چیقوب و باشنه بر مقدار اشقیاء و عونینی جمع المیوب اعلان عصیان ایلدیکندن بونکله محاربه و مقاتله اتمسی حقهده (رقه) والیدی طوبال (یوسف پاشا) به امر و فرمان همایون شرفصادر و سانج اولمسيله در حال مشار الیه موصله نازل و (خلیل پاشا) ایله مقاتله اولوب وقوعبولان محاربهده (خلیل پاشا) منهزم و مغلوب اولدیغی انده (یوسف پاشا) بونی طوتدیروب و باشتی کسدیروب سر مقطوعنی دولت علیه به بعث و تسیار ایلدی

یک یوز اوتوز سکر سنه سنده موصل مفتیدی (علی بن مراد العمری) زماننده موصل اهالیسی ایکی فرقه اولوب بونلرک یینلرنده بر فتنه عظیمه و بر دغدغه و خیمه ظهور ایلدیکه عقول عقلا متحیر و نهر دجله افکار و اساس اهلای کلیاً متغیر اولدی بوقتنه نك ظهورینک اسباب موجبهمسی (علی المفتی) حقهده بین الناس بفض و عداوتلرینی موجب اوله جق بعض کلاملر دوران ایلدیکندن مفتی علی افندی ولی پاشانک یانندن قانقوب خانه سنه متوجه عودت ایلکده اولدیغی زمانی کندولرینه فرصت عد و شمار ایلدیلرک عدولری طرفلرندن ضرب اولمسيله در حال حکومت قوناغنه عودت و وقوع حالی والی پاشایه شکایت ایتدکده بونلرندن بر طائفه فاسده ابریله رقی بونلرک واسطه لریله آتش فتنه و فساد علو افراز خانمان عباد و التي ماه قدر اهلای اره سنده حرب وجدال و غوغا و قتال تمتد اولمش و طرفیندن خیلی نفوس تلف و ضایع و نیجه اموال و اشیا نهب و یغما

ایدیله ريك بعد الصلح اسایش مملکت هیئت اصلیه سنه راجع اولمشدر . لکن
اوارلق میانه لرنده جای محرقه وسائر امراض مختلفه وشافیه ظهور
ایدیله ريك انکله دخی خیلی نفوس بشریه ترك دغدغه حیات ایش ومتعاقباً
ظهور ایلان چکر که دخی مزروعاتی اکل واتلاف ایلدکری حسبیه
بونلری بر غلای متوسط تعقیب وبر حیات اولنلرک اسباب معیشت
ورفاهلربی اشکال وتصعیب ایلشدر

بيک یوز اوتوز طقوز سنه سنده موصل ولایتی والیکلی ولایت مرقومه
اکبر واشرافدن عبدالجلیل زاده (اسماعیل پاشا) نك عهدہ استیصال
سامیرینه توجیه وتفویض بیورلمشدر . عبدالجلیل . عديم المثل . صاحب
الخیرات والحسنات . ومالك ملك مرؤات . بر ذات مکارم آیات اولوب
اسماعیل . ابراهیم . صالح . بونس . خلیل . ناملرنده بولنان ذوات
کرام ذوی الاحترام جمله کندوسنک اولاد پاك اعتقاد و عالی نژادی ایدیلر
بونلرک کافه سی (الولد صنوا بیه) کلامی مدلولجه اخلاق حمیده و اطوار
بر کزیده اصحابی وخیرات ومبرات اربابی اولدقلری موصلده مشهود
باصره خواص وعوام اولان اناری دلالتیه ثابتدر . بونلرک الکیوکاری
ذکر اولمان (اسماعیل پاشا) در که موصلده بعض اصلاحاته موفق اولمشدر
بونلرک انسال و ذریاتی ایوم موصلده موجود واشراف و خاندان
ولایتدن معدوددرلر بری عبدالرحمن پاشا زاده (بونس بک) ودیکری
امین پاشا زاده (ابوب بک) در

بيک یوز قرق سنه سنده موصل ولایتی والیکلی دارنده لی (حسین
پاشا) نك عهدہ اقتدارینه تودیع و توجیه اولندی کندولرک متصادف
اولدقلری زمانده فضائل بر کزیده و تألیقات عبیده و اخلاق و شمائل
حمیده اصحابندن (قح الله بن صباغ) نام بر ذات عالیدر جانک بوراده
موجود اولدیغنه واقف ومطلع اولدقلرینه منی اکثر اوقانده برابر اولدیغی
مثالو بعد الانفصال دخی ککوتوروب دارنده بلده سنه معنی نصب ایش

واداره سنه كافي بعض اسباب انتعاش كوستر مشدر . اوراده كندوسى
عيال واولاد صاحبي اولديغى كبي قطع مراتب ومناسزل ايدرك رجال
دوات عليه عدادندن معدود اولمش واولادندن نجه اهل علوم ومعارف
ظهور ايشدر ذكر اولنان (حسين پاشا) دفعه ثانيه اوله رق موصل ولايتى
واليكنى استحصال و احراز ايدوب بورايه عودت واجراى احكام حكومت
ايشدر

بيك بوز قرق اوچ سنه سنده عبدالجليل زاده « اسماعيل » پاشا مخدومى
وزير كبير . صاحب المجد الخطير . الحاج (حسين پاشا) عهد استيهارلارينه
موصل ولايتى واليكنى تفويض واحاله اولندي بعد الانفصال روم ايلي
طرفلارنده بعض منصلرده ابغاي و طبايف ايدو ايدو وموصل ولايت
جليله سنه كله كیده سكر دفعه موصل ولايتى واليكنى عهد استيهارت
واقدارينه ايشدر

بيك بوز قرق يدى سنه سنده كندولرينه رتبه ساميه وزارت توجبه
واعطا بيورلشدر ورتبه وزارتى تبريك وتسعيد ايتك اوزره مشاهير
شعراى زمانك نظم انشاد ايلدكلى قضايد بليغله رندن شاعر اديب (الشيخ
محمد الغلامى) نك نظم ايلديكى قصيده نك مطاع بيتى تبركا درج وترقيم
ايشدر

(بيت)

(اورق الحمى لم انت خاضبة كفا وسحب الديو لم انت واكفة وكفا)

وبعد موصل ولايتى واليكنى بغداد وقطعة عراقيه واليسى و (حسن
پاشا) نك برادري (على پاشا) به تفويض وتوجبه بيورلدى

بيك بوز قرق بش سنه سنده شاه ايران نادر شاه بغدادى اخذ
ايلد كندنصكره وزيرى (نركس خان) اداره وقومانداسى التنده سكر بيك
قدر برفرقة عسكريه بى موصل ولايتنك اخذ وضبطيله قصبان وقراسنك

تخريبي واهالی وسكنه سنك تضيق و تادبي مقصديه دوصل جانبته سوق
واعزام ايلدى

عبدالجليل زاده (الحاج حسين پاشا) اعطاء الله مايريد ومايشا ايرانيلره
ايكى دفعه محاربه ومقاله ايتشدركه برى سنه حرقومه ده واقع اولان محاربه
سيدر ديكريله بيك يوز اللى التى سنه سنده (نادرشاه) ايله وقوع اولان
محاربه فوق العاده سيدر

بيك يوز قرق بش سنه سى شهر شوالك اون بشجى كوفى بعد طلوع
الشمس موصلك قبله جهتمنده ويارم ساعت بعد مسافه سنده واقع (على كدوم)
قصرى جوارنده بنه (طهاسب نادرشاه) عسكرى ظهور اتمسيه او تاريخده
موصل واليسى بولنان (الحاج حسين پاشا) نك درجال همت مفظوره
عليه وغيرت دينه ووطنه سى وعروق واعصابندن غليان وجريان ايليان
خون ودماء شجاعتي چشمه ديدلندن ريزان ايدرك برادرى واولادى
وعمى زاده لى وسائر اقزبا وتعلقانى واتباع ومنسوبانى وجنود وظرفاياتى
برابر اولدقلى حالده اسب سوار عازم وراجل وميدان معرکه ناكه ظهوره
داخل اولوب وسل سيوف غوغا وجدال وابتدار وضا وقتل ايلدكده
لشكر اعدانك ممولريك غيرى براتش حرب ووغا وبر نار ضرب ووغوا
وقوع اولدى كه عقاب حيران واو صحراى واسعه ظهوره كلان آتش
حرب عظيم شرر افشان سوي اسمان اولدى

بو يله ندتلى وضابت دهشتلى محاربه صباحدن وقت عصره قدر امتداد ايلدوب
(الحاج حسين پاشا) نك دليرانه وحيدرانه واقع اولان محاربه ناييده ومصادمه
شديده سى تاثيراتيله اعدانك لاشه ابدان وخون عدوانه چوللرك اوزرى
قيب قيزل برنك پيدا وحاصل وقوماندان تركس خانى اقليم عدم اعزام
وواصل ايتش وبرچوقده اسراى ايرانيه بي اخدايدرك شيرزيان وضرغام
خونفشان كبي اطرافنده اشبال اولاد كرامى موجود ومجتمع وسيوف زهره
شكاف شجاعتملى خون اعداى بدخواهله آلوده وملع اولديغى يعنى

غضنفر نهاد جليل الاعتقاد جناب (مراد) وصحرای جهاد وجدالد کامبين جناب (محمدامين) وكاشف راه فوز وفلاح برادر اكرمى جناب (عبدالفتاح) باشال وعمى زاده لرى عبدى ومصطفى وعبيد انار والحاج قاسم المعازى اوكلرنده بولندقلرى حالده منصوراً ومظفراً درون مملكتنه عودت ايلدى وطائفه مغلوبه منكسره بغداد جانبنه متوجهاً رجعت ايمكه مجبور اولديلر بومظفربى حاوى مشاهير شعرای زمان اسانلردن نيچه قصايد بليغه نظم وانشاد اولمشدر كه انلردن برى شاعر لبيب وناظم اديب حسن العبدالباقى طرفدين انشاد اولنان قصيده خريبه ومعانى عجيبه و بليغه بن برينكه مطلقى بودر

(مطلع)

(قفا نصطح ما بالاناء المجد . فاحياء اموات الغبوق على يدى)
 (وان حلف الساقى وانكر فضلة . تبقت من الصهباء ذخراً الى غد)
 (فالى بين والبنان خضيبه . وفضاتها شمس ولست بارمد)

بيك يوز الى التى سنه سنده (نادر شاه) طرفندن مرصل ولايتى تحت محاصره وتضيقاته التمدد (نادر شاه) (شاه طهماسب) رؤسائندن اولوب بيك يوز قرق طغوز سالنده (طهماسبك) وفاتندن صكره (نادر شاه) خزائن وعساكرينى واملاك و جنودينى ضبط واستيلا واو عصرده ينده بوانان ممالكنى اخذ واعتلا وقوه استدر اچيه سنك ياردميله اقاليم ايرانيهين دست ضبط و اداره استبداديه ويد استقلاليتنه آلوب تا هندستانه قدر كيتش وممالك محروسه عثمانيهينى بد اداره سنه آلمنى ذهنتده تخيل وتصور واشبو تصور محاله تبعيله تجبر ايتش ايلدى وقتى قوه منخيله ومتصوره سنه غلبه ايله مدنى عروق واعصابنده غلبان

ایلیان خون حرص و طمعی سابقه سبیله بعض اتباع و اسرا سندن معدود اولتردن ماعدا اوج بوز بیک مقاتل و مبارز عسکر ایله اقالیم آل عثمانیه نیک ابتداسی بولنان (کرکوک) قلعه سنی محاصره ایلدی که او زمان کرکوک مسلی حال زاده (حسین پاشا) و محافظی حلبلی (احمد پاشا) اولوب اوراده ورود ایدن عسکره مقاومت و موجودیله ثبات و مدافعه به دوام ایده چکریته امنیت ایده مدکلرندن همان اورادن موصله کلوب اناطولی چابینه عزیزت ایلدیلر

(نادرشاه) ذکر اولنان قلعه بی ایکی کون تحت محاصره و مضایقه به آلوب و متوالیاً طوب و خیره آتوب دروننده بولنان اهالی بر صورت فوق العاده ده دوچار اولدقلری آتش حرب و جداله مقاومت و صبر و تحمل ایتمک ثبات و مداومت ایده مدکلری و بر طرفدن امداد و معاونت دخی کوره مدکلری جهتله قلعه مذکور به بی بالضروره دست اعدایه تسلیم ایلدکلری آنده اعدا طرفندن اموال و اشیا ی موجوده لری آتوب و رجالی کنسیدی عسکرینه قلب و الحاق ایلدیلوب بر درجه به قدر لشکر اعدا تزیاید ایلدی (نادرشاه) خلقت ذاتیه و جبلت شخصیه سنده جا بکیر و ثابت اولان عجب و غرورینی تزیید و فراوان و امنیه و مقصدینک حیز امکان و حصوله کله چکی رأی خود سرانه سنجه رهین عیان و بیان و اورادن موصل ولایتنه متوجهاً قیام و تحریک قوادیم غیرت و اهتمام و موصله اون بدی ساعت قدر بعد مسافه سنی بولنان اریبله مواصلت ایدرک اورانک قلعه سنی التي ساعت قدر محاصره ایلد کدنضکره ضبط و استیلا ایلوب بعض تهدید و انداز مقصدیله اریلدن موصله بر الجی تسیار و اعزام ایلدی

بر روایت کوره بیک بوز الی بش سنه سنده موصل و الیسی عبدالجلیل زاده « الحاج حسین پاشا » مملکت سورینک اطرافنده خندق حفر ایتمک و بونکله مملکتک استلکاماتی تحکیم و ترصین ایتمک نیت خیره سبیله موصل اهلینک صغیر و کبیرینی و غنی و فقیرینی و عزیز و خفیرینی جمع و جلب ایدرک خندقلر و اشبو خندقلر درونلرنده فضله اوله رق مناسب موقعلرنده

درین درین قبول حفر ابتدا بر مکده و بر طرفندہ سورک ایجاب ایدن محللرینی
 ترمیم و هر طرفنی غایتله رصین و تحکیم ایلکده ایکن بر سنه صکره (نادرشاه)
 خطه عراقیه به اماله دست تعدی و تجاوز ایدوب بعض قرا و قصباتی
 ضبط ایلد کدنصکده بغداد ولایتک بر جهتہ نازل اولوب اطرافنی بر
 مدت محاصره ایدرک مملکتک داخلنه بغور کبی طوب و هوائله دانه و خیره لر
 انداخت ایلوب بر زمان بویله تهدیات ایله مشغول اولدی

بعده بغداد والیسی وزیر مشتری تدبیر (احد پاشا) (الخر ب خدعة)
 اربینه امتشلا بر طریق حبله و خدعه بی کوستروب و (نادرشاه) طرفنه
 بر الجی کوندروب (کیت موصل ولایتنی ضبط ایت بعده بز سیزه اطاعت
 و انقیاد ایدرز و بوراسنی سیزه غوغا وجدالسنز تسلیم ایدر کیده رز)
 دیمیسی اوزرینه (نادرشاه) کندی عقل قاصر نجه (احد پاشا) نک بو کلائی
 حقیقت و صحنه جل ایدرک تصدیق ایلدی

فی الحقیقه (نبی الله یونس و جرجیس) علیهما السلام حضر اتمک بولند قلمری
 حرم شریف لری اولان موصل ولایتنه مالک اولور ایسه بر قوت معنویه انضمامیله
 ممالک سائرته ک اخذ و ضبطی کند و سنه ثابت اسمهل اولور خلیای خانمه تبعیت
 ایدرک و اورادن کیده رک . بصره . وقرنه . وحله . و مکه و نواحبسی
 دست اداره سنده اولدیغی حالده بغداددن (موصل) ولایتنه متوجه
 قیام و حرکت و (کر کوک) سنجاغنه مواصلت ایدوب اجناس مختلفه دن
 مرکب و متشکل بولنان عساکر کثیره سیله اوراسنی اوچ کون محاصره
 ایلد کدنصکره درونه کبردی و اهلی و سکنه سنک کینی قیروب کینی اسپر
 ایلدی (اربل) قضاسنی دخی ضبط ایدرک بعده موصل ولایتک اخذ
 و ضبطی تدبیر و تشبثنده بولدی

(نادرشاهک) موصله الجی کوندر مسندن نیت و مقصد حقیقیسی
 موصل ولایتی والیسی صاحب رائی صاحب و مالک فکر ناقب (الحاج حسین
 پاشا) ایله برابرند بولنان و موصل محافظی اولان مدبر امور مملکت و وزیر
 معالی منقبت والی حلب (حسین پاشا) بی تحذیر و تهدید ایدرک استقبالی

تأمين يتمكن عبارت اولديغي درك واذعان اولندي ومنسوى ضميرى
تداركات وحرکات واقعه سندن بيلندي

(الحاج حسين پاشا) در حال مملکتک صغار و کبار بنى دجله نهى
کنارنده و دروننده «خضر» نبى عليه السلام افندمن حضر تلرينک مقابى
بولنان ومظفر الدين زنکينک احيا کردهسى اولان (جامع الاحر)
نام جامع شريف جوارنده جمع واحضار ايدرك (نادرشاه) طرفسندن
ورود ايدن الجى واسطه سيله کوندر بيلان ورئيس العلماء ملا (على الاکبر)
امضاسيله ظاهرأ ولفظاً موصل مفتيسى (السيد يحيى) افندى به وباطناً
ومعناً (الحاج حسين پاشا) به خطاباً قله آلنان مکتوبى قرائت ايتدردى

« صورت مکتوب »

بسم الله العلى الاعلى . الموصل الى مدارج العلى . هذا كتاب منا
الى العالم النبيل . ونحرير الجليل . المفتى يحيى . احياه الله كما يشهى
ويتمناه . وصانه من كل طارق وبلوى . والى فاطمة فاطن الموصل
حفظهم الله من المصيب والوبل . كى يوقظهم من رقدة الغفلة . وسنة
العثرة . ويزيل عنهم الدهشة والوحشة . فيستعوا له ولينصتوا . استماع
قبول واذعان وايقان واتقان . عسى ان ينجوا ويفرحوا . ولا تلقوا
وراء ظهوركم . لقاء نعمت وطفيان تحزنوا وتدموا . واعلموا يا اخوانى
المؤمنين . انا جنداً خلقنا من رحمة وغضبة . فالبشرى ثم البشرى لمن
اتبعنا وهدانا . والندرى ثم الندرى . على من خالفنا وعصانا او ليس
لكم من اثار الماضين تبصرة ومعتبر . الا فتذكروا خييار الهند والسند
والترك فى النموذج وصل اليكم من وقايعهم . وملاحهم ووقايع جيرانكم
من اهل (كركوك) وما والاها كيف نعمتوا فتمتوا . ثم طاعوا فنجوا
ذا خط فى جلباب امن وامان . وشفقة ودعة وامتنان . ولا تنفوا
بايديكم الى التهلكة واتقوا فتنة لا تصيبن الدين ظلموا منكم خاصة ولا

تقدرون على السقاغ . فلا تعرضوا اعماركم للانقطاع بالقاء شبهه من جهلة
لا يعرفون الخير من الشر . ولا الخبر من الأثر . فلما قال الله عز وجل
من قائل (تعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الأثم والعدوان) وورد
في الحديث الشريف (ان من فرج عن اخيه المؤمن فرج الله عنه سبعين
كربة يوم القيامة ومن رأى اخاه في حفرة فأنجاه أنجاه الله من النار)
وارسلت اليكم كتابي وصحيفتي مع السيدين الجيدين الفخيمين (فاضي كركوك)
حسن افندي ومصطفى اقا بوصلايه اليكم . ويرشدونكم الى الصواب
ويحذرونكم عن العقاب . فعليكم ان تنظروا اليه بعين الانصاف . محبتين
عن التعت والاعتساف . واستقبلوا السلطان العادل الكامل الرؤف
والخاقان الاعظم العطوف . ادام الله عز جلاله . على مفارق المسلمين
تفرحوا وتسروا . فان همته العلية المالية مصروفة بالشفقة والاستعطاف
وما له مياغضة ولا معاندة لساطانكم . السلطان ابن الساطان . الخاقان
ابن الخاقان . ثاني اسكندر ذي القرنين . خادم الحرمين الشريفين . السلطان
الغزي ﴿ محمود خان ﴾ ادام الله ظل اجلاله طمعاً في ملكه ورعيته
بل همته العلية الشاهنشاهية . مصروفة بحفظ ملكه ورعيته . اكثر من
اهتمامه بملك نفسه لكن صارت بينهما شبهات دينية شرعية . وعقد ميله
يسهل الله حفضها حلها . وبقى الله المسلمين شرها . فلا تعرضوا
انفسكم لتزول نيران غضبه . وشدت بطشه . وسخطه . انما علينا
البلاغ . وعليكم الحساب فعليتنا اتمام الحجة الفراء . وعليكم سلوك الحجة
البيضاء . وليبلغ الشاهد منكم المستمع لكتابنا الفائب . والسلام على من
اتبع الهدى

(صورت ترجمة مکتوب)

مدارج ومنازل عليايه ايصال ايليان جناب على الاعلى نك اسى
اسمانه سيله طرفزدن عالم نيل ونحرير جنيل مفتى موصل (يحيى)
انى جناب كبريا اشهى وتمنى ابديكى وجهله احيا وجميع طاروق وبلاردن

مصون بیورسون آنک جانبنه • وموصلاک جمعیت متوطنه واهالیسنه خطاباً
مکتوبدر

الله انلری رقدۀ نوم غفلت وسنه عنترندن ایقاظ ویدار ودهشت
ووحشتلری زائل اولمق ایچون شدتلی یغمورک نزولندن حفظ ووقایه
بیورسون

بو مکتوبی ایقان واتقان واذعان وقبول قولاغیله استماع ایلسونلرکه
قریباً فرح ونجات بوله جفقری مأمولدر سن بو مکتوبی طغیان وتغنت
ایله ماورای ظهر کزه القا ایتمیکز که صکره محزون ونادم اولورسکز
ای بزم مؤمن برادرلرمن معاومکز اولسونکه بز رحمتدن وغضبیدن
برادلمش عسکرز بزه تبعیت ایدنلره بشارت اوزره بشارت وبزه عاصی ومخالف
اولنلره خوف وخشیت اوزره خوف وخشیت مصمم ومقرردر ایام
ماضیه دهکی وقایع سیزک ایچون تبصره وعبرت اولورمی آگاه وانتباه
اوزره اولکنزده هند وسند وتک وجوار وجیرانکرده بولنلر ان کرکوک
ونواحیسی اهلایسنک سزه واصل اولان وقایعنی وخبرلرینی برر انموزج
ونمونه اولهرق تذکر وتفکر ایدکز بولنر ابتدای امرده نصل تغنت وتغند
ایدوبده بعده بشیمان ونادم اولوب بزه اطاعت • وبزم امتنان ودعوت
وشفقتمز • وامن وامانمز جلبابی آتته دخالت وراحت ایلدیلر ایسه اوله
ایدک الیکر ایله کندیکزی تهلکه یه القا ایتمیکز • فتنه وفساد وقوغندن توفی
ایدیکر که ظلم ایدنلرک ظلمی سزه اصابت ایتسون زبرا صکره آنک دفع
وازاله سنه مقتدر اوله منسکز اوله شر ایله خیری وارله خیری فرق
وتیمیز ایدهمیان بر طاقم زمره جهله نلک اعمالکرذن منقطع وپیشان اولمق
قصیدیه سزه القا ایلدکلی شہات سببیه حقندن اعراض وهیل ایتمیکز
خصوصاً حق سبحانه وتعالی حضرتلری (سز تقوی واحسان خصوصاً صلنده
اخوانکزه معاونت ایلدکلی وعصیان وعداوت اوزرینه مبنی بولنلر خصوصاً صلنده
معاونت ایلدکلی دبه امر بیورمشدر وحديث شریفده شرفوارد اولمشدر که

بر کسه بر مؤمن برادريني کرب و محتندن تفریح و تخليص ايلسه جناب
الله البته او کسه بي يوم قيامته کرب و المدن خلاص ايلر . و بر کسه
بر مؤمن برادريني بر حفره هولناکدن چيقاروب قسورتارسه اللهده او
کسه بي البته عذاب نيراندن خلاص ايدرك اكا نجات و سلامت ويرر

ايمدی سزه بو مکتوبی . بو صحيفه بي ابيکي سيد و نجيب و فخرم ذات
ايله کوندرم که بری قاضي کر کول حسن افندی و ديکری مصطفی اغادر انرک
مکتوبی ايلالنده . سزی راه صوابه ارشاد . و عذاب و عقابدن رها و آزاد
ايله جکدر . و بو حالده سزه او مکتوبه کمال درجه عطف دیده انصاف
و صرف نظر . بغت و اعتساف ايتک الزم و اهمدر

او طرفه متوجه بولنان سلطان عادل و کامل ورؤف و خاقان اعظم
وافخم و عطوف . حضر تلرني استقبال ايتک کر کدر . ادام الله عز جلاله
على مفارق العالمين

البته سزه فرحلتور و مسرور اولورسکر زيرا انک همت عليه
عالیه سی شفقت و استعطاف اوزرينه مصروف و کندوسنک پادشاهکر
بولنان . السلطان ابن السلطان . الخاقان ابن الخاقان . ثاني اسکندر ذی
القرنين . خادم الحرمين الشريفين السلطان الغازي محمد خان
حضر تلرينه . ملکنه . ورعيتنه طبعاً مغاضبه و معانده سی اوليوب بلکه
همت عليه شاهنشاهيه سی کندي ملکنه اهتمامندن زياده انک ملک ورعیه سنک
محافظه و محارسه سنه معطوفدر لکن شو ابيکي دولتک ميانه سنه بعض
شبهات دينيه شرعيه واقع اولمسيه ميل و محبتی معقود اولدی جناب الله او
شبهات دينيه نك ترك و حلنی ميسر و شريدن مسلمانلری وقايه و مطهر بيورسون

بو حالده سز اعراض و ميل ايتيه سکر که نيران غضبي و بطش و سختی
سزدن زائل اولسون ايشته بزم اوزرمزه لازم اولان کيفياتی سزه ابلاغ
وسرک اوزرکرزه تفکر و حساب . و بزم اوزرمزه اتمام حجة غرا و سرک
اوزرکرزه سلوک محجه يضا در سزدن بو کتابی استماع ايليان شاهدلر

اوراده موجود اولميا نلره تبليغ ايلسونلر . والسلام على من اتبع الهدى

« مفتي موصل السيد يحيى افندي طرفندن جواباً »
« يازيلان مكتوبك صورتى »

بسم الله وما اعتصامنا الا بالله . ومن لاذ بكهف كفايته كفاه وجاه
هذا كتاب فصلت آياته . وتحدثت معجزاته وظهرت شواهد دعوته
وآياته . ظهور نار القرى ايللا على علم بل هو اشهر . كجلمود صخر
حظه السيل من على . الى ملا باشى (تلى اكبر) اجرى الله بذياب
صمصام قهره من انف رعونه قطرات الشرور المتصاعدة الى صماخ دماغه
من بحجرة الخومة والقرور . وانجذت شرارات تلك لنية الفاسدة بصرص
الدمامة الالهية . كما هذكت عاداً بالدبور . ووصل كتابكم الرسول الى العلامة
المشعل بزعمكم على الطاعة . فلانقرتكم الحياة الدنيا ولا يفرنكم بالله القورور
مفتخرين به بانكم جند الله مخلوقون من القضب . تبت يدى ابي لهب . وتب
ما غنى عنه ماله وما كسب . فاجابو حين قرأى على رؤس الاشهاد . وشاموا
ما انطوى عليه من الابرار والارعاد . واحاطوا بما اودعتموه من الانذار
والاوطاء

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم) وقالوا قلوبنا فى اكنة
مما تدعوننا اليه وفى اذاننا وقر ومن بيننا وبينك حجاب فاعمل اننا عاملون
فالياد بالله امن بعد ايماننا وطاعتنا لسلطاننا والمقاتلة دون اموالنا . والمكافحة
عن اولادنا وعيالنا يهولنا منكم شقايق اللسان . وروعنا سحر البيان
ووسوسة الشيطان . وكثرة الهذيان قام الحمام على البازى بهدده
واستصرخت باسود البر اضبعه يامن يسد فم الافعى باصبعه . بكفيه
ما قد يلاقى منه اصبعه . فلما وعيدكم عندنا الا كصرير باب وكلاطن لوح الهجير
ذباب افرتم ان القصاب تهوله كثرة الفم او الاسد الغشمشم يدهشه تراكم النعم
تذكرونا بما فعلتم بالسند والهند . بما ففتم مع اولئك العاوج . وتدهشونا

بما فتحتم من قلعتي (كر كوك) و (اريل) . وترعبونا بامثال هاتيك الانباطيل
 كلاستعمون ثم كلاستعلمون . ارناع بالقراع ونحن اسود الضارية . والسباع
 الكواسر العادية اسيا فناعتميلة وسطوتنا ثقيلة و حاومنا رزينة وقلوبنا كالخديد
 متيدة . وبلدتنا بحمد الله حصينة (لنا جبل يحتمله من يجزبه منبعر برد الطرف
 وهو كليل) ستر العرش مسبول علينا . وعين الله ناظرة الينا يحول الله لا يقدر
 علينا وذلك بغزية الله وفور عددنا واعنادنا . موصل بضيائنا وامدادنا .
 من طرف سلطانتنا باع السطوات عظيم الهمة والخطوات . كهف الاسلام
 والمسلمين . حامى حوزة الدين . حافظ بيضة الايمان والمؤمنين . سلطان
 البرين وخاتان البحرين . وخادم الحرمين الشريفين . ذر السطوات الخاقية
 التي لا تبارى . والعزمات الثابتة التي لا تجارى سلطان سلاطين الافاق
 والقاهر باهر الله لاعدائه على الاطلاق قهرمان الماء والطين ظل الله تعالى
 في الارضين فسوف يمينا الجود لا قبل لكم بها فترجعون على الاعقاب ناكسون
 ونحرجكم منها اذلة وانتم صاغره ن فكيف تهتدونا وانتم لعظمة شوكة
 العثمانية تعرفون . وما تخفون . كافتكم لذلك محققون وبما نقوله يشهدون
 وسيعلم ان الذين ظلموا اى منقلب يتقلبون . فيا لله العجب كيف منا الطاعة
 تأملون . والدخول في ربة الخيانة تطلبون ونحن ابا عن جسد بانعام
 سلطانتنا المظفر منقلبون . وبفواضل احسانه متسريلون ورثنا هذا
 عن ابا صدق ونورثها اذا متنا البين . مع اننا من خاصة اهل السنة
 والجماعة . فلا سمحاً لكم ولا طاعة واهلا بالسعادة والشهادة هذه الساعة
 (ردى حياض الردى يا نفس واركى . حياض عين الردى للشاء والنعم)
 بنا يذنا الا ما صنع الحداد من سيوف حداد ورماح مداد . ويقبل الله في
 في شأنه ما اراد . حرر عن لسان خادم الاعقاب الدولة العثمانية (الحاج
 حسين باشا) الوزير الجليل والى مدينة الموصل المحرسة و (حسين باشا)
 والى حلب الشهباء وحافظ البلدة المحرسة وكافة وجوه البلد واعوامها
 والسلام

(صورت ترجمه مکتوب)

الله تعالى حضرت تيرينك مبارك اسم شريفى استعانه سيله ميثارت وابتدار
ايدريز چونكه بزه اعتصام ايديله جك بو قدر الا واجب الوجود در بر كسه
جناب پروردگارك غار لطف و كفايه سنه پناه و التجا ايلسه اكا الله كفايت
و كندوسنى دائماً حيايت ايدر شو بر مکتوبيمز در كه آيات و علامات و احكامات
درونده فصل اولتمش و معجزاتى تحدث و شواهدى ظاهر و دعوت
و بيناتى باهر اولمشدر

كچه طاغ باشى اوزرنده ايقاد اولنان مسافر و بولجى اتشينك ظهورى
وبلكه صخره قطعه سى اوزرينه بو قاريدن نازل اولان سيلك نأثر بربله
آجيلان يارلك ائرى كى مشهور ملا باشى (على الاكبر) نام ذاته كوندر لمشدر كه
الله تعالى نمرود كى كبر و نخوت و غرور و عظمت بخارندن جو ف
دماغنه متصاعده اولان قطرات شرورى انف رعوت و خيشوم
حياقتدن صمصام قهر كى بولنان سورى ستيكيله ازاله ايلسون وعاد
قومنى ربح صرصرله اهلاك ايتديكى كى شدت قهر و بطش الهيه سيله
او نيت فاسده سنك شراره سنى سوندرسون

زعمكزجه سزه اطاعت ايتكلكمزى مشتمل وعامته اهالى به مر سول
مكتوبكز واصل اولدى . حيات دنيا سزى مغرور ايلسون الله كريمدر
مغفرت يزدانه استناداً هر بر شر و شورى ارتكابه متصدي اوله رق
بطش قهر الهيدن شيطان سزى مغرور ايتسون غضبدن خلق اولتمش
جند الله اولديفكزى سويليوب مفتخر سكر ابى لهب كى هلاك اولسون
او كسه كه مال و كسبى كندوسنه فائده بخش اولدى

مكتوبكز على رؤس الاشهاد قرائت اولندقدده او مکتوبك حاوى
وشامل اولديغى رعد و برق كى احوال مدهشه واقوال مخوفه بى نظر
حقارت و استخفافله كوروب وعد وعيد و تهديد و تخويفله ابداع و ايقاع
ايتديككز شيبئ انف حقارتله اشتشمام ايلدك
نعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم (وقالوا قلوبنا فى

اكنة مما تدعوننا اليه وفي اذاننا وقر ومن بيننا وبينك حجاب فاعمل باننا
 عاملون (يعنى شيطان لعين ورجيمك شرندن سميع وعليم اولان جناب
 الله تعالى به صيغوروز سزك بزى دعوت ابتداييكز شيدن كوكلز اكنه
 واخبيه اينده مخفى ومستوردر دعوتكزى تفقه وتفهم ايتيز وقولا فرمزده
 طرش وصمم وعدم اصغادر بو دعوتكزى استماع ايتيز ديورل وبزمله
 سزك ارده برده وحجاب واردر سزه اطاعت ومواصله به امكان بو قدر
 الدن كلانى دريغ ايتيه سزك وبزده مقابله معامله ايده جكز الله عظيم
 الشانه التجا ايدرز اولاد وعيالزله مباعده ومكافحه واموالزى فجاوز
 مقاتله ايدرز سلطان جهان مطاعه انقياد واطاعتز دن صكره بزى
 ششقه لسان تهديد بيانكزى تخويف ايده جك يوقسه كلام سحر بيانكز
 ياخود وسوسه شيطانيه كبي كثرت هذيانكزى قورقودا جقدر سزك
 بو حالكز طير ضعيف وناچيز اولان جام . اجنسه جنبات سطوت
 اولان بازى يعنى قهر وشدتله متصف بولنان شاهينى تخويف وتهديد
 ايتك كييدر قره صغير بوزاغوسنك برتيجى صبر تلانه مقام تخويفسده
 استصراخ وصياحى كييدر زهرلى بيوك بيلانرك اغزرتنى بارمقزله
 سد ايدن كسه به نم افعيدين بارمقزرتنه ملاق اولان زهر هلاهل كافيدر
 سزك وعده ووعيدكز عندمزده قپوز برتيسى وسنك ويزتيسى كييدر
 هيچ كورد بيكزى كه كثرت غم قصابك كوزرتنى قورقوده . ياخود
 قيروب كچر ييچى كو كرمش ارسلانى كثرت صيدونهم مدهش وذليل ايده
 سندوهند اهاليسنه يابديفكر شيله بزى تذكر واورازله ايشلديكز عنوة قهر ايده
 بزى اخافه وتهديد وانلره كوسترديككز سطوت وقهر كزله بزى ترعيب
 وكر كوك واريل . قلعه رينك قحيله بزى ادھاش واخافه وبوبله باطيل كاذه
 واراچيف عاطله بله بزى انداز ايدبور سزك هابوبله ديديككز كبي دكل . ايشته
 عهد قريسه بژدن كوره جككزى كورر سزك بزقپو دقير دامتندن ودق
 واقراع ايتسندن ويازين حرارنك شدتنده نجمع ايدن ذبابك آواز

و طینلرندن قور قابز شدتلی ضرب ایدیچی ارسلانلر زو بطش و غضبله هجوم ایدرک قیروب کچوریچی سباغز قلیچلرمن سنمش غایت پارلاق و مزر اقلرمن کسکین و براق و سطوتمز غایت آغر و اخلاق و اطوارمن رزینه و قلیبلرمن تیمور کبی محکم و متینه و بلدهمن بحمدالله محفوظه و مصونه در

مرصع الکلیل و تاج ملک کبی طرف نظری رد یعنی ناظرک نظری اصابت اقیبه جک صورتده رصینه و منبعه در ستاره عرش اعلا اوزرمنه ستره و عین عنایت باری اوزرمنه ناظره در حول و قوت الهیه ایله بزه ابقاع شر و شوره قادر اوله مزل احسان و عنایات ربانیه اوله رق و فرت عددمن و کثرت اعدادمن طاعتی واجب اولان سلطانمزدن و اضل اولان امداده (موصل) حفظ و حایت و عین صحت و صیانتمزه در سلطانمزدن سلطان مسلیک سطوت قاهره سی غالب و همت خطراتی طرفه العین کبی قریب اهل اسلام و رعایانک پناه و النجا ایله جک کشف امانلری و وسطوت دین مبین و حامی بیضه مؤمنین . برینک سلطانی و بحرینک خاقانی . بری قبلکاه نام . و دیگر ی زیارتگاه خواص و عوام . اولان جرمن شریفینک خادمی سطوات خاقانیه سی غیر منقطعه و عزومات ثابتیه سی غیر مغلوبه علی الاطلاق افانک سلطان سلاطینی اعدای دینک قاهری و ماء و طینک قهرمان باطن و ظاهری و روی زمینده حق تعالینک ظل باهری اولان سلطان محمود خان اول - حضرتلری شمسی جمود کثیر ایله امداد و سزه مقبله و بر یاد ایدرک باشکزی سودی دوکش کدی کبی اشغی باقوب رجعت قهقری ایله محبوب و شرمسار اوله رق رجعت ایدر سکن

بو حالده نصل بز ی تهدید اید. یلور سکن که عظمت و شوکت عثمانیه بی یلور سکن سز قور قزمیسکن حال بوی شدت قهر سلطنت آل عثمان نه اولدی قی محقق اکلار و اذغان ایدر سکن

انقلاب تام ایله منقلب اوله جتلر بی ظالملر یقینده یلورل ای قنوم لیم سزدن تعجب اولنور که بزدن اطاعت مأمول ایله یور سکن و ربقة

خيانتہ دخولزی طلبده بولنيورسكن بز ابا عن جد دائماً مظفر اولان
سلطانمترك انعاميله دوراً عن دور متمم و كسوة فواضل واحسانيله
متلبس و سباط انعاميله مغمتمن او نعم فواضل تابعيته سلطنت عثمانيه اباء
صديق و صحبندن استراث ايدوب فوت اولديغمن زمانده اولاد واحقادمنزه
ازنا ترك ايدر كيدرز مع هذا بز اهل سنت والجماعت اوزره بز سرك كبي
كروهر فضديه اطاعت ايده مين

° و بز سز نكله مقائلده بو ساعت شهادت سعادتنه اهل واربابز
بزمله سرك يينكزده بر شي بو قدر انجق حدادك اعمال ايلديكي سيفله اوزون
مزر افقر واردر حق تعالى امرنده مراد ايلديكي شي قبول ايدر
بو مكتوب دولت عليه شوكت زرينه عثمانيه نك خادم اعتماني مدينه
موصل والي رافتمابي عبدالجيليل زاده وزير (الحاج حسين پاشا) و والي
حاب الشهباء محافظ بلده موصل (حسين پاشا) وكافه خواص و عوام
مملكه لسانندن تحريرو و اسرا قلنان مکتوبدر

نادر شاه طرفندن وارد اولان مکتوب علي ملا الناس قرانت
اولندقدنصكره والي پاشا اهالي موجوددن طلب جواب ايلد كده الهام
رباني ايله جمله سي لسان واحد و جنان متحد ايله شو صورتله عرض كلام
ايلديلو و ديديلو

(سز بزم اوزرمزه والي و مدبر امور مملكه و اهالي و من كل الوجوه
مضاع اصاغر و اعالي سكر بوبلده اختيار بيورديقن شي هر نه ايسه امر
و فرمان ايديك بزم ايچمزه او امره روي مخالفت كوستره بيله جك بر كسه
بو قدر سز اوزرمزه رئيس و حامي و پادشاهمترك شو بلده سني و اهالي
وسكنه سني محافظه ايتك ايچون امين ميان انچامي اولديعكز جهته امر
و فرمان دست اداره و اختيار كرده در) بولو جواب صواب و يرديلو

والی عالی (الحاج حسين پاشا) سفيرك نزدينه رجعت و لسان حكمتيدانيله
(بز دولت عليه عثمانيه نك خدامي اولديغمن دن بز مالك رقابن برين

و بحرین سلطانی و روی ارضه ظل ظلیل جناب سبحانی اولان پادشاهمرك
 دائره اطاعت و اراده سندن بر خطوه خارجه چیمتی و راه فوز و فلاحدن
 سره و انحرافی ایتک کبی ذنات خیالخانه خطر لر مزه بیه خطور ایتدیکندن
 هر حال و محالده اراده سنیه سنه امثالاً بو بلده سنک مصادمه اعدا سندن
 محافظه سنه ازجان و دل اهتمام ایده جگمن مقرر در (مثلاً جواب و پره سنه
 مبادرت و بونک اوزر بنه دهه بعض مطالعات و معلوماتی علاوه ایلیهرك
 و هیچ قصور ایتیهرك ناردشاهه بیان ایتک اوزره سفیر کلدیکی بولدن
 عودت ایلدی

والی پاشا مملکت سورینک تعمیر بنه و اطراف سوره خندق حفر بنه
 و لوازمات حربیه و مهمات تاریه و سائر نک تدارک و احضار بنه کمال سر عتله
 مبادرت و نصرت الهیه نک کندولر بنه یاور اولسی دعاسنک ایفاسنه مواظبت
 ایلدی مملکت تسلطات اعدادن امین و سالم اولقی ایچون جبال و تلالده
 بولنا نلرک کافه سنی بلده نک اطرافه جمع و نقلی ضمنده کافه خواص و عوامه
 اوامر مخصوصه کوندر و ب کندوسی دخی اطراف و ولایت و حوالی مملکتک
 مناسب بر نقطه سنه رکز خیام ارام ایتدی و جمع ناسی ترغیب و تشویق
 مقصدیله طبل وزارتق اوردردی سورک تعمیرات مقتضیه سنک و حفر خندق
 ماده سنک بر آن اول الکالی و من کل الوجوه تأمین استقبالی ارزو سیله
 تشویقاً لسا برین بالذات کندوسی و اولاد کر امیله عمی زاده لری و الحاصل
 صغیر و کبیر لری خندقین اخراج تراب و قلعه بدنک تعمیری ایچون
 نقل احجار و آب ایتکه مبادرت ایلدیلر موجود بولنان ناسی بر قاچ صنف
 اوزره ترتیب ایدرک هر بر صنف اوزر بنه کندی طرفندن مجرب الاطوار
 بر ضابطه تعیین و نصب و بو منوال اوزره تدارکات حربیه و ترتیبات
 چندیه ایله اشتغال ایتکده اولدیغی حالده شهر رجب شریفک بگرمی برنجی
 کونی داخل اولدی

بو حالده ایکن نادر شاهک عسکری دجله نهرینک جهت شرقیسنده

و موصله بر ساعت بعد مسافه سی بولنان (یارمجه) قریه سنده کورنملری
 اوزرینه دیده دورین وزیر صاحب الرأی والتدبیر (الحاج حسین پاشا)
 بونلری کوردکده درحال اولاد اجمادینه و اتباع و اقارب و تعلقاته و سائر
 منسوبات و متعلقاته و مملکت اهالیسنک مقتدر حرب و جدال اولئرینه قیام
 و حرکت امرینی و یرمش و ذاتاً رفاقنده بولنان حلب و البسی (حسین پاشا)
 جنود و اتباعیه مهیا و اماده بولمشیدی

و یاننده بولنان (کویسجق) حاکی اولان شجاع و بهادر و حسب
 و نسب و غضنفر فر (قوچ پاشا) دخی اتباع و تعلقاتی و معیتده بی عبوس
 و مهیب بشوز قدر عرب سوارینی زیرا قومانداسنه آلوب مهیا و اماده
 اولدی

قریه مذکوره ده بولنان عساکر نادرشاه ترتیب صفوف ایدرک او
 فضای واسعة ده مانده جراد منتشر و ورود عساکر منصوره به مترقب
 و منتظر اوله رق اورالری قابلامش اولدقلری حالده بونلرک اوزرلرینه وزیر
 فلاطون تدبیر عساکر منصوره اسلامیه دن بر فرقه جسمیه عسکریه بی
 افراز ایدرک و بکر می درت یاشنده برادری (عبدالفتاح) بکی اوفر قسه نک
 اوزرینه قوماندان نصب و تعیین ایله رک اورایه سوق ایلدی (عبدالفتاح)
 بک حرکتله دجله نهرینی عبور و مرور ایلدوب و درحال دشمن
 عسکرینه ملاقا اولوب حربه مبادرت ایلدی و کندوسی بالذات دستنده
 سیف زهره شکافی اولدیغی حالده میدان حرب و جدالده گاه شمال طرفنه
 و گاه بین جانبنه و گاه خلف و قدام سمتنه شیرزبان و غضنفر خون نشان
 آسا حمله و هجوم ایدرک بر دهشت و هیبتلی محاربه و قوعب و لشدر که او
 واسع چول و صحرائی یوزی صحاب ظلماب کبی دو مانلر احاطه ایلشدر

بوصورتله حرب و جداله و ضرب و قتله دوام اولندیغی اثناده بکر می
 بشبیک راده سنده بولنان دشمن عسکر می عساکر اسلامیه نک خط رجعتلرینی
 قطع ایتمک اوزره جنود ظفر نمودمو حدینک ارقه طرفلرندن طولاشوب در حال
 جوانباربعه سنی احاطه ایلدیلر و عاداتا تحت محاصره و مضایقه آلدیلر

فقط بونکه عساکر اسلامیہ به اصلا کلال وقتور کلیہ رک محاربه به مداومت و علی کل حال لشکر اعدانک صوتلترینه دلیرانه مقاومت ایلدیلر هرایکی طرفدن فوق العاده و فیات و تلفات وقوعبولدیغندن و فی الواقع خطر جملترینک انتطاعی و وافق حال و حکمت اوله میه جفندن فرقه منصوره اسلامیہ اعدانک خطحرب و انحصارینی یاروب و نهر دجله دن مرور ایلوب داخل مملکتہ رجعت ایلدیلر

بمد قلعہ نک ابواب متفرقه سنی برصورت مکملده سدوبند و اورادن لشکر اعدایه مقاومت و مدافعه ایتمک عقده طومار قرار و پیوند ایلدیلر

فردایمی کونی اوچیوزیک راده سنه قریب لشکر اعداکلوب ذکر اولنان (یارمجه) قریبه سنده رکز اوتا دخیم و اوراده ارام و (الحاج حسین پاشا) ایله دیگر حسین پاشایی اخافه و تهدید ایتمک مقصدیله بونلرک طرفنه تکرارینز الجئی نهین و اعزام ایلدیلر و دیدیلر که (بوقدر خلقک قانلرینی دوکت . و هر حاله بوراسنی ضبط و استیلا ایده جکمز درکار ایکن بونجه انسانلرک قتل و اعدامنه . و نیجه اموال و اشیانک اضاعه و اتلافنه . سبیت و یرمک کار عقل و موافق حکمت اولدیغندن و دائره امان و اطاعتنه دخالت ایلکدن خبری سزک ایچون برراه فوز و نجات . و بر طریق فلاح و سلامت تصوری غیر قابل ایدو کندن شمندی بوراده سبک دماء ایتمک خطای عظیم و بو حال و حرکتک نهایت و عاقبتی حقکرده غابت و خیم اوله جفی بی ریب (و اشتباهدر)

والی عالی (الحاج حسین پاشا) اعدانک اشبو تهدیدات واقعه سنه اجوبه لایقہ بی اعطادنصکره دیدی که بو مثل او کلاملرک سرد و بیان ایتملری نادر شاهک سخافت اقوالنه . و خوف عقلنه دلالت . و رافضیلرک دخی قلت شعور لینه اشارت ایدر که شو صورتله ایراد و تبلیغ ایلدکلری تکلیفاتک قبولی . و بوبابده کی مقصدلرینک بویله سهولته حصولی . و تیر افکار غامده و سهام نیت کاسده لرینک هدفی اجابت و وصولی معاذ الله عندمزنده محال اندر محالدر چونکه شو بلده ده کاس شراب شهادتی تجرع و نوش ایتمک برنفر قانجه به قدر سکا تسلیم اولتی و شو مملکت منزی دست اداره کرد

آلتی و تمام ایک کبی تصورات باطله و تخیلات عاقله کزی تصدیق ایتک
 و بلده من جناب حافظ حقیقینک محفظه صحابیه سنه مخفوظ و محصون
 و سزگله غوغا و جلاله سطوت و قوت و خراش و شطارتن افزون
 اوردی سنه دخیل ممانک بر بول کوسترمک غیرقابلد برعون و عنایت
 جناب رب العالمین و دین مبین سید المرسلین و تکبر و تهایل و محبت صحابه
 حبیب و رسول رب جلالک قوای روحایه و امداد لند، ممشکن و مخصن
 اولدی قز دن میانه سنه بوبله اقوال تهذیبیه القای صلح و صلاح و سنه ارانہ
 طریق فوز و فلاح اید من شومته نامه بر نتیجه حسنه و بره جک و رشتہ
 حرص و امید کزی قطع و وقع ایلدی جک انجی سیف و سنان خونفشالدر
 و چونکه بوده اهل ایمان اچون بیوک بر شاندر

بناء علیه بر الجی دها کوندیلدی جک و بوبله تکالیف مالا یطاق ایدیلدی جک
 اولور ایسه اورا بر جمع اید جک سفیرک باشه سز بر جسدینی کوره یاور سکن
 و هر نه درلو حرکات و معاملات خاطر کزه خطور و ظهور ایلر ایسه
 اولو جهله صور اجرائیه سنه مخزار سکن (و لایق الساحر حیث اتی)
 مثلاً جواب آلان سفیر اردو کاعلی بولنان (یار محبه) قریه سنه عودت و المش
 اولدیغی اجوبه کافه بی نادر شاهه حکایت و بده بش کون اوراده مکث
 و اقامت ایلدی لر

التجی کونی نادر شاهک عسکری دجله نرینی مرور و عبور ایلدی مرک
 موصل مملکتی احاطه ایلدی لر . و کندیوسی ولایتک جار جهاتی سیر و تماشا
 ایلد کد نصر کوه جادریته عودت ایلدی .

شعبان معظمک غر سنه نادر شاهک عسکری بلده نک قریبده واقع
 (جامع الاحر) جوارنده اجتماع ایدوب و جزود و اسرای موجوده سنه
 احجار و تراب نقل ایلدیروب بلده قلعه سنک بدنده بولنان اون ایکی برج
 و بارویه مقابل اون ایکی برج و استحکام بنا و انشا ایلدی برمش و مذکور بر جلر
 اوزر لینه طوب و هووان وضع و تعبیه ایلدی لر

صاحب الراي والتدبير والى روضه ضمير (الحاج حسين پاشا) دخی
سور داخلندن دشمنك انشا و تعبيه ايلديكي برجلره مقابل سورك برجلرينه
طوب و هو ان وضع و ترتيب ايلدى

شعبان شريفك التجي كوني نادر شاه طرفندن انشا اولنان برجلردن
مملكه اوزرينه بر صورته مرميات انداختنه مباشرت اولمشدر كه كورنلر
اسمان جانبدن روى زمينه ناردن مصنوع و مزوج يغمور ياغيور ظن
وقياس ايدرل ايدى و حتى آتش محاربه اول درجه تهوج و روى ارضى
اولرتيه تهوج ايدر ايدى كه ارتاد و صواعقك پرتو و ائارى و شعله آتشنارى
كورينور و طوب صدالزى استماع ايندلره حقيقه دهشت و پرر ايدى

بلده نك سورندن و داخلندن اعدايه مقابله ايديله رك آيلان طوبلرك
و تفنگلرك مرميات آتش فشانك تاثيرات شديد و سريعه سيله اعدا جانبدن
ظهور ايدن مدهش مدهش صدالر محير عقول اوله حق درجه استماع
اولنور و سورك داخل و خارجي بر نار عظيم ايچنده كورينور ايدى

اشبو آتش بالاكش حرب و جدال علو افزاز صحارى و جبال و سوي
سمايه عكس ايندكجه روى آسمانك كوئ رنكي تحول ايدرلر لون و رنك
آتشين مشهود عيون ارباب جنگ و قتال اولوب حتى ليلا طرفيندن آيلان
مرمياتك جو هوا و سمداه تشكيل ايلديكي صور و هيئات نجوم باهره و كواكب
زاهره نك احياناً جو اسمانده كورينان هيئات و اشكالنه ممائل و مشابه
كورنمكده وجهانه ولوله و حيرت و پر مكدده ايدى

بو حال اوزره محاربه سكر كون و سكر كيجه دوام و امتداد ايدرلر
مدت مذكوره طرفنده موصل اوزرينه اللى بيك راده سنده كاه و خيره
القا و انداخت اولنوب بونلرك تاثيرات شديد سيله نيجه قوناقلر و خانه ل
منهدم و نيجه نفوس اسلاميه مقتول و منعدم اولدى

مع ما فيه استحكامات اعدادن متين و رصين اولان قلوب اهل توحيد
و فرد افریده ذره قدر خوف و خشيت عارض و طارى اولدقدين بشقه

بالاخره بو مثللو حرکات و معاملات حربیه و طوبلر و هو انلردن ظهور ایلیان مر میات شدید، نزیاد و توافر ایتدکجه شوق و شجاعت فطریه لری مر داد و فراوان و لسانلردن علی الدوام ظهور ایدن تکبیرات و تهللات صدای شوق ارالری واصل کنکره آسمان و بوده موجب ظهور نصرت رب سبحان اولدی عسکرلر طیور سمندر کبی شدتلی آشملر ایچنده سیر و ثبات اوزره بولندیلر

امام (محبی بن قاسم) حضر تلرینک تر به شریفه لری قریبده و موصلک جهت شمالیه سنک مملکت اتمه اسنده واقع اولان و (باشطاییه) تعبیر اولنان برجه مقابل اعدا جانلیدن بوزیک عدد راده سنده (بالیز) طوبلرینک دانه لری انداخت ایدلشدر که او طایبه نک محافظی اخشامدن صباحه قدر (الحاج حسین پاشا) و صباحدن اقشامه قدر اولاد کر امدن (مراد و محمد امین) بکر اولوب بلناوبه بلده نک اطراف و جوارینی طولاشوب عساکر منصوره اسلامیه پی تشویق و ترغیب و کندورینه مهمات حربیه و افواه ناریه و لوازمات سائر نقضانلرینک اکالیله برابر التون توزیع و اعطا ایدرک انلری تطییف و تطییب و لشکر اعدایی ازهر جهت اخافه و ترهیب ایدرلر و کندورینه و کرک عسکرلرینه قطعاً ملال و کلال شایبه سی کلیرک دلیرانه و شیرانه حرب وجداله دوام ایلرل ایلدی

نادر شاه بی ریب و اشتباه وزیر اعظم (الحاج حسین پاشا) نک و اهالی و سکان بلده نک دوام و ثبات و کمال اهتمام و منانت اوزره محاربات ایلدکلرینی و میدان جنگ و وغایه باش و جانلرینی فدا ایددکلرینی درک و اکتناه ایلمیله بولندیغی (یارمیجه) قریه سندن فک رابطه اوتاد خیام و موصلک جانب جنوبیسنده و دجله نهرینک قارشو کنارنده و ذکر اولنان (باش طاییه) نام بر جک مقابله سنده واقع (قاضیکند) قریه سندرکز خیام ارام و ازهر جهت بذل مساعی و اهتمام ایلدی

(الحاج حسین پاشا) برج مذکور اوزرنده بولندیغی حالده اجناد

موجوده سنه و بریلان امر و تعلیمات اوزرینه واقع اولان ثبات و حرکات و اعدایه مقابل آیلان مر میانک ایقاع ایلدیکی حالات و کوسترمش اولدقلری انار شجاعت تعریف و بیان اولنور احوالدن دکلدن هر ایکی طرفدن آیلان دانه لک و طوب و هوانلرک صدای دهشتفراسی حیرتبخشای عقول کائنات و ولوله انداز صحاری و سماوات اولور ایدی و والی عالیشان او اتش طاقنفر سا اچنده ثبات ایدرک طرف اعدایه دانه و اتش افشان اولور ایدی

نادرشاه ذکر اولنان برچی نشانکه ایدرک قوتنک و طوبلرینک اکثرینی او برجک اوزرینه جمع و سوق ایتمک دوام ایتسنه و کلیت اوزره اورابه کله و مر میات آتسنه مینی عاقبت برجک بر طرفی منهدم اولمسیله در حال موجود بولنان معمارزه و عاملاره اعمار و ترمیمی نی امر و استعجال ایلدی ایسه ده معمارزه و کرک مبارززه اورادن فرار ایتمک کبی بعض احوال مغلوبیت و اماره انهزام و قلبلرینه اضطراب و خوف تام کلدیکی احوال و حرکات و دشوارلرندن ظاهر و نمایان اولسنه بناء والی پاشا اهل حرب و جداله متوجهاً (ای عساکر منصوره بو کون فی سبیل الله اولنان جهادده ثبات ایدنلره و شربت شهادتی کاسه کاسه نوش و تناول ایلنلره باب دار جنات عالیات و راه فوز و فلاح و نجات آجقدر و بو کون نامه اعمالکزه فخر و مباحات و افضل طاعات و عبادات و یازبله جقدر اولاد و عیال و امجاد و احفاد و اطفالک فاندلرینک روی زمینه دو کلامسنه و من القدم موهبه ربانیه اوله رقی انصاف اولنان شجاعت فطریه و ذاتیه نک بر دشمن ناتوان و ضعیف قارشوسنده پایمال اولماسنه اقدام و غیرت و نهایت درجه سنه قدر اهتمام و ثبات ایتمک فرض عین مشابه سنه در (بوللو بلند اواز و صدا ایله صیحه و ندا ایدرک و یغمور کبی لایق قطع نزول و ورود ایلان قوشونلردن قانقانی باشه سپر ایلهرک او تهلکه عظیمه مقابله سنده حیدرانه و دلیرانه جالس و البسه فاخره غیرت و شجاعتی لابس و جمعیت عسکرینه تطرق

خلل و ملادن حارس اولديغى حالده مشار اليك بو حال و حر كتي و ايلديكي
 بند و نصيحتي مغلوبت و انهمز امه ميل ايليان جنودينك قلوب استعدايديره
 بر شوق و غيرت جديده. ايقاع و ايصال اتمسيه اجنادينك كافه سي دران
 معاودت و والي باشانك امر و اراده مشروعه سنه ربط و روابط انقياد
 و مطاوعت و ازجان و دل مقاومت اعدايه ثبات و ميادرت و تكرر صغوف
 حريه زيني تنظيم و ترتيب و تكبيرات و تهليلات ايله صفحه لسان و صحن
 چنله زيني ترتيب و برچك منهدم بولنان محملاريني تعمير و ترميم و افواه ناريه
 و لوازمات سائر نقصانتي اكمل و تتميم ايتديلر و اعدايي هدف و اماج ايدرك
 لا ينقطع طوب و تفنك ايتديلر

اورالتق اعدا طرفندن سورك التنده اوچ محلسده لا غم آچيلوب
 درونلرينه وضع اولنان باروده آتش و يرلديكي انده بر هوا اولان سورك
 بر قطعه جسيمه سي بنه كندی اوزرلرينه ساقط و نازل و بالطبيع عارض
 اولان خوف و دهشت و اوراده و قوعوبولان تلفات و موحدين جانلرندن
 اولنان مقاومات نادیده و مدافعات متوالیه شدیده تأثيراتيله دشمن طرفنه
 بر نوع وله و حيرت حاصل اولسيه عون و عنایت الهیه و صون و معاونت
 سبحانيه ايله اعدای مغلوبه و منهنزه شعبان شريفك اون بشيحي كوني
 على الصباح طوب و لوازمات حريمه و ادوات سائر ايله مملكت طرفنه
 متوجهاً قيام و حر كت ايلديلر و فقط بو حر كتلرندن نادر شاهك افكار
 و نيتي و بويله دفعه موقع حربي تبديل ايلسندن مقصد و فكري نه اولديغى
 بيلنه مدي

بعده كافة عساكر موجوده سيله مملكتك خارجا جهات اربعه سني احاطه
 ايدرك و اولجه احضار ايتدكلري بيك قدر نردبانلري سورك مواقع لازمه
 و مواضع مقتضيه سنه وضع و ترتيب ايدرك سحر و قتمده چكر كلر كي بو قاري
 طرفه منتشر اولديلر و بو واسطه لاره اولجه دخی سورك اطرافنده بولنان
 خندقلر دنده مرور و عبوره فرصتياب اولمشلر ايدى

درون مملکت دخوله بل ایلیان لشکر اعدا داخل سور دن آبلان مر میات صغیره
 و کیره نیک تأثیراته طاق فرسا اولوب تبدیل مقام ابرار و بو حال هزیمت
 اشغال ایله بر مدت اوغرا شورل ایدی بعدده بعض قیول حفر ایلوب
 درونلرینه وضع ایلدکلری بارودله آتش و بره رک مملکتی بر هوا ایتمک جهتی
 ذهنلرنده و ترتیلرنده متصور و مقرر اولدیغی حالده منویات و مضمراتی بر
 عکس ظهور ایلوب حفر لولنان قبونک اغرندن ظهور ایدن نأره شراره
 فشان کندی یوزلرینه رجعت و اوزرنده و آلتنده بولنان عسکری تلف
 و بر هوا اولش و بو حرکتلرندن جنود اسلامیه نیک بر نفری بیله متضرر
 و ضایع اولماشدن

و بر طرف دن قودقلری نردبانلر واسطیه سیله اللرنده سیوق مسلوله
 اولدیغی حالده قلعه نیک بدنلری اوزرینه چیقدیقه و اوراده ده کندولرینه
 مقابله اولندیقه کال عسرتله بدنلره چیقان لشکر اعدانک رؤس مقطوعه و اجساد
 مجروحه و متفرقلری غایت سهولته یرله دوشردی و سورتک آلتنده
 و خندقلر ایچنده قلانلرینک دخی جنود موحدین برق خاطر و لعه شهاب
 کبی ایشوب باشلرینی کسرلردی و (الله الله) دبه رک دشمنلرینی صغر چیق
 قوشلرینک چکرکلری قیروب و منقارلری قان ایله ملمع اولوب بعده دجله
 نهرنده یقانه رق تکرار مهاجه برله قیردنلری کبی قیرلر ایدی

و قناکه اهل موصلک میدان حرب و وضا و صحرای ضرب و غوغاده
 هیئت اعدانک مأموللرینک غیری ثبات و متانت و جنک وجدالده مهارت لرینی
 و من کل الوجوه غالبیت اثرلرینی و هر طرفده و هر صورتله اجرا اولنان
 حرکات عسکر به لرینه شجیعانه و دلیرانه مدافعه و مقاومت لرینی و ابتداء
 محاربه ده دیدکلری کبی کافه سنک کؤس شربت شهادتی نوش و البسه
 ابرار و شهدایی بر دوش ایتدیجه مملکتک بر قیریق طاشنی بیله و برمامکه
 مصرانه مداومت ایلیه جکلرینی کوردیلر و یلسدیلر بونلرک حصاردن
 چیقوبنده حرکات تعارضیه ایله حرب و قتاله مبادرت ایتکدن مقدم ترک

مخاربه و عقد مصالحه ايدرك بو سودا و آرزودن فراغت و جستجوی راه
امنيت و سلامت ايتکون بشعه بر چاره و تدبير ايده مدبلر ورشته اميد
وصول مقصدلری باشلری مشهو منقطع اوليق حسبيله دفعه کلا کلمری کبی
موصلدن کیده مدبلر و (الحاج حسين پاشا) و ديگر (حسين پاشا) حضراتنه
خطاباً يازيلان مکتوبی بعث و تسيار و بلده نك عقلاسندن ايکی ذاتک
جابلرينه کوندرلسنی بيان و اشعار ايلدبلر

بو مکتوبک مندرجاتی فهم و ادراک ايدوب مکتوبی ابصال ايدن الچی به
ديدلرکه (بز ارواحزی و اموالمزی دين مبین اوغورنده فدا ايلدک و پناه
علي ذلك بوکا جواب و پرمامکه و مکتوب کوندرمامکه قرار و بردلک بو حالده
عودت ايتکون اقتضا ايدر) بو جواب صواب اوزرينه الچی اعدا جانينه
رجعت ايلدی

الچی اردوگاهه و وصولنده مملکتک و اهايسنک احوال و حرکاتلرندن
سؤال و استفسار اولندقدنه الچی (بز بو بلده ده هسدم و خراب ايلدک
معمور بر خانه قلماشدر ظن ايدر ايلدک حالوی بوقدر اوزرلرينه ايلان
کله و خبردرك بر اثرینی کورمدم و بوزلنده و ناصیه حال و قاللرند ذره
قدر اثر ملات حس و تفرس ايده مدم) مثللو کیفیات مشهوده سنی کندولرينه
يکان يکان تقرير و بيان و تفسير و عيان ايتسييله نادرشاهک رأي و تدبيرينه
و عقل و فکرينه عبرت و دهشت مستولی اولدی

اولجه يازيلوب کوندريلان مکتوبدن زياده تواضعی و التماسی ديگر
بر مکتوب دها يازوب ينه ايکی ذاتک طرفنه کوندرلسنی تأکيد و رجا
ايدرك الچی واسطه سييله ارسال ايتسييله سفيرک مشار اليهما (حسين پاشا)
حضراتنک حضورلرينه وصولنده و مکتوبک قرائتی عقينده حصوله کلان
امنيت و اعتماد اوزرينه موصل قاضيسنی و شافعی مفتيسی علي افندي ايله
اشراف مملکتدن قره مصطفی بکی (قاضیکند) قره بنده بولنان نادرشاهک
چادرينه بعث و تسيار ايلدبلر

اشبو ذوات کرامک اورايه مواصلت ايلدکلری انده بونلری نادرشاه
حضورينه چيقاردی و فوق العاده روی بشاشت و ملايمت کوشتردی و انسانی

مخاربه ده کوردکری ثبات و متانتلرینی و غایت شجیعانه مقاومتلرینی تحسین ایدرک دیندی که (بنم اهل موصل ایله ایلدیکم مخاربه دن مقصدم مسوده عقیده و اعتقادمی تصحیح ایلک و اهل سنت ایله اهل شیعه نك هانکیسی حق و صواب اولدیغنی اظهار ایتکدن عبارتند: ایکی وزیر عالی شانلره سلامی تبلیغ ایدکز دفع قیل و قال و رفع اختلال ایتک اوزره اگر صلح و مسالمته روی رضا کوسترلر ایسه بنده مطلب و مقصدم اودر و اگر مزام و مقصدلری مقاتله و مخاربه ایلک ایسه انی ده بیان و اشعار بیورسونلر و شو ایکی امرک هر هانکیسی تصویب و اختیار بیوررلر ایسه دولت علیه عثمانیه یازسونلر) سوزرله مجلس ختام بولدی و بونلره خلعت فاخره الباس ایدرک علمای اهل شیعه نك رئیس و کندوسنک شیخ الاسلامی اولان (علی اکبر) ک چادرینه کوندردی

بونلره چادره تقرب ایلدکلرنده (علی اکبر) خیمه سندن چیقوب مسافرلرینی استقبال و معامله خوش آمدی بی اجرا و اکال و فوق العاده بونلری اعزاز و اکرامله منشرح البال و بر مدت برابر اوتوروب والی پاشانک تدابیر صائبه سندن و اهالی و اجنادک شجاعات دلیرانه لرندن بحث ایدرک انلرک مدح و ثنلرینه دائر ابراد کفتار و مقال و آئینای کلامده (بزم شاه ایران پاشارک یانلرنده غایت کوزل و ممدوح آنلرک بولندیغنی تحقیق و ایقان ایش اولدیغندن هدیه طریقیله بر قاچرأس اسب کف افشان کوندرلر ایسه نمون و منتداری اولور) بوللو علاوه کفتار ایلدی

اشبو سفیرلر عودت و اوراده جریان ایدن طومار کلماتی عرض و حکایت ایلدکلرنده پاشالر طرفلرندن سکرر رأس اعلا اتلری آیروب و کافه لوازمات ایله تزیین ایتدیربلوب والی پاشا عمی زاده سی (الحاج قائم انا) و محافظ پاشا میر اخوری واسطه لرله ارسال و انلرده حیوانلری کوتوروب (ملا باغی) چادرینه ایصال ایلدکلرنده انلری بر از مدت یانلرنده اوتوردوب حقلرنده کمال درجه رعایت و حرمت ایلدکدنصکره اتلری برابر شاهک بولندیغنی چادره کوندردی

وصولرنده شاه حيوانلرك كوندرلسندنطولاي اظهار ممنونيت
وشادمانى ايدرك انلره خلعت فاخره وبوزر عدد التون كندولرته وبوز
التونده تبعه وخدمتكارلرته توزيع واعطا ايلدى

بعده عندلرنده بوانان اسراى اسلاميه بي بونلرله برابر ارسال وكندى
اسيرلرني دخی اخذ واستحصال ايدوت بعده والى عالى ولايت (الحاج
حسين) ومحافظ مملكت (حسين پاشا) ر حضراتيله عقد حبل متين
صلح ومسالمت وشهر رمضان شريفك دردنجى كوني ايران وهند
طرفلرته متوجهاً قيام ومعاودت ايلدى

بعده موصل شهرينك قبولي كساد واهاليسى قيود غنوم وهمومدن
رها وازاد ورخسوده سجادة شكر رب عباد اولديلر

مشاهير شعرا طرفلرندن نيچه ابيات وقصايدانشاد وتنظيم و(الحاج
حسين پاشا) به عرض وتقديم اولندى

(بر قصيده بليغه نك مطلع بيتي)

(هذا الحسين المحتشم)	•	(صدر النوال في الندى)
(مولى المكارم الامم)	•	(سيف الجلال في العلى)
(نور الهداية والهدى)	•	(عين السماحة والكرم)
(سيف العلى مهندا)	•	(ماحى المسكاره والظلم)

والى والاشان (الحاج حسين پاشا) قضاياي واقعيني يعنى (نادرشاه)
ايله وقوعبولان محاربه بي ابتدا سندن انتها سنده قدر جريان ايدن معاملاتي
وعاقبة الامر كندوسنه غلبه ايدرك انلرك وجود خباثت الودلرله مملكتي
نظهير ايلديكي بشارتي حاوي بر عريضة مفصله بي ترتيب وتنظيم ومخدومي
(محمد امين پاشا) به توديع وتسليم وجنتمكان فردوس آشيان سلطان
محمود خان اول حضرتلرنيك عتبه ثريا مرتبه ملوكانه لرته بعث وتقديم
ايشمش وبو خصوصده بر صورت فوق العاده مظهر التفات ونايل
توجهات اولمشدر

﴿ سلطان محمود ﴾ (الحاج حسین پاشا) طرفدن موصل قطعه سنک
 محافظه سنه و نادرشاهی مغلوب و منہزم ایدرک دست تعدی و تطاولندن
 خلاص ایدلسنه صرف و بذل اولنان همت عالیہ سنه و بویله بر نصرت
 عظیمہ بہ نائل و موفق اولسنه زیادہ سیمہ ممنون و دلشاد اولدقلرندن کندوسنه
 بر سیف مجوهر و مرصع و خلعت فاخره اهدا (و محمد امین پاشاہدہ)
 (میرمیران) رتبہ سنی توجیہ و اعطا و سیف و خلعت بخش و احسان برلہ
 موصلہ اعادہ و اسرا بیور مشدر

والی موصل (الحاج حسین پاشا) و والی حلب (حسین پاشا)
 حضراتنک خدمات و وظائف موکولہ لرینی ایفا و شان و شرف و زارتی
 اعلا ایدلکرینہ مبنی کندولرینہ خطابا بشر فصادر اولان خط ہمایون صورتیدر

﴿ صورت خط ہمایون ﴾

﴿ سزکہ و وزیران مشارالہم سز محافظہ قلعه و مدافعتہ دشمنہ ﴾
 ﴿ سز لک و معیتکرندہ اولان رؤسای عسکر و اہادلشکر قولریمک ظہورہ ﴾
 ﴿ کلان خدمتکر مشکور اولوب دعای خیر سریع التاثر بپادشاہانہمہ ﴾
 ﴿ مظہر اولمش سزدر بر خوردارین اولہ سز فیما بعد دخی اغور دین ﴾
 ﴿ و دولت علیہمدہ مساعی مبرورہ وجودہ کتور مکہ جملہ کز بذل ﴾
 ﴿ مقدور ایلہ سز ﴾

﴿ قوزینکچی باشی الحاج علی بدیلہ کوندراش اولان ﴾
 ﴿ فرمان صورتیدر ﴾

دستورین مکرمین مشیرین مفخمین نظامی العالم مدبرین امور الجمهور
 بالفکر الثاقب متممی مهام الانام بالرای الصائب مہدی بنیان الدوله و الاقبال
 مشیدی ارکان السعاده و الاجلال المحفوظین بصنوف عواطف
 الملك الاعلی حالا موصل محافظی وزیرم عبدالجلیل زادہ (الحاج حسین
 پاشا) و حلب و الیسی (حسین پاشا) معینہ مأمور ادام اللہ تعالی اجلالہما

توقیع رفیع همایونم و اصل اوله جق معلوم اوله که سز که مشار الیهما سز
 دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم حالا دیار بکر سر عسکری وزیرم
 (علی پاشا) ادام الله تعالی اجلاله ایله مهوراً ارسال ایلدی بکنز قوائم و مکاتب
 مسرت اسالیبکنز مشار الیه طرفندن در دولتمدار خسروانمه وارد و واصل
 و مضامین بشارت ضیالربنک محتوی اولدیغی تفصیل وقایع فوز و نصرت
 حرف بحرف علم عالم آرای ملوکانهم محیط و شامل اولمشدر سز وزرای
 عظامک حسن تدبیر و شجاعت جهت نردن اتم و امجدی و وکلای فخامک
 صاحب انبیا و ارشدی اولکنز ایله ذاتکنزده مرکز اولان جوهر دیانت
 و حیت مقتضای سنجه عون و عنایت جناب رب العزیه امتناد و توکل ایله
 آغور دین و دولت علیه مده بذل تاب و توان و عهدده کفایتکنزه محول
 اولان خدمات جلیله سلطنت سنیهمده فدای باش و جان ایله مآثر مبروره
 اسرارینه کربند سعی و اقدام اولوب بود فعه دخی نادرشاه بر کشته سپاه کلزار
 ممالک فسیحت المسالك اسلامیه به اطاله خسار تجاوز و اضرار وار قوتن بازویه
 کموروب معینده واقع عموماً اوزاد و اوباش اعجام بدتبار و بالجمله طوب
 و خبارة و سائر ادوات و مهمات حرب و پیکار ایله ماه رجب القردک بکرمی
 بشنجی جمعه ابرتسی کونی موصل قلعه سنک جانب شرقیسنده واقع قریه
 حضرت (یونس) النبی علیه السلام قریب محله ضرب خیام نخوست قیامه
 ابتدار و چند روز مرورنده مترس برلین تعیین ایچسون بالنفس اطراف
 شهر مذکورى کشت و کذار ایلدوب بعده قلعه مرقومیه حواله اون
 ایکی محله طایبه لر و مترس لر حفر و احداث ایلک حسیده ماه شعبان المعظمک
 دردیجی کونی شهر مرقومک جانب غربیسنه عموماً اردوسیه نقل کاربان
 خبانت و بالجمله (بالینز) تعبیر اولنان طوبلرک و سائر اجناس طوب و خبارة
 و هاونلرک محلارینه وضع و تعبیه به مبادرت ایلدکن صکره ماه مزبورک
 سکنجی جمعه کیجه سی ساعت اون برده ایکن مانسد بروج اثنی عشر
 احداث و انشا ایلدیکی اون ایکی طایبه دن کله طوب قلعه کوب ودانه
 خبارة صاعقه آشوب ایله درون حصارده اولان شجاعان غزاة ظفر اثاره

شهاب بارگزند و خسار اولوب و طرف طرف اعمال ادوات حرب و جنگ
 و انداخته زنبرك و تفك ايله شهر مزبوری كثره نار آسا شراره باش
 اشغال ايتكله اول روز روشن عيون حیات دین مینده نمونه نمای ايله
 ظلمات و خلال مزبورده چشم برخاش کاران حیت اتمایه احوال قیامت آشکار
 و رونما اولدیغندن ما عدا بو حالت شکیب ربا ايله سکن کون سکن کبیجه
 بلا انفصال جانب اهل اسلام پیدرپی آتش بار وزر و وبال و خلال مزبورده
 انداخته سو حصار اولنان طوب و خچاره دانلری رسیده عقد سبعین
 الف اولدیغی ثبوت یافته سر حد اشعار اولوب بوندن غیرى کناره
 شهر مر قومه واقع (قره سرای) نام محل قربنده جاری نهر دجله به
 بعدالقطع مسافه بعیده ده اولان قطعه اخراسنه ضم والحاقه مبادرت ايله
 اجرای خبائه ظنین و عامه کات مسلمان موحدین بو طریقله دخی تضییق
 و از عاجه صرف ما حاصل مکر و مکیدت و مبتلای الم عطش و حرارت
 ایش ایکن آب تشنگان باده جهاد و غزا اولان نهنگان دریای صبر و ثبات
 و انفجار نبایع الطاف علیه ربانیه به انتظار ايله تیزده بجران التهاب
 واضطراب اولیوب ادعیه آماللری سرشار زلال توکل (نعم الوکیل) و جلاسی
 سیراب جوینار صبر جیل اولدقلری حالده سزل دخی مر کوز ضمیر
 صداقت سمیرکز اولان غیرت دینییه کز مقتضاسنجیه مراسم اتفاق
 و اعتماد و لوازم یکجتهی و اتحاد کربسته ایتدار و وفاق اولوب (وشاورهم
 فی الامر) فرمان واجب الاذعانته امثالا دائماً مقتضای وقت و حاله کوره
 شجعان عسکر و ضابطان لشکر ايله عقد انجمن مشورت ایدرک حفظ
 و حراست قلعه مر قومه و مدافعه اعدای مذمومه ابراز دست برد و حیت
 و شجاعت و رعایت قاعده ائتباه و بصیرت ايله حصار مر قومک ضرب
 طوب و خچاره دن رخنه دار اولان محملارینی در حال تعمیر و ترمیمه مبادرت
 و نوبنو کلمات غیرت انگیز و کفشار تسلیمت آمیز ايله قلوب حیات دینه
 تقویت بخش صبر و متانت اولوب لیل و نهار دور بروج حصاره اقدام
 و کلباتک تکبیر و تهلیل ايله خشیت انداز قلوب قاسیه اعجاب اولمق اوزره

ابکن شاه قلعهٔ مرقوميه به هجوم واقحام زعم باطلی ابله بر قاچ طرفدن
 لغملر حفر ونقب ابلک حسيله ماه مرقومک اون بشنجی ليله مبارکه برانده
 عموماً عسکر هزيمت اثارینی کوستروب بیک بدیبوز نردبانک نهر دجله دن طرف
 شهره امرار ایلدیکی مشهود باصره صفار و کبار و بو کیفیتده قصد
 فاسدی جله عندنده ظاهر و اشکار اولغله هر کس حلول وقت مقدره
 دیده دوز انتظار ابکن حلول وقت شافعیده ابقاد شرارهٔ مضرت
 ایلدکلرنده بلطف الله الملك الواحد (ولا یحیی المکر السیی الا باهله)
 فحوای عبرت احتواسی اوزره ضرر و خسارتی بنه ککندو
 طرفلرینه راجع و طأد اولغین اکثری تأثیر طرافهٔ صاعقه اثار باروت ابله
 درکات جحیمه واصل و ما عدالری نیرنک کید و مقدرتی کنی باطل
 و توفد و اشتعالدن طائل اولمشکن امادهٔ حرکت و هجوم اولان لشکر اعجام
 رمة کراز اسا بر برینی تسایق و تعاقب ابدک اچفسدن هجوم واقحام
 ایچون ذکر اولنان نردبانلری دیوار حصاره و ضح ابله برج بارویه
 صعود و لوجه دامن درمیان اهتمام و اقدام اولدقلری نره شیران غایه
 وفا و نهنگان دریای هیجا اولان کات شجاعت اثارک مشهود دیده عیانلری
 اولدقده دریای آتوش چوش و خروشه اقدام و علی الانفاق سل حسام
 انتقام ابله مانند نازلهٔ قدر و قضا اول ید فاعلارک اوزرلرینه وارد و نازل
 اولوب بوم مزبوره تمام بدی ساعت اعمال ادوات حرب و پیکار ابله
 ذکر اولنان تاب کارلردن نیجه لربن قنظره تبغ ابداردن درکات جحیمه
 امرار و نیجه لربن دخی سلم خدنده سینه شکافی ابله دارالقرار دوزخه
 ایصال ایلدکلری جهندن عون و عنایت ملک قاهر ابله بشبیک در تبوز
 مقصداری افراد اعجام فتادهٔ خلك هلاک و اديار و بقیهٔ سیوف
 اولانلری فیما بعد صدمات مجاهدینه تاب اوزر اوله مبه جقلربن درک
 و استعمار ابله کانهم (حر مستغره فرت من فسوره) ایت کریمه سی
 اوزره افغان و خیزان بیسیر راه نکال و خندان اولملر ابله شاه طاقتینا هک
 رأس المال املی خیت و خسران و نتیجهٔ مقاصد و مرانی باس

و حرمان اولوب بعدازین مقاومتیه یارای اقتصداری دخی اولدیغندن ناشی همان ایرنسی کون محل مر قومدن نقل کار و یار ادبار و خذلان و سواده بادیه ضلالت و انهزام اولدیغن اشعار و اعلام ایلمکز ایله حقاکه سزک و همقیام موافقتیکز اولان غیرت کشان دین و دولت و رؤسا و ضابطان و پیاده و سواری قبوم قوللاری و سائر افراد طوائف عسکریه و قلعه مر قومده واقع اعیان و اشراف و علما و صلحا و سکان و قطان غیرت اتقان اتفاق و اتحاد درون و ثبات اقدام مصابرت مر هو بلریله وجوده کلان حرکات حیدره سماتلری دایر السنه انام و دیباچه صحائف ایام اولمغه شایان اولدیغندن خاصه ستایش مالاکلام ملوکانه مه لایق و رضای همایون عنایت مقرر ونمده و وافق اولوب بوبابده جمله کزک خدمت لرنی مشکور و سعی و دقتکز مبرور اولمشدر اغور دین و دولت علیه مده بو کونه مصائب و محنه سینیه حیت سکینه لرن بکزی سپر و حصن و حصین صبر و ثباتی کندو کزه نعم المکر ایتمکله ذنباده و اخرنده اذکار جیله و مثنویات جزبله به سزا و مظهر اولدکز بوزلر کز آق و قلیلر کز دائماً دشمن قابله آلوده و برآق و دین مبین اغورنده ظهوره کلان مجاهده صادقانه کز مقابله سنده نان و نمک پادشاهانهم سزله حلال اولسون حضرت خلاق جهان پیغمبر اخر زمان حرمتنه سزلی ایکی جهان نعمت لرندن حصه دار ایلوب جمله کز بهر مند و بر خوار دار اوله سز حالیا حکم کرده افتاب عالم تاب عواطف جلیله پادشاهانهم بر توریز ظهور و قلزم بیکران عواطف جزبله ملوکانه هم موج انکیز سزوح و صدور اولوب سزکه وزیران مشارالیه مسز خاصه خلع فاخره شاهانه مدن سمور فائض السرور دوخته سزله بشقه بشقه بر رطوب خلعت مورث البهجت سلطانی و اسیا فی فاتحه الاکتافی خسروانه مدن بر فیضه شمشیر عد و تدبیر خاقلی و عطیه همایون ملوکانه مدن هر بر بکره یدیشر بیک بشر یوز غروش عنایت و احسانم اولدیغندن بشقه سنکه موصل والینسی مشارالیه سن بو خدماتده سنک ایله همعنان مر افقت و همدست اهتمام و دقت اولان امیر الامر آء الکرام اوغلاک (مر ادبشا) دام

اقبالہ یہ دخی برثوب خلمت قاخرہ و معیت کن ایلہ محافظہ قلعه و مدافعتہ دشمنہ
دلاور کی ظاہر اولان لره الباس واکسا ایچون اللی عدد کسوت ظاہرہ
اعطای اولوب تبلیغ و ایصال ایچون (قدوة الامجد و لاعیان حالا
رکاب همایونمده قوز نیکی باشی اولان حاجی علی زبده مجده) تعیین و ارسال
اولمشدر ان شالله تعالی وصولنده سزہ عنایت و احسانم اولان خلع فاخرہ می
تقدیم و خطوات تعظیمہ مقارن استقبالی و تثمیم و دوش غیرت چوشکرہ
اکتسا و مصمام نهک انتقامک هر بریکز زیور میان حیت پیرا و عطایای
شاهانہ می بشقه بشقه سایه جیب مباحات بی انتها ایدوب اظهار و موافقکن
اولان مومی الیه (مراد پاشا) و سائر دلاوران حیت مدارا عنایت و احسانم اولان
خلع فاخرہ می دخی الباس واکسا و جله ایلہ تضاعف ایام عمر دولت و ترادف
اسباب قوام سلطنت ابد مدت دعای واجب الادائی اجرا و ایفا ایلہ سز و بر
منوال محرر پیرایه منصفه ظهور اولان اشبو خدمات مستوجب المباحات کن
هر وجهه مبرور و مشکور اولوب بوندن بویلہ جله کن حق لرنده صنوف
عواطف بی امتنان خسروانم مبدول و مصروف و عنان جله همت ملوکاتم
قلعه مر قومہ نک اقتضا ایدن عدت و عتاد و مهمات واجناد ایلہ کمال تقویت
و احکامنه معظوف اولمقله جله کزی جناب خیر الناصرینک و قایه صمدانیه
سنه و دیعه ایلدم دعای خیر سریع التأثير ملوکاتم سز کله بیلہ در من جمیع
الوجوب قوی القلب و جری الخاطر اولوب سز زدن مأمول طبع همایون
پادشاهم و ملحوظ خاطر صفوت مظاہر شهنشاهم اولدیغی و ججهله
کا کان اتفاق قلوب میمت مضمون و اتفاق کرای سداد اسلوب ایلہ محافظه
قلعه و مسلکت و محارسه سز حد غیرت و حیت ایلہ هر بر یکز اظهار
جوهر مردی و فنوت و ایفای حق جلادت و شہامت و بو وقتہ دک وجوده
کلان مائر حمیده کزی تزیین و تزئیده مبادرت برله فیما بعد دخی باعث سلامت
نشأتین و موجب سعادت اولان تحصیل رضای میامن ارتضای ملوکانه مه
از دل و جان بند تاب و صرف مافی الوسع و الامکان ایلکن بابتده فرمان

طالبان صادر اولشدر بيوردمكه وصولبولدقده بوبانده وجه مشروح
اوزره شرفيانه صدور اولان فرمان واجب الاتباع ولازم الامتالك مضمون
اطاعتقر ونيه حامل اولهسن شويله بيلهسن علامت شريفه اعتماد قلهسن
نحر بر في اوائل شهر شوال سنه سته وخسين ومانه و الف

(الحاج حسين پاشا) عصر وزمانك فريدى ودهر و اوانك و حيدى
وظايت مندر و شجيع و خوان جود و سماحتى مبدول و واسع بز ذات باهر
الشرفى و الكمال و صاحب اللطف و النوال ايدى

(الحاج حسين پاشا) بيك بوز التى تاريخنده تزيين كهواره وجود
ويك بوز يتش بر سنه سنده ترك غائله عالم شهود ايتشدر و فاتندن اون
ايكى سنه اقدم اوتوز ايكى ياشنده وفات ايدن مراد پاشادن ماعدا (محمد
امين) پاشا و (منهال الاولياء) نام تاريخ زماننده يازيلان (سعد الله بك)
ويونك اصغرى (اسعد بك) و «حسن بك» ناملرنده اولادى وار ايدى

«محمد امين» پاشانك صاحب رأى و تدبير بر ذات روشن ضمير و ظايت
شجيع و بهادر و دلير اولديغى و هيت و سطوتك و مناقب حسنه و اخلاق
مسحسنة سنك نه درجه طال ايدوكى شهر تكير صحايف افاق اولمش و مدح
و وصفى حقهده (كالبدر من حيث التفت رأيتة • يهدى الى عينيك نوراً
ناقباً) بيتى نظم و انشاد اولمشدر

(محمد امين) پاشا بيك بوز اوتوز اوچ سنه سنده پناهاده مه دو وجود
اولمش و يوز اللى التى تاريخنده عهده سنه ميرميران رتبه سى توجيه بيورلمش
و بلا منصب بر از مدت امرار وقت و زمان ايتشدر بيك بوز التمش التى
تاريخنده بغداد واليسى (سليمان) پاشانك وقوع بولان بهض تمديدات
و فساداتك اصلاحى ضمننده (سنجار) ه متوجهاً قيام و حركت و حسب
الطريق موصله مواصلت ايلديكى ائشاده (محمد امين) پاشانى آلوب برابر
كوتورديكندن و اوراده شجاعت و جسارتى و تدبيرات و محسناتى كورد بيكندن

دولت عليه به و عتبه سلطنت سنیه واقع اولان عرض و التماسی اوزرينه کندوسنه موصل و ایلکی توجیه و احاله و ابکی سنه دکنصره بورادن عزلیله پدری (الحاج حسین) باشایه توجیه و تفویض اولنان (کوناهیه) به عزیمت ایدوب اوراده پدریله برابر بر مدت ارام و اقامت و بعده بعض روم ایللی طرفلرنده مناصب دولت عليه ده دور ایلد کندنصره (الحاج حسین پاشا) حلب و بعده موصل و الیسی اولدی

(محمد امین پاشا) بر قاچ سنه غیوبت ایلد کندنصره موصله عودت ایلدی و اهالی طرفلرندن استقبال و فوق العاده رعایت و حرمت اولندی ایلم قلیله مرورندنصره پدری (الحاج حسین پاشا) ترک دار دنیا ایدوب بونک خبر و فاتی دولت عليه به و اصل اولمسيله موصل و ایلکی (محمد امین) پاشانک عهدۀ استیمالرینه توجیه و اعطاء بیورلمش و الحاصل اوچ دفعه نصب و عزل ایللمش و بیک بوز سکسان تاریخنده عهدۀ سنه رتبه سامیه وزارت و خلعت فاخره فخر و مباحات احسان و عنایت بیورلمش و بر سنه قدر موصلده اجرای حکومت ایدرک بعده بورادن عزلیله دیار بکر و ایلکنی احراز ایشدر

التي ماه مرورندنصره شرفصادر اولان امر و فرمان پادشاهی اوزرينه رؤسیه محاربه سنه عزیمت و اوراده اظهار شجاعت و ابراز مائر همت ایلدی ایسه ده عاقبت اوراده اسیر اولوب و بش سنه علی التوالی تحت اسارتده قالوب بعده وقوع عبولان مصالحه به مینی در سعادتۀ کیش و رجال دولت عليه طرفلرندن کندوسنه فوق العاده رعایت و حرمت اولتمش و حتی جنتمکان فردوس آشیان السلطان ﴿عبد الحمید﴾ خان اول حضر تیرینک حضور شاهانه لرینه چیقوب منول شرفنه و التفات ملوکانه لرینه مظهر و نائل اولمشدر

بیک بوز سکسان طقوز سنه سنده واقع اولان مصالحه عقینده موصل شهرینه عودت و ابکی بچق ماه مکث و اقامت و سنی الی بدی به بالغ اولدیغی حاله دار بقایه رحلت ایش و پدرینک بوز التمش طقوز تاریخنده احیاسنه

موفق اولديغى جامع شريف خار چند و پديرينك ياننده توديع اغوش خاك
عطرناك اولمشدر (رجة الله عليه)

بعده وقاته (سليمان) و (محمد) ناملرنده ايكي مخدوم خير الخلق قالمشدر كه
بونلرك مناقب و مراتبي محمده ذكر و بيان اولنه جقدر

بيك يوز سكرسان اوچ سنه سنده موصل واليكي عبدالجليل زاده لردن
(اسماعيل) پاشازاده (عبد الفتاح) پاشا عهده سنه تفويض بيورلدي
چونكه مقدا كندوسيله موصل اهالي سي يئنده مدت مديده حرب
و جدال دوام ايلديكندن كندوسى بغداده كوندر يابوب برازمدت اوراده
ارام واقامت ايلد كندنصره بغداد واليسنك دولت عاييه به وقوع بولان
عرض و اناهي اوزرينه رتبه ميرميران ايله موصل واليكي عهده سنه توجيه
واحاله بيورلمشدي بناء عليه (عبد الفتاح) پاشا موصل شهرينه داخل
اولديغى زمان اقدمجه كندوسيله معارض و محارب بولنان رطايغه فوق
العاده خوف و دهشت ايچنده قالدبلر ايلدي ايسده شايان وزارت ولايق
اداب انسانيت اولان معامله رفقيه و عقويه و روى بشاشت محويه كوسترديكندن
و كندوسندن ازهر جهت كوچك و ناتوان اولنلردن اخذ ثار و انتقام ايتمك
دانائتى قبول ايتمه رك مقتضيات شياسيه اجرا سندن غيري اعراض شخصيه نك
صورا اجرا يه سنه قطعاً و قاطبة نشبث و ابتدار ايتيوب بلكي كندوسنه حسب
البشريه روى مخالفت و اعتراض كوسترلرى لطف و التفاتله محجوب
و شرمسار ايلديكندن جلهسى كندوسنه مطيع و منقاد اولمشلردن

(بيت)

(لا يسلم الشرف الرفيع من الاذى • حتى يراق على جوانبه الدم)

بعده طراباس واليكي علاوه مأموريت اوله رق كندوسنه رتبه ساميه
وزارتله توجيه و احسان بيوريلوب جانب مغفرت طراز حجازدن عودت

ايتكده بوليان حجاجه بعض ذخيره ولوزمات سائرہ ايصال ايتك اوزره
بيك بوز سڪسان بش تاريخنده وشهر صفر الحيرده موصلدن او طرفه
متوجهاً حرکت وشام شريفده داربقايه رحلت ايلديكندن نيش غفران
نقشى اورادن موصله نقل ايديلهرك مقبره مخصوصه لرينه دفن وتوديع
اولمشدر (رحمة الله عليه)

بيك بوز سڪسان التي سته سنده موصل شهرنده برفته عظيمه ظهور
ايتشدر شويله كه (عبد الفتاح) پاشا طراباس ولايته عزيمت ايلديكي زمان
موصلده يرينه وكيل نصب وتعين ايلديكي عمي زاده لرندن (احداغا) به
بعض رؤساي بلده نك رايه افراز حصيان وانك قتل واعدامنه بويان
اولديلر. بونك اوزرينه اهالي ايكي فرقه اووب برفرقه سي رؤسايه وديكر
فرقه سي احداغايه مضامعت ومتابعت ايلديلر. حتى ميانه لرنده وقوع بولان
منازعات لفظيه نهايت مقاتله عظيمه نك ظهوريني انتاج ايدرك هر ايكي
جانبدار نيچه رجال ونسوان واطفال قتل واعدام اولندقدنصكره ناره
فته وفساد تعديل واطفايه وسكونت ضرب وجدال وغوغايه ميل وتقرب
ايتسني متعاقب موصل وحواليسندظهوره كلان طاعون اولقدر شدتلى
حكمرما اولمشدر كه بركونده بالكن (باب الجديد) نام موقعه بوز بكرمى
موتلك جنازه نمازلى ادا وايفا اولمش وسائر بابلرده موقعه لرده صلوات
جمازلى ادا اولنانرك عدد مقدارلى بوكا قياساً معلوم اولمش
واولوقت بو علت مدعشه بغداد واطرافنده بولنه رقى بر مدت مدينه
دوام ونيجه انسانلى ديار عدمه اعزام ايتشدر

بيك بوز سڪسان بش سنه سنده موصل واليكي عبدالجليل زاده لرندن
(محمد امين) پاشا زاده (سليمان) پاشانك عهد سنه توجييه واحسان
بيورمش ومملكته بعض اصلاح احوالته مبادرت ايتشدر

بيك بوز سڪسان طقوز سنه سنده موصلدن عزل ايديلهرك (شهرزور)
سجخانه نصب وتعين اولنه رقى پديريله برابر اورايه كيدوب پديريتك دار

بقایه ارتحال و کندوسنک عزل و انفصالی وقوع بولشدن
 بیک یوز طقسان سنه سنده موصل شهرینه والی اولوب عودت ایلدی
 بیک یوز طقسان ابکی سنه سنده موصلدن انفصال ایدرک یرینه (ماردین)
 محافظی و بغداد والیسی سابقا (حسن پاشا) نصب و تعیین و (سلیمان)
 پاشانک دخی عزلیله طقسان بدی سنه سنده «رقه» و بعده «سیواس»
 و بعده «قارص» شهرری والیلکرنده طولاشوب بیک ابکی یوز سنه سنده
 موصل والیلکیله عودت و اجرای حکومت ایلدی
 «سلیمان» پاشانک اوصافی حیدره و اخلاق پرکزیده و اطوار پسندیده سنی
 حاوی معاصری بولنان شعرانک خیلی قصاید بلیغه و اشعار فصیحه یرینه
 نصادق اولنوب از انجمله رتبه سامیه وزارتی احراز و امثال و اقراوی
 ارسنده کسب شرف و امتیاز ایلدیکنه دأر هر مصرعی تاریخ اوله رق
 بکرمی اوچ یتدن عبارت اولان بر قصیده نک مقطع یتدی بودر

یت

(بشری لقد حلت الحدیاء اهلها • وزارة البهجت بالغز والها)

۱۱۸۸

۱۱۸۸

بیک یوز طقسان طقوز سنه سنده (سلیمان پاشا) نک عزلند انصکره
 بغداد والیسنک کتابت خدمتنده بولنان (الحاج عبدالباقی) پاشابه والینک
 عرض و انجاسی اوزرینه دولت علیه طرفندن رتبه میرمیرانی ابله موصل
 والینکی توجیه و احاله بیورلدی (عبدالباقی) پاشانک معاملات و اجرآتی
 (سلیمان) پاشانک مرام و مقصدینه و اصول و قواعدینه مغایر اومباین
 کورندیکندن مملکتک خواص و عوامی اجتماع و انجساد ایدرک و مخصوصه
 و مقاتله به قرار و پرره رک اهالی طرفندن قونانی محاصره و مضایقه به آنوب
 و اطرافندن کندوسنه قورشونلر آیلوب زیاده سیله مضایقه و اضطرابه
 دوچار اولدیغندن بر تقریب اتباعیله قونانندن فرار و کندی قریه لرندن
 بر قریه ده اختفا و قرار ایلدی • و بغداد والیسی بو وقوعانندن اخذ
 معلومات ابدنجه درحال (سلیمان) پاشانی بغداده جلب و احضار اتمکله

نزاع و فزع منقطع و بر طرف اولدی و امایش مملکت عودت ابتدی
 اوارالق یزیدیه طایفه سنک دائره استقامتدن راه عصیان و شقاوته چیقوب طرف
 و معا برده مارین و عابرینک اموال و اشیا سنی غصب و غارانه و انواع فسادات
 و اختلالاته تصدی و قیام و حتی بعض بیکناهانی قتل و اعدام ایلدکلرینه
 مینی بونلرک اصلاح احوالربنه « عبدالباقی » پاشا مأموراً اولطرفد عزیمت
 و معیننده بولنان عسکری سوق ایدرک حرب و جداله مباشرت اتمسینه
 یزیدیلرک رئیساربله اتباعندن ماعدل شدت تأثیرات حربیه به طاقمفرسا
 اولدقلربنه مینی کافه سی جبال و تلاله فرار و عساکردخی فراریلرک خانه لرنده
 بولنان اشیا و اموال زائده لرینی اغتنام و احضار ایلدیلر

بعده یزیدیلر تکثر ایدرک و اختفا ایلدکلری جباردن اینهرک بتکرار
 محاربه به مبادرت اولوب اثنای حربده یوز نفر دن زیاده عسکری قتل
 اولندقلر نکره « عبدالفتاح » پاشا و برادری « عبدالرحمن » بک دخی
 قتل اولندقلر ندن جنازه لری موصله نقل ایلدیلرک سورک خار جنده دفن
 اولندیلر

بو قضیه بغداد و ایسنه عرض و بیان اولتمسی اوزربنه ذاتاً نزدنده
 بولنان « محمد پاشا بن محمد امین پاشا » موصله نائب والی و محمد پاشایه ده
 نائب اولیق اوزوره موصلده بولنان سلیمان پاشا زاده « نعمان » بک نصب
 و تعیین اولوب بعده موصل و ایلیکی تکرار « سلیمان پاشا » عهدده سنه
 احاله و توجیه اولندی

بیک ایکی یوز درت سنه سنده « سلیمان پاشا » بک عزلیله یرینه میرمیران
 رتبه سیله « نعمان » پاشا نصب و تعیین اولندی لکن نعمان پاشانک دوچار
 اولدیغی علتک تأثیرات شدید سیله اجرای حکومتیه غیر مقدر اولدیغی
 اجلدن بالضروره استعفا ایدرک کخنداسی موصللی بکر افندی زاده
 « احمد پاشا » بغداده کوندر یابوب اورادن وقوعه بولان عرض وانها
 اوزربنه بیک ایکی یوز بکر می اوچ سنه سنده میرمیران رتبه سیله موصل
 و ایلیکی عهدده سنه توجیه اولندی

بیک ابیکی بوز بکر می درت سنہ سنہ (احمد پاشا) اہالی ارہ سنہ
تحدث و ظہور ابدن و بعض ارباب فتنہ و فساد طرفلرندن ابقاد اولانان
آتش فسادک کسب اشتداد اتمسندن طولایی نہایت وقوعبولان منازعہ
ومضار بہ ارہ سنہ اہالی طرفندن کندوسی قتل اولندیغی و بو خبر حزن
اثر در سعادتہ عکس ایلدیکی جہتلہ دولت علیہ طرفندن وزرای عظامدن
و عبدالجلیل زادہ لردن (محمود پاشا) یہ موصل والیلکی توجیہ بیوریلوب
اجرای حکومت ایلدی

بیک ابیکی بوز بکر می التی سنہ سنہ مشار الیہ (محمود) پاشانک
وقوع وفاتی حسبلہ رتبہ سامیہ وزارتلہ موصل والیلکی (سعید اللہ) پاشا
عہدہ سنہ تفویض واحالہ اولندی

ابیکی بوز بکر می سکن سنہ سنہ « سعید اللہ پاشا » نک ترک حیات مستعار
ایتمسنہ فنی موصل والیلکی رتبہ سامیہ وزارتلہ « احمد پاشا » عہدہ سنہ
توجیہ اولندی

بیک ابیکی بوز اونوز درت سنہ سنہ احمد پاشانک انفصالی وقوعبولوب
یونہ رتبہ سامیہ وزارتلہ عبدالجلیل زادہ لردن (حسن پاشا) والی نصب
وتعیین اولتہرق بکر می کوندنصرہ ارنحال داربقا ایلدیکنسن سنہ
مرفومہ دہ دفعہ ثانیہ اولہرق موصل والیلکی (احمد پاشا) عہدہ سنہ
توجیہ بیورلشدن

بیک ابیکی بوز اونوز بدی سنہ سنہ احمد پاشانک انفصالی وقوعبولدیغندن
موصل والیلکی رتبہ سامیہ وزارتلہ عبدالجلیل زادہ لردن (عبدالرحمن)
پاشانک عہدہ سنہ توجیہ بیوریلوب فقط کندوسی بر مدت منحرف المزاج
اولدیغی جہتلہ عبدالجلیل زادہ لردن (یحیی پاشا) قائم مقام نصب اولتمش
وبعدہ (عبدالرحمن) پاشانک وقوعوفاتیلہ موصل والیلکی رتبہ وزارتلہ
(یحیی پاشا) نک عہدہ سنہ توجیہ بیورلش و بو توجیہات بیک ابیکی بوز
اونوز سکن سنہ سنہ وقوعبولشدن

بيك ايبي بوز قرق ايبي سنه سنده ميرميران كرامدن « محمد پاشا » زاده
(محمود پاشا) مخدومي (عبدالرحمن) پاشا عهده سنه توجيه واحاله
اولوب قرق اوچ تاريخسنده بعض ارباب فساد طرفلردن كندوسيله
كنخداسي برادري (محمد پاشا) قتل اينلشدر

بيك ايبي بوز قرق درت سنه سنده موصل واليكي (سليمان پاشا) نك
اوغلي (عثمان بك) زاده ميرميران كرامدن (محمد امين) پاشانك عهده سنه
توجيه وتفويض اولمشدر

بيك ايبي بوز قرق بش سنه سنده عمري زاده لردن حسن افندي زاده
ميرميران كرامدن (قاسم پاشا) نك عهده سنه واحاله اولوب فقط كندوسي
بغداد واليسي داود پاشا طرفدن قتل واعدام اينلشدر

بيك ايبي بوز قرق يدي سنه سنده موصل واليكي روم ايلي بكلي
بكيكي رتبه سيله باش افندي زاده (سعيد) پاشانك عهده سنه واحاله اولندي

بيك ايبي بوز قرق طقوز سنه سنده موصل واليكي دفعه ثابيه اولهرق
(يحيى پاشا) عهده سنه توجيه اينلش ويك ايبي بوز اللي سنه سنده
دفعه ثابيه اولهرق باش افندي زاده (سعيد) پاشا نصب اينلش و برسنه
قدر اجراي امور حكومت اينلشدر
(اينجه علمدار زاده محمد پاشا)

بيك ايبي بوز اللي برسنه سنده موصل ولايتي واليكي اينجه بيراقدار
زاده (محمد پاشا) نك عهده استيهال واقدارينه توجيه واحاله اولمشدر
بو (محمد پاشا) في الاصل قسطموني ولايت جليله سنه تابع بارطين
قضا سنده احداغالك صلبندن پانهاده عالم وجود اولوب شجاعت و بهادرلك
ابله شهرت ياب اولديغندن مصر واليسي متوفي (محمد علي) پاشانك
مخدومي (ابراهيم پاشا) نك طلبي اوز زينه مصره كيدوب اورادنده فرار ايندرلك
دولت عليه ايله محمد علي پاشا اره سنده وقوعبولان محاربه ده سرعسكر بولنان
(حافظ علي) پاشاك يانه كيدوب اولجه كندوسني بيلديكندن قبول
واعتماد ايندرلك عساكر موظفه اوز زينه بيراقدار نصب وتعيين اينلدي

اور الق واقع اولان محار بہ دہ (حافظ پاشا) معیتندہ بر مدت قالد قد نصر کرہ عسکری
 منہزم اولدیغی اوراسنی دہ ترک ایدوب و شامہ کیدرک اورادہ تفنکیچی باشی اولوب
 بر مدت قلیله طرفندہ اورادہ ارام واقامت ایلد کد نصر کرہ بر خبلی عسکر جمع
 وتدارک ایدرک دلی باشی اولدیغی حالده (دیار بکر) ولایتنه کلوب فقط دیار بکر
 والیسی کندوسنی هجج بر صورتله بر خدمت و ما موریتندہ استخدا م ایتمدیکندن
 موصله کلهرک عساکر موجوده سیله موصلک جهت غربیه سنده واقع سنچار
 قپوسوی خار جندہ کی چوله نازل اولدقد نصر کرہ بعض بکیچری اغاری انک
 اورایه کلدیکنی خبر الدقلرندن جله سی ایقلنوب و قرغانلرینی قالدیروب
 کندوسنی موصلدن اخراج ایلدیلر

یک ایکی یوز قرق سکر سنه سنده بغداد والیسی بولنان لاز (علی رضا پاشا)
 نک یانه کیدوب بر سنه علی التوالی اورادہ ارام واقامت ایلدی

یک ایکی یوز قرق طقوز سنه سنده بغداد والیسی انک عهدہ سنه
 (کرکوک) سنجاننی متصرفلغنی توجیهه واحاله ایدرک اورایه ارسال
 و کندوسوی ایکی سنه کرکوکده امرار روز ولیل اورادہ (شاطرلی نهری)
 اوزرنده بر حکومت قوناغنک انشاسی وسائر معاملات طالب سندانہ سی سببیه
 والینک و کرک اهلینک خشنودی و رضالرینی استحصال ایلدی

یک ایکی یوز اللی بر سنه سنده کردستان اصلاحنه مأمور «مصطفی
 رشید» پاشا «جزیرہ» جزیره کلدیکی زمان بغداد والیسی «علی» پاشانک تصویب
 وانہاسی اوزرینہ موصل والیسی بولنان یسن افندی زاده «محمد سعید»
 پاشایی عزل ایدرک برتہ اینجه بر اقدار زاده «محمد پاشا» بی والی نصب
 وتعیین ایتسیله «محمد پاشا» موصله داخل و عبدالجلیل زاده لردن «احمد پاشا» نک
 قوناغنه نازل اولدی معیتندہ اوچ بلوک عساکر نظامیه و بشیوز نفر هایتہ
 افرادی و عسکری و یوز نفر طارنود و ایکی یوز نفر بوراجه «عقیل»
 تعبیر اولنان بر نوع لشکری موجود ایلدی

موصلده الی ماہ قدر طور دقد نصر کرہ اہالی موصلدن نفر عام جمع

وتدارك ايدوب و بکچیری اغلرینی دخی برابر الرب (عمادیه) متصرفی بولنان و دائره اطاعت و انقیاد دولت علیه دن چیتوب استقلالیات ادعا سنده اولان کردی (اسماعیل پاشا) نك اوزرینه کیدوب محاربه ایتمک اوزره حرکت و اورایه بالوصول وقوع بولان محاربه ده (اسماعیل پاشا) عسکری منهنم و مغلوب اولسبله کندوسی عودت و اثنای راهده (الکریمی محمد عرب) تعبیر اولان بر قریه ده بر قاچ کون اقامت و یتوت و او قریه ده بکچیری اغلرینی و (شیخان) ناحیه سنک مبرینی و اغواتنی قتل و اعدام ایدرک موصله معاودت ایلدی

بعده مواد و لوازمات انشائییه بی ر معمار و نجاری جمع و ترتیب ایدرک ایلوم موجود اولان قشلاک و سایر ایجاب ایدن ابنیه نافعنه نك انشاسنه بدأ و مباشرت ایلدیکی ائناده (رشید) پاشا (رواندز) بکنی طوتمق و اورالرینی اصلاح ایتمک اوزره بغداد و الیسی (علی پاشا) و موصل و الیسی (محمد پاشا) ايله رواندزه کیدوب و بکنی طوتوب بعده جبال و (عمادیه) و (عقره) و نواحیسی اهالیسنی دائره اطاعته ادخال و عمادیه متصرفی (اسماعیل پاشا) بی بغداده ایصال ایلدیبار و علی و محمد پاشا موصله و مصطفا فی رشید پاشا رواندزدن در سعاده عودت ایتدیبار

بر مدندن صکره یعنی قشلازی اکل و طوبلری تعیین و بیان اولنه جغی و جهله اعمال ایلد کد نصکره اخذ عسکر خصوص لرنده کوسترد کلری ممانعت و مخالفت مصرانه دن طولای موصل اهالیسی بعض مرتبه عصیانیه میل و جسارت ایدرک بولره کوندرلمش اولان (محمد پاشا) نك دیوان افندیسی (قاسم) افندی بی قتل و اعدام ایلد کلری جهتنه در حال یکسرمی قطعه جسم طوبلری مملکتک خدا سنده تعبیه و ترتیب ایدوب اته جغی ائناده (علی پاشا) نك یتشوب و وقوع بولان رجایی اوزرینه اگر چه مملکتی طوبه طوتمقدن فراغت ایتدیلمش ایسه ده سوق اولنان بر قاچ باولک نضامیه عسکر یله بو باده ذیدخل بولنان خبلی اهالی بی قتل و اعدام و اموال و اشیا لرینی مصادره ایتدیبار بقیه عصاتدن مناسب اوللرینی بصریه نفی و اجلا و قصور لرینی سلاک

لألی عسکره قید و املا و بو تدبیر موجب التأثير ایله ارباب فتنه و فسادی
و اصحاب بغی و عنادی چیقاروب مملکتی لایقیله اصلاح و اعلا و اکمال
اسباب اسایش عباد و انام ایلدی

شمسی تلغرافخانه اتحاد اولنان دائره ده بر عظیم طوبخانه انشا ایستد پروپ
ورواندزدن اوسته «رجب» ایله بهض ارباب صنایعی جلب و احضار و ایشه
برامیان کار قدیم طوبلری جمع ایدرک اریدوب طوب و هوان و انواع
مرمیات و خپره دو کدیروب جمع و ادخار ایلدی

و حتی الیوم قشلا قیوسی اوکنده کی ایکی قطعه طوبدن بر قطعه جسم
طوب انک طوبلرندندر که مذکور طوبک زبر و بالاسنده اشبو تاریخ منقوشدر
تری العبارة اولوب عیناً درج ایلدشد

«۷» (نصر من الله و فتح قریب)

- (ناشا طوبهای وزیر دلیر • امری ایله وجوده کلدی بو طوب)
- (نیجه طوبدر که شمس کل لری • چون ثریا ایدر طلوع و غروب)
- (برق خاطف کبی که غالب اولوب • قلعه خصمن ایلش مغلوب)
- (روح اعدایی تارمار ایلر • سسیدر صورل اوله مضروب)
- (اول محمد مشیر با تدبیر • که اوله فاتح و غا و حروب)
- (همتیه دیدم بو تاریخی • طوب آتش فشان اعدا کوب)

۱۲۵۹

عمل رجب	قنطار	چاب	«۷» ایلدی
	۵۰	۱۴	هدفه اصابت

طوبک زیرنده جنتمکان فردوس آشیان الغازی ﴿ عبدالمجید ﴾ خان علیه
الرحمة والغفران حضر تلربک طفرای غراسی بولندیغی برده محرردیگر تاریخ

- (خدیو موصل الحضرة محمد • که اوله فتح و نصر تله مؤبد)
- (بو ترکیب اوزره ایتمدی طوبی ایجاد • زهی موجد زهی ذات مجید)
- (بو تاریخی عناصر دن مود قیل • شرار افشان اولوب طوب مجدد)

۱۲۵۹

بو مثلاًو سگسان قطعه طوب و زرمی قدر باروت اعمال و بو
خصوصاً دره حبسخانه ده محبوس و موجود بولنان اصحاب جرایمی
استخدمه اوزماتی اکل ایلدی

شمیکی سواری قشله سنک اوست قاتی (زاخو) و (جزیره)
طرف لرندن کلک واسطه سیله کراسته بی جلب ایتدیروب اخشاب اوله رق
بایدیرومشر و عساکرک نافرین تعیینانچون اون عدد فرون انشا
ایتدیروب درونلرنده صومون و بکسیماد اعمال و طیح ایتدیروم عساکر
موجوده سنی بو صورته بسار ایلدی

الحاصل ایوم موجود بولنان حکومت قوناغنی و اتصالیده بی پیاده
و جوارنده کی سواری قشله لرینی و عسکری خسته خانه سنی بنا و انشا ایش
و بلاد سائرده بو مثلاًو خیلی آتاری بولنش و حتی عند الإیجاب استخدام
ایلك اوزره بر منزلخانه بنا ایدرک بهر قطری بدی رأس اولتی شرطیله
بوز قطر استر و بوز قطر دوه درونشه ربط ایش و اوچ بوز رأس
دخی طوب حیوانتی بسلیوب فقط بونلردن بشقه ذاته مخصوص بر
قاچ بوز رأس اعلا عربستان آنلری موجود بولمشر

محمد پاشاک موصل ولایتی و الیکنده بولندیخی ائشاده وقوع بولان
مخاربات عدیده سندن اولکیسی (تله فر) محاربه سیدرکه اورابه عساکر
موجوده و افواه ناریه و مهمات حریره سو قیله اوراسنی استیلا ایدرک
واون بش کون محاربه دوام ایلهرک خیلی نفوس قتل اولدقدن و زمام
اداره سنی دست ضبط و استقلایتنه الوب هوام و مال و اشیالرینی ضبط
و مصادره ایلدیوب اهلینک مناسب اوللرینی عسکره الدقدنصکره دیگر لرینی
دائرة انقیاد و اطاعته بالادخال اورادن سنجاره متوجهاً قیام و حرکت
ایلدی

سنجاره وصولنده اهالی باغیه و سنکه طاغیه سیله وقوع بولان شدتلی
مخاربه ده عبره للسائرین قطع ایلدیکی رؤس اشقیایی قار بوز کی حالله
تحمیل ایدرک موصله کوندرهش و سنجاری دست اداره سنه آلوب خیلی

رجائی قتل و انعدام ایلیوب اهلینسی دائره اطاعته آمشدر
 اورادن عساکر و فیره و اجناد کشیره ابله تحریک رایت نصرت
 ایدرک (مار دین) سنجاغنی تحت محاصره و مضایقه به الهرق و التی ماه
 مقاومترینه مدافعه و دوام ایلیه رک بعده قلعه سنک ایکی قپوسنی هدم و خیلی
 عصاتی ارسال دیار عدم و بعض اهلینسی طوتوب سلك لالی عسکره قید
 و منظم ایلدی و انلریده جبل متین انقیاد و اطاعته باغلا دی
 اورادن (شمار) لری تعقیب ایدرک انلرک شیخلرینی (فرات) نهری
 قربنده و (بصیره) نام موقعه در دست و اموال و اشیای موجوده لرینی
 اخذ و مصادره ایدرک موصله عودت ایلدی

(عمادیه) و جبال سائر اهل و سکان طرفلرندن مشاهده و حس
 ایلدیکی اماره عصیان و علامت طفیان اوزرینه عساکر نظامیه و طوپچی
 (و هایت) (و عارنعود) و (عقیل) عساکرینی ترتیب ایدرک جبال عاصیه به
 متوجهاً تحریک لوای مظفریت و اورایه غایت دلیرانه و بهادرانه مواصلت
 ایلیوب کورینان شدتلی و غیرتلی مقاومت و جبالک وضعیت موقعیه سی
 استحکامات طبیعیه دن معدود اولمق حسبله تصادق اولنان مشکلاته مبنی
 محاربه به دوام و عاقبت (عمادیه) تحت محاصره به الهرق برسنه قدر اقدام
 ایدرک بعده قلعه نك بر طرفدن لغملر اچیله برق و بر طرفدن دروننه طوپلر
 و هوائلر اتیله رق قلعه نك بر جانبی منهدم اولسیله در حال عمادیه نك پاشلاری
 و بکلری دخالت ایلدیلر و مملکتک تسلیم اتمسنه و اهلینسک دائره اطاعته
 کلملرینه مجبور اولدیلر

ذکر اولنان پاشالره بکلری و بعض رجال و نسلاری موصله جلب
 و اسکان و مقدار کفایه کندولرینه معاش تخصیص اولندی
 (محمد پاشا) نك و ایلیکی زماننده از قه و اسواقده بر نفر سائل کورمک
 و خلقی تعجیر اتمک محال درجه سنده ایلدی . چونکه او زمان بویله قرعه
 و نمره کشیده اتمک اصول مرعیه سی اولمدیغندن مراد ایلدیکی . و بویله
 سرسری کوردیکی ادملری در دست ایدرک سلك جلیل عسکره قید

وادخال ايدر ابدی

زماننده ز قافلر ده و چار شو و بازار لر ده طائفه نسواندن بریسی کور بله مدیکی
 مثللو فاحشه مقوله سنک نام و نشان لریده کابلا منعدم حکمنده ابدی
 و چونکه اوبله بر ادا ب بشریه و احکام جلیله شرعیسه به مغایر بریسی
 حس و تحقیق اولدیغی آنده آنی طو توب دجله نهرینه القا و هر شخصک
 افعال و حرکاتنه کوره ناملرینی ایقا و کافه امور و مصالح عبادی احکام
 شرعیسه به و عند الايجاب مقتضیات سیاسیه به تطبیقاً ایفا ايدر کیدردی
 حتی بر کون آتئی سفرده بر کوبلی قیزی فریاد ايدرک و کندوسی
 قارشویه عبور ایتک اوزره را کب اولدیغی اسبابله اهرک اورنه سنده
 بولنه رق عساکر نظامیه سندن بر نفرک جبراً قیزک بکرنی ازاله ایلدیکنی
 والنده بولنان بر چناق بوغوردینی اکل و تناول ابتدیکنی عرض و افاده
 ایتئی اوزرینه همان عسکری طا بور هیئتنه وضع ايدرک دخترک ارئه
 و اشارتی اوزرینه هر قوم نفری حضورینه جاب ایدوب دختره خطاباً
 (بن شمدی بو نفرک قارنی یاروب و معده سنی اریوب دروننده بوغوردن
 بر اثر کوریلور ایسه فهبا و الاسنی ایکی پاره ایده جسکم) دیوب کندی
 خنجر یله نفرک قارنی یاروب اکل ایلدیکنی بوغوردن اثر کور مسیله دخترک
 بو یابده حقی اولدیغی تصدیق ايدرک نهر دن مرور ایلدی (محمد پاشا) نک
 وارداتی کرک و اعشار و هر خانه دن سنوی بکرمی بشر غروش سالیانه
 و قبون باشنه بر غروش رسوم اغنامدن عبارت اولوب مملکتک کافه
 مصارفی بو وارداتدن تسویه و ایفا اولتور ابدی

موصولده موسم وزمانی اولان شهر شیطا ایچنده قطعاً یغورک نزول
 ایتدیکنی و بو وسیله ابله مزروعاتک فیض و برکتی بالطبع اوله مبوب قحط
 و غلاتک مستولی اولسی ملحوظ و مأول اولدیغی جهته عساکر موجوده سنی
 و مملکتک اهالی و سکنه سنک صغیر و کبیری و حتی اطفال و اغنام و سائر
 حیوانات و انعام احضار ایدیلرک صادر اولان امری اوزرینه هر کس
 اوچ کون صائم اولدقدن صکره دردیجی کونی (نبی شیت) علی نبینا

وعليه الصلوة والسلام حضر تارینک جوارنده اجتماع ایلدیلر
 (محمد پاشا) باشی آچیق ویالین آباق اولدیغی وعسکرکالر ندر بولنان
 تفکری وسنجاقلری بر علامت نضرع و نیاز اوله رق منکوس و جله سی
 حقیقه مکدر و ما یوس والسنة خالصه لری بلند آواز ابله (الله الله) اسم
 جلالنک یاد و ذکر بله مانوس بولندیکي حاله حرکت و محل مبارک مذکورہ
 مواصلت ایلدیلر

اوراده اولنان استسقی دعای هنوز رسیده ختام اولقسزین قبله جانیندن
 ظهور ایدن عظیم بر سیحاب رحمت مابک روی زمین وآسمانی استعجاب
 ایلسی متعاقب بر صورثله باران رحمت نزول ایتشد که هر کسک خانه
 و مأزینته کمال سرعتله عود تکرنده دجله نهرینه دوشوب چیقار جسنسه
 بر حال وهیئت کسب ایلدیلر و او سنة مبارک ده مزرو عاتک فیض و برکتی
 امثلی کورلماش بر درجه یه بالغ اولدی

فشلارک و ابله سائر نکه مواد انشائییه سی رسیده حسن ختام اولدیغی
 زمان مصارفات واقعه یی تسویه ایفا ایلان وغایت متمول و اغنیادن
 بولنان (سید جو) نام صرافتی نزدینه احضار و جلب و مصارفاتی
 حاوی بر دفتر صحت اثری کندوسندن طلب ایتکله صرف اولنان و بر وجه
 مفردات دفترده کوستریلان مصارف ایدن از غیر ایفا مبالغ کلیه متیاقیه به مقابل
 صرافه اصابت ایدن سنوی بگرمی بش غروش سالیانه سنک عقویله دفتر یی
 ایدن آوب پرتوب آتشد

محمد پاشا موصل و ایلکنده سگز سنه قلوب بومدت ظرفنده خیلی
 اصلاحاته و از هر جهت داخل و خارج و لایته حصول عمران و ترقیاته
 ونجه خدمات مسعوده ملک و دولته واستحصال رضای عالی پادشاه معالی
 منقبته نائیت و موفقیت شرف و عزت و ارتفع وقع و حیثیت ممد و حه سنی
 اکتساب والی یوم القیام ایفای نیکنام ایدرک کندوسنی القای زمرة ناجبه
 اولی الایاب اتمش و آثار خیریه سیله الیوم دولت و ملت استفاده ایتکده بولنمشدر
 و ایلکی هنکامنده (سوق الخطه) جامع شریفی تعمیر و احیاء کورمش

اولديغى رۇيا اوزرىنه (دانيال) على نبينا وعليه الصلوة والسلام
 حضر تلىرىك مقام منورلى بولنان تربه شريفه بى مجددأبنا وانشالدىكى
 مثللو بنص علما وخطباتك وظايف مخصوصه اصليله رينه تعيينات ضم
 وعلاوه ايش وحبوبات ومزروعات ارضيه دن انلره وكر ك اعلى وعليل
 ومحتاج اولنلره مقدار وافي حصه چيقارمشدر

زمانده رفاه واستراحت اهالى واهوال واشياى امانى واعالى قطاع
 واشقيانك ايدى غصب وغازات وخسارات ومضرائندن امين وشالم وخالى
 اولوب ولايت وتوابعات وحوالىسى اهالى وسكنه سنك امنيت وراحتلىرى
 بر كمال ايدى منافع ذاتيه سنك استحصالى قطعا التزام وترجىح ايتيرك روز
 وليال فوائد ملك ودولت ومنافع سكان مملكت مقاصد حقيقه سى مطلوب
 وملتزمى ودائره عدل وحقانيت داخلنده اجراى احكام ايتك وظايفنك اقدمى ايدى
 محمدباشانك محافظه امن واسباش اهالى مملكت ومخارسة حقوق ملك
 ودولت مقصدىك حصولى امرنده استعمال ابلدىكى نيچه تدابير صالحه
 مؤثره سى واردى حتى بركون حكومت قوناغنه چيقمىوب و بين الناس
 وفانى شايه سى چيقاروب اورالى اقواه ناسدن ظهورايدن كلياتك نيك
 وبندى تحقيق وكندوسنه بيان وتتميق ايتك اوزره چارشو وبازاره مامورىن
 مخصوصه خفيه چيقارمش اولديغى وبناءعليه اشاعنده بيان اولنديغى
 تاريخده حقيقه وفات ابلدىكى حالده خيله وديشه دن عبارت اولديغنه
 حكيم ابديلهرك بونك وفاتنه كيمسه اينانمىوب خبلى مسندن صكره نجهين
 وتكفينى اسبابنك استحصاله تشبث وابتداز اولنديغى مشهوردر مثلاملكتك
 جهت شرقيه سنده ظهورا ابلدىكى استخبار اولنان اشقيا واختلالاتك دفع
 وازاله لى ضمنده اشقيا خبردار اولماق اوزره ترتيب ابلدىكى هيئت عسكريه
 واهالى به جهت غريبه وياخود جنوبيه وشماليه طرفلرینه كیده جكنى
 كوستوب ليلايته صوب مقصودى بولنان جهت شرقيه سنه بالذات عزيمت
 ايدرك بعد الاصلاح عودت ايتكده اولديغى متعارفدر بو مثللو تدبيرات
 واجراآتى معتادى بولنديغى كى حسب الزمان الكزايده منافع عموميه بى تأمين
 اينن اجراآت سياسيه وايقاي الحيات زمانه ايدى
 يك ايكى بوزاللى طقوز سنه سنده وشهر ذى الحجه ده الشمس بش باشنده

اولدیغی حالده دوچار اولدیغی اسهال علتندن تخلیص کریان ایدمهیرهک دست قابض الارواحدن شربت موت و فانی نوش و البسه حقیقیه بی بردوش ایش و نیش مغفرت نقش عالیبری (نبی شیت) علی ندینا و علیه السلام حضر تلیرنک جامع شریفی قبرنده مدفون مخصوصه دفن و تودیع اولمشدر
(رحمة الله علیه رحمة واسعة)

بووقوعات مأخذمن اولان تواریخده اولیوب بعد الطبع اله کچیرلش اولدیغندن اهمیتی حسبله بورایه درج ایدلمشدر

۱۱۷۵ سنه سنده حقد و حسد سابقه سیله ظهور ابدن فتنه و فسادده مینی موصل اهالیسی ایکی فرقه اولوب بر فرقه سی عبدالجلیل زاده لردن (فتاح بکله) موصل والیسی وزیر (مصطفی پاشا) ایله اتقاق و دیگر فرقه سی دخی عبدالجلیل زاده لردن (الحاج اسعد اغا) (وامین پاشا) خدمه سنندن شیخ اوغلی شوینج «صالح اغا» ایله اتحاد ایدرک زقاق اورتهلرنده تفنگکله هر کون ایکی طرفدن جماعت کثیره قتل اولنور و حتی بعض جوامع شریفه ده جمعه نمازینک اداسی متعسر اولور ایدی بو فتنه شدیدده ذی القعدة شریفه نك اوخرنده واقع و ذی الحجة شریفه داخل اولوب اونجی بیرام کوننک صباحنده ایکی طرفدن خیلی نفوس قتل اولندی والی «مصطفی پاشا» نك و برمش اولدیغی امر اوزرینه کندی فرقه سی طرفندن خصمسی جانبته مدت قلیله طرفنده ۱۲۵ کله و اوتوز دانه خیره انداخت ایدلمشدر بونک اوزرینه فتاح بکی کوندروب و عربلرک قطاع طریقارینی جلب ایلدیروب انلرله موصلک جسوارنده راست کلدکلری اشیایی نهب و غارت ایلدیبر «مصطفی پاشا» دخی شیخان ناحیه سنندن یزیدی طائفه سنی جلب ایدوب موصله ادخال وانلرده نهب و غارت ایلدیرینی امر ایلدی موصلده دوام ایدن مقاتله نك شدتندن ناشی یزیدلر تحمل ایدمهیرهک کوبلرینه فرار ایلدیبر بعده فتاح بک «مصطفی پاشا» نك عسکرینی کندی خانه سنه جمع ایدرک انلر ایله برابر عمی زاده سی مومی ایله «الحاج اسعد اغانک» خانه سنه دخول ایتک نیتله کمدکلرنده خانه نك قپوسنی قیروب قپو اچیلجه اچرودن «الحاج اسعد اغا» نك برادری زبیراغا تفنگکله انلره مدافعه ایلدیکی صره ده انلرک باشلری اولان سیاه بر کوله تفنگ ایله قتل اولنسیله

انی یوکلدوب والینک سراینه فرار ایلدیلر مؤخرأ انیکچی کونی فتاح
بکک خانه سندن ظهور ایدن برقورشونک اصابتله (زبیر) انا دخی وفات
ایلدی فتاح بک خانه سندن لیللا چیقوب کندی فرقه سبله برابر محاربه به
دوام ایدرک قومپاره وطوپ دانه لری تأثیراتیله هر ایچی اطرفدن بنه خیلی
تلفیات وقوعبولمش واشبو اختلال وچنک وجدال قرق کون امتسداد
ایتمش وخیلی اشیا نهب وغارت ایلمشدر بعده موصل والیسی «مصطفی»
پاشانک عزلیله یرینه عبدالجلیل زاده لردن «امین پاشا» والی نصب اولمسیله
«مصطفی پاشا اتباعیله برابر جسر قپوسدن چقه رق ودجله نهرینی عبور
ایله رک کیدرکن فتاح بک کندوسنه تبعیت ایتمش وانلردن جسرک قپوسنده
کندولرینه تابع اولان الحاج امینی قتل ایدرک وباشنی کسهرک اناجه
طاقوب چارشو وبازاری طولاشدیرمشلردر (مصطفی پاشا) نک موصلدن
چیقدیغی سکونی موصل والیسی امین پاشا کر کوکدن موصله داخل
واتش فتنه وفساد منطقی وزائل اولمش وفتاح بک دخی استانبوله کیدوب
اوراده دردسته حبسخانه به ادخال ایلمشدر

او عصرلرده اجناس فسادات وانواع اختلالاتک وبغیر حق نفوس
اسلامیه وسائرهنک قتل واعداملرینی موجب اولان اسباب ومعاملاتک
حقیقه وقوعبولدیغنه صحایف تواریح مندرجاتی دلایل واضحه وکافیله دن
اولدیغی حالده موصل ولایتک ازقه واسواقنده ومحلات اره لرنده کی
قونافلرک وابنیه عتیقه دیوارلرینک اکثریسی قورشونلرک تأثیراتیله غربال
شکلنده کورینان اثرلر تاریخلرک وبرمش اولدیغی اخبار ماضیه بی تأیید
ایتمکده در

(سنجار)

موصل ولایت جلیله سنک چول وغربی جهتنده ودجله وفرات
نهرلری اراسنده واقعدر قوه انباتیه سندن وهواسنک لطافت واعتدالندن
ناشی استعداد وقابلیت طبیعییه سی بیدار اولان برارضی واسعه درکه
حضرت (نوح) علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام اولادی تفرق
ایتمزدن اول سنجار صحرا سنه کله رک ییلرنده بر مقتضای حکمت بالیه
ربانیه افتراق السنه واقع اوله رق بررلرینک افاده لری فهمندن عاجز قالدقلرندن

اوراسنی ترک ایله اکناف و اطراف ارضه انتشار ایتلمی یعنی نوع بشرک
روی ارضه ایلک دفعه ایاق باصوب اجتماع ایلدکری ارض (سبخار)
صحرایی اولدیغی قضیه سندن عبارت اولدیغی اکلاشیاور
(مؤخرأ ادوار متحولہ) (سبخار) صحرا سنده برقاچ کردل احوال
معموره و خرابیه طالع کوسترمش و سنه هجریه تک بشبوزاون برسنه سنده
وقوعبولان برسیلدن خراب اولدقنصکره دخی عمارت بولمش و حتی
انابکی زنگیلردن (موصل) ملکی بولنان (عماد الدین محمد ملرندن بریسی
(حلب) امیری ایکن (سبخار) ایله (حلب) مبادله سنی طلب ایتمش
واوز مانده (سبخار) نصل برشهر شهرا بدوکی حلبه ترجیح ایله تأید
ایلمشدر

بو صحرا (شمر) لونک باشدن باشه هر جهته قونوب کوجه جک و سیر
و حرکت ایده جک مسیره لیدر آب و هوا سنک عذوبت و جیادتی نادر
الامثالدر (حضر) تعبیر اولنان محله عادتاً خانل بنال و قبله و مرمردن
مصنوع و معمول قبول و علایم زراعتی الوم کورینور

برجوق مزرعه لر و نیجه نیجه خالی برلر و طبیعتک اللطیف و صنایعک
اک مکمل منظره لرینی انظاره عرض ایدن آثار عجیبه کورلمکده در
سبخار موقعی تعیین وارائه ایدن نقطه ایسه تقریباً طولی اون ایکی
و عرضی الی بدی و ارتفاعی یارم ساعت اولان اوفه جتی برطاق اولوب
(جوادی) عظیم و واسع بر قضاده عرض آثار قدرت و عظمت الهیه
ایمکنده در بو طاق موصله بکرمی درت و دیر سبخاغه اوتوز و دیار بکر حدودینه
کذاک لوتوز و بغداد ولایتی حدودینه قرق ساعت مسافده واقعه اولدیغنه
نظراً او صحرا ده حال توسطه مائل و بریسی قبله و دیگر ی شمالدن مرکب
ایکی جهته شاملدر

بو شهر عظیم قبله و شمال جهتلرنده برقاچ قریه سی معمور و نیجه
عمارتن خالی و مسحوردن حال بوکی وقتیله برشهر شهرومرکز حکومت
اولدیغی انظار عامه به تأثر ایدن آثار و انبیه عتیقه سی مشاهده سیله مبرهندر
بو طاقک دامننده (عین الحصان) • (عین الغزال) تعبیر اولنان
ایکی قریه تک و (بلسد) و سائر قریه تک اوکلرنده کی واسع و منبت

و محصولدار اراضی اوزرینه بر قاچ جهندن و خصوصيله بوغازده واقع (زراقی) نام چشمه دن نبعان و جريان بدن صوبك محصولات و بره جك و بر چوق زراعتی سعی اید، جك در جهده اولدیغنه و جالشقان و اصول زراعت و فلاحتی اکلایان اهالی طرفلرندن زراعت اولنسه جق اولور ایسه باغ و باغچهلر انشا و بیکلرجه ابدیه یرابه جق هر نوع اغاچلرک غرس و پیدا اوله جنی ظاهر و هویدادر

الحالته هنده مذکور قریه لک محصولاتی . اوزم . انجیر . نار و جزوی المقدار بغدادی و شعیر و بعضا پاموقدن عبارت قالبور فصول اربعه اوراده احکام و تأثیرات طبیعیه سنی معتدلانه اجرا ایلکنده اولدیغندن سکه سنک قوه شاملرینه هوای نسیمی بی بر صورته ایصال ایلکنده درکه عادتاً عجل و امراض مزمنه دن اورالده بر علت دخی یوقدر اهالی سنک اکثریسی بوز سنه دن تجاوز یشایورلر بوز یاشنه وارمش بریسی مسنه بر قادینی تزوج ایلدیکی حالده چوجقلری اوله بیلور حتی قیونلری بيله اکثریته سنه ده ایکی دفعه طوغریور بر کیل بغدادی وارپه زرع اولندیغنی حالده اوتوز قرق کیله محصولات و بر دیکی امثالیله ثابتدر

بوصحرانک مواقع مهمه سنن بریسی (زمار) و دیگرکی (شرفات) نام موقعا بر درکه من القدیم زراعت و عمارتن خالی ایکن اراضیسی املاک سنیه به الحاق و اذخال اولندقدن صکره بشقه بر مزیت و امتیاز مخصوص قزانهرقی معهوریته میل ایلش و قابلیت و استعدادی . لایسه سبيله اعمارینه اقدام و اهتمام اولندیغنی فوق العاده بر صورته معهور و آبادان اوله جنی درکار بولمشدر

توفیقات الهیه ایله موصل ولایت جلیله سنک تاریخ خصوصیتی علی طریق الاختصار رسیده حسن ختام اولوب حتی (نذوی) (و آثوریلرینک) معلومات تاریخیه لرینی (مرأت العبر) و (مراد بک) تاریخ عمومیلری و تواریخ سائره بر تفصیل تعریف و بیان ایلدیکندن بونک تفصیلاتندن صرف نظر له بالمناصبه بعض معلومات مختصره نک بیانيله اکتفا ایلمشدر

﴿ والله اعلم بالصواب ﴾

(کشور فضل و معارفده نور جلی خاور • موصل نفوس ناظری)
(عزتلو علی یاور • افندی جانبدن انشاد واعطا)

(اولنان تواریخ بدیعہ و مقالات بلیغہ در)

کسور مامدر بویله بر آثاری چشم روزگار
وجہی وار توفیق بکک تقدیس اولنسه خامہ سی

حاسدک چیتسون ابکی کوزی دیدم تاریخی

موصلک نہ دلنشین مجموعہ در سالنامہ سی

تعمیلہ با دلچہ سو بلدم تاریخی ۱۳۰۸
باحث علم ادبدر موصلک سالنامہ سی

۱۳۰۸

چیقدی تاریخی حروف مہماندن بی تعب

موصلک کبم پر سیر تاریخدر سالنامہ سی

(ولایت اوراق مدبری رفعتلو سلیمان سامی) ۱۳۰۸

(افندیکنک سو بلدیکی تاریخدر)

بوییل طبع اولدی سالنامہ موصل تاریخیلہ رعنا

آلوب عطف ایلسون اهل کمال انظار تحقیقی

زمان طبعی (سامی) مورخدن سؤال ایتدم

ارائہ ایلسدی تاریخ دیہ (آثار توفیقی)

۱۳۰۸

(اریل خاندانندن سابق بلدیہ رئیس رفعتلو)

(عبدالزاقی افندیکنک تاریخدر)

مطبعہ برواعظکری نشین آسایکن • کاشف اسرار اولان طلبدہ آتجق خامہ در

مالک طبع و قلمکتونی صاحب رقم • نظم و تألیف سمیندہ خواجہ علامہ در

اولدی آثار ولایت نشریتہ تاریخ تام

جلہ احوالی دائم کوسترن سالنامہ در

۱۳۰۸